

โอกาสในการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณียาบ้า

ร้อยตำรวจเอก ปัญญา ชะเอมเทศ

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974 - 346 - 850 - 1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

OPPORTUNITIES FOR POLICE OFFICERS TO COMMIT NARCOTIC CRIME
: A CASE STUDY OF AMPHATEMINE

Police Captain Panya Chaemted

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Art in Sociology
Department of Sociology and Anthropology

Faculty of Political Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2000

ISBN 974 - 346 - 850 - 1

หัวข้อวิทยานิพนธ์	โอกาสในการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณียาบ้า
โดย	ร้อยตำรวจเอก ปัญญา ชะเอมเทศ
สาขาวิชา	สังคมวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาวดี มิตรสมหวัง

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้แนบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยวัฒน์ คำชู)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญยง ชื่นสุวิมล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาวดี มิตรสมหวัง)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริน ปุณณะहितานนท์)

ปัญญา ชะเอมเทศ, ร้อยตำรวจเอก : โอกาสในการกระทำความคิดเกี่ยวกับยาเสพติดของ
เจ้าหน้าที่ตำรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณียาบ้า (OPPORTUNITIES FOR POLICE OFFICERS
TO COMMIT NARCOTIC CRIME : A CASE STUDY OF AMPHATEMINE)
อ.ที่ปรึกษา ผศ.ดร.สุภาวดี มิตรสมหวัง, หน้า 161 ISBN 974-346-850-1

การศึกษาเรื่อง โอกาสในการกระทำความคิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณียาบ้า นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดโอกาสในการกระทำความคิดของ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมทั้งเพื่อทราบข้อเท็จจริงต่างๆ เกี่ยวกับสภาพการกระทำผิดยาบ้าจากมุมมองของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ชัดเจน ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมโอกาสในการกระทำผิดยาบ้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขกระบวนการทำงานของตำรวจเพื่อลดโอกาสในการกระทำผิดให้มากขึ้น และเพื่อนำข้อมูลจากการศึกษาวิจัยมาพัฒนาเป็นยุทธวิธีที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามการเข้ามามีส่วนร่วมในการกระทำผิดของ เจ้าหน้าที่ของรัฐในด้านอื่นๆ

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงและไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงในเรื่องยาบ้า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิดและประชาชนที่กระทำผิดในเรื่องยาบ้าซึ่งถูกจำคุกในเรือนจำในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งมีจำนวนรวมกัน 150 นาย การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้วิธีการค้นคว้าจากเอกสารทั้งในประเทศและต่างประเทศและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทำการศึกษากาสนาม โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) รวมทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Dept Interview) บุคคลที่ให้ข่าวสารสำคัญ สถิติที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบด้วยไคสแควร์ (Chi square) t-test และ F-test

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อโอกาสการกระทำผิดในเรื่องยาบ้าคืออัตราโทษในแต่ละ ข้อหาโอกาสที่จะถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกศาลตัดสินลงโทษตามที่บุคคลรับรู้ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อโอกาสการกระทำผิดในเรื่องยาบ้า คือ หน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในแต่ละสายงาน กล่าวคือ หากเจ้าหน้าที่ตำรวจรับรู้อัตราโทษที่จะกระทำผิดต่ำก็จะมีโอกาสในการกระทำผิดในเรื่องยาบ้าสูง ตรงกันข้าม หากรับรู้อัตราโทษที่จะกระทำผิดสูง โอกาสที่จะกระทำผิดในเรื่องยาบ้าจะต่ำหากเจ้าหน้าที่รับรู้โอกาสที่จะถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกศาลตัดสิน ลงโทษต่ำ โอกาสในการกระทำผิดในเรื่องยาบ้าสูง ตรงกันข้าม หากรับรู้โอกาสที่จะถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมายและถูกศาลตัดสินลงโทษสูง โอกาสในการกระทำผิดในเรื่องยาบ้าก็จะต่ำ ในส่วนหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง ไม่ว่าจะปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือไม่เกี่ยวข้องโดยตรง พบว่ามีผลต่อการมีโอกาสในการกระทำผิดในเรื่องยาบ้าไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยังพบว่าโอกาสที่จะกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจขึ้นอยู่กับความแพร่หลายของความคิดในแต่ละข้อหาและประสบการณ์ในอดีตด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา	สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	ลายมือชื่อนิติศ.....
สาขาวิชา	สังคมวิทยา	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา	2543	ลายมือชื่อกรรมการ.....

C4181148824 : MAJOR SOCIOLOGY

KEY WORD : OPPORTUNITIES FOR POLICE OFFICERS TO COMMIT NARCOTIC CRIME
: A CASE STUDY OF AMPHETAMINE
PANYA CHAEMTED, POLICE CAPTAIN : OPPORTUNITIES FOR POLICE
OFFICERS TO COMMIT NARCOTIC CRIME : A CASE STUDY OF AMPHETAMINE,
ADVISOR : ASSIST. PROF. SUPARVADEE MITRSOMWANG, Ph.D. 161 pp.
ISBN 974-346-850-1

This study aims at examining the factors that promote the opportunities for police officers to commit narcotic crime while performing their duties in Bangkok Metropolis. It is also intended to study various facts relating to amphetamine crime situation from police officers' clear point of view and to those amphetamine crime promoting factors which can be brought to improve the process of police actions in further reducing the opportunities to commit narcotic crime. The data from this research study will help develop strategies for preventing and suppressing efficiently the involvement of other state officers in committing narcotic crime.

The population of this study consists of police officers both having direct and not having direct responsibilities in amphetamine cases, police officers and citizens who were guilty of amphetamine crime and imprisoned in Bangkok Metropolitan prisons, totaling 150 persons. The research methodology used comprises literature review of relevant national and international documents and research studies, field investigation employing questionnaires as well as in-dept interviews of key informants. The statistical methods used in data analyses are percentage, standard deviation, Chi square, t-test and F-test.

The study finds that the factors effecting the opportunities to commit amphetamine crime are penalty rate for each charge and opportunities to be arrested, prosecuted and sentenced in court as acknowledged by each person, and that the factors having no effect on the opportunities to commit amphetamine crime are duty and responsibility of police officers in each line of command. Therefore, if police officers less acknowledge about the penalty rate, they will have more opportunities to commit amphetamine crime, and the less they acknowledge the opportunities to be arrested, prosecuted and sentenced by law, the more opportunities to commit amphetamine crime they will have. On the contrary, if the opportunities to be arrested, prosecuted and sentenced by law are strongly acknowledged, the opportunities to commit amphetamine crime will be less. As for the duty and responsibility of police officers concerned, either directly involved or not, it is found that the opportunities to commit amphetamine crime are not different. In addition, this study also reveals that the opportunities for police officers to commit amphetamine crime depend upon pervasive acknowledge of penalty in each charge and their past experiences.

Department	Sociology and Anthropology	Student' s signature.....
Field of study	Sociology	Advisor' s signature.....
Academic year	2543	Co-advisor' s signature.....

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ สำเร็จลุล่วงลงด้วยการสนับสนุนจากคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ทุกท่าน เริ่มจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญยง ชื่นสุวิมล ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาวดี มิตรสมหวัง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และท่านศาสตราจารย์ ดร.เสริน ปุณณะหิตานนท์ กรรมการวิทยานิพนธ์ ในการให้คำแนะนำ และคำปรึกษาด้านวิชาการตลอดจนแนวทางปฏิบัติในการศึกษาวิจัยเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาในกองกำกับการ 3 กองทะเบียนพลทุกท่าน และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง พันตำรวจตรี บริสุทธิ์ นุศรีวอ สารวัตรงาน 5 กองกำกับการ 3 กองทะเบียนพล ที่กรุณาอนุมัติเวลาที่ว่างจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสถิติการวิจัย ตลอดจนให้ความช่วยเหลือกับผู้วิจัยมาตั้งแต่ต้น จนกระทั่งการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จ ขอขอบพระคุณข้าราชการตำรวจในหน่วยงานต่างๆ อดีตข้าราชการตำรวจและประชาชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้าซึ่งถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำ กรุณาเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งเจ้าหน้าที่เรือนจำต่างๆ ที่ให้ความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลเพื่อให้งานศึกษานี้สำเร็จ

สุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณปู่จอก ชะเอมเทศ คุณพ่อละออง ชะเอมเทศ คุณแม่พะเยาว์ ชะเอมเทศ และนายศักดิ์ ชะเอมเทศ พี่ชาย ที่อบรมสั่งสอน และสนับสนุนทุกๆ ด้านมาโดยตลอด รวมทั้งคอยเป็นกำลังใจและแรงบันดาลใจให้ผู้ศึกษามุมนานะ จนกระทั่งได้พบกับความสำเร็จในครั้งนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะพึงมีคุณประโยชน์ประการใดแล้ว ผู้ศึกษาขออุทิศให้กับผู้มีพระคุณ ดังที่กล่าวถึงทุกท่าน

ร้อยตำรวจเอก ปัญญา ชะเอมเทศ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	11
ขอบเขตการศึกษา.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับยาเสพติด.....	13
ความหมายของยาเสพติด.....	13
พัฒนาการการการใช้ยาบ้า หรือแอมเฟตามีน.....	14
การค้ายาเสพติดในฐานะที่เป็นอาชญากรรมของสังคม.....	40
อาชญากรรมยาเสพติด.....	40
การศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติด.....	43
ความหมายและแนวคิดที่ใช้อธิบายโอกาสในการกระทำผิด.....	45
แนวคิดในทางสังคมวิทยาและจิตวิทยาสังคม.....	46
แนวคิดเรื่องอำนาจ.....	54
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
สมมติฐานในการวิจัย.....	64
3. วิธีการดำเนินการวิจัย.....	66
กลุ่มตัวอย่าง.....	66
วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67
การสร้างแบบสอบถาม.....	67
การรวบรวมข้อมูล.....	71
การวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล.....	72
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	73

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิจัย.....	75
ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง.....	76
ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับโอกาสที่จะถูกจับกุม ถูกดำเนินคดี.....	84
และถูกศาลตัดสินลงโทษ	
ข้อมูลพิเศษเพื่อสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1.....	108
ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษาทั้ง 15 ข้อ.....	112
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	129
ผลการเปรียบเทียบการรับรู้โอกาสที่จะถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย.....	142
และถูกศาลตัดสินลงโทษกับหน้าที่ความรับผิดชอบ	
ผลการพิสูจน์สมมติฐาน.....	142
ปัญหาที่พบในการวิจัย.....	144
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งนี้.....	145
รายการอ้างอิง.....	147
ภาคผนวก.....	152
แบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูล.....	154
ประวัติผู้วิจัย.....	161

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1	ตารางแสดงผลการจับกุมคดียาเสพติดระหว่างปี 2538-2541.....8
4.1	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง..... 76
4.2	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของการรับรู้ความเสี่ยงต่อการถูกจับกุม..... 76 ถูกส่งฟ้องดำเนินคดี และถูกศาลตัดสินลงโทษ
4.3	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของการให้ลำดับความสำคัญของเจ้าหน้าที่.....78 ตำรวจในสายงานต่างๆ เกี่ยวกับโอกาสในการกระทำผิดของกลุ่มตัวอย่าง
4.4	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของการให้ลำดับความสำคัญของเจ้าหน้าที่.....79 ตำรวจในสายงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับโอกาสในการกระทำผิดเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง
4.5	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของการให้ลำดับความสำคัญของเจ้าหน้าที่..... 80 ตำรวจในสายงานต่างๆ เกี่ยวกับโอกาสในการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง
4.6	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของการให้ลำดับความสำคัญของเจ้าหน้าที่.....81 ตำรวจในสายงานต่างๆ เกี่ยวกับโอกาสในการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า
4.7	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของการให้ลำดับความสำคัญของเจ้าหน้าที่.....82 ตำรวจในสายงานต่างๆ เกี่ยวกับโอกาสในการกระทำผิดของประชาชน ที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า
4.8	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีโอกาสกระทำผิด.....83 มากที่สุด และน้อยที่สุดในแต่ละข้อหา
4.9	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของโอกาสที่จะถูกจับกุมในแต่ละข้อหา.....84
4.10	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย.....86 ในแต่ละข้อหา
4.11	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของโอกาสที่ศาลตัดสินลงโทษ.....88 ในแต่ละข้อหา
4.12	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของโอกาสที่จะถูกจับกุมในแต่ละข้อหา..... 90
4.13	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของโอกาสที่จะดำเนินคดีตามกฎหมาย.....92 ในแต่ละข้อหา

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.14 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของโอกาสที่จะถูกศาลตัดสินลงโทษ.....94 ในแต่ละข้อหา	
4.15 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของโอกาสที่จะถูกจับกุมในแต่ละข้อหา.....96	
4.16 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย.....98 ในแต่ละข้อหา	
4.17 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของโอกาสที่จะถูกศาลตัดสินลงโทษ..... 100 ในแต่ละข้อหา	
4.18 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของโอกาสที่จะถูกจับกุมในแต่ละข้อหา.....102	
4.19 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย..... 104 ในแต่ละข้อหา	
4.20 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของระดับโอกาสที่จะถูกศาล.....106 ตัดสินลงโทษในแต่ละข้อหา	
4.21 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบการรับรู้โอกาสในการกระทำผิด.....108 กับหน้าที่ความรับผิดชอบ	
4.22 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างโอกาสในการกระทำผิด..... 109 และหน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่แตกต่างกัน	
4.23 ตารางแสดงความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ..... 110 ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงและไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้า	
4.24 ตารางแสดงความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาเสพ..... 112 กับครอบครองปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม	
4.25 ตารางแสดงความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาจำหน่าย หรือ..... 113 มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัมกับข้อหาเสพ	
4.26 ตารางแสดงความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดในข้อหา ผลิต นำเข้า..... 114 กับข้อหาเสพ	
4.27 ตารางแสดงความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาผลิต นำเข้า..... 115 ส่งออก เพื่อจำหน่ายกับข้อหาเสพ	
4.28 ตารางแสดงความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาครอบครอง.....116 ปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม กับข้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ใน ครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.29	ตารางแสดงความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาผลิต นำเข้า..... 117 กับข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม
4.30	ตารางแสดงความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาผลิต นำเข้า..... 118 ส่งออก เพื่อจำหน่าย กับข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม
4.31	ตารางแสดงความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาผลิต นำเข้า.....119 กับข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ ไม่เกิน 100 กรัม
4.32	ตารางแสดงความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ใน.....120 ครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม กับข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย
4.33	ตารางแสดงความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาผลิต นำเข้า.....121 กับข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย
4.34	ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความเสี่ยงกับโอกาสในการกระทำผิด.....122 ทั้ง 6 ข้อหา
4.35	ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความเสี่ยงในการถูกจับกุม..... 123 กับระดับโอกาสในการกระทำผิดของกลุ่มตัวอย่าง
4.36	ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความเสี่ยงในการถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย.....124 กับระดับโอกาสในการกระทำผิดของกลุ่มตัวอย่าง
4.37	ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความเสี่ยงในการถูกศาลตัดสินลงโทษ.....125 กับระดับโอกาสในการกระทำผิดของกลุ่มตัวอย่าง
4.38	ตารางแสดงผลสรุปสมมติฐานที่ตั้งไว้.....126
4.39	ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของโอกาสในการกระทำผิดแต่ละข้อหา..... 153

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีต่อโอกาสในการกระทำความผิดของ.....61 เจ้าหน้าที่ตำรวจ	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อกล่าวถึงปัญหายาเสพติดให้โทษ ย่อมเป็นที่ทราบโดยทั่วกันว่าเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งต่อความมั่นคงของชาติเพราะก่อให้เกิดปัญหาด้านอื่นๆ ตามมา ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งนำไปสู่การเกิดอาชญากรรม นับวันปริมาณยาเสพติดมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นและทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกที (สำนักงาน ป.ป.ส., มปป. อ้างใน วุฒิ เหล่าสุนทร และคณะ, 2536 : 1) โดยเฉพาะยาเสพติดตัวใหม่ที่กำลังเป็นปัญหาอยู่ในขณะนี้

“ยาบ้า” ภัยร้ายของชาติ...กำลังกัดกร่อนเศรษฐกิจและสังคมไทยให้ทรุดโทรมลงเรื่อยๆ นอกจากคามสูญเสียด้านเศรษฐกิจจากพิษภัยยาบ้าแล้ว คนไทยทุกระดับไม่ว่าจะเป็นเยาวชนในวัยเรียน ผู้ใช้แรงงาน หรือประชาชนทั่วไป กำลังตกเป็นทาสของยาบ้าที่แผ่ขยาย วงกว้างไปทั่วทุกภาคของประเทศ

ล่าสุด เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2540 ตำรวจ-ทหารร่วมกันกับหน่วยปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ได้นุกทลายแหล่งผลิตยาบ้ารายใหญ่ที่สุดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและของประเทศที่อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด พบยาบ้าจำนวนมหาศาล 500,000 เม็ด มูลค่า 50 ล้านบาท พร้อมแท่นผลิต นับเป็นการทลายแหล่งผลิตยาบ้าใหญ่ที่สุดเท่าที่เคยจับกุมมา นอกจากนี้ทางการยังสืบทราบอีกว่ายังมีแหล่งผลิตยาบ้าตามรอยตะเข็บชายแดนไทยด้านตะวันออกอีกไม่น้อยกว่า 6 แห่ง กำลังผลิตยาบ้ารวมกว่า 12 ล้านเม็ด โดยแหล่งผลิตเหล่านี้จะอยู่นอกเขตแดนไทย จึงไม่สามารถกวาดให้สิ้นซากได้โดยเร็วได้ (ศูนย์ข้อมูลกสิกรไทย , 2539 : 1)

นอกจากนี้แล้วจากการประเมินสถานการณ์แพร่ระบาดของยาบ้าในช่วงระหว่างปี 2530 – 2540 ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) สำนักงานรัฐมนตรีที่ได้รายงานถึง สถานการณ์ที่ทวีความรุนแรงของการแพร่ระบาดของยาเสพติดโดยเฉพาะยาบ้าในประเทศไทย ดังนี้

1.1 สถานการณ์การผลิตยาบ้า

1.1.1 ในช่วง พ.ศ. 2530 – 2537 พื้นที่ผลิตยาบ้าส่วนใหญ่ทั้งที่เป็นการผลิตหัวเชื้อและการผลิตอัดเม็ดอยู่ภายในประเทศทั้งสิ้นอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และภาคกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดในบริเวณปริมณฑลเป็นแหล่งผลิตหัวเชื้อขณะที่จังหวัดภาคกลางรอบนอกทั้งจังหวัดภาคอื่นๆ เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ เป็นต้น เป็นแหล่งผลิตอัดเม็ดซึ่งรับเอาหัวเชื้อจากพื้นที่ข้างต้นมาดำเนินการผลิตต่อเนื่องจากการผลิตในขั้นตอนการอัดเม็ดไม่ต้องใช้กรรมวิธีการผลิตที่ซับซ้อน จึงทำให้การขยายตัวของจำนวนแหล่งผลิตอัดเม็ดในพื้นที่ต่างๆ เป็นอย่างรวดเร็วปัจจุบันนี้พื้นที่กว่า 30 จังหวัดเป็นพื้นที่ที่มีการค้าขายมานานและสามารถจัดตั้งโครงสร้างการค้าได้อย่างแน่นอนหนามีการขยายวงให้ครบถ้วนจากกลุ่มผู้ค้าไปสู่กลุ่มผู้ผลิตเพื่อจะได้ผลกำไรที่มากกว่าเดิมหากดำเนินการครบวงจร

1.1.2 ในช่วง พ.ศ. 2538 – ปลายปี 2539 ตั้งแต่ปี 2538 สถานการณ์การผลิตยาบ้าเริ่มมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปจากวงจรเดิมที่เคยเกิดขึ้นเมื่อขบวนการชนกลุ่มน้อยที่ค้าเฮโรอีนตามแนวชายแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มขุนสำ กลุ่มว้า เริ่มหันมาผลิตยาบ้าควบคุมไปกับการผลิตเฮโรอีนโดยใช้พื้นที่การผลิตตามแนวชายแดนทางภาคเหนือนอกเขตประเทศเป็นหลัก ในระยะแรกยังไม่เป็นที่นิยมในตลาดผู้เสพ เนื่องจากคุณภาพไม่เป็นที่นิยม นับตั้งแต่ปลายปี 2538 ผู้ผลิตกลุ่มนี้ได้รับความร่วมมือจากนักเคมีชาวต่างชาติทำให้สามารถพัฒนาคุณภาพของเม็ดยาบ้าได้เท่าเทียมหรือกระทั่งดีกว่าแหล่งผลิตภายในประเทศไทย ประกอบกับมีปัจจัยหลายประการที่เอื้ออำนวยต่อการผลิตยาบ้าตามบริเวณชายแดน เช่นความปลอดภัยจากการถูกจับกุมปราบปรามของฝ่ายเจ้าหน้าที่ ความสามารถในการแสวงหาน้ำยาเคมีและสารตั้งต้นจากแหล่งผลิตได้อย่างง่ายดาย เป็นต้น ทำให้แหล่งผลิตยาบ้าในพื้นที่ดังกล่าวขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวางสามารถทดแทนการผลิตยาบ้าภายในประเทศได้ จึงทำให้กลุ่มในประเทศลดปริมาณการผลิตชั่วคราวและหันไปซื้อยาบ้าที่ผลิตในชายแดนภาคเหนือแทนเพราะว่าการลักลอบตั้งแหล่งผลิตภายในประเทศมีโอกาเสี่ยงที่จะถูกจับกุมปราบปรามได้มากกว่าอีกทั้งราคาซื้อขายตามแนวชายแดน มีราคาถูกมากสามารถสร้างกำไรได้ไม่ต่างกัน ดังนั้น ตั้งแต่กลางปี 2539 เป็นต้นมา การจับกุมยาบ้ามักเป็นยาบ้าที่ผลิตจากพื้นที่ชายแดนภาคเหนือเป็นส่วนใหญ่

1.1.3 ในช่วง ปลายปี 2539 - ปัจจุบัน(2540) ซึ่งเป็นระยะที่รัฐบาลได้ประกาศนโยบายเร่งรัดปราบปรามยาบ้าอย่างจริงจัง ขณะที่สถานการณ์การผลิตยาบ้าตามแนวชายแดน ภาคเหนือมีความรุนแรงมากขึ้นทำให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามหลายหน่วยได้ให้ความสำคัญต่อการจับกุม ปราบปรามกลุ่มการค้าในพื้นที่เหล่านี้อย่างมากจนสามารถจับกุมกลุ่มผู้ค้ายาบ้าที่เข้าไปติดต่อซื้อได้แทบทุกวันในปริมาณของกลางรวมกันกว่าล้านเม็ดในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งสร้างความสูญเสียให้กับผู้ค้า ทำให้การติดต่อซื้อขายยาบ้าชายแดนภาคเหนือเริ่มเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการจับกุม เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ถูกเพ่งเล็งจากหลายหน่วยงานประกอบกับการซื้อขายระหว่างกลุ่มผู้ผลิตกับผู้ค้าตามแนวชายแดนมักชำระกันด้วยเงินสด โดยจะต้องซื้อขายในปริมาณที่มากตามทำให้โอกาสที่จะถูกจับกุมในขณะที่ลี้ภัยยาบ้าออกนอกพื้นที่ไปยังจังหวัดต่างๆ อยู่ในระดับสูง ทำให้กลุ่มผู้ผลิตและผู้ค้าจำนวนหนึ่งเริ่มหันกลับมาลักลอบผลิตในเขต

พื้นที่ประเทศไทยอีกครั้ง ดังนั้น แนวโน้มการผลิตจะอยู่ในประเทศมากขึ้นและส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มผู้ผลิตใหม่ในพื้นที่ของแต่ละจังหวัดที่ไม่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มผู้ผลิตตามแนวชายแดน และบางส่วนเป็นกลุ่มผู้ผลิตเก่าที่หันกลับมาผลิต อีกครั้ง ลักษณะยาบ้าที่ผลิตจะเป็นยาประเภทอัดเม็ดคบางส่วนผลิตหัวเชื้อสามารถจำหน่ายได้ดีเพราะการซื้อหัวเชื้อนอกจากราคาจะต่ำกว่าการซื้อเป็นเม็ดแล้วสะดวกต่อการลำเลียงรวมทั้งยังสามารถกระจายความเสี่ยงและสร้างผลกำไรได้มากกว่าอีกด้วยพื้นที่ที่มีการผลิตมากจะอยู่ในภาคกลางและภาคเหนือ (สำนักงาน ป.ป.ส. , มี.ค.-ส.ค.40 : 32-37)

1.2 สถานการณ์ขบวนการค้ายาบ้า

1.2.1 การลักลอบนำยาบ้าเข้าประเทศ ตั้งแต่ ปี 2539 – ปัจจุบัน (2540) สถานการณ์ปัญหาการลักลอบนำยาบ้าจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีเขตติดต่อกับประเทศไทยได้ทวีความรุนแรงและกระจายพื้นที่นำเข้าออกไปอย่างกว้างขวาง ตามปริมาณการขยายตัวของการผลิตยาบ้านอกประเทศทั้งในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง ประมาณการว่าปัจจุบันสัดส่วนกว่าครึ่งของยาบ้าที่ใช้เสพกันในประเทศมาจากการผลิตในพื้นที่นอกประเทศแทบทั้งสิ้นซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ยาบ้าในระดับยุทธศาสตร์ที่ยังไม่เคยปรากฏมาก่อนนับตั้งแต่มีการระบาดของยาบ้าในประเทศ กระบวนการก่อนที่จะมีการลักลอบนำเข้าสู่ประเทศในพื้นที่นอกประเทศจะต้องมีการขนย้ายยาบ้าที่ผลิตได้จากแหล่งผลิตมาไว้ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งซึ่งถือเสมือนเป็นจุดรวมก่อนที่จะกระจายออกไป

1.2.2 สถานการณ์กลุ่มการค้ายาบ้า

1.2.2.1 ในช่วงสิบกว่าปีที่ผ่านมา กลุ่มผลิตและค้ายาบ้าระดับใหญ่อยู่เพียงไม่กี่กลุ่มส่วนใหญ่อาศัยพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลดำเนินการทั้งการผลิตและค้า รวมทั้งจัดส่งให้กับกลุ่มการค้าในต่างจังหวัด เพื่อนำไปจำหน่ายต่อในระดับผู้เสพอีกทอดหนึ่งในช่วงนั้นจะมีกลุ่มการค้าหลักในระดับภาคและระดับจังหวัดที่เป็นตัวรับยาบ้าจากกลุ่มผู้ผลิต และกระจายต่อไปยังกลุ่มการค้าในระดับรองลงมา โครงสร้างการผลิตและค้ายาบ้าในยุคนั้นจึงมักมีเครือข่ายใหญ่จำนวนหนึ่งเป็นตัวหลัก ในการจัดหายาบ้า และถ้าหากหน่วยปราบปรามยาเสพติดสามารถจับกุมบุคคลสำคัญในเครือข่ายเหล่านี้ได้ก็จะทำให้เกิดภาวะขาดแคลนยาบ้าในตลาดการค้าอย่างเห็นได้ชัด ตัวอย่างเช่น กรณีที่สำนักงาน ป้องกันและปราบปราม (ป.ป.ส.) สามารถจับกุมผู้ค้ายาบ้ารายใหญ่รายหนึ่งในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้เมื่อปี 2536 ทำให้เกิดภาวะการขาดแคลนยาบ้าในพื้นที่ดังกล่าวราคาขายบ้าในระดับจำหน่ายปลีกให้กับผู้เสพจึงมีราคาสูงขึ้น

1.2.2.2 จากการที่ยาบ้าเป็นธุรกิจที่สามารถสร้างผลกำไรให้กับผู้ผลิต/ผู้ค้าได้ในอัตราที่สูงกว่ายาเสพติดประเภทอื่นในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาจึงมีกลุ่มบุคคลจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ได้เข้ามามีส่วนในธุรกิจนี้ในลักษณะของกลุ่มผู้ค้าใหม่ที่มักเริ่มต้นจากการเป็นผู้ค้าในระดับธรรมดาและพัฒนาบทบาทของตนจนเป็นผู้ค้าระดับใหญ่กระทั่งเป็นกลุ่มผู้ผลิตซึ่งสามารถพัฒนาการค้าของตนให้ครบวงจรอันส่งผลต่อการสร้างผลกำไรที่สูงกว่าทิศทางของกลุ่มการค้าใหม่ไปเป็นไป ในลักษณะเช่นนี้ ผลที่ปรากฏ

อย่างเห็นได้ชัด ก็คือ การเพิ่มจำนวนของกลุ่มผู้ผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มผลิตอัดเม็ด กลุ่มการค้าระดับต่างๆ ที่เป็นกลุ่มผู้ค้าใหม่ในหลายจังหวัดทำให้ลักษณะการผูกขาดการผลิต และการค้ายาบ้าที่จำกัดอยู่เพียงไม่กี่กลุ่มตามโครงสร้างในช่วงก่อนได้จบสิ้นลง กลุ่มผู้ผลิตและค้ายาบ้ากลุ่มใหม่ได้แตกตัวออกไปเป็นหลายกลุ่มที่ต่างก็มีทิศทางให้กลุ่มของตนได้พัฒนาศักยภาพการผลิตและค้าอย่างครบวงจร

1.2.2.3 นอกจากการขยายตัวของกลุ่มการค้าใหม่ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ในปัจจุบันพบว่ากลุ่มการค้ายาเสพติดเดิม เช่น กลุ่มที่ผลิตและค้าฝิ่นและเฮโรอีนทางภาคเหนือ กลุ่มการค้ากัญชาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ฯลฯ ได้หันมาทำการผลิตค้า และนำเข้ายาบ้าแทนหรือควบคู่ไปด้วยซึ่งมีผลให้เครือข่ายการค้ายาเสพติดดั้งเดิมที่มีอยู่และเชื่อมโยงในหลายจังหวัด ได้กลายเป็นเครือข่ายการค้ายาบ้าเพิ่มขึ้นไปอีกอันเป็นปัจจัยที่ทำให้เครือข่ายการค้า ยาบ้าขยายตัวกว้างขวางมากขึ้น

1.2.2.4 ในรอบ 6 เดือน (มีนาคม – สิงหาคม 2540) ของรัฐบาลจึงเป็นช่วงเวลาที่ต้องเผชิญหน้ากับสถานการณ์ปัญหาที่ดำรงอยู่ในลักษณะนี้ ซึ่งปัญหายาบ้าได้กระจายตัวจนกลายเป็นวิกฤติปัญหาหนึ่งของประเทศ และจากนโยบายที่จริงจังของรัฐบาล ได้ส่งผลให้หน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด่านปราบปรามฯ เข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหายาบ้าจนก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในขบวนการผลิตและการค้ายาบ้ากลายเป็นการการค้ายาเสพติดมีความหมาย รวม 3 ลักษณะ คือ ปัญหาการนำเข้ายาเสพติดจากต่างประเทศ ปัญหากลุ่มหรือขบวนการการค้ายาเสพติด และปัญหาการลักลอบนำยาเสพติดออกนอกประเทศ

ในด้านอุปสงค์และอุปทานของยาบ้า พบว่าในระยะกว่าปีสิบปีที่ผ่านมา กระบวนการผลิตยาบ้าในประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ 2 ประการ เนื่องจากนโยบายการป้องปรามของทางการที่เข้มงวด

ประการแรก คือ การเพิ่มขึ้นของต้นทุนในการผลิตยาบ้า เนื่องจากที่สารตั้งต้น (precursor) เป็นสารที่ผิดกฎหมาย มีการจับกุมอย่างเข้มงวดและมีการทำลายแหล่งผลิต ทำให้การผลิตเป็นไปอย่างยากลำบาก และต้องมีการเคลื่อนย้ายแหล่งผลิตบ่อยครั้ง การขนส่งจากศูนย์กลางซึ่งเคยมีอยู่ไม่กี่แห่งในประเทศไทย กระจายไปสู่แหล่งที่มีต้นทุนการขนส่งต่ำลง และมีการกระจายจังหวัดศูนย์กลางแยกย่อยออกไปอีกทำให้การตรวจจับเป็นไปได้ยาก

ประการที่สอง คือ การเปลี่ยนแปลงในเชิงเทคโนโลยีในการผลิต การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีของกระบวนการผลิต เป็นการปรับสภาพให้สอดคล้องต่อการที่มีต้นทุนในการผลิตสูงขึ้นจึงมีการใช้สารทดแทนที่มีราคาสูงกว่าสารแอมเฟตามีนในเม็ดยา ผลต่อประสาทของยาบ้าที่ใช้สารทดแทนบอกได้ยากว่าเป็นของแท้หรือของปลอมทำให้การแพร่กระจายของยาบ้าที่มีสารประกอบอื่นเป็นไปอย่างรวดเร็วภายใต้ชื่อยาบ้า

การเปลี่ยนแปลงสองประการนี้มีผลต่อการผลิตและการจำหน่ายในปัจจุบัน ในขณะที่มีการจับกุมอย่างเข้มงวดและมีการทำลายแหล่งผลิตอย่างสม่ำเสมอ การแพร่กระจายของยาบ้าก็ดูเหมือนจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นและเป็นไปในอัตราที่เร็วกว่าการจับกุมอยู่เสมอ ทั้งที่นโยบายของทางการได้เน้นการป้องปรามเพื่อลดปริมาณยาบ้าทั้งด้านอุปทานและด้านอุปสงค์

ด้านอุปสงค์ของยาคาบ้า นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ ราคาของยาคาบ้าเอง เศรษฐฐานะ ได้แก่ รายได้ อาชีพ เป็นต้น เหตุผลของการเสพติดและรสนิยม ความชอบในตัวยา เป็นต้น ราคายาคาบ้าในเชิงเศรษฐศาสตร์ นั้น นอกจากจะอยู่ในรูปของตัวเงินแล้วยังประกอบไปด้วยราคาที่ไม่ได้เป็นตัวเงินด้วย ซึ่งเป็นราคาที่เกิดจากความยากลำบากในการบริโภคเพราะยาคาบ้าเป็นยาที่ผิดกฎหมายและมีบทลงโทษที่รุนแรง ถึงแม้ราคาที่ไม่ได้เป็นตัวเงินนี้จะไม่สามารถเห็นได้แต่เป็นปัจจัยที่ผนวกกับราคาที่เป็นตัวเงินเพื่อให้เกิดเป็น “ราคาเต็ม” (full price) ของยาคาบ้า เช่น การที่ยาคาบ้ามีบทลงโทษที่รุนแรงสำหรับผู้เสพจะทำให้ราคาของยาคาบ้าสูงขึ้นไปอีก ดังนั้น หากกฎของอุปสงค์ (law of demand เมื่อมีราคาสูงขึ้นปริมาณซื้อจะต่ำลง) เป็นจริง ยิ่งราคาสูงขึ้น ปริมาณการซื้อเสพน่าจะต่ำลง ดังนั้น ราคายาคาบ้าที่กล่าวต่อไปนี้จะอยู่ในบริบทของราคาเต็มทั้งสิ้น

การขยายตัวของยาคาบ้าในท้องตลาดเป็นไปในลักษณะของการขยายตัวเพื่อให้สอดคล้องต่อการขยายตัวของอุปสงค์ของยาคาบ้า แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงในอุปทานของยาคาบ้าทั้งการเพิ่มและลดลงในช่วงที่สิบปี แต่อุปสงค์ของยาคาบ้ามักจะมีการเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงมากกว่าการลดลงสังเกตได้จากหลักฐานการแพร่กระจายของการเสพยาบ้าในกลุ่มคนต่างๆ แม้กระทั่งในระยะที่มีการลดลงของปริมาณที่เสนอขายในท้องตลาด การเพิ่มในอุปสงค์ของ ยาคาบ้า นั้น ไม่ได้เป็นการเพิ่มขึ้นด้วยเหตุผลของเสพติดเพียงอย่างเดียวเหมือนยาเสพติดโดยทั่วไป แต่การเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ของ ยาคาบ้ามาจากฐานของผู้เสพสองฐานคือ ฐานกลุ่มของอุปสงค์ที่เสพยาบ้าเพื่อความบันเทิง และฐานของอุปสงค์ที่เสพยาบ้าเพื่อความจำเป็นในอาชีพและความกดดัน

ฐานแรก คือ กลุ่มของอุปสงค์ที่เสพยาบ้าเพื่อความบันเทิงแบ่งเป็นประเภทที่เสพแล้วติดด้วย และประเภทที่เสพเป็นครั้งคราว กลุ่มนี้มักเป็นกลุ่มที่มีความหลากหลายในรายได้ มักเป็นกลุ่มที่เสพเพราะมีรสนิยมที่ชอบลอง เป็นกลุ่มที่มีอำนาจซื้อสูง โดยไม่จำเป็นว่าจะต้องมีรายได้จากการประกอบอาชีพสูง แต่มักเป็นกลุ่มที่อยู่ในตลาดที่มีความผันแปรสูง

ฐานที่สอง คือ กลุ่มของอุปสงค์ที่เสพยาบ้าภายใต้ความกดดันทางอาชีพ แบ่งเป็นประเภทที่เสพแล้วติดและประเภทที่เสพเป็นครั้งคราว ในกลุ่มนี้ ได้แก่ เป็นนักเรียนนักศึกษา และกลุ่มแรงงานมีรายได้ไม่แน่นอน แต่มีความจำเป็นในการใช้ยาบ้าเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามลักษณะอาชีพ เช่น การใช้ยาบ้าเพื่อสามารถทำงานได้มากขึ้น คู่มือสื่อได้นานขึ้น เป็นต้น เป็นกลุ่มที่มีอำนาจซื้อต่ำเนื่องจากรายได้มักไม่แน่นอน แต่เป็นอุปสงค์ที่มีฐานกว้างมีการแพร่กระจายอยู่ทุกพื้นที่ โดยเฉพาะการเกษตรของประเทศเป็นตลาดที่มีลักษณะค่อนข้างมีความผันแปรต่ำ

เนื่องจากเหตุผลของการเสพยาบ้าทั้งสองประการดังกล่าวมีความแตกต่างกันอย่างมาก อุปสงค์ของยาบ้าในแต่ละกลุ่มที่มีเหตุผลต่างกันจะมีความยืดหยุ่นต่อราคาเต็ม (price elasticity) ที่ต่างกัน กลุ่มที่เสพเนื่องจากความบันเทิงจะเป็นกลุ่มที่มีความยืดหยุ่นต่อราคาสูง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของราคาจะมีผลต่อการซื้อเสพมาก เช่น เมื่อราคาแพงขึ้นเล็กน้อยปริมาณซื้อเสพจะลดลงมา หรือเมื่อราคาถูกลงเพียงเล็กน้อยปริมาณการซื้อจะเพิ่มขึ้นมาก ในขณะที่กลุ่มที่เสพเพราะความกดดันทางอาชีพจะเป็นกลุ่มที่มีความยืดหยุ่นต่อราคาต่ำ หมายถึง ไม่ว่าราคาจะแพงขึ้นมากหรือถูกลงก็ยังคงจำเป็นต้องซื้ออยู่ เพราะคิดว่าจำเป็นช่วยให้ทำงานได้มากคู้หนังสือได้ดีขึ้น เป็นต้น

ในส่วนด้านอุปทานของยาบ้าจะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ ราคาของยาบ้าในท้องตลาด ราคาวัตถุดิบในการผลิตซึ่งรวมทั้งสารประกอบในตัวยา เครื่องมือการผลิต การขนส่ง เป็นต้น นโยบายทางการค้าของผู้ผลิต และการตรวจจับและบทลงโทษของทางการ เป็นต้น

ผู้มีความเกี่ยวข้องทางด้านอุปทานยาบ้า คือ ผู้ผลิตยาบ้า และตัวแทนจำหน่ายยาบ้า แม้จำนวนผู้ผลิตรายย่อยจะเพิ่มขึ้นแต่คุณภาพของยานั้น ไม่ได้เพิ่มขึ้นไปด้วย ผู้จำหน่ายนั้นพึ่งพาผู้ผลิตอย่างสมบูรณ์ หมายถึง หากไม่มีแหล่งผลิตผู้จำหน่ายก็จะไม่มีตัวตนไปด้วย

นโยบายการกวาดล้างแหล่งผลิตยาบ้าในช่วงสี่สิบปีที่ผ่านมา ทำให้การนำเข้าและการผลิตยาบ้ามีต้นทุนสูงขึ้น การผลิตยาบ้าโดยรวมจึงเผชิญกับภาวะการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิต เนื่องจากการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิต และภาวะการที่ต้องการเคลื่อนย้ายบ่อยๆ เพื่อหลบหลีกทางการ ผลที่ควรเกิดขึ้นคือการลดลงในปริมาณยาบ้าในท้องตลาด ราคาที่จำหน่ายจะสูงขึ้น แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าในความเป็นจริง ปริมาณยาบ้ายังคงเพิ่มขึ้นและแผ่กระจายออกไปในกลุ่มต่างๆ มากขึ้น แสดงถึงภาวะการเพิ่มขึ้นในอุปสงค์เกิดขึ้นในสัดส่วนที่สูงกว่าการลดลงของอุปทาน (เนื่องจากการกวาดล้าง) ยาบ้าที่ถูกยึดได้และน่าจะถูกทำลายบางส่วนอาจไม่ได้ถูกทำลายอย่างแท้จริงและกลับเข้าสู่ระบบการค้ายาบ้าอีกครั้ง

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งคือ เมื่อต้นทุนในการผลิตยาบ้าสูงขึ้นอย่างมาก เป็นการเพิ่มแรงกดดันให้ผู้ผลิตปรับการผลิต เพื่อให้สอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ในอัตราส่วนที่สูงกว่าสิ่งที่เกิดขึ้นคือการใช้วัตถุดิบที่สามารถใช้ทดแทนกันได้และมีต้นทุนในการ สรรหาที่ลดลง จุดนี้เองเป็นการเริ่มการผลิตยาบ้าที่มีสารอื่นๆ เจือปน ไม่ว่าจะเป็นเอเฟดรินหรือแม้กระทั่งคาเฟอีน เป็นสารประกอบในการผลิตดังที่ปรากฏจากคุณภาพของยาบ้าจากหลักฐานในการจับกุม การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในการผลิตยานั้น ทำให้ต้นทุนในการผลิตต่ำลง และปริมาณยาบ้าคุณภาพต่างๆ กันมีการเสนอขายมากขึ้น สถานการณ์ดังกล่าวควรทำให้ราคาของยาที่ต้องการเสนอขายในตลาดลดต่ำลงในขณะที่ปริมาณเสนอขายในตลาดควรเพิ่มขึ้น แต่จากประวัติศาสตร์การค้ายาบ้า พบว่า ราคาของ ยาบานั้นกลับสูงขึ้น เหตุการณ์นี้จะเกิดได้ต่อเมื่ออุปสงค์ของยาบ้ามีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วกว่ายาบ้าที่หมุนเวียนอยู่ทำให้ราคา ในท้องตลาดสูงขึ้น ดังนั้น กำไรของการเสนอขายยาบ้าในท้องตลาดจึงเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ผลที่เกิดขึ้นคือความต้องการเข้าร่วมในธุรกิจยาบ้าของนักธุรกิจรายใหม่เพิ่มอีกมาก อย่างไรก็ตามในขณะที่การเปลี่ยนแปลงลักษณะการผลิตเป็นการใช้วัตถุดิบทดแทนแล้ว กระบวนการผลิตอื่นๆ ยังคงไว้เช่นเดิม ผู้ผลิตรายย่อยใหม่มักเป็น

ผู้ที่มีประสบการณ์ในวงการค้าขายบ้างระยะหนึ่งและมีการพัฒนาในแนวตั้ง(การขยับขึ้นในกระบวนการผลิต) มากกว่าการพัฒนาเพื่อเทคโนโลยีใหม่แนวหน้ากว้าง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ผลิตที่มีประสบการณ์ในการผลิตผลิตภัณฑ์ เช่น กลุ่มชนกลุ่มน้อยภาคเหนือ เริ่มเกิดภาวะการประหยัดต่อขนาดการผลิต หรือการผลิตที่มีต้นทุนในการผลิตที่ต่ำลงเมื่อผลิตสูงขึ้น กลุ่มดังกล่าวมีความเป็นไปได้สูงที่จะเป็นกลุ่มแนวหน้าในการผลิตแบบใหม่ เนื่องจากมีบุคลากรที่มีประสบการณ์เฉพาะอยู่แล้ว และมีหลักฐานของพัฒนาเป็นนิคมยาบ้าที่รวมการผลิตและการค้าเบ็ดเสร็จไว้ในตัว

กล่าวโดยสรุป ตลาดยาบ้ามีลักษณะเป็นตลาดเน้นการจำหน่าย (sales-oriented market) โดยมักมีกลยุทธ์คือการเพิ่มปริมาณการขายให้ได้มากที่สุดภายใต้โครงสร้างของการค้าเพื่อกำไรสูงสุด เช่น การขายตรง (direct sales) และการล่อให้มีกรขายผลของตลาดโดยมีส่วนลดให้กับเอเย่นต์รายย่อยๆ เช่น นักเรียน นักศึกษา วัยรุ่น เป็นต้น ฤๅญแจสำคัญในลักษณะตลาดชนิดนี้คือ การคาดคะเนยอดขายหรือการพยากรณ์ยอดขาย และทำการขยายการผลิตตามการเพิ่มขึ้นของผู้เสพ มีความชำนาญเฉพาะ คือ การรู้จักจุดเชื่อมโยงของลูกค้าโดยเน้นช่องทางการจำหน่ายและผลของการจำหน่ายในระยะสั้น โดยเน้นต้นทุนของการคมนาคมและการขนส่งต่ำเป็นนโยบายสำคัญ ทำให้กำไรที่ได้เป็นสิ่งจูงใจกว่าการเสี่ยงต่อการถูกกวาดล้างและจับกุม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3 สถานการณ์การจับกุมยาบ้า

ตารางที่ 1.1

แสดงผลการจับกุมคดียาเสพติดระหว่างปี 2538 - 2541

ประเภทยาเสพติด	ปี 2538		ปี 2539		ปี 2540		ปี 2541	
	ราย	คน	ราย	คน	ราย	คน	ราย	คน
เฮโรอีน	35,741	38,133	23,398	24,799	17,158	18,030	13,650	14,365
มอร์ฟีน	14	15	0	0	4	4	19	20
ฝิ่น	2,778	2,942	3,463	3,616	3,792	3,935	3,364	3,588
น้ำยาเคมี	8	8	12	9	370	400	3	2
กัญชาแห้ง	49,143	53,183	43,602	47,591	32,926	35,852	25,335	27,461
กัญชาสด	447	329	861	713	677	453	836	736
พืชกระท่อม	873	913	1,470	1,528	2,145	2,184	1,898	1,962
แอมเฟตามีน	20,064	21,833	51,014	56,162	79,138	87,595	129,400	142,592
สารระเหย	37,142	40,622	36,950	39,778	32,524	34,671	22,309	23,589
เฮ็คสตาซี	10	14	63	69	181	198	117	212

ที่มา : กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (บช.ปส.) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ , 2542
<http://www.police.go.th.html>

จากตารางที่ 1.1 เมื่อเปรียบเทียบผลการจับกุมแอมเฟตามีนในระหว่างปี 2538-2541 พบว่ามีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่ปี 2539-2541 มีการจับกุมได้เป็นจำนวนมาก และจากสถิติดังกล่าวนี้ ย่อมส่งผลให้ผู้ที่ถูกจับกุมในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในคดีอื่นๆ มีปริมาณสูงขึ้นตามไปด้วย

นอกจากนี้แล้วยาบ้า ยังเข้าไปเกี่ยวข้องกับเกือบทุกสังคมและทุกอาชีพ จากข้อมูลการปราบปรามและทำลายแหล่งยาบ้าช่วงปี พ.ศ.2530-2538 รายงานโดยคณะทำงานจัดทำแนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติดในช่วงแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2540-2544 (2539) ระบุว่า ประชากรผู้ใช้ยาบ้าสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายกลุ่มด้วยกัน โดยกระจายไปอย่างกว้างขวางแทบทุกพื้นที่ของประเทศ ผู้ใช้ส่วนใหญ่ มักอยู่ในวัยทำงาน แต่ระยะหลังมีกลุ่มเด็กวัยรุ่นเพิ่มขึ้นมา กลุ่มผู้ใช้แรงงานอาจประเมินได้ว่าการศึกษาน่าจะไม่สูง แต่ปัจจุบันกลุ่มประชากรในสถานศึกษาระดับต่างๆ มีค่านิยมในการใช้เพื่อการบันเทิงส่วนใหญ่

สำหรับรายได้ของผู้ใช้ยาบ้าในกลุ่มผู้ประกอบการแรงงานอาจถือได้ว่าเป็นกลุ่มรายได้ไม่แน่นอน ส่วนกลุ่มในสถานศึกษายังไม่น่าจะมีรายได้

สำหรับอาชีพของกลุ่มผู้ใช้ยาบ้าเคยพบว่ามีการใช้อย่างมากในแรงงานตัดอ้อย ต่อมาในระยะหลังได้แพร่กระจายออกไปในแรงงานด้านอื่นๆ เช่น ชาวไร่มันสัมปะหลัง แดงโม สับปะรด กลุ่มทำนาทำสวนในภาคกลางบางส่วน เป็นต้น ส่วนใหญ่แล้วแรงงานที่มักพบการใช้ยาบ้ามักเป็นกลุ่มรับจ้างที่มักคิดค่าจ้างเป็นผลงาน สำหรับแรงงานจ้างเหมาหรือจ้างรายวัน นายจ้างบางส่วนอาจเตรียมยาบ้าไว้ให้ใช้ในพื้นที่ที่มีการแพร่กระจายอย่างรุนแรงเกษตรกรจะใช้ยาบ้าเมื่อออกไปทำงาน แต่มีหลักฐานว่าพบการใช้ยาบ้าแม้ไม่ได้ไปทำงาน

อีกกลุ่มคือ กลุ่มกรรมกร มักพบการใช้ยาบ้าอย่างกว้างขวาง เช่น กรรมกรแบกหาม กรรมกรในโรงงานไม้หิน กรรมกรในกิจการก่อสร้าง เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบการใช้ยาบ้าในกลุ่มแรงงานผู้ประกอบการอาชีพทำประมงและกิจการที่เกี่ยวข้องจากการสำรวจพบการผสมน้ำให้ลูกเรือเสพออาจมีการซื้อยาบ้าประมาณ 5-10 ถุงขึ้นไป

ในกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพขับรถ โดยเฉพาะรถบรรทุกมีหลักฐานว่าใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2500 ซึ่งมักเห็นกันเป็นเรื่องปกติ แต่ช่วงที่ผ่านมาพบการแพร่ระบาดในกลุ่มรถบรรทุกดิน/ทราย/ลูกรัง/เพื่อถมที่ดิน เนื่องจากเงินเดือนน้อยจึงต้องเพิ่มเที่ยวในการทำงานให้ได้มากที่สุด รถบรรทุกสินค้าทางไกลระหว่างจังหวัดพบการระบาดของยาบ้าเช่นกัน รถโดยสารประจำทาง พบว่ามีการใช้ยาที่มีสัดส่วนสูงพอควร มักได้ยาบ้าฟรีจากการบริการของร้านอาหารที่จอดพัก นอกจากนั้นยังพบในกลุ่มรถบรรทุกน้ำมัน รถกระบะบรรทุก ผู้ขับรถรับจ้างสามล้อ/มอเตอร์ไซด์ และรถแท็กซี่ ซึ่งมักใช้ยาบ้าในช่วงเวลากลางคืน ในกลุ่มผู้ประกอบการเกี่ยวกับบันเทิงหรืองานกลางคืนมีข้อมูลน้อยมากแต่ พบว่ามีการใช้ในอัตราที่สูง ในกลุ่มที่ใช้เพื่อเสริมอาชีพนี้ ใช้เนื่องจากความจำเป็นที่ต้องเสริมอาชีพ แต่เป็นเพียงบางส่วนที่มีการใช้ยาบ้าเท่านั้น ไม่ใช่แรงงาน วิทยุ นักร้อง นักศึกษาทั้งหมด กลุ่มนี้รับรู้โทษของการใช้ยา และใช้ยาตามความจำเป็นดังสองตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่หนึ่ง กรณีแรงงานในไร่อ้อย จากการวิจัยของสถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าในการทำงานในไร่อ้อยนั้น มีการแบ่งงานเป็นหลายประเภท คือ การฟันอ้อย การมัดอ้อย การขนอ้อยขึ้นรถ และการขับรถไปส่งอ้อย เพียงสองประเภทสุดท้ายเท่านั้นที่มักมีการใช้ยาบ้าเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากสองกลุ่มแรกหากใช้ยาบ้าอาจก่อให้เกิดอันตรายในการทำงานได้ ดังนั้น การใช้ยานี้จึงเป็นการใช้ยาบ้าเพื่อความจำเป็นในอาชีพ จากการวิจัยของสถาบันวิจัยสังคมยังพบอีกว่า กลุ่มที่ใช้แรงงานนี้เป็นกลุ่มที่มีความรู้เรื่องยาบ้า และผลของยาบ้าค่อนข้างดีเพราะได้รับความรู้เรื่องยาบ้าจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

ตัวอย่างที่สอง กลุ่มผู้ใช้แรงงานขับรถบรรทุก กลุ่มนี้มักมีความเชื่อว่าเป็นกลุ่มที่มีการใช้ยาบ้าสูง และมักเกิดอุบัติเหตุได้บ่อยครั้ง แต่จากการวิจัยของ Poshyachinda et. (1988) พบว่ากลุ่มผู้ขับรถบรรทุกนั้นใช้ยาบ้าสืบเนื่องจากความจำเป็นทางด้านอาชีพที่ถูกผู้ประกอบการบังคับให้ต้องขับรถบรรทุกเกินพิกัดน้ำหนักเพื่อให้ถึงจุดหมายในเวลาอันจำกัดและเพื่อให้คุ้มทุนต่อการ “ส่งสวย” โดยทั่วไปมักสรุปกันว่า กลุ่มผู้ใช้แรงงานขับรถบรรทุกน่าจะเกิดอุบัติเหตุจากการเสพยาบ้า ในความเป็นจริง แรงงานขับรถบรรทุกมีการเสพทั้งยาบ้าและบริโกลแอลกอฮอล์ ดังนั้น ตัวการที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ น่าจะพิจารณาผลของสารทั้งสองชนิดทางการแพทย์

ผลจากการวิจัยกรณีศึกษาพบว่า การใช้ยาประเภทแอมเฟตามีนนั้น ไม่ทำให้การปฏิบัติงานเลวลง แต่ผลของยานั้นเป็นการเพิ่มผลของการปฏิบัติงาน ผลเสียที่สุดของการใช้ยาประเภทนี้คือทำให้ผู้ขับรถบรรทุกมีพฤติกรรมที่ชอบความเสี่ยงมากขึ้นกว่าเดิม หรือเกิดภาวะการกะประมาณของการปฏิบัติงานที่สูงเกินกว่าปกติแต่จำเป็นต้องพิจารณาว่าการใช้ยาประเภทแอมเฟตามีนอย่างเฉียบพลันจะเพิ่มหรือลดการปฏิบัติงาน หรือการตัดสินใจเมื่อมีการบริโกลแอลกอฮอล์ด้วยในขณะที่ผลของการบริโกลแอลกอฮอล์เล็กน้อย ทำให้แอลกอฮอล์ทำตัวเหมือนยากระตุ้นแต่ถ้ามีการเสพมากขึ้น แอลกอฮอล์จะผสมอยู่ในกระแสเลือดและหมุนเวียนผ่านสมองและกีดขวางการทำงานของเส้นประสาทสมองจะเฉื่อยลง แอลกอฮอล์เริ่มมีฤทธิ์เช่นเดียวกับสารกดประสาท และกล้ามเนื้อเริ่มทำงานแบบไม่ประสานกัน เริ่มมีอาการเดินไม่ตรงและเริ่มพูดไม่รู้เรื่อง ณ จุดนี้ การขับรถเป็นสิ่งที่อันตรายอย่างมากหากยังคงบริโกลต่อไปจะเริ่มมีอาการช้าลง และอาจจะไม่รู้สติตัวจนถึงขั้นหมดสติมีการวิจัยหลายเรื่องที่ไม่พบหลักฐานว่ายาประเภทแอมเฟตามีนนั้นมีผลในการเพิ่มหรือลดประสิทธิภาพของแอลกอฮอล์ต่อร่างกาย แต่การวิจัยพบว่ายาประเภทแอมเฟตามีนมีผลชั่วคราวในการเพิ่มความพิการในการอ่านและการปฏิบัติภารกิจคณิตศาสตร์เนื่องจากการบริโกลแอลกอฮอล์อยู่แล้ว

กลุ่มผู้ที่ยังไม่ประกอบอาชีพ ซึ่งรวมถึงเยาวชนนอกสถานศึกษา พบว่ามีการใช้กันแพร่หลายในหลายหมู่บ้าน สำหรับนักเรียนนักศึกษา พบว่ามีการใช้ช่วงคูหนังสือสอบ แต่ปัจจุบันพบว่า นักเรียนที่ใช้ยาบ้าเพื่อความบันเทิงได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เป็นต้น ทั้งนี้มีหลายสถานศึกษาที่มีนักเรียนใช้ยาบ้าเป็นจำนวนหลายโรงเรียน และบางโรงเรียนมีการปกปิด

จากปัญหาแอมเฟตามีนในประเทศไทยได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาในทุกมิติไม่ว่าจะเป็นการผลิต การค้า และการแพร่ระบาด แนวโน้มของการผลิตแอมเฟตามีนในประเทศไทยจะขยายตัวอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ยังเกิดการขยายตัวของพื้นที่การค้าแอมเฟตามีนในจังหวัดต่างๆ ที่มีแนวโน้มเพิ่มบทบาทอย่างรวดเร็วพื้นที่เหล่านี้กำลังจะกลายเป็นพื้นที่ศูนย์กลางย่อยๆ ที่ทำหน้าที่กระจายแอมเฟตามีนออกไปสู่พื้นที่ต่างๆ (สำนักงาน ป.ป.ส., มปป. 2538 : 5) ลักษณะเด่นที่สำคัญที่สุดของปัญหาแอมเฟตามีนที่แตกต่างไปจากตัวอื่นๆ อย่างชัดเจน ก็คือ ความเชื่อมโยงของปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการเข้าด้วยกัน ประกอบด้วย กลุ่มอิทธิพล กลุ่มการค้าแอมเฟตามีน และกลไกรัฐที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งกลายเป็นโครงสร้างที่ทำให้ความสนับสนุนคุ้มครองการกระทำผิดในพื้นที่ และนับวัน

โครงสร้างเหล่านี้จะเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น (สำนักงาน ป.ป.ส., มปป. 2538 : 72) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปพัวพันยาเสพติด

จากรายงานผลการจับกุมของ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ในระหว่างเดือน มกราคม – มิถุนายน 2542 พบว่า มีเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามและการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิด ถูกดำเนินการคดีตามกฎหมายเพิ่มสูงขึ้น (มติชนรายวัน, 25 ก.ค.42 :23) นอกจากนี้จากสถิติการลงโทษ ข้าราชการตำรวจที่กระทำผิดวินัย และถูกลงโทษความผิดที่ เข้าไปมีส่วนพัวพันกับยาเสพติดในช่วงเดือน ตุลาคม 2539 – กันยายน 2540 จำนวน 63 ราย ในขณะที่ระหว่าง เดือน ตุลาคม 2540 – กันยายน 2541 ตำรวจถูกจับกุม และลงโทษ 60 ราย จำนวนเพิ่มขึ้นถึง 162 ราย (กองวินัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2542 : 1) แสดงว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เข้าไปพัวพันกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดสูงขึ้นนับว่าเป็นปัญหาสังคมที่สมควรติดตามศึกษาอย่างใกล้ชิดด้วยเหตุผล ดังนี้

1. การกระทำผิดที่เกี่ยวกับยาบ้ามีรูปแบบที่หลากหลายยากที่จะป้องกันปราบปราม ในปัจจุบันมีการศึกษาทั้งทางด้าน การป้องกันปราบปราม ควบคุมพืชเสพติด และบำบัดรักษา แต่ไม่ค่อย ได้ผลมากนัก เนื่องจากในการศึกษาเน้นศึกษาผู้กระทำความผิดที่มีได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ไม่ได้ให้ความสนใจ ต่อตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นสาเหตุใหญ่ของการระบาดของปัญหายาเสพติดในขณะนี้ โดยเฉพาะ ผู้กระทำความผิดที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจในมือมากกว่ากลุ่มอื่น

2. เจ้าหน้าที่ตำรวจมีโอกาสที่จะกระทำผิดมากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพอื่นเนื่องจากการมี อำนาจและหน้าที่มากกว่าบุคคลในอาชีพอื่นมีโอกาสทำความผิดได้ง่ายเพราะมีอำนาจและโอกาส สนับสนุนอยู่

3. ปัญหาการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับยาบ้าเป็นปัญหาที่สำคัญมากในปัจจุบันและอนาคตเพราะกำลังคุกคามความเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพของเยาวชนของชาติ สถิติในช่วงปี 2539 – 2541 พบว่า มีผู้เสพยาบ้าที่เป็นเยาวชนกว่า 200,000 คน การเพิ่มจำนวนผู้เสพยาจะมีมากขึ้นหากผู้รักษากฎหมายเป็นผู้กระทำความผิดเสียเอง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดโอกาสในการการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

ขอบเขตการศึกษา

ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มแรก ศึกษาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการกระทำผิดยาบ้า กลุ่มที่สอง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับยาบ้า กลุ่มที่สาม และกลุ่มสุดท้าย ศึกษาเจ้าหน้าที่ตำรวจ และประชาชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า ซึ่งศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก และถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำต่างๆ ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบข้อเท็จจริงต่างๆ เกี่ยวกับสภาพการกระทำผิดความผิดยาบ้าจากมุมมองของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ชัดเจนขึ้น
2. ได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมโอกาสในการการกระทำผิดความผิดยาบ้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขกระบวนการทำงานของข้าราชการตำรวจให้ลดโอกาสในการกระทำผิดให้มากขึ้น
3. เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษาวิจัยมาพัฒนาเป็นยุทธวิธีที่มีประสิทธิภาพในการป้องปราบการเข้ามามีส่วนร่วมในการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐในด้านอื่นๆ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ : การผลิต การจำหน่าย และการปราบปราม

ในบทที่ 1 ได้กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยาเสพติดประเภทยาบ้า ที่เกิดขึ้นในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ไปแล้ว ในบทที่ 2 จะเป็นการกล่าวถึงความเป็นมาพัฒนาการของการใช้ยาเสพติดแต่ละประเภทยาบ้าในประเทศไทย หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของประเทศไทย บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการปราบปรามยาบ้าแนวโน้มการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

2.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับยาเสพติด

2.1.1 ความหมายของยาเสพติด

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พุทธศักราช 2522 ได้ให้ความหมายของยาเสพติดให้โทษ ว่าหมายถึง “สารเคมีหรือวัตถุชนิดใดๆ เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรง ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลงกับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษ ด้วย ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึง ยาสามัญประจำบ้านบางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่ (วุฒิ เหล่าสุนทร และคณะ , 2536 : 5) ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวได้แบ่งประเภทยาเสพติดไว้ 5 ประเภท คือ

ประเภท 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน(Heroir) แอมเฟตามีน (Amphetamine) เมทแอมเฟตามีน (Methamphetamine) เป็นต้น

ประเภท 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น มอร์ฟีน (Morphine) โคคาอีน (Cocaine) โคเคอีน (Codeine) ฝิ่นยา (Medicinal Opium) เป็นต้น

ประเภท 3 ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นต้นตำรับและมียาเสพติดให้โทษในประเภท 2 ผสมอยู่ด้วย ตามหลักเกณฑ์รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

2536 - 2537 คาดว่าจะมีการลักลอบปลูกฝิ่นน้อยลงกว่าปีที่ผ่านมากล่าวคือ ผลผลิตฝิ่นโดยรวมในประเทศลดลงตามลำดับจนเหลือสัดส่วนประมาณร้อยละหนึ่งของผลผลิตทั้งสามเหลี่ยมทองคำซึ่งครอบคลุมพื้นที่ปลูกฝิ่นของไทย พม่า และลาว พื้นที่แพร่ระบาดของรุนแรง ได้แก่ ภาคเหนือ กับตะวันออกเฉียงเหนือ ในอดีตฝิ่นเป็นยาเสพติดที่ใช้กันแพร่หลาย แต่ต่อมาถูกแทนที่ด้วยเฮโรอีนและยาเสพติดชนิดอื่นๆ ความนิยมลดลง (คณะทำงานศึกษาปัญหาอาชญากรรม และปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงภายในเพื่อใช้วางแผนปฏิบัติการของกรมตำรวจประจำปี 2538 : 66)

ยาเสพติดชนิดต่อมา ได้แก่ เฮโรอีน แพร่ระบาดครั้งแรกในสมัยที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นหัวหน้าคณะปฏิวัติและนายกรัฐมนตรี การแพร่ระบาดของเฮโรอีนในยุคนั้นมิใช่ ปรากฏครั้งแรกของเฮโรอีนในประเทศไทยแต่ได้มีมานานแล้ว จะเห็นได้จากรายงานของกระทรวงสาธารณสุขต่อสันนิบาตชาติ พ.ศ.2471 เรื่องสถิติการส่งยาจากต่างประเทศแจ้งว่ามีการส่งเฮโรอีนเข้าไทยแต่อยู่ในความครอบครองของแพทย์ภายใต้ความควบคุมของกระทรวงสาธารณสุข เฮโรอีนจึงเริ่มปรากฏในตลาดมืดเมื่อใดไม่ชัดเจนแต่เชื่อได้ว่าพื้นที่ฝิ่นเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย เฮโรอีนก็เข้ามาแทนที่พื้นที่ฝิ่นในพื้นที่ในกลุ่มผู้ติดฝิ่นซึ่งกำลังแสวงหาสิ่งชดเชยแหล่งผลิตที่สำคัญของเฮโรอีนอยู่ในเขตสามเหลี่ยมทองคำ โดยเชื่อว่าเฮโรอีนที่ลักลอบไปขายในประเทศสหรัฐอเมริกา ร้อยละ 60 มาจากแหล่งนี้ โรงงานผลิตเฮโรอีนในบริเวณพรมแดนของทั้งสามประเทศ ได้แก่ ไทย ลาว และพม่า มีประมาณ 20 โรงเฮโรอีนจากบริเวณนี้จะถูกขนย้ายเข้าประเทศไม่น้อยกว่า 100 ตันต่อปี ปริมาณผลิตเฮโรอีนประมาณปีละ 250 ตัน ทำรายได้ให้กับผู้ค้าปลีกรายใหญ่ๆ ไม่ต่ำกว่า 1,000 ล้านบาท กลุ่มผู้ค้าเฮโรอีน ส่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ที่มีอิทธิพลมากมักกระทำความผิดร่วมกับการคอร์รัปชันของทางราชการ

ยาเสพติดอีกชนิดหนึ่งที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็วในช่วงระยะเวลาไม่กี่ปีที่ผ่านมา คือ ยาบ้า หรือแอมเฟตามีน โดยในปี ค.ศ.1927 ได้มีการค้นพบวิธีสังเคราะห์แอมเฟตามีน ขึ้นเป็นครั้งแรกโดย Gardon A. Alles และต่อมาในปี ค.ศ.1930 Pinese และเพื่อนร่วมงานได้พบว่าแอมเฟตามีนมีฤทธิ์ทำให้หลอดโลหิตตีบเล็กและทำให้ความดันโลหิตสูงขึ้นหลังจากนั้นต่อมาอีก 2 ปี (ค.ศ.1932) บริษัทผลิตยา Smith Kline and French ได้นำเอาแอมเฟตามีนมาผลิตเป็นยาสูดดมแก้หวัดคัดจมูกให้ชื่อว่า "Benzendrine inhaler" ซึ่งต่อมาพบว่ายานี้ทำให้เกิดการเสพติดจึงเลิกใช้

ในปี ค.ศ.1933 Alles ได้พบว่าแอมเฟตามีน มีฤทธิ์ทำให้หลอดลมขยาย กระตุ้นการหายใจ และกระตุ้นสมอง Prinmetal และ Bloomberg จึงได้นำเอาฤทธิ์ในการกระตุ้นสมองของแอมเฟตามีน มาใช้ในการรักษาโรควงหลับ (Narcolepsy) เป็นครั้งแรกในปี 1935 หลังจากนั้นได้มีการนำมาใช้เป็นยาลดน้ำหนักหรือยาลดความอ้วน ลดอาการซุกซนของเด็ก (Hyperactive syndrome of children) ลดความอยากอาหาร ใช้เป็นยากระตุ้น (Stimulant) ใช้ในผู้ป่วยที่มีอาการอ่อนเพลีย ผู้ป่วยโรคจิตที่มีอาการซึมเศร้าใช้เป็นยาแก้ง่วง และใช้เป็นยาแก้พิษสำหรับยาที่กดประสาทส่วนกลางหรือกดสมอง

ในระยะสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีการนำเอายาแอมเฟตามีนมาใช้ช่วยในการทำสงครามโดยให้ทหารที่อยู่เวรยามหรือทหารที่ต้องปฏิบัติงานพิเศษเสพซึ่งเป็นการใช้ยานี้ในกิจกรรมด้านอื่น ที่มีใช้ทางด้านการแพทย์ และหลังจากสงครามเลิกแล้วได้มีการนำเอาแอมเฟตามีนไปใช้กันอย่างแพร่หลายมากขึ้นทั้งด้านการแพทย์และด้านอื่นๆ ที่มีได้เกี่ยวกับการแพทย์ เช่น การกีฬา การแข่งม้าหรือสัตว์อื่น การขับรถระยะทางไกลๆ การดูหนังสือสอบ การลดน้ำหนักตัวเพื่อเสริมสวย

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศญี่ปุ่นมีปริมาณแอมเฟตามีนตกค้างอยู่เป็นจำนวนมาก ประกอบกับการฟื้นฟูประเทศ ทำให้มีการนำไปใช้ในทางที่ผิดกันมาก เช่น ใช้ในหมู่ผู้ใช้แรงงานแม่บ้านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ทำให้รัฐบาลญี่ปุ่นต้องประกาศควบคุมการใช้อย่างเข้มงวด และจัดโครงการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องการนำแอมเฟตามีนไปใช้ในทางที่ผิดแต่หลังจากรณรงค์แล้วก็ยังพบว่ามีกระบาดอยู่จนถึงปัจจุบัน

ประเทศสวีเดน ก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีการใช้แอมเฟตามีนในลักษณะการกระตุ้นประสาทตั้งแต่ปี ค.ศ. 1950 – 1960 ในขณะนั้นยังพบว่าแพทย์นิยมฉีดให้คนไข้ที่ติดยาเสพติดกลุ่ม Opiate มีการค้าเชิงขบวนการใต้ดินจนรัฐบาลสหรัฐอเมริกาต้องประกาศให้แอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีนเป็นสารที่ต้องควบคุมใช้เคร่งครัด (สมชาย มหาวันสุ และคณะ , 2539 : 6-7)

การนำแอมเฟตามีนเข้ามาประเทศไทย

ในปี พ.ศ.2473 มีการทดลองนำแอมเฟตามีนมาใช้ในการรักษาโรคพบว่า แอมเฟตามีนสามารถกระตุ้นกล้ามเนื้อหัวใจและหลอดเลือดให้ปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น

ในปี พ.ศ.2478 พบว่า แอมเฟตามีน สามารถออกฤทธิ์กระตุ้นประสาทส่วนกลางทำให้รู้สึกกระปรี้กระเปร่า

ในปี พ.ศ.2498 ได้ประกาศให้แอมเฟตามีน และเมทแอมเฟตามีน เป็นยาอันตรายและเป็นยาควบคุมพิเศษ ในเวลาต่อมาการแพร่ระบาดของแอมเฟตามีนในประเทศไทยเกิดจากทหารอเมริกันที่รบในสงครามเวียดนามนำมาใช้ในทางที่ผิดและแพร่ไปสู่คนทำงานกลางคืน นักดนตรี หญิงโสเภณี คนขับรถแท็กซี่ รถบรรทุก หรือคนทำงานตามโรงงานต่างๆ มีผู้ผลิตและนำเข้าในประเทศไทยหลายบริษัท ยาของบริษัท BUROUGH WELCOM ขายดีที่สุดมีสัญลักษณ์ หรือ LOGO เป็นรูปหัวม้าหมากรุก และมีตัวอักษร LONDON กำกับอยู่บนเม็ดยาสีขาวทำให้คนไทยเรียกยานี้สั้นๆ ว่า “ยาม้า” โดยเชื่อว่ากินแล้วจะคล่องแคล่วว่องไว ขยันทำงาน หรือทำงานได้มากเหมือนม้า

ในปี พ.ศ.2512 แอมเฟตามีนแพร่หลายเข้าสู่นักเรียน นักศึกษา โดยเชื่อว่า จะทำให้คูหนังสือเพื่อสอบได้ในระยะเวลาที่นานขึ้น หรือใช้เป็นยาลดความอ่อนแอของกล้ามเนื้อของการแพร่ระบาดของยาคัญยิ่งขึ้น ผู้ขับขีรถบรรทุก รถโดยสารประจำทางใช้ยานี้มากขึ้น ก่อให้เกิดอุบัติเหตุบนถนน การควบคุมจึงเข้มงวดขึ้นและเกิดการผลักดันให้มีพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.2518 แอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีนถูกจัดให้เป็นวัตถุออกฤทธิ์ประเภท 2 (สมชาย มหาวันสุ และคณะ, 2539 :1-7) ในปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 135 พ.ศ.2539 กำหนดให้สารเสพติดทั้ง 2 ชนิดเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522

สำหรับยาเสพติดประเภทชนิดนี้มีการนำสารชนิดต่างๆ มาเป็นส่วนผสมซึ่งสารดังกล่าวเป็นสารที่มีฤทธิ์กระตุ้นประสาท โดยได้นำมาใช้ในการผลิตออกจำหน่ายมีด้วยกัน 6 ชนิด ประกอบด้วย แอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีน คาเฟอีน อีเฟดรีน เฟนเอธิลีน และธีโอฟิลีน

ยาบ้าจัดเป็นวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทประเภท 2 ตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 มีชื่อที่ใช้เรียกทางการค้าหลายชื่อ เช่น เบนซีตรีน ยาขยัน เด็กซีตรีน ฟินามีน เป็นต้น ในขณะที่บางกลุ่มผู้ใช้หรือเสพนิยมเรียกว่า ยาม้า ยาบ้า ยาขยัน ยาแก้ง่วง ยาโด้ป ยาเพิ่มพลัง เป็นต้น แอมเฟตามีนมีลักษณะเป็นผลึกสีขาว ไม่มีกลิ่น มีรสขม มีฤทธิ์ในการกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลางซึ่งมีหน้าที่เก็บความจำ ความคิด ควบคุมการทำงานอวัยวะต่างๆ โดยจะมีผลมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณยา ระยะเวลาของการใช้ยาสุขภาพร่างกายของผู้เสพ และส่วนประกอบทางเคมีของตัวยามีมากน้อยเพียงไร

แอมเฟตามีน 1 กรัม ละลายได้ในน้ำ 9 มิลลิลิตร และละลายได้ในแอลกอฮอล์ 500 มิลลิลิตร แต่จะไม่ละลายในอีเทอร์ ในอดีตมีการใช้แอมเฟตามีนในวงการแพทย์เพื่อรักษาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตเป็นโรคซึมเศร้า โรคง่วงเหงาหาวนอน (Narcolepsy) และใช้ในการลดความอ่อนแอ แต่ในปัจจุบันเลิกใช้แล้ว เนื่องจากพบว่าแอมเฟตามีนมีผลทำให้เกิดอาการติดยาและทำลายสุขภาพร่างกาย

ผงแอมเฟตามีน เมื่อมีการอัดเม็ดจะมีหลายรูปแบบ เช่น เป็นเม็ดกลมแบน รูปหัวใจ รูปเหลี่ยม หรือในรูปของแคปซูลมีหลายสี เช่น สีขาว สีน้ำตาล สีส้ม สีเทาเหลือง สีเหลือง สีฟ้า แต่ที่พบส่วนมากมักจะเป็นสีขาว เม็ดกลมแบน บางครั้งพบสัญลักษณ์บนเม็ดยา เช่น M, K, รูปหัวม้า, LONDON, 99, รูปดาว เป็นต้น

แอมเฟตามีน มักก่อให้เกิดอาการทั้งทางร่างกายและจิตใจ ผลของแอมเฟตามีนทางร่างกายต่อผู้เสพในปริมาณมากต่อวัน จะมีอาการเบื่ออาหาร พุดมาก ตื่นเต้นง่าย มือสั่น คลื่นไส้ ความดันโลหิตสูง หัวใจเต้นเร็วและแรง ไม้รู้สึกง่วง เหงื่อออกมาก กลิ่นตัวแรง ปากและจมูกแห้ง หน้ามัน ทำงานได้นานเกินปกติ รูม่านตาเบิกกว้าง สับสนหรือจัด ท้องเสีย มีอารมณ์หงุดหงิด ฉุนเฉียวง่าย อาการต่อจิตใจของผู้เสพ แอมเฟตามีนมักเป็นโรคหวาดระแวง วิตกกังวล มีอาการประสาทหลอน บางรายเพ้อคลุ้มคลั่ง บางกลุ่มเห็นภาพหลอนต่างๆ นานา อาจเป็นบ้าได้และในขณะที่เกิดอาการดังกล่าวอาจทำร้ายตนเองหรือผู้อื่นได้ ซึ่งมักเป็นกรณีของการก่ออาชญากรรม ปล้นจี้ จับตัวประกัน บางกรณีอาจถึงชีวิต

เป็นต้น เนื่องจากยาบ้ามีฤทธิ์ในการกระตุ้นประสาทส่วนกลางและเป็นยาที่ดูดซึมได้ง่ายทำให้การเสพต้องเพิ่มขนาดขึ้นเรื่อยๆ หากใช้เกินขนาด หรือในปริมาณมาก จะทำให้ตัวซีดจนอาจเขียว มีไข้ขึ้น ใจสั่น ความดันโลหิตสูง หายใจไม่ออก มือสั่นมาก เดินโซเซ คลื่นไส้อาเจียน กล้ามเนื้อกระตุก ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ อาจชักหมดสติ หรือเสียชีวิตด้วยอาการของโรคหัวใจวาย หรือหลอดเลือดในสมองแตก นอกจากนี้ยังมีโรคแทรกซ้อน เช่น โรคตับอักเสบ ไตไม่ทำงาน โรคเกี่ยวกับปอด และเป็นโรคติดเชื้ออื่นๆ ด้วย

แหล่งที่มาของแอมเฟตามีน จะมีทั้งจากในและนอกประเทศกระบวนการสังเคราะห์แอมเฟตามีนนั้นมีหลายวิธีในต่างประเทศการสังเคราะห์ยาบ้าเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2463 และถูกนำมาใช้เพื่อการแพทย์ในช่วงปี 2483 ในราวปี 2485 เกิดการแพร่ระบาดของกลุ่มนี้ในประเทศสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป โดยการแพร่ระบาดเริ่มขึ้นจากสารแอมเฟตามีนและในช่วง พ.ศ. 2503 ได้มีตัวยาที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้นอีก คือ Methamphetamine ยากลุ่มนี้จึงกลายเป็นยาเสพติดชนิดวัตถุออกฤทธิ์ และเริ่มแพร่ระบาดในต่างประเทศตั้งแต่ปี 2503 เป็นต้นมา

ปัจจุบันยาบ้าเป็นยาเสพติดให้โทษ ประเภทที่ 1 เช่นเดียวกับเฮโรอีน ตามการลงนามในประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 135 (พ.ศ.2539) โดย นายเสนาะ เทียนทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ขณะนั้น

การนำเสนอรายงานวิจัยชิ้นนี้จะครอบคลุมหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุปทานของยาบ้า โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่หนึ่ง ประกอบด้วยหัวข้อที่ 2.1.3-2.1.8 เป็นการสรุปและเรียบเรียงงานวิจัยจากคณะทำงานจัดทำแนวโน้มนโยบายการยาเสพติดในช่วงแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (พ.ศ.2540-2544) ตลอดจนข้อมูลสถิติจากงานวิจัยอื่นๆ หลายชิ้น

และส่วนที่สอง หัวข้อที่ 2.1.3 เป็นการวิเคราะห์โดย บริษัท ศูนย์กสิกรไทย จำกัด

2.1.3 แหล่งผลิต : กระจายทั่วทุกภาค

จากข้อมูลการปราบปรามและทำลายแหล่งยาบ้าในช่วง พ.ศ. 2530-38 รายงานโดยคณะทำงานจัดทำแนวโน้มนโยบายการยาเสพติดในช่วงแผนป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2540-2544 (2539) พบว่าแหล่งผลิตยาบ้ามีการกระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศ มักพบแหล่งผลิตในพื้นที่ที่มีความสะดวกในการขนส่งคมนาคม และการลำเลียง

2.1.3.1 ภาคกลาง มักผลิตหัวเชื้อเป็นหลัก ทั้งหัวเชื้อบริสุทธิ์และหัวเชื้อผสม เป็นการผลิตแบบครบวงจรมากขึ้น โดยใช้ฟีลิตรีนที่ลักลอบนำเข้าจากเกาะกง จังหวัดที่ผลิต ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดลพบุรี (อำเภอโคกสำโรง) และทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการค้าแอมเฟตามีน กระจายไปสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งตอนบนและตอนกลางและบางส่วนในภาคเหนือ จังหวัดเพชรบุรี (อำเภอเขาชัย) เป็นเครือข่ายทั้งการผลิตและค้ากระจายไปสู่จังหวัดภาคกลางตอนล่าง และพบการลักลอบตั้งแหล่งผลิตที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.1.3.2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มักเป็นการอัดเม็ดโดยจะรับหัวเชื้อมาจากกรุงเทพฯ อุปสรรคสำคัญของแหล่งผลิตในภาคนี้ก็คือ ปัญหาด้านการคมนาคมและการลำเลียง และการขาดเทคโนโลยีการผลิตและบุคลากรที่มีความชำนาญ ปัจจุบันถึงแม้คุณภาพของยาบ้ายังไม่ดี แต่มีแนวโน้มของการผลิตแบบครบวงจรมากขึ้น และมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างผู้ผลิตในจังหวัดฉะเชิงเทราด้วย ในภาคนี้มีการผลิตอัดเม็ดในจังหวัดต่างๆ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา พบในอำเภอสีคิ้ว และอำเภอปากช่อง กลุ่มนี้มีศักยภาพในการผลิตหัวเชื้อสูง และมีเครือข่ายเชื่อมโยงกับกลุ่มผู้ผลิตในจังหวัดลพบุรี และฉะเชิงเทรา จังหวัดขอนแก่นพบในอำเภอ ชุมแพ จังหวัดชัยภูมิ พบใน อำเภอภูเขียว อำเภอแก่งคร้อ อำเภอหนองบัวแดง และอำเภอเกษตรสมบูรณ์

2.1.3.3 ภาคเหนือ พบอัตราการขยายตัวในการผลิตสูงมากจาก 2 กลุ่ม คือ ชนกลุ่มน้อยภายนอกประเทศบริเวณภาคเหนือ และชนกลุ่มน้อยภายในประเทศบริเวณภาคเหนือ ทั้งสองกลุ่มมีประวัติของการผลิตและค้ายาเสพติดประเภทฝิ่นและเฮโรอีนมานานแล้ว **ชนกลุ่มน้อยภายนอกประเทศบริเวณภาคเหนือ** ประกอบด้วยกลุ่มว้า (UWSP) และกลุ่มขุนสำ (MTA) ทั้งสองกลุ่มเริ่มทำการผลิตในปี พ.ศ.2538

กลุ่มขุนสำ มีแหล่งผลิตบริเวณบ้านห้วยเค็ม อยู่ทางทิศตะวันตก ระหว่าง บก.หัวเองกับคอยสานอยู่ในระหว่างการทดลองผลิตยาบ้าอัดเม็ดและบรรจุหีบห่อส่งไปออกขายแดนไทย – พม่า ด้านอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ แต่ยาบ้าที่ขายเป็นชนิดที่มีคุณภาพต่ำเพราะมีคาเฟอีนและส่วนประกอบอื่นๆ ผสมอยู่ด้วยในสัดส่วนที่สูง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารผสมในยาบ้าผลิต โดยกลุ่มขุนล่า	ปริมาณสารในยาบ้า (เปอร์เซ็นต์)	ราคาขายส่ง (บาท ต่อเม็ด)	ราคาขายปลีก (บาท ต่อเม็ด)
เอเฟดรีน	10.7	-	-
คาเฟอีน	13.7	-	-
อื่นๆ	75.6	-	-
รวม	100.0	26-30	60-70

ที่มา : สรุปสถานการณ์ยาเสพติดประเทศไทยจําแนกตามตัวยาเพื่อประกอบในการจัดทําแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 5 ปี (พ.ศ. 2540-2544) หน้า 12-48

กลุ่มว่า มีแหล่งการผลิตที่ หมู่บ้านปางซาง โดยจําหน่ายให้แก่ผู้เสพยาในประเทศไทยและตัวแทนติดต่อนําซื้อเพื่อขายในพื้นที่ชายแดนไทย – พม่า แหล่งซื้อขายในประเทศไทยคือที่อำเภอท่าซี้เหล็ก ตรงข้ามจังหวัดเชียงราย โดยมีราคาจําหน่ายที่ต่างกันคือ

แหล่งการผลิต	ราคา (บาทต่อเม็ด)
หมู่บ้านปางซาง ตรงข้ามจังหวัดเชียงราย	16
จังหวัดเชียงตุง ประเทศพม่า	22-23
อำเภอท่าซี้เหล็ก อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย	25-28

ที่มา : สรุปสถานการณ์ยาเสพติดประเทศไทยจําแนกตามตัวยาเพื่อประกอบในการจัดทําแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 5 ปี (พ.ศ. 2540-2544) หน้า 12-48

กลุ่มผู้ผลิตภายในประเทศบริเวณภาคเหนือ กลุ่มนี้ประกอบไปด้วย กลุ่มจีนฮ่อ กลุ่มคนเมือง และกลุ่มนักค้าจากภาคกลาง ขนส่งลำเลียงน้ำยาเคมีที่ใช้ผลิตและส่งเครื่องจักรเพื่อการผลิตมาจากกรุงเทพมหานคร พื้นที่การผลิตที่สำคัญคือ

จังหวัด	แหล่งการผลิตในหมู่บ้านและอำเภอ
เชียงใหม่	อำเภอแม่อาว และ บ้านสามเส้า อำเภอไชยปราการ
เชียงราย	บ้านผาหมี ตำบลเวียงพาคำ อำเภอแม่สาย
ลำปาง	อำเภอห้างฉัตร
ลำพูน	อำเภอลี้ และกิ่งอำเภอเวียงหนองล่อง
แม่ฮ่องสอน	อำเภอปาย อำเภอเมือง และกิ่งอำเภอปางมะผ้า
สุโขทัย	อำเภอเมือง และอำเภอศรีสำชนาลัย
ตาก	อำเภอเมือง
อุตรดิตถ์	อำเภอเมือง
เพชรบูรณ์	อำเภอหล่มสัก และอำเภอน้ำหนาว

ที่มา : สรุปสถานการณ์ยาเสพติดประเทศไทยจำแนกตามตัวยาเพื่อประกอบในการจัดทำแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 5 ปี (พ.ศ. 2540-2544) หน้า 12-48

2.1.3.4 ภาคใต้ พบสถานการณ์ที่มีการค้าและการแพร่ระบาดเป็นหลักมากกว่าการผลิตอย่างภาคอื่นๆ

2.1.4 การลักลอบนำเข้า : ส่วนใหญ่มาจากชายแดน

ในปัจจุบันการผลิตแอมเฟตามีนมักนิยมผลิตจาก เอเฟดรีน (Ephedrine) ซึ่งเป็นสารสังเคราะห์จากต้นไม้ชื่อ อีเฟด้า หรือต้นมาฮวง และมักปลูกในประเทศจีน เยอรมัน อินเดีย และเชกโกสลาเวีย แต่ในประเทศไทยไม่สามารถปลูกได้ ด้วยเหตุนี้จึงต้องมีการนำเข้าจากประเทศที่ทำการปลูกต้นไม้นั้น ภายหลังจากที่ประเทศไทยประกาศให้อีเฟดรีนซึ่งเป็นส่วนผสมสำคัญในการผลิตยาบ้าเป็นสารที่ผิดกฎหมายและมีการควบคุมอย่างเคร่งครัด จึงทำให้เกิดการลักลอบนำเข้าจากต่างประเทศขึ้น จากการสำรวจของคณะกรรมการทำงานจัดทำแนวโน้มนโยบายยาเสพติดฯ ในเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2538 พบว่าในประเทศไทยมีการลักลอบนำเข้าจาก 4 จุด คือ

ทางด้านท่าเรือคลองเตย กรุงเทพมหานคร ลักลอบนำเข้าจากประเทศสิงคโปร์และไต้หวัน
ขนส่งโดยปะปนกับสารอื่นในตู้ขนส่ง

ทางชายแดนจังหวัดตราดกับประเทศเขมร ลักลอบนำเข้าจากประเทศไต้หวันโดยทางเรือ
มีการพักกลางทางที่เกาะกง ประเทศเขมร เข้าสู่ประเทศไทยทางฝั่งทะเลด้านตะวันออกของจังหวัดตราด
และสมุทรสาคร ขนส่งโดยเรือประมงหรือเรือบรรทุก

ทางชายแดนจังหวัดหนองคายกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ลักลอบนำเข้าโดย
กลุ่มพ่อค้าในจังหวัดหนองคาย ลำเลียงต่อไปยังกลุ่มผู้ผลิต ในจังหวัดขอนแก่น ชัยภูมิ ลพบุรี และ
เพชรบูรณ์

ทางชายแดนประเทศไทยและประเทศพม่า ลักลอบนำเข้าจากมณฑลยูนนาน ประเทศจีนเข้า
สู่ชนกลุ่มน้อยภายนอกประเทศบริเวณภาคเหนือ (กลุ่มขุนสำและกลุ่มว้า) ลำเลียงเข้าประเทศไทยที่
บริเวณกิ่งอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอนติดกับชายแดนบ้านคายนหลวง ประเทศพม่า และบริเวณ
บ้านเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ ติดกับชายแดนบ้านเมืองเต๊ะ ประเทศพม่า

นอกจากเอเฟดรินแล้ว การสังเคราะห์แอมเฟตามีนสามารถใช้สาร พี-ทู-พี : โพรปา-โนน
(P-2-P : Propanone) เป็นสารตั้งต้นแต่วิธีนี้ไม่เป็นที่นิยม

กระบวนการผลิตแอมเฟตามีนมีอย่างน้อย 2 วิธีซึ่งใช้เวลาในการผลิตที่ต่างกันคือ

1. สูตรที่ 1 เอเฟดริน + กรดน้ำส้ม + แพลเลียม ใช้เวลาในการผลิตประมาณ 5 ชั่วโมง

2. สูตรที่ 2 เอเฟดริน หรือเอเฟดรินไฮโดรคลอไรด์ + ไทโอนิล คลอไรด์ในคลอโรฟอร์ม
ใช้เวลาในการผลิตประมาณ 48 ชั่วโมง

คณะทำงานจัดทำแนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติดฯ (2539) สืบพบว่า ในระยะ 5-10 ปีที่
ผ่านมากการผลิตหัวเชื้อเมทแอมเฟตามีนในประเทศไทย มักจำกัดอยู่ในกลุ่มเชื้อสายจีน โดยมี ลักษณะการ
ผลิต 2 แบบคือ การผลิตหัวเชื้อแอมเฟตามีน และการผลิตอัดเม็ด

การผลิตหัวเชื้อแอมเฟตามีน เป็นการผลิตหัวเชื้อเพียงอย่างเดียว โดยมีพื้นที่จำหน่ายใน
กรุงเทพฯ และบางจังหวัดในภาคกลาง

การผลิตอัดเม็ด เป็นการผลิตขึ้นตอนหลังจากการรับเอาหัวเชื้อมา โดยมีแหล่งผลิตกระจาย
ตามพื้นที่ของทั้งภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการกระจายตัวของการผลิตออกไปตามฐานของ
อุปสงค์ของยาบ้าซึ่งเผยแพร่ทั่วประเทศไทย

2.1.5 การผลิต : เทคโนโลยีเดิม กำลังผลิตเพิ่มขึ้น

คณะทำงานฯ (2539) พบว่าในช่วงหลังปี พ.ศ. 2535 ได้เกิดปรากฏการณ์ของการผลิตยาบ้า คือ

ประการที่หนึ่ง เกิดการแยกตัวของกลุ่มผู้ผลิตเบ็ดเตล็ดแบบครบวงจรไปเป็นการผลิตแบบแยกส่วนเกิดกลุ่มผลิตหัวเชื้อโดยเฉพาะและกลุ่มผลิตอัดเม็ดโดยเฉพาะ

ประการที่สอง เกิดการขยายตัวของกลุ่มผู้ผลิตและพื้นที่การผลิตมีพื้นที่ล้นรอบผลิต หัวเชื้อเพิ่มขึ้นในจังหวัด กรุงเทพฯ ราชบุรี ปทุมธานี นครปฐม ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สระบุรี เพชรบุรี และจังหวัดภาคเหนือถึงแนวชายแดนพม่า

ประการที่สาม เกิดการเพิ่มขึ้นของกลุ่มผู้ผลิต เปลี่ยนจากผู้ขายปลีกเป็นผู้ขายส่งและเป็นผู้ผลิตในที่สุด มีการขยายจังหวัดศูนย์กลางการผลิตมากขึ้น แต่มีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในการผลิตที่มักคงเทคโนโลยีเดิม

ประการที่สี่ เกิดการขยายของเทคโนโลยีการผลิต จุดค้าเดิมเปลี่ยนเป็นจุดที่มีการผลิตอัดเม็ดมากขึ้น จุดที่มีการผลิตอัดเม็ดเปลี่ยนเป็นจุดที่ผลิตหัวเชื้อ โดยแต่ละจุดพัฒนาเป็นศูนย์กลางย่อยและส่งต่อจังหวัดใกล้เคียง

ประการสุดท้าย เกิดจุดเปลี่ยนเนื่องจากการก้าวเข้าสู่การผลิตและค้ายาบ้าของขบวนการชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดนไทย – พม่า เกิดขบวนการหรือกลุ่มการค้าใหม่ที่มีศักยภาพในการผลิตและค้ายาบ้า และเกิดขบวนการหรือกลุ่มการผลิตและค้ายาบ้าแบบครบ วงจรตั้งแต่การนำเข้าเคมีภัณฑ์ – การผลิตหัวเชื้อ – การผลิตอัดเม็ด – และเครือข่ายการค้า/การจำหน่ายระดับต่างๆ ซึ่งเป็นโครงสร้างที่แตกต่างจากกระแสการเปลี่ยนแปลงแยกส่วนการผลิตของกลุ่มผู้ผลิตอื่นๆ มีความเป็นไปได้ที่กำลังผลิตใหม่ๆ อาจเกิดในกลุ่มของขุนสำ เนื่องจากกลุ่มนี้มีผู้มีความรู้ทางเคมีอยู่ในกลุ่ม

2.1.6 การค้า

2.1.6.1 ตลาดยาบ้าในอดีต 2504 - 2524

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รวบรวมผลการวิเคราะห์ยาบ้าเพื่อการศึกษาทางด้านระบาดวิทยาจากหน่วยต่างๆ พบว่ายาบ้าที่ได้รับการวิเคราะห์เป็นสารที่ต่างกัน

ปี	สารที่พบจากการวิเคราะห์
พ.ศ. 2504-2513	แอมเฟตามีนซัลเฟตทั้งหมด
พ.ศ. 2514	เริ่มพบเมทแอมเฟตามีนไฮโดรคลอไรด์
พ.ศ. 2517 – 2521	เมทแอมเฟตามีนไฮโดรคลอไรด์เพิ่มขึ้นอย่างมาก
พ.ศ. 2523 และ 2524	สารประเภทแอมเฟตามีน และสารอื่นๆ

ที่มา : ศูนย์วิจัยยาเสพติด สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2525

ช่วงปี พ.ศ. 2523-2524 มีการบันทึกสถิติยาบ้าปลอม (ยาบ้าที่ไม่ใช่สารประเภทแอมเฟตามีน) เพิ่มขึ้นโดยเพิ่มสูงสุดในระยะ 8 เดือนหลัง พ.ศ. 2524 หรือคิดเป็น 90 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนคดีทั้งหมด

ประเภทของยาบ้า	2523			2524		
	ม.ค.-เม.ย.	พ.ค.-ส.ค.	ก.ย.-ธ.ค.	ม.ค.-เม.ย.	พ.ค.-ส.ค.	ก.ย.-ธ.ค.
ยาบ้าแท้ (%)	97.3	85.7	82.2	25.0	9.7	12.5
ยาบ้าปลอม (%)	2.7	14.3	17.8	75.0	90.3	87.5
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
จำนวนคดี	112	98	73	28	72	56

ที่มา : ศูนย์วิจัยยาเสพติด สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2525

สารแอมเฟตามีนในยาบ้าที่สามารถวิเคราะห์ได้มี 2 ชนิด คือ

1. แอมเฟตามีนซัลเฟต
2. เมทแอมเฟตามีนไฮโดรคลอไรด์

ในระยะ 8 เดือนแรก พ.ศ. 2523 ของกลางจากคดียาบ้าแท้เป็นเมทแอมเฟตามีน ไฮโดรคลอไรด์ เกือบทั้งสิ้น แต่ประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์ที่พบมีคาเฟอีนผสม ส่วนช่วง 4 เดือนหลังพบแอมเฟตามีนทั้ง 2 ชนิดจำนวนใกล้เคียงกัน และประมาณครึ่งหนึ่งมีคาเฟอีนผสมอยู่ด้วย

ในช่วงปีเดียวกัน คดียาบ้าปลอมพบว่าส่วนใหญ่เป็น เอเฟดรีน มีคาเฟอีนเป็นส่วนน้อย ในช่วงปี พ.ศ. 2523 ยาบ้าปลอมที่เป็นคาเฟอีนจะเป็นยาเดี่ยวไม่มีสารอื่นผสม เอเฟดรีนวิเคราะห์จาก ยาปลอมที่พบเป็นสารเดี่ยวเช่นกัน ในขณะที่คดีในปี พ.ศ. 2524 เริ่มมีการผสมคาเฟอีนกับสารอื่น และ เอเฟดรีนที่พบก็มีส่วนผสมของคาเฟอีนอยู่ด้วยเช่นกัน

จากการวิเคราะห์ของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ พบว่ายาบ้าในช่วงปี พ.ศ. 2500 เป็น สารประเภทแอมเฟตามีนซัลเฟต จนกระทั่งปี พ.ศ. 2514 ตลาดยาบ้ามีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ทำให้ตัวสารที่ ผลิตยาบ้าเริ่มมีแอมเฟตามีนไฮโดรคลอไรด์ ซึ่งตัวสารนี้กลายเป็นตัวสารหลักของยาบ้าในตลาดมืด ช่วงปี พ.ศ. 2517-2521

ช่วงปี พ.ศ. 2517-2521 นี้มีมาตรการจับกุมอย่างเข้มงวดพร้อมกับหลักฐานการหดตัวของ ตลาดยาบ้า ซึ่งน่าจะเป็นเหตุให้วัตถุดิบในการผลิตเกิดความขาดแคลนอย่างมาก ก่อให้เกิดยาบ้าปลอมที่มี ส่วนผสมของทั้งคาเฟอีน และเอเฟดรีนในยาบ้ามากขึ้น ความต้องการในวัตถุดิบทำให้เกิดการลักลอบการ นำเข้า แต่มักถูกทางการจับกุม สถานการณ์นี้ทวีผลให้เกิดความขาดแคลนแก่ขบวนการผลิตยาบ้ามากขึ้น ดังนั้น ช่วงเวลาดังกล่าวยาบ้าในตลาดจึงเป็นยาบ้าปลอมเกือบทั้งหมด

2.1.6.2 แหล่งจำหน่ายยาบ้าในปัจจุบัน พื้นที่การจำหน่ายสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

- 1) พื้นที่ ค้าส่งเป็นพื้นที่เดียวกับพื้นที่ผลิต
- 2) พื้นที่ค้าส่งไม่มีการผลิตแต่เป็นตลาดกลางยาบ้าเพื่อส่งต่อให้ผู้แทนจำหน่าย

พื้นที่ค้าปลีก หรือการค้ารายย่อย มักพบตามพื้นที่ที่ใช้แรงงานเป็นหลัก พื้นที่เส้นทาง คมนาคมขนส่งที่สำคัญ พื้นที่ของการค้าปลีกมักเป็นพื้นที่เดียวกันกับการค้าส่ง แต่พบว่าพื้นที่การค้ารายย่อย ของยาบ้ามีการกระจายของพื้นที่และจำนวนผู้ค้ามากที่สุดกว่ายาเสพติดชนิดอื่นๆ

การค้าปลีกของยาบ้ามีลักษณะการค้าที่เฉพาะและแตกต่างจากยาเสพติดชนิดอื่นๆ คือ

1. การบรรจุ มักบรรจุเป็นชุดๆ ละ 2-3 เม็ด โดยใส่ไว้ในหลอดกาแฟตัดตามส่วนแล้ว ปิดผนึก อาจมีการใส่กระดาษฟอยล์บริเวณภาคอีสานตอนล่าง แต่มักพบในหลอดกาแฟ ยาบ้า 1 เม็ด เรียกกันว่า 1 ตัว

2. ราคา ราคาขายปลีกมักไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับความยากง่ายในการหาซื้อ ความเสี่ยง ในการถูกจับ และคุณภาพของเม็ดยา ราคาโดยเฉลี่ยประมาณ 50-120 บาทต่อ 1 เม็ด (ราคาเดือน พฤษภาคม 2538)

3. สถานที่ค้าปลีก ปัจจุบันนี้พบแหล่งการค้าจำหน่ายปลีกขึ้นอยู่กับผู้เสพ ผู้ค้าส่วนใหญ่จะเป็นชาวบ้าน ตามหมู่บ้าน/ชุมชน โดยจะประกอบอาชีพอื่นอาปราง เช่น คนขายอาหาร เด็กเสิร์ฟ พนักงานเติมน้ำมัน คนขับรถบรรทุก เท่าที่พบผู้ค้ารายย่อยส่วนหนึ่งเป็นผู้เสพด้วยและมีการขายในหมู่บ้าน

- บริเวณที่พักอาศัยของผู้ค้า มักอยู่ตามชุมชนในเขตเมือง ตามตัวจังหวัด ตัวเมืองอำเภอ และบ้านพักของผู้ค้าในหมู่บ้านต่างๆ ผู้ค้ารายย่อยมักเป็นคนในพื้นที่จำหน่ายให้แก่ ผู้ใช้แรงงาน เยาวชน นักเรียน ส่วนระดับหมู่บ้านพบการค้าจำหน่ายมักเจอในหมู่บ้านเกษตรกรรม เช่น ไร่ อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง และทำนาข้าว

- ร้านอาหาร มักเป็นร้านอาหารริมถนนโดยมีสัญลักษณ์ เช่น เปิดไฟหน้าร้านแต่ปิดไฟในร้านที่ร้านมักพบเจ้าของร้านค้าส่งด้วย

- รถเข็นขายอาหาร มักอยู่ริมทางหลวงโดยเฉพาะบริเวณสี่แยกมักมีลูกค้าเป็นเกษตรกรผู้ใช้แรงงานที่มารอรถโดยสาร

- ร้านขายผงมาลัย มักอยู่ริมถนน มีการขายตลอด 24 ชั่วโมง

- ปิมน้ำมัน มักเป็นจุดจำหน่ายยาบ้าให้กลุ่มคนประกอบอาชีพขับรถทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ตามประสบการณ์การสำรวจพฤติกรรมพบว่า 35 เปอร์เซ็นต์ของปิมน้ำมันตามแยกมักมีการค้ายาบ้า มักเป็นบริเวณ ตู้จำหน่ายน้ำมัน ตู้แช่เครื่องดื่มในออฟฟิต ร้านปะยาง ร้านอาหาร ร้านซ่อมรถ เป็นต้น

- รถเร่ขายของตามหมู่บ้านชนบท มักเร่ขายของตามชนบทโดยรถกระบะที่ไปขายตามหมู่บ้านต่างๆ เน้นหมู่บ้านการเกษตร

- ชาวบ้านเดินเร่ขาย มักพบในพื้นที่ตัดอ้อยเป็นการเร่ขายที่ไม่ได้มีอาชีพอื่น ๆ อาปราง

- เจ้าของไร่ อ้อยเป็นผู้ขาย มักเกิดจากคนงานมีความต้องการ

- คนขับรถบรรทุกเป็นผู้ขาย มักพบคนขับรถบรรทุกหิน ทราช ซึ่งส่งตอนกลางคืนและมียาบ้ามาเสนอขายด้วย

2.1.6.3 วิธีการค้ายาบ้าในปัจจุบัน

การค้ายาบ้ามีความแตกต่างจากการค้ายาเสพติดอื่นๆ เพราะมีการค้าที่มีตลาดภายในประเทศเป็นหลัก โดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งออกเหมือนยาเสพติดประเภทอื่นๆ จึงเป็นผลให้การค้ายาบ้าองค์กรที่มักมีกลุ่มคนไทยเข้าร่วมเป็นหลัก จากข้อสรุปของคณะทำงาน ฯ (2539) พบว่ามีรูปแบบที่จัดได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

1) **การค้ารายใหญ่** สามารถพบได้ 3 ประเภทคือ ประเภทที่หนึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับผู้ผลิตครบวงจร และทำการค้าส่งไปด้วย ประเภทที่สองเป็นกลุ่มค้าส่งกลุ่มเดียวกับกลุ่มที่ทำการผลิตขั้นอัดเม็ด และประเภทที่สามเป็นกลุ่มค้าส่งที่ติดต่อซื้อขายจากกลุ่มผู้ผลิตโดยตรง ซึ่งกลุ่มประเภทที่หนึ่งและสองบางส่วนอาจเป็นกลุ่มที่ทำการพัฒนาขึ้นไปจากกลุ่มที่สาม การค้าในระดับนี้จะเป็นการค้ารายใหญ่ประมาณ 100,000 เม็ด โดยไม่จำเป็นว่ากลุ่มการค้าเหล่านั้น จะมีแหล่งผลิตของตนหรือไม่

2) **การค้าส่งระดับเอเยนต์หรือตัวแทนจำหน่าย** เป็นผู้ค้าระดับที่สองต่อจากกลุ่มผู้ค้ายาสูบที่รับจากผู้ผลิต กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่จะส่งยาสูบให้กับลูกค้าในพื้นที่ภายในพื้นที่ของเอเยนต์เองและส่งออกภายนอกพื้นที่ ปัจจุบันพบว่ามีเอเยนต์ยาสูบเพิ่มขึ้นมากในหลายพื้นที่ทั่วทุกภาคของประเทศไทย ปริมาณการค้ามักขึ้นอยู่กับปริมาณการส่งยาสูบของลูกค้า การส่งสินค้าแต่ละครั้งประมาณ 10,000 – 100,000 เม็ด

3) **กลุ่มผู้ค้าระดับพื้นที่** ปัจจุบันสามารถระบุได้ว่ามีการค้ายาสูบกันในทุกจังหวัด แต่ละจังหวัดมีกลุ่มผู้ค้าอยู่ในอำเภอใดอำเภอหนึ่ง หรือจังหวัดหนึ่งอาจมีการค้าระดับพื้นที่ได้หลายอำเภอด้วยกัน เอเยนต์มักจะให้ไปรับยาสูบในพื้นที่ของเอเยนต์เองและใช้เงินสดในการซื้อ ปริมาณการค้าไม่แน่นอนโดยมาประมาณ 10,000 เม็ด

2.1.6.4 วิธีการค้าส่งยาสูบ

กลุ่มผู้ค้ายาสูบไม่มีรูปแบบตายตัว มักขึ้นกับประสบการณ์ของแต่ละคน แต่สิ่งที่สำคัญคือความไว้วางใจและการผูกพันเป็นการส่วนตัว หรือการมีเครือข่ายเป็นประจำ ลักษณะการติดต่อค้าขายสามารถแบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การติดต่อซื้อขายยาสูบระหว่างกลุ่มผู้ค้า มักมีห้วงเวลาการดำเนินการอย่างต่อเนื่องหรือเป็นงวดประจำโดยตัวแทนของผู้ขายอาจเดินทางไปยังสาขาประจำในพื้นที่ต่างๆ การติดต่อกครั้งแรกมักระวังตัวมากกว่าผู้ติดต่ออาจมีการทดสอบคุณภาพโดยการทดลองเสฟลูกก่อน

ขั้นที่ 2 การจัดหาเม็ดยาสูบหรือรวบรวมเพื่อเตรียมส่งให้กับผู้ซื้อ ถ้าเป็นกลุ่มการค้าที่มีแหล่งผลิตของตน จะใช้ยาเสฟติดของตนซึ่งจะมีสถานที่ซุกซ่อนแยกต่างหากจากแหล่งผลิต การค้าในกลุ่มนี้มักไม่มีปัญหาในการรวบรวม

ขั้นที่ 3 การจ่ายเงิน มีหลายวิธีมักขึ้นอยู่กับความไว้วางใจของผู้ค้าอาจมีการให้เครดิตล่วงหน้าในกรณีที่ซื้อขายกันเป็นประจำ หรือในกลุ่มการค้ารายใหญ่ หากไม่สนิทกัน อาจต้องมีการวางมัดจำล่วงหน้าก่อนได้รับสินค้า มักใช้เงินสดก่อนเข้าบัญชีของผู้ขาย

ขั้นที่ 4 การส่งมอบยา เป็นขั้นตอนที่มีความเสี่ยงสูง ต้องรักษาความลับและปกปิดพฤติกรรมมากที่สุด ซึ่งขึ้นอยู่กับวิธีการของนักค้าในแต่ละกลุ่ม ได้แก่

1) **วิธีการค้าส่งรายใหญ่** ปริมาณยาบ้าประมาณ 10-50 มัด (1,000-5,000 ถู) จากการรับยาบ้าจากผู้ผลิต แล้วทำการผ่านยาบ้าไปยังผู้ค้าส่งรายกลางอย่างรวดเร็วโดยทั่วไปผู้ค้าส่งรายใหญ่แต่ละรายจะมีลูกค้าส่งยาบ้าประมาณ 5-10 ราย ปริมาณการส่งของให้กับผู้ค้าแต่ละรายโดยเฉลี่ยครั้งละ 1,000 ถู สำหรับวิธีการรับซื้อยาบ้าและส่งยาบ้า จะต่างกันบ้างคือ ผู้ผลิตจะนำ ยาบ้ามาส่งให้ถึงที่จุดส่งสินค้าซึ่งส่วนมากจะเป็นพื้นที่ของผู้ค้าส่ง การชำระเงินค่ายาบ้าในภายหลังซึ่งพบการโอนเงินเข้าบัญชีธนาคาร และผู้ค้าส่งนำเงินสดไปให้โดยตรง ส่วนอีกประการหนึ่งที่ผู้ค้ารายใหญ่ส่งยาบ้าให้กับผู้ค้ารายกลางจะพบได้ใน 2 วิธีการคือ การนัดหมายให้ผู้รับมารับในพื้นที่ของผู้ค้าส่งรายใหญ่ และผู้ค้าส่งรายใหญ่จะส่งยาบ้าไปยังพื้นที่ตามที่ตกลงกัน ซึ่งทั้งสองกรณีจะชำระเงินด้วยเงินสดหรือเครดิตตามความสัมพันธ์ระหว่างกัน และวิธีการส่งยาบ้าภายนอกพื้นที่ของผู้ค้าส่งรายใหญ่มีการพบการว่าจ้างอดีตมือปืน นักเลง หรืออาชญากร ให้ส่งยาบ้าโดยกลุ่มนี้จะมีเงินจากการคิดเป็นจำนวนปริมาณยาบ้าที่ส่งแล้วแต่ระยะทางและพื้นที่ โดยค่าจ้างประมาณ 500-1,000 บาทต่อยาบ้าหนึ่งถู

2) **วิธีการค้าส่งระดับเอเยนต์** ปริมาณการค้าส่งไปยังลูกค้าในพื้นที่ใช้การส่งเป็นมัด (ประมาณ 1-10 มัด) โดยที่ยังคงการหีบห่อและการบรรจุเหมือนเดิม การติดต่อซื้อขาย ใช้ทั้งระบบเครดิตและเงินสด การรับ-ส่งยาบ้า ใช้รถยนต์ภายในกลุ่มเป็นหลักบางครั้งใช้รถประจำทาง โดยเอเยนต์จะไปส่งลูกค้าถึงพื้นที่

3) **วิธีการค้าส่งระดับพื้นที่** ยาบ้าจากแหล่งผลิตจนถึงผู้ค้ารายที่ 3 นี้ จะบรรจุเป็นถูจำนวน 100 ถู (1 มัด) ผู้พื้นที่จะทำการเปิดถูยาออกทุกถูซึ่งในแต่ละถูโดยเฉลี่ยจะมียาบ้าประมาณ 210 กว่าเม็ด นำยาบ้าที่เกิน 200 ออกแล้วจึงค่อยบรรจุใหม่ให้ผู้ขายรายย่อยต่อไป ซึ่ง ยาบ้าส่วนเกินนั้นผู้ค้าส่งในพื้นที่จะทำการขายปลีกเองด้วยส่วนหนึ่ง

2.1.6.5 การวิเคราะห์รายได้จากการค้ายาบ้า - กรณีศึกษา

กรณีที่ 1 คณะทำงานจัดทำแนวโน้มนสถานการณ์ยาเสพติดฯ (2539) ได้วิเคราะห์รายได้ของการค้ายาบ้ากรณีที่เป็นร้านค้าแห่งหนึ่งเป็นกรณีศึกษา ปรากฏผลว่า ยาบ้าที่ร้าน ดังกล่าวนั้นรับมาจากผู้ค้ามือสองที่มาจากหลายพื้นที่ มักส่งของครั้งละประมาณ 25-30 ถูต่อครั้งหรือประมาณ 5,000-6,000 เม็ด โดย 1 เดือนจะส่งของประมาณ 2-3 ครั้งขึ้นอยู่กับสต็อกของยา

ยาบ้าที่นำมาขายมักเป็นยาคุณภาพดี ตกราคาถูละ 8,700-9,000 บาท เฉลี่ยเม็ดละ 45 บาท ขายให้กลุ่มต้องการยาบ้าชนิดแรง ยาบ้าชนิดคุณภาพปานกลาง ตกราคาถูละ 4,500-6,000 บาท มักเน้นแรงงานอุตสาหกรรมและการเกษตร

ยาบ้าในร้านกรณีศึกษา จำหน่ายยกชุดโดยห่อใส่ถุงพลาสติกใส ตกชุดละ 5 เม็ดๆ ละ 80 บาทเป็นเงิน 400 บาท และขายให้กับกลุ่มลูกค้าประจำเป็นหลักโดยขายไม่ต่ำกว่า 5 เม็ด มักไม่ขายให้กรณีต่ำกว่า 5 เม็ด เพราะเกรงว่าเป็นสายตำรวจ ร้านนี้ห้ามการเสพหน้าร้านอย่างเด็ดขาด

ร้านกรณีศึกษาจะเปิดขายยาบ้าเวลากลางคืน เริ่มขายตั้งแต่ 15.00 น. ถึง 22.00 น. โดยมียอดจำหน่าย ดังนี้

ขายปลีกสูงสุด	3-5	ถุงต่อวัน	ประมาณ 600-1,000 เม็ด
ขายปลีกต่ำสุด	1	ถุงต่อวัน	ประมาณ 200 เม็ด
ขายส่ง ราคาถุงละ	12,000 บาท		ประมาณ 200 เม็ด
ขายปลีกและส่ง	10	ถุงต่อวัน	ประมาณ 200 เม็ด
พนักงานขับรถซื้อปลีกต่ำสุด			ประมาณ 5 เม็ด
พนักงานขับรถซื้อปลีกสูงสุด			ประมาณ 15 เม็ด
วันที่ขายดีมาก			จันทร์ พุธ ศุกร์ อาทิตย์
กำไรที่ได้ในรอบ 1 ปีเป็นเงินประมาณ			2,880,000-8,640,000 บาท
เป็นยอดขายเฉลี่ยต่อวัน			16,000-48,000 บาท
เป็นกำไรเฉลี่ยต่อวัน			8,000-24,000 บาท
เป็นกำไรเฉลี่ยต่อเดือน			240,000-720,000 บาท

กรณีศึกษาที่ 2 คณะทำงานจัดทำแนวโน้มนโยบายยาเสพติดฯ (2539) ได้วิเคราะห์กรณีการหมุนเงินที่ชุมทางแยกที่มีร้านพวงมาลัยประมาณ 10 ร้าน กลุ่มที่ซื้อขายยาบ้าเป็นรถบรรทุก และรถกะบะทั่วไปจอดซื้อตลอดเวลา โดยเฉลี่ยชั่วโมงไม่น้อยกว่า 50 คน ผู้ขายเป็นร้านพวงมาลัย ประมาณ 10 ร้าน เป็นเพิงไม้เก่าๆ เรียบกันสองข้างทางประมาณ 200-300 เมตร ผู้ขายเป็นเครือข่ายกัน

ยาบ้าที่จำหน่ายบรรจุในหลอดกาแฟปิดผนึกชุดละ 2 เม็ดขายราคาเม็ดละ 100 บาท 1 ชุด 2 เม็ดราคา 200 บาท

ประมาณการรถบรรทุกที่มาซื้อมีจำนวนไม่น้อยกว่า 1,000 คันต่อวัน แต่ละคันซื้อไม่ต่ำกว่า 1 ชุด หรือ 2 เม็ด ซึ่งราคาปัจจุบันเม็ดละ 70 บาท ขายได้วันละประมาณ 2,000 เม็ดหรือ 10 ถุง เป็นเงิน 140,000 บาทต่อวัน

แยกที่เป็นกรณีศึกษานี้เป็นทางแยกเล็กตามเส้นทางสำรวจ มีกำไรมากกว่า 100 เปอร์เซ็นต์ โดยกำไรประมาณ 70,000-140,000 บาทต่อวัน

ราคาขายปลีกยาบ้าจะเปลี่ยนแปลงตามความเสี่ยง กรณีศึกษานี้ ก่อนหน้านี้ สามารถซื้อได้ 50 บาท แต่หลังการจับกุมของตำรวจน้ำ ซึ่งได้ของกลาง 20,000 เม็ด ราคาขายปลีกเพิ่มเป็น 70 บาทต่อเม็ด การซื้อขายมักมีรหัสลับ และไม่ขายให้แก่คนแปลกหน้า

2.1.7 ผู้บริโภค : ทุกกลุ่ม ทุกวัย ทุกอาชีพ

ประชากรผู้ใช้จ่ายสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายกลุ่มด้วยกัน โดยกระจายไปอย่างกว้างขวางแทบทุกพื้นที่ของประเทศ ผู้ใช้ส่วนใหญ่มักอยู่ในวัยทำงาน แต่ระยะหลังมีกลุ่มเด็กวัยรุ่นเพิ่มขึ้นมาก กลุ่มผู้ใช้งานอาจประเมินได้ว่าการศึกษาไม่สูง แต่ปัจจุบันกลุ่มประชากรในสถานศึกษาระดับต่างๆ มีค่านิยมในการใช้เพื่อการบันเทิงส่วนใหญ่ สำหรับรายได้ของผู้ใช้จ่ายในกลุ่มผู้ประกอบแรงงานอาจถือได้ว่าเป็นกลุ่มรายได้ไม่แน่นอนส่วนกลุ่มในสถานศึกษายังไม่น่าจะมีรายได้

อาชีพของกลุ่มผู้ใช้จ่าย เคยพบว่ามีการใช้อย่างมากในแรงงานตัดอ้อย ต่อมาในระยะหลังได้แพร่กระจายออกไปในแรงงานด้านอื่นๆ เช่น ชาวไร่มันสัมปะหลัง แดงโม สับปะรด กลุ่มทำนาทำสวนในภาคกลางบางส่วน ส่วนใหญ่แล้วแรงงานที่มักพบการใช้ใช้จ่ายมักเป็นกลุ่มรับจ้างที่มักคิดค่าจ้างเป็นผลงาน สำหรับแรงงานจ้างเหมาหรือจ้างรายวัน นายจ้างบางส่วนอาจเตรียมยาฆ่าไว้ให้ใช้ในพื้นที่ที่มีการแพร่กระจายอย่างรุนแรง เกษตรกรจะใช้จ่ายเมื่อออกไปทำงานแต่มีหลักฐานว่าพบการใช้ยาฆ่าแม้มิได้ไปทำงาน

อีกกลุ่มคือ กลุ่มกรรมกร มักพบการใช้ยาฆ่าอย่างกว้างขวาง เช่น กรรมกรแบกหาม กรรมกรในโรงงานโม้หิน กรรมกรในกิจการก่อสร้าง นอกจากนี้ยังพบการใช้ยาฆ่าในกลุ่มแรงงานประมงและกิจการที่เกี่ยวข้อง จากการสำรวจพบการผสมน้ำให้ลูกเรือเสพ อาจมีการซื้อยาฆ่าประมาณ 5-10 ถุงขึ้นไป

ในกลุ่มผู้ประกอบอาชีพขับรถ โดยเฉพาะรถบรรทุกมีหลักฐานว่าใช้มากันตั้งแต่ พ.ศ. 2500 ซึ่งมักเห็นกันเป็นเรื่องปกติ แต่ช่วงที่ผ่านมานี้พบการแพร่ระบาดในกลุ่มรถบรรทุกดิน/ทราย/ลูกรัง/เพื่อถมที่ดิน เนื่องจากเงินเดือนน้อยจึงต้องเพิ่มเที่ยวในการทำงานให้ได้มากที่สุด รถบรรทุกสินค้าทางไกลระหว่างจังหวัดพบการระบาดของยาฆ่าเช่นกัน รถโดยสารประจำทาง พบว่ามีการใช้ยาที่มีสัดส่วนสูงพอควร มักได้ยาฆ่าฟรีจากการบริการของร้านอาหารที่จอดพัก นอกจากนั้นยังพบในกลุ่มรถบรรทุกน้ำมัน รถกระบะบรรทุก ผู้ขับรับจ้างสามล้อ/มอเตอร์ไซด์ และรถแท็กซี่ ซึ่งมักใช้จ่ายในช่วงเวลากลางคืน

ในกลุ่มผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบันเทิงหรืองานกลางคืน มีข้อมูลน้อยมากแต่ พบว่ามีการใช้ในอัตราที่สูง

กลุ่มผู้ที่ยังไม่ประกอบอาชีพ ซึ่งรวมถึง เยาวชนนอกสถานศึกษา พบว่ามีการใช้กันแพร่หลายในหลายหมู่บ้าน สำหรับนักเรียนนักศึกษา พบว่ามีการใช้ช่วงดูหนังสือสอบ แต่ปัจจุบันพบว่านักเรียนที่ใช้จ่ายเพื่อความบันเทิงได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เป็นต้น ทั้งนี้มีหลายสถานศึกษาที่มีนักเรียนใช้จ่ายเป็นจำนวนหลายโรงเรียน และบางโรงเรียนมีการปิด

2.1.8 วิธีการบริโภค : ทุกรูปแบบ กิน ดอง สูบ ฉีด

การเสพยาบ้าในปัจจุบันมีวิธีการเสพได้ 4 วิธี ได้แก่

2.1.8.1 การกิน โดยการแบ่งเป็นชา (เสี้ยว)/ครึ่งเม็ด/1 เม็ด แล้วกินกับน้ำหรือเครื่องดื่มบำรุงกำลัง

2.1.8.2 การดอง โดยการนำยาบ้าผสมในเครื่องดื่มบำรุงกำลังแล้วแชไว้ในตู้เย็นก่อนที่จะนำออกมากิน

2.1.8.3 การสูบ โดยการเผาเม็ดยาแล้วสูบควันเข้าทางปาก เป็นที่นิยมมากในปัจจุบัน การออกฤทธิ์ของยาบ้าจะเร็วมาก มักนิยมในกลุ่มนักเรียน/นักศึกษาและเยาวชนนอกสถานศึกษา

2.1.8.4 การฉีด ใช้วิธีการละลายในน้ำอุ่นแล้วฉีดเข้าเส้น

แนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไปของส่วนผสมของยาบ้า

ในการสุ่มตัวอย่างเม็ดยาบ้าในช่วงปี พ.ศ. 2530-2538 พบว่าขนาดของแอมเฟตามีนยังไม่มี การเปลี่ยนแปลงมากนัก ในขณะที่น้ำหนักต่อเม็ดมีการเปลี่ยนแปลงบ้าง ในช่วงปี พ.ศ. 2530-2537 ยาบ้า มักมีสีน้ำตาล ส้ม เทาเหลือง และสีฟ้า แต่ช่วงปี พ.ศ. 2538 พบว่าสีของยาบ้ามีเกือบทุกสี ระหว่างปี พ.ศ. 2530-2538 มักพบเม็ดยาบ้าที่มีสัญลักษณ์ “M” “K” และตัวเลข “99” ในขณะที่บางเม็ดอาจไม่มี สัญลักษณ์อะไรเลย ความบริสุทธิ์ของเมทแอมเฟตามีน คณะทำงานจัดทำแนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติด ฯ ได้สรุปไว้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530	2533 ส่วนผสมความบริสุทธิ์ของเมทแอมเฟตามีนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 20.1-25 เปอร์เซ็นต์ และ 25.1-30 เปอร์เซ็นต์ ในสัดส่วนที่เท่ากันในกลุ่มตัวอย่าง 16 เม็ด
พ.ศ. 2534	ส่วนผสมความบริสุทธิ์ของเมทแอมเฟตามีนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 30.1-35 เปอร์เซ็นต์หรือร้อยละ 56.5 และพบความบริสุทธิ์ของเมทแอมเฟตามีนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 45.1-50 เปอร์เซ็นต์ ถึงร้อยละ 8.7 ซึ่งพบมากที่สุดในช่วงปี 2530-2538 จากจำนวนตัวอย่าง 23 เม็ด
พ.ศ. 2536	ส่วนผสมความบริสุทธิ์ของเมทแอมเฟตามีน อยู่ระหว่าง 10.1-15 เปอร์เซ็นต์หรือร้อยละ 24.5 และระหว่าง 5.1-10 เปอร์เซ็นต์หรือร้อยละ 20.8 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 20 เม็ด
พ.ศ. 2537	ส่วนผสมของเมทแอมเฟตามีนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 5.1-10 เปอร์เซ็นต์หรือร้อยละ 19.4 และอยู่ระหว่าง 10.1-15 เปอร์เซ็นต์หรือร้อยละ 18.7 และระหว่าง 15.1-20 เปอร์เซ็นต์หรือร้อยละ 18.6 ตามลำดับ จากกลุ่มตัวอย่าง 587 เม็ด
พ.ศ. 2538	ส่วนผสมของเมทแอมเฟตามีนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 15.1-20 เปอร์เซ็นต์หรือร้อยละ 29.2 และอยู่ระหว่าง 10.1-15 เปอร์เซ็นต์หรือร้อยละ 24.3 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 41 เม็ด

ที่มา : สรุปรายงานการณียาเสพติดประเทศไทยจำแนกตามตัวยาเพื่อประกอบในการจัดทำแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 5 ปี (พ.ศ. 2540-2544) ส่วนที่ 4 หน้า 4/47

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความบริสุทธิ์ของเมทแอมเฟตามีนในเม็ดยาบ้าระหว่างปี
2530 -2538

ความบริสุทธิ์ของเมท แอมเฟตามีน (เปอร์เซ็นต์)	จำนวนตัวอย่าง (เปอร์เซ็นต์)					
	2530-33	2534	2535	2536	2537	2538
0-5.0	0	0	0	1.9	7.8	2.4
5.1-10.0	0	0	6.7	20.8	19.4	9.7
10.1-15.0	0	0	20	24.5	18.7	24.3
15.1-20.0	12.5	8.7	13.3	15.1	18.6	29.2
20.1-25.0	31.3	8.7	6.7	11.3	15	17.1
25.1-30.0	31.3	17.4	26.7	11.3	11.4	14.6
30.1-35.0	25	56.5	20	11.3	6.6	0
35.1-40.0	0	0	6.7	3.8	1.4	2.4
40.1-45.0	0	0	0	0	0.2	0
45.1-50.0	0	8.7	0	0	0.4	0
50.1-55.0	0	0	0	0	0.4	0
55.1-60.0	0	0	0	0	0.2	0
รวม	100	100	100	100	100	100
จากตัวอย่าง (เม็ด)	16	23	15	54	587	41

ที่มา : สรุปสถานการณ์ยาเสพติดประเทศไทยจำแนกตามตัวยาเพื่อประกอบในการจัดทำแผนป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด 5 ปี (พ.ศ. 2540-2544) ส่วนที่ 4 หน้า 4/47

ปริมาณส่วนผสมของความบริสุทธิ์ของเมทแอมเฟตามีนจากช่วง 2530-2535 พบว่ามีส่วนผสม
มากกว่า 25.1 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป ซึ่งขณะทำงานจัดทำแนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติดฯ ได้สรุปไว้ว่า

ช่วงปี 2530-2535 การใช้ยามีผลต่อสุขภาพมาก เพราะการใช้ยามีมากกว่า 20 เปอร์เซ็นต์
ต่อวันอาจทำให้เกิดอาการติได้ง่ายและเร็วขึ้น เป็นผลเสียอย่างมากต่อร่างกาย

ในปี 2530 มีการทำลายโรงงานผลิตแอมเฟตามีน 10 โรงงาน ปี 2534 ทำลายได้ 4 โรงงาน และปี 2535 ทำลายได้ 2 โรงงาน และปี 2531-2533 ไม่สามารถทำลายโรงงานผลิตได้เลย ดังนั้น การผลิตเม็ดยาบ้าโดยส่วนผสมของเมทแอมเฟตามีนจึงมีการลักลอบผลิตและผสมในสัดส่วนที่มีปริมาณบริสุทธิ์เม็ดยาบ้าได้มากกว่าในปี 2536-2538

ในปี 2536-2538 พบว่าปริมาณความบริสุทธิ์ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 5.1-20 เปอร์เซ็นต์ อาจจะทำให้เกิดจากมาตรการปราบปรามและการสกัดกั้นสารเคมีนำเข้าประเภทเอเฟดรีนอย่างเข้มข้น ทำให้ราคาสารตั้งต้นเอเฟดรีนมีราคาสูงขึ้นอย่างมากส่งผลให้เม็ดยาบ้าในปัจจุบันมีราคาสูงมาก

ในปัจจุบันการผลิตนิคมการใช้ เอเฟดรีนมาผลิตยาบ้ากันมากเพราะมีราคาถูกและหาง่าย การวิเคราะห์ความบริสุทธิ์ของเอเฟดรีนในเม็ดยาบ้า โดยคณะทำงานจัดทำแนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติดฯ (2539) ระหว่างปี 2537-2538 จากกลุ่มตัวอย่าง 91 เม็ด พบว่า ในปี 2537 ความบริสุทธิ์ของเอเฟดรีนอยู่ระหว่าง 25.1-30 เปอร์เซ็นต์หรือร้อยละ 16.2 และระหว่าง 30.1-35 เปอร์เซ็นต์หรือร้อยละ 12.5 ตามลำดับ จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 80 เม็ด ปี 2538 พบความบริสุทธิ์ของเอเฟดรีนในเม็ดยาแอมเฟตามีนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 5.1-10 เปอร์เซ็นต์หรือร้อยละ 54.5 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 11 เม็ด

ส่วนผสมของเอเฟดรีนในท้องตลาดในช่วง 2537 จะอยู่ระหว่าง 10-35 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่ปี 2538 จะอยู่ระหว่าง 5.1-10 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น แสดงให้เห็นว่าปริมาณเอเฟดรีนในตลาด 2538 เริ่มมีราคาสูงมากและหายากจากการปราบปรามทำให้กลุ่มผู้ผลิตประหยัดต้นทุนและส่งผลให้คุณภาพของยาบ้าในบางพื้นที่ไม่เป็นที่นิยมของตลาดเท่าที่ควร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความบริสุทธิ์ของเอเฟดรีนในเมล็ดยาบ้า ระหว่างปี 2537-2538

ความบริสุทธิ์ของเอเฟดรีน (เปอร์เซ็นต์)	จำนวนตัวอย่าง (เปอร์เซ็นต์)	
	2537	2538
0-5.0	15	0
5.1-10.0	6.2	54.5
10.1-15.0	11.2	9.1
15.1-20.0	11.2	0
20.1-25.0	11.2	9.1
25.1-30.0	16.2	18.2
30.1-35.0	12.5	9.1
35.1-40.0	3.8	0
40.1-45.0	2.5	0
45.1-50.0	1.2	0
50.1-55.0	1.1	0
55.1-60.0	3.8	0
มากกว่า 60	3.8	0
รวมทั้งสิ้น	100.0	11
จากตัวอย่าง (เม็ด)	80	11

ที่มา : สรุปลักษณะการยาเสพติดประเทศไทยจำแนกตามตัวยาเพื่อประกอบในการจัดทำแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 5 ปี (พ.ศ. 2540-2544) ส่วนที่ 4 หน้า 4/48

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.9 แหล่งผลิตที่สำคัญ

ในระยะกว่าปีสิบปีที่ผ่านมา กระบวนการผลิตยาบ้าในประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ 2 ประการ เนื่องจากนโยบายการป้องกันของทางการที่เข้มงวด

ประการแรก คือ การเพิ่มขึ้นของต้นทุนในการผลิตยาบ้า เนื่องจากที่สารตั้งต้น (precursor) เป็นสารที่ผิดกฎหมาย มีการจับกุมอย่างเข้มงวดและมีการทำลายแหล่งผลิต ทำให้การผลิตเป็นไปอย่างยากลำบาก และต้องมีการเคลื่อนย้ายแหล่งผลิตบ่อยครั้ง การขนส่งจากศูนย์กลางซึ่งเคยมีอยู่ไม่กี่แห่งในประเทศไทยกระจายไปสู่แหล่งที่มีต้นทุนการขนส่งต่ำลง และมีการกระจายจังหวัดศูนย์กลางแยกย่อยออกไปอีกทำให้การตรวจจับเป็นไปได้ยาก

ประการที่สอง คือ การเปลี่ยนแปลงในเชิงเทคโนโลยีในการผลิต การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีของกระบวนการผลิต เป็นการปรับสภาพให้สอดคล้องต่อการที่มีต้นทุนในการผลิตสูงขึ้นจึงมีการใช้สารทดแทนที่มีราคาสูงกว่าสารแอมเฟตามีนในเม็ดยา ผลต่อประสาทของยาบ้าที่ใช้สารทดแทนบอกได้ยากว่าเป็นของแท้หรือของปลอม ทำให้การแพร่กระจายของยาบ้าที่มีสารประกอบอื่นเป็นไปอย่างรวดเร็วภายใต้ชื่อยาบ้า

การเปลี่ยนแปลงสองประการนี้มีผลต่อการผลิตและการจำหน่ายในปัจจุบัน ในขณะที่มีการจับกุมอย่างเข้มงวดและมีการทำลายแหล่งผลิตอย่างสม่ำเสมอ การแพร่กระจายของยาบ้าก็ดูเหมือนจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นและเป็นไปในอัตราที่เร็วกว่าการจับกุมอยู่เสมอ ทั้งนี้ นโยบายของทางการได้เน้นการป้องกันเพื่อลดปริมาณยาบ้าทั้งด้านอุปทานและด้านอุปสงค์

2.1.9.1 ความต้องการหลากหลาย...เป็นตัวกำหนด

อุปสงค์ของยาค้างขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ ราคาของยาบ้าเอง เศรษฐฐานะ ได้แก่ รายได้ อาชีพ เป็นต้น เหตุผลของการเสพ และรสนิยมความชอบในตัวยา เป็นต้น

ราคายาบ้าในเชิงเศรษฐศาสตร์นั้น นอกจากจะอยู่ในรูปของตัวเงินแล้ว ยังประกอบไปด้วยราคาที่ไม่ได้เป็นตัวเงินด้วย ซึ่งเป็นราคาที่เกิดจากความยากลำบากในการบริโภคเพราะยาบ้าเป็นยาที่ผิดกฎหมายและมีบทลงโทษที่รุนแรง ถึงแม้ราคาที่ไม่ได้เป็นตัวเงินนี้จะไม่สามารถเห็นได้แต่เป็นปัจจัยที่ผนวกกับราคาที่เป็นตัวเงินเพื่อให้เกิดเป็น “ราคาเต็ม” (full price) ของยาบ้า เช่น การที่ยาบ้ามีบทลงโทษที่รุนแรงสำหรับผู้เสพจะทำให้ราคาของยาค้างขึ้นไปอีก ดังนั้น หากกฎของอุปสงค์ (law of demand เมื่อมีราคาสูงขึ้นปริมาณซื้อจะต่ำลง) เป็นจริง ยิ่งราคาสูงขึ้น ปริมาณการซื้อเสพน่าจะต่ำลง ดังนั้น ราคาของยาบ้าที่กล่าวต่อไปนี้จะอยู่ในบริบทของราคาเต็มทั้งสิ้น

การขยายตัวของยาบ้าในท้องตลาดเป็นไปในลักษณะของการขยายตัว เพื่อให้สอดคล้องต่อการขยายตัวของอุปสงค์ของยาบ้า แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงในอุปทานของยาบ้าทั้งการเพิ่มและลดลงในช่วงที่สิบปี แต่อุปสงค์ของยาบ้ามักจะมีการเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงมากกว่าการลดลง สังเกตได้จากหลักฐานการแพร่กระจายของการเสพยาบ้าในกลุ่มคนต่างๆ แม้กระทั่งในระยะเวลาที่มีการลดลงของปริมาณที่เสนอขายในท้องตลาด การเพิ่มในอุปสงค์ของยาบ้า นั้น ไม่ได้เป็นการเพิ่มขึ้นด้วยเหตุผลของเสพคิดเพียงอย่างเดียวเหมือนยาเสพคิดโดยทั่วไป แต่การเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ของ ยาบ้ามาจากฐานของผู้เสพสองฐานคือ ฐานกลุ่มของอุปสงค์ที่เสพยาบ้าเพื่อความบันเทิง และฐานของอุปสงค์ที่เสพยาบ้าเพื่อความจำเป็นในอาชีพและความกดดัน

ฐานแรก คือ กลุ่มของอุปสงค์ที่เสพยาบ้าเพื่อความบันเทิง แบ่งเป็นประเภทที่เสพแล้วติดด้วย และประเภทที่เสพเป็นครั้งคราว กลุ่มนี้มักเป็นกลุ่มที่มีความหลากหลายในรายได้ มักเป็นกลุ่มที่เสพเพราะมีรสนิยมที่ชอบลอง เป็นกลุ่มที่มีอำนาจซื้อสูง โดยไม่จำเป็นว่าจะต้องมีรายได้จากการประกอบอาชีพสูง แต่มักเป็นกลุ่มที่อยู่ในตลาดที่มีความผันแปรสูง

ฐานที่สอง คือ กลุ่มของอุปสงค์ที่เสพยาบ้าภายใต้ความกดดันทางอาชีพ แบ่งเป็นประเภทที่เสพแล้วติดและประเภทที่เสพเป็นครั้งคราว ในกลุ่มนี้ ได้แก่ เป็นนักเรียน นักศึกษา และกลุ่มแรงงานมีรายได้ไม่แน่นอน แต่มีความจำเป็นในการใช้ยาบ้าเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามลักษณะอาชีพ เช่น การใช้ยาบ้าเพื่อสามารถทำงานได้มากขึ้น คูหนังสือได้นานขึ้น เป็นต้น เป็นกลุ่มที่มีอำนาจซื้อต่ำเนื่องจากรายได้มักไม่แน่นอน แต่เป็นอุปสงค์ที่มีฐานกว้าง มีการแผ่กระจายอยู่ทุกพื้นที่ โดยเฉพาะการเกษตรของประเทศ เป็นตลาดที่มีลักษณะค่อนข้างมีความผันแปรต่ำ

ในกลุ่มที่ใช้เพื่อเสริมอาชีพนี้ ใช้เนื่องจากความจำเป็นที่ต้องเสริมอาชีพ แต่เป็นเพียงบางส่วนที่มีการใช้ยาบ้าเท่านั้น ไม่ใช่แรงงาน วัยรุ่น นักเรียน นักศึกษาทั้งหมด กลุ่มนี้นักรู้โทษของการใช้ยา และใช้ยาตามความจำเป็น ดังสองตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่หนึ่ง กรณีแรงงานในไร่อ้อย จากการวิจัยของสถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าในการทำงานในไร่อ้อยนั้น มีการแบ่งงานเป็นหลายประเภท คือ การฟันอ้อย การมัดอ้อย การขนอ้อยขึ้นรถ และการขับรถไปส่งอ้อย เพียงสองประเภทสุดท้ายเท่านั้นที่มักมีการใช้ยาบ้าเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากสองกลุ่มแรกหากใช้ยาบ้าอาจก่อให้เกิดอันตรายในการทำงานได้ ดังนั้น การใช้ยาบ้านี้จึงเป็นการใช้ยาบ้าเพื่อความจำเป็นในอาชีพ จากการวิจัยของสถาบันวิจัยสังคมยังพบอีกว่า กลุ่มที่ใช้แรงงานนี้เป็นกลุ่มที่มีความรู้เรื่องยาบ้า และผลของยาบ้าค่อนข้างดีเพราะได้รับความรู้เรื่องยาบ้าจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์

ตัวอย่างที่สอง กลุ่มผู้ใช้แรงงานขับรถบรรทุก กลุ่มนี้มักมีความเชื่อว่าเป็นกลุ่มที่มีการใช้ยาบ้าสูงและมักเกิดอุบัติเหตุได้บ่อยครั้ง แต่จากการวิจัยของ Poshyachinda et. (1988) พบว่า กลุ่มผู้ใช้รถบรรทุกนั้น ใช้ยาบ้าสืบเนื่องจากความจำเป็นทางด้านอาชีพที่ถูกผู้ประกอบการบังคับให้ต้องขับรถบรรทุกเกินพิกัดน้ำหนักเพื่อให้ถึงจุดหมายในเวลาอันจำกัด และเพื่อให้คุ้มทุนต่อการ “ส่งส่วย” โดยทั่วไปมักสรุปกันว่า กลุ่มผู้ใช้แรงงานขับรถบรรทุกน่าจะเกิดอุบัติเหตุจากการเสพยาบ้า ในความเป็นจริงแรงงานขับรถบรรทุกมีการเสพทั้งยาบ้าและบริโกลแอกอฮอลล์ ดังนั้น ตัวการที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ น่าจะพิจารณาผลของสารทั้งสองชนิดทางการแพทย์

ผลจากการวิจัยกรณีศึกษาพบว่า การใช้ยาประเภทแอมเฟตามีนนั้น ไม่ทำให้การปฏิบัติงานเลวลง แต่ผลของยานี้เป็นการเพิ่มผลของการปฏิบัติงาน ผลเสียที่สุดของการใช้ยาประเภทนี้คือทำให้ผู้ใช้รถบรรทุกมีพฤติกรรมที่ชอบความเสี่ยงมากขึ้นกว่าเดิม หรือเกิดภาวะการกะประมาณของการปฏิบัติงานที่สูงเกินกว่าปกติ แต่จำเป็นต้องพิจารณาว่า การใช้ยาประเภทแอมเฟตามีนอย่างเฉียบพลันจะเพิ่มหรือลดการปฏิบัติงานหรือการตัดสินใจเมื่อมีการบริโภคแอกอฮอลล์ด้วย ในขณะที่ผลของการบริโภคแอกอฮอลล์เล็กน้อย ทำให้แอกอฮอลล์ทำตัวเหมือนยากระตุ้น แต่ถ้ามีการเสพมากขึ้น แอกอฮอลล์จะผสมอยู่ในกระแสเลือดและหมุนเวียนผ่านสมองและกีดขวางการทำงานของเส้นประสาท สมองจะเฉื่อยลง แอกอฮอลล์เริ่มมีฤทธิ์เช่นเดียวกับสารกดประสาท และกล้ามเนื้อเริ่มทำงานแบบไม่ประสานกัน เริ่มมีอาการเดินไม่ตรง และเริ่มพูดไม่รู้เรื่อง ณ จุดนี้ การขับรถเป็นสิ่งอันตรายอย่างมาก หากยังคงบริโภคต่อไป จะเริ่มมีอาการช้าลง และอาจจะไม่รู้สีกตัวจนถึงขั้นหมดสติ มีการวิจัยหลายเรื่องที่ไม่พบหลักฐานว่ายาประเภทแอมเฟตามีนนั้นมีผลในการเพิ่มหรือลดปฏิกิริยาของแอกอฮอลล์ต่อร่างกาย มีการวิจัยพบว่ายาประเภทแอมเฟตามีนมีผลชั่วคราวในการเพิ่มความพิการในการอ่านและการปฏิบัติกรเชิงคณิตศาสตร์ เนื่องจากการบริโภคแอกอฮอลล์อยู่แล้ว จึงสรุปได้เพียงว่า ยาประเภทแอมเฟตามีนมีผลต่อความพิการชั่วขณะอันเกิดจากแอกอฮอลล์บ้างแต่ไม่ทั้งหมด ซึ่งเป็นการสรุปการทดลองเชิงปฏิบัติการในห้องทดลอง ดังนั้น จึงไม่สามารถสรุปว่าการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนเป็นผลของยาบ้าเพียงอย่างเดียว การเกิดอุบัติเหตุอาจเกิดจากหลายสาเหตุผสมผสานกัน เช่น แอกอฮอลล์ หรือแม้กระทั่งการขาดความชำนาญในการขับรถขนาดใหญ่ เป็นต้น

เนื่องจากเหตุผลของการเสพยาบ้าทั้งสองประการมีความแตกต่างกันอย่างมากอุปสงค์ของยาบ้าในแต่ละกลุ่มที่มีเหตุผลต่างกันจะมีความยืดหยุ่นต่อราคาเต็ม (price elasticity) ที่ต่างกัน กลุ่มที่เสพเนื่องจากความบันเทิงจะเป็นกลุ่มที่มีความยืดหยุ่นต่อราคาสูง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของราคาจะมีผลต่อการซื้อเสพมาก เช่น เมื่อราคาแพงขึ้นเล็กน้อย ปริมาณซื้อเสพจะลดลงมา หรือเมื่อราคาถูกลงเพียงเล็กน้อยปริมาณการซื้อจะเพิ่มขึ้นมาก ในขณะที่กลุ่มเสพเพราะความกดดันทางอาชีพจะเป็นกลุ่มที่มีความยืดหยุ่นต่อราคาต่ำ หมายถึง ไม่ว่าราคาจะแพงขึ้นมากหรือถูกลงก็ยังคงจำเป็นต้องซื้ออยู่เพราะคิดว่าเป็นค่าใช้จ่ายให้ทำงานได้มากดูหนังสือได้ดีขึ้น เป็นต้น

นโยบายต่างๆ ที่เน้นด้านอุปสงค์ต้องพิจารณาในส่วนนี้ด้วย เพราะการเพิ่มบทลงโทษผู้เสพ ล้วนแต่มีผลในการเพิ่มราคาขายบ้าทั้งสิ้น ดังนั้น นโยบายทางด้านการลดอุปสงค์ต้องพิจารณาเหตุผลของการเสพสองประการด้วย การจับกุมเป็นการเพิ่มต้นทุนในการเสพทำให้ราคาเพิ่มขึ้น อาจไม่ทำให้กลุ่มที่ซื้อน้อยลงหากผู้ซื้ออยู่ในกลุ่มที่จำเป็นต้องใช้ เนื่องจากความจำเป็นทางอาชีพ หรือเป็นกลุ่มที่มีความยืดหยุ่นต่อราคาต่ำ เพราะกลุ่มนี้จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการซื้อเสพนมากนัก ในขณะที่อีกกลุ่มที่มีความยืดหยุ่นต่อราคาสูง นโยบายดังกล่าวจะมีผลต่ออุปสงค์ที่มากกว่า

จากตัวอย่างที่เสนอเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ยืนยันว่าการเสพยาบ้า นั้น ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ต่อการเสพติดเท่านั้น การแก้ปัญหาจึงไม่สามารถใช้วิธีการเช่นเดียวกับปัญหาเสพติดเพียงอย่างเดียว ดังนั้น นโยบายที่มีนิยามของประชากรเป้าหมายบนฐานของกลุ่มอายุ หรือกลุ่มอาชีพนั้น โดยไม่ทำความเข้าใจในประเด็นของเหตุผลของการเสพ ทำให้นโยบายปราบปรามยาบ้าไม่สามารถเข้าถึงประชากรเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง

2.1.9.2 การตอบสนอง : ต้นทุนสูง...มุ่งพัฒนาการผลิต

อุปทานของยาบ้าจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ ราคาของยาบ้าในท้องตลาด ราคาวัตถุดิบในการผลิตซึ่งรวมทั้ง สารประกอบในตัวยา เครื่องมือการผลิต การขนส่ง เป็นต้น นโยบายทางการค้าของผู้ผลิต และการตรวจจับและบทลงโทษของทางการ เป็นต้น

ผู้มีความเกี่ยวข้องทางด้านอุปทานยาบ้าคือ ผู้ผลิตยาบ้า และตัวแทนจำหน่ายยาบ้า แม้จำนวนผู้ผลิตรายย่อยจะเพิ่มขึ้น แต่คุณภาพของยานั้น ไม่ได้เพิ่มขึ้นไปด้วย ผู้จำหน่ายนั้นพึ่งพาผู้ผลิตอย่างสมบูรณ์ หมายถึง หากไม่มีแหล่งผลิต ผู้จำหน่ายก็จะไม่มีตัวตนไปด้วย

นโยบายการกวาดล้างแหล่งผลิตยาบ้าในช่วงสี่สิบปีที่ผ่านมา ทำให้การนำเข้าและการผลิตยาบ้ามีต้นทุนสูงขึ้น การผลิตยาบ้าโดยรวมจึงเผชิญกับภาวะการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิต เนื่องจากการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิต และภาวะการที่ต้องการเคลื่อนย้ายบ่อยๆ เพื่อหลบหลีกทางการ ผลที่ควรเกิดขึ้นคือการลดลงในปริมาณยาบ้าในท้องตลาด ราคาที่จำหน่ายจะสูงขึ้น แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าในความเป็นจริง ปริมาณยาบ้ายังคงเพิ่มขึ้นและแพร่กระจายออกไปในกลุ่มต่างๆ มากขึ้น แสดงถึงภาวะการเพิ่มขึ้นในอุปสงค์เกิดขึ้นในสัดส่วนที่สูงกว่าการลดลงของอุปทาน (เนื่องจากการกวาดล้าง) ยาบ้าที่ถูกยึดได้และน่าจะถูกทำลาย บางส่วนอาจไม่ได้ถูกทำลายอย่างแท้จริงและกลับเข้าสู่ระบบการค้ายาบ้าอีกครั้ง

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งคือ เมื่อต้นทุนในการผลิตยาบ้าสูงขึ้นอย่างมาก เป็นการเพิ่มแรงกดดันให้ผู้ผลิตปรับการผลิตเพื่อให้สอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ในอัตราส่วนที่สูงกว่าสิ่งที่เกิดขึ้น คือการใช้วัตถุดิบที่สามารถใช้ทดแทนกันได้และมีต้นทุนในการสรุหน้อยลง จุดนี้เองเป็นการเริ่มการผลิตยาบ้าที่มีสารอื่นๆ เจือปนไม่ว่าจะเป็นแอฟิเดรินหรือแม็กระทั่งคาเฟอีน เป็นสารประกอบในการผลิต ดังที่ปรากฏจากคุณภาพของยาบ้าจากหลักฐานในการจับกุม การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในการผลิตยาบ้า นั้น ทำให้ต้นทุนในการผลิตต่ำลง และปริมาณยาบ้าคุณภาพต่างๆ กันมีการเสนอขายมากขึ้น สถานการณ์

ดังกล่าวควรทำให้ราคาของยาที่ต้องการเสนอขายในตลาดลดต่ำลง ในขณะที่ปริมาณเสนอขายในตลาดควรเพิ่มขึ้น แต่จากประวัติศาสตร์การค้ายาพบว่า ราคาของยานั้นกลับสูงขึ้น เหตุการณ์นี้จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่ออุปสงค์ของยาขามีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วกว่ายาขที่หมุนเวียนอยู่ทำให้ราคาในท้องตลาดสูงขึ้น ดังนั้น ถ้าไรของการเสนอขายยาขในท้องตลาดจึงเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ผลที่เกิดขึ้นคือความต้องการเข้าร่วมในธุรกิจยาขของนักธุรกิจรายใหม่เพิ่มอีกมาก อย่างไรก็ตามในขณะที่การเปลี่ยนลักษณะการผลิตเป็นการใช้วัตถุดิบทดแทนแล้ว กระบวนการผลิตอื่นๆ ยังคงไว้เช่นเดิม ผู้ผลิตรายย่อยใหม่มักเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในวงการค้ายาขระยะหนึ่งและมีการพัฒนาในแนวตั้ง (การขยับขึ้นในกระบวนการผลิต) มากกว่าการพัฒนาเพื่อเทคโนโลยีใหม่แนวหน้ากว้าง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ผลิตที่มีประสบการณ์ในการผลิตผลิตภัณฑ์ เช่น กลุ่มชนกลุ่มน้อยภาคเหนือ เริ่มเกิดภาวะการประหยัดต่อขนาดการผลิต หรือการผลิตที่มีต้นทุนในการผลิตที่ต่ำลงเมื่อผลิตสูงขึ้น กลุ่มดังกล่าวมีความเป็นไปได้สูงที่จะเป็นกลุ่มแนวหน้าในการผลิตแบบใหม่ เนื่องจากมีบุคลากรที่มีประสบการณ์เฉพาะอยู่แล้ว และมีหลักฐานของพัฒนาเป็นนิคมยาขที่รวมการผลิตและการค้าเบ็ดเสร็จไว้ในตัว

โดยสรุป ตลาดยาขมีลักษณะเป็นตลาดเน้นการจำหน่าย (sales-oriented market) โดยมีกลยุทธ์คือการเพิ่มปริมาณการขายให้ได้มากที่สุดภายใต้โครงสร้างการค้าเพื่อกำไรสูงสุด เช่น การขายตรง (direct sales) และการปล่อยให้มีการขายผลของตลาดโดยมีส่วนลดให้กับเอเยนต์รายย่อยๆ เช่น นักเรียน นักศึกษา วัยรุ่น เป็นต้น ความสำเร็จสำคัญในลักษณะตลาดชนิดนี้คือ การคาดคะเนยอดขายหรือการพยากรณ์ยอดขาย และทำการขยายการผลิตตามการเพิ่มขึ้นของผู้เสพ มีความชำนาญเฉพาะ คือ การรู้จักจุดเชื่อมโยงของลูกค้าโดยเน้นช่องทางการจำหน่ายและผลของการจำหน่ายในระยะสั้น โดยเน้นต้นทุนของการคมนาคมและการขนส่งต่ำเป็นนโยบายสำคัญ ทำให้กำไรที่ได้เป็นสิ่งจูงใจกว่าการเสี่ยงต่อการถูกกวาดล้างและจับกุม

2.2. การค้ายาเสพติดในฐานะที่เป็นอาชญากรรมของสังคม

2.2.1 อาชญากรรมยาเสพติด

ในบรรดาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ปัจจุบันก็คงไม่มีใครปฏิเสธอีกเช่นเดียวกันว่า “อาชญากรรมยาเสพติด” ได้สร้างความเสียหายให้แก่ประเทศไทยอย่างมากมาย ภาพสะท้อนที่ชัดเจนในเรื่องนี้คือ สายตาของประชาคมโลกที่มองประเทศไทยอยู่ในขณะนี้เป็นอย่างไรอธิบายต่ออาชญากรรมประเภทนี้ เมื่อผนวกเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าไปผสมผสานด้วยแล้วเป็นปัญหาที่ยังต่อเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมที่จะดำเนินการทางกฎหมายได้อย่างสัมฤทธิ์ผล ทำให้อาชญากรรมดังกล่าวสามารถสร้างภัยพิบัติให้แก่มนุษยชาติอย่างไม่รู้จักจบสิ้น นอกจากนี้แล้วอาชญากรรมยาเสพติดยังมีลักษณะพิเศษอีกประการหนึ่งซึ่งแตกต่างจากอาชญากรรมอื่นทั่วไป กล่าวคือ เป็นอาชญากรรมที่ไม่มี

ผู้เสียหาย (Victimless Crime) เพราะผู้เสียหายเป็นผู้ที่ได้รับผลร้ายจากยาเสพติดและโดยสภาพควรจะเป็นผู้เสียหายที่มาร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่แต่ผู้เสพยาเสพติดก็พึงพอใจต่อยาเสพติด และมีความผิดฐานเสพตามกฎหมายด้วยจึงไม่คิดจะร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่ ดังนั้น เป็นการยากที่จะสืบสวนเพื่อปราบปรามการกระทำผิดในส่วนที่เกี่ยวกับผลตอบแทนจากการกระทำความผิดนั้น อาชญากรรมยาเสพติดให้ผลตอบแทนสูงแก่ผู้กระทำความผิดซึ่งค่าหรือจำหน่าย อันเป็นสิ่งล่อใจให้มีผู้เสี่ยงที่จะก่ออาชญากรรมประเภทนี้ และทรัพย์สินที่ได้จากการค้ายาเสพติดดังกล่าวยังเป็นทรัพย์สินที่ใช้ในการขยายขอบเขตการกระทำความผิดให้กว้างขวางออกไปอีก (เอกสารประกอบการสัมมนากฎหมายฟอกเงินฯ , 2542 : 141-142)

ปัจจุบันปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาทั่วโลกกำลังประสบอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเรื่องการค้าซึ่งถือเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่งที่คู่ฝักรับและนำกลับสำหรับคนธรรมดาซึ่งไม่สามารถทราบมูลค่าที่แท้จริงของกิจกรรมดังกล่าวมีมากน้อยเพียงใด กิจกรรมธุรกิจประเภทนี้มักจะทำการค้าให้กับผู้ค้าอย่างมหาศาล หากมีการละเลยปล่อยให้มีการค้าต่อไปจะส่งผลโดยตรงกับเศรษฐกิจของประเทศ ธุรกิจนี้มีขนาดใหญ่มากเมื่อเทียบกับกิจกรรมผิดกฎหมายชนิดอื่นๆ อาทิเช่น การค้าของเถื่อน ของหนีภาษี เป็นต้น การดำเนินกิจกรรมผิดกฎหมายเกี่ยวกับการค้ายาเสพติดที่มีมูลค่ามหาศาลนี้มีผลกระทบต่อระบบการเมืองและการบริหารประเทศในทางเศรษฐกิจ เมื่อกิจกรรมดังกล่าวมีมูลค่าถึงระดับหนึ่งก็จะส่งผลกระทบต่อนโยบายทางเศรษฐกิจและทางการเงินหยุดชะงักไปได้ (อัมมาร สยามวาลา และ ชัยยุทธ ปัญญาสวัสดิ์สุทธิ์, 2535 : 5 อ้างใน อภิรัตน์ พุ่มกุมาร , 2542 : 11)

นอกจากนี้ปัญหายาเสพติดยังก่อให้เกิดอาชญากรรมชนิดอื่นตามมาด้วย ในประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนาเสพติดได้ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคมหรือความมั่นคงของประเทศ ดังนั้นนานาประเทศจึงถือว่ากิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นอาชญากรรมประเภทหนึ่งซึ่งยากแก่การแก้ไข ผู้ที่เสพติด มักมีโอกากระทำความผิดที่หลากหลาย และเลิกยากกว่าอาชญากรรมประเภทอื่น ดังจะเห็นได้จากรายงานการวิจัยกล่าวถึงการกระทำผิดซ้ำของผู้ได้รับการปลดปล่อยจากการพระราชทานอภัยโทษในปี 2522-2523 ซึ่งพบว่า ลักษณะของผู้ต้องโทษที่ได้รับการพระราชทานอภัยโทษที่กลับไปทำความผิดอีก จะมีลักษณะนิสัยอย่างหนึ่ง คือ ชอบสิ่งเสพติด ซึ่งทำให้รายได้ที่หามาได้หลังจากที่ได้รับการปลดปล่อยแล้วไม่พอใช้จึงต้องหันไปกระทำผิดอีก (โสภณ ชูพิกุลชัย และคณะ, 2524 : 80) หรือจากรายงานการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ติดยาเสพติดกับการก่ออาชญากรรมในช่วงปี 2522-2524 ได้ดำเนินการศึกษาผู้ต้องหาคดีอาชญากรรมในเขตกรุงเทพมหานครพบว่า อาชญากรรมที่เกิดขึ้นทั่วไปไม่มีถึงร้อยละ 58 ที่ผู้ต้องหาติดยาเสพติดและผู้ต้องหาที่ติดยาเสพติดสารภาพว่า การก่ออาชญากรรมครั้งแรคนั้นเนื่องมาจากยาเสพติด ถึงร้อยละ 84 และการก่ออาชญากรรมหลังสุด เนื่องมาจากยาเสพติดถึงร้อยละ 87 โดย ผู้ต้องหาส่วนใหญ่ก่ออาชญากรรมเนื่องมาจากยาเสพติด ร้อยละ 35 รองลงมา ได้แก่ต้องการเงินร้อยละ 24 ซึ่งต้องการเงินส่วนนี้อาจจะเป็นเพราะการติดยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ต้องหาคดียาเสพติด ร้อยละ 60 ก่ออาชญากรรมเนื่องจากติดยาเสพติด และร้อยละ 17 เนื่องจากต้องการเงิน นอกจากนี้แล้วยังมีผลจากการวิเคราะห์การใช้จ่ายส่วนใหญ่ของผู้ต้องหา ร้อยละ 29

ซึ่งเป็นจำนวนมากที่สุดใช้จ่ายรายได้ส่วนใหญ่ในการเสพยาเสพติด ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าผู้เสพยาเสพติดมีโอกาสประกอบอาชญากรรมมากที่สุด

นอกจากการก่ออาชญากรรมโดยตรง เช่น การประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ผู้เสพยาเสพติดยังมีโอกาสประกอบอาชญากรรมทางอ้อมอื่นๆ ที่อุบัติขึ้นโดยไม่เกี่ยวกับทรัพย์สิน เช่น ข่มขืน ละเมิด พ.ร.บ.อาวุธปืน พ.ร.บ.ป่าไม้ วางเพลิง ช่องโจร และท้ายที่สุดคืออุบัติเหตุ ซึ่งเป็นอุบัติภัยร้ายแรงเป็นอันดับหนึ่ง อุบัติภัยดังกล่าวนี้ก็คืออุบัติเหตุที่เกิดจากรถยนต์ชนกันที่ผู้ขับขี่ขาดยานและเจ้าหน้าที่บ้านเมืองสามารถป้องกันมิให้เกิดขึ้นได้ ซึ่งหลายคดีมาจากผู้ขับขี่รถบรรทุกใช้ยาบ้าอันตราย ผลการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา พบว่า การเกิดอุบัติเหตุของผู้ขับรถบรรทุกทางไกลมีความสัมพันธ์กับการใช้ยาบ้าอย่างมีนัยสำคัญ (วิโรจน์ สุ่มใหญ่ ม.ป.ป. : 1)

ในต่างประเทศก็เช่นเดียวกัน พบว่า ยาเสพติดมีส่วนสัมพันธ์ต่อการประกอบอาชญากรรมประเภทต่างๆ เช่น จากสถิติการจับกุมผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสหรัฐอเมริกาได้ถูกรวบรวมจัดทำขึ้นโดยหน่วย FBI ได้สำรวจข้อมูลของผู้ต้องขังซึ่งถูกควบคุมตัวอยู่ในที่คุมขัง เพื่อจัดทำเป็นสถิติเกี่ยวกับชนิดของยาเสพติดที่มีการใช้ทั้งก่อน และขณะกระทำความผิด พบว่า ผู้ต้องขังในสหรัฐอเมริกาในคดีความผิดต่างๆ จะมีผู้ที่ใช้ยาเสพติดในขณะที่กระทำความผิดในปี 1989 คิดเป็น 27% ปี 1991 คิดเป็น 31% ส่วนผู้ต้องขังที่ใช้ยาเสพติดมาก่อนการกระทำความผิด 1 เดือน ในปี 1989 คิดเป็น 44% ปี 1991 คิดเป็น 50% สรุปความหมายจากรายงานทางสถิติซึ่งได้จากการสำรวจนี้ได้ว่า ผู้ต้องขังในสหรัฐอเมริกานั้นมีปริมาณผู้ที่ติดยาเสพติดมาก่อน และขณะกระทำความผิดเพิ่มสูงขึ้น (อภิรัตน์ พุ่มกุมาร , 2542 : 36) และรายงานหน่วยงานในสหรัฐอเมริกาได้ดำเนินการจัดทำออกมาเป็นสถิติเพื่อให้เห็นว่าผลจากการติดยาเสพติด ทำให้ผู้ติดยาเสพติดเกิดความต้องการอยากเสพยาและจะกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่ง ยาเสพติดแม้จะต้องกระทำความผิดซึ่งขัดต่อกฎหมาย และศีลธรรมให้ได้เงินมาซื้อก็ตาม ความต้องการนี้ส่งผลให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในสังคมชาวอเมริกันหลายด้าน โดยเฉพาะด้านปริมาณของ อาชญากรรมที่เพิ่มสูงขึ้น สรุปได้ว่าผู้ต้องขังในส่วนกลางของสหรัฐอเมริกาในปี 1991 นั้น จะมี 10 % ที่กระทำความผิดเพื่อให้ได้เงินมาซื้อยาเสพติด และในแต่ละรัฐจะมีในกรณีเดียวกันนี้ 17 % ดังนั้นจึงเห็นว่า ยาเสพติดได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของอาชญากรรม นอกจากนี้แล้วประเภทที่ผู้ติดยาเสพติดกระทำความผิดนั้น มิใช่จะกระทำความผิดอาชญากรรมที่ไม่รุนแรงเท่านั้น แต่ยังประกอบอาชญากรรมในลักษณะที่ใช้ความรุนแรง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอีกด้วย ได้แก่ คดีฆาตกรรม เป็นต้น โดยจากหน่วย UCR (The Uniform Crime Reporting Program) ซึ่งอยู่ใน FBI รายงานข้อมูลการสืบสวนในทางลับที่เกี่ยวกับคดีฆาตกรรมในสหรัฐอเมริกว่าในปี 1993 พบว่า คดีฆาตกรรม 23,271 ราย มีอยู่ 5.5% ที่มีความเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และในจำนวนนี้มีคดีอุกฉกรรจ์หลายคดีได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับขบวนการค้ายาเสพติด โดยคดีฆาตกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับยาเสพติดนี้จะมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปีนับจาก 1987 – 1993 (อภิรัตน์ พุ่มกุมาร, 38)

2.3 การศึกษาเกี่ยวกับการกระทำคามผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

2.3.1 ยาเสพติดทั่วไป

ยาเสพติดนั้นนับว่าเป็นภัยต่อชีวิตเป็นพิษต่อสังคม เป็นที่ยอมรับกันในปัจจุบันว่ายาเสพติดเป็นภัยร้ายแรงต่อผู้เสพติดและเทศกาลิ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคมเศรษฐกิจ วัฒนธรรม ตลอดจนความมั่นคงของประเทศ เป็นต้นเหตุของการเพิ่มคดีอาชญากรรมประเภทต่างๆ เช่น การลักเล็กขโมยน้อย การจี้ปล้น ฆ่าทารุณ คดีอาชญากรรมทางเพศ หลักฐานต่างๆ จากศาลกรุงเทพ พบว่า ประมาณเกือบครึ่งหนึ่งของอาชญากรรมเหล่านั้น ลึบเนื่องมาจากยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญยิ่งของรัฐบาลทุกประเทศ โดยที่ประเทศชาติใดมีประชาชนติดยาเสพติดกันมากแล้ว ประเทศชาตินั้น เมื่อนั้น ก็ไม่อาจเจริญก้าวหน้าไปได้ (วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา , 2521 : 12) ไม่ใช่เพียงแต่หมดความสุข และมีแต่อาชญากรรมเท่านั้น เศรษฐกิจของบ้านเมืองส่วนร่วมก็เสียไปด้วย

จากผลงานวิจัยของ วุฒิ เหล่าสุนทร และคณะ (2524) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ติดยาเสพติดกับการก่ออาชญากรรมในช่วงปี 2522-2524 พบว่าอาชญากรรมที่เกิดขึ้นทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครมีถึงร้อยละ 58 ที่ผู้ต้องหาติดยาเสพติด และผู้ต้องหาที่ติดยาเสพติดได้สารภาพว่าก่ออาชญากรรมครั้งแรกเนื่องจากยาเสพติดถึงร้อยละ 84 และก่ออาชญากรรมครั้งหลังสุดเนื่องมาจากยาเสพติดถึงร้อยละ 87 เมื่อพิจารณาคดีที่ผู้ต้องหาจ้อง พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ต้องหาร้อยละ 30 และร้อยละ 16 ก่อคดีชองโจรและคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินตามลำดับ และผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของการติดยาเสพติดกับการก่ออาชญากรรม พบว่า ผู้ต้องหาที่ก่อคดีต่างๆ (ไม่รวมคดีที่เกี่ยวกับยาเสพติด) เป็นผู้ติดยาเสพติดถึงร้อยละ 19 และเมื่อศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการติดยาเสพติดกับการก่ออาชญากรรมประเภทต่างๆ ที่ไม่ใช่คดีเกี่ยวกับยาเสพติดพบว่า การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ติดยาเสพติดมีผลต่อจำนวนคดีอาชญากรรมประเภทอื่นๆ ที่ไม่ใช่คดีที่เกี่ยวกับยาเสพติด (ชวลิต ยอดมณี , 2534)

นอกจากนี้แล้วในเรื่องของการกระทำคามผิดซ้ำของผู้ต้องขัง จากผลงานการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์จากเหตุการณ์การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังวัยหนุ่ม” พบว่า ผู้ต้องขังที่ต้องคดีเกี่ยวกับยาเสพติดอาจมีทั้งเสพอเองหรือจำหน่าย ผู้ที่ติดยาเสพติดแล้วส่วนใหญ่จะยากต่อการรักษา เมื่อถูกจำคุกก็หนีไม่พ้นจากยาเสพติด เพราะในคุกเองก็มีปัญหาเรื่องยาเสพติดอยู่เหมือนกัน ดังนั้น ผู้ต้องขังจึงไม่สามารถตัดขาดจากยาเสพติดได้ ทำการรักษาไม่ได้ผลพ้นโทษออกมาแล้วก็กลับไปต้องคดียาเสพติดอีก และอาจมีคนอื่นๆ เพิ่มขึ้นอีก ผู้ต้องขังในคดียาเสพติดจึงกระทำคามผิดซ้ำมากกว่าผู้ต้องขังคดีประเภทอื่น (สุภาพ ทองรัตน์ , 2531 : 95) และผลงานการวิจัยของ วีระชัย กรานคำยี่ (2524 : 106) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “การกระทำผิดซ้ำ” พบว่า นักโทษเด็ดขาดคดียาเสพติดที่บุคคลที่พักอาศัยอยู่ด้วยก่อนถูกจับกุมต่างกัน มีการกระทำคามผิดฐานผลิต หรือจำหน่ายยาเสพติดต่างกัน โดยคนที่ก่อนถูกจับกุมพักอาศัยอยู่กับเพื่อน ญาติ ลูกหรืออยู่คนเดียว มีการกระทำคามผิดฐานผลิตหรือจำหน่ายมากกว่าคนที่พักอาศัยอยู่

กับบิดามารดา หรือภรรยา น่าจะอธิบายได้ว่าการพักอาศัยอยู่กับเพื่อน ญาติ ลูกหรืออยู่คนเดียว มีโอกาสที่จะถูกขังขังให้กระทำความผิดฐานผลิตหรือจำหน่ายได้มากกว่า เนื่องจากเมื่อคิดจะกระทำความผิดก็ไม่มีบิดามารดาหรือภรรยา ค่อยให้คำปรึกษาคัดค้านความคิดดังกล่าว

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าปัญหายาเสพติดก่อให้เกิดปัญหาสำคัญในด้านต่างๆ ตามมา เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาวัยรุ่น ปัญหาโสเภณี ซ่องโจร การพนัน ฯลฯ ซึ่งอาจสรุปได้ว่ายาเสพติดมีความเกี่ยวข้องกับปัญหาอาชญากรรมอย่างต่อเนื่อง

2.3.2 ยาบ้า

แต่ในส่วนของยาเสพติดประเภทยาบ้าแล้วนับว่าเป็นยาเสพติดที่กำลังแพร่ระบาดอย่างรุนแรง ผลงานวิจัยที่ผ่านๆ มา จะเป็นการศึกษาวิจัยในด้านการรับรู้ถึงอันตรายในการใช้ยา หรือกลุ่มประชากรผู้ใช้ยาบ้าว่าประกอบด้วยกลุ่มใดบ้าง เป็นต้น แต่การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดประเภทต่างๆ มักไม่ค่อยมี ผลงานการวิจัยที่ศึกษากลุ่มอาชีพของผู้ใช้ยาบ้า สำหรับผลงานวิจัยเพื่อศึกษากลุ่มอาชีพผู้ใช้ยาบ้า เช่น ผลงานวิจัยของคณะทำงานจัดทำแนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติดในช่วงแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2540-2544 (2539) รายงานว่า ประชากรผู้ใช้ยาบ้าสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายกลุ่มด้วยกัน โดยกระจายไปอย่างกว้างขวางแทบทุกพื้นที่ของประเทศ ผู้ใช้ส่วนใหญ่มักอยู่ในวัยทำงาน แต่ระยะหลังมีกลุ่มเด็กวัยรุ่นเพิ่มขึ้นมา อาชีพของกลุ่มผู้ใช้ยาบ้า เช่น กลุ่มผู้ใช้แรงงาน ได้แก่ คนงานตัดอ้อย ไร่น้ำส้มปะหลัง แดงโม สับปะรด ทำนา และกลุ่มทำสวนในภาคกลาง บางส่วน ส่วนใหญ่แล้วแรงงานที่มักพบการใช้ยาบ้ามักเป็นกลุ่มรับจ้างที่มักคิดค่าจ้างเป็นผลงาน สำหรับแรงงานจ้างเหมาหรือจ้างรายวัน นายจ้างบางส่วนอาจเตรียมยาบ้าไว้ให้ใช้ ในพื้นที่ที่มีการแพร่กระจายอย่างรุนแรง เกษตรกรจะใช้ยาบ้าเมื่อออกไปทำงานแต่มีหลักฐานว่าพบการใช้ยาบ้าแม้ไม่ได้ไปทำงาน

กลุ่มกรรมกร มักพบการใช้ยาบ้าอย่างกว้างขวาง เช่น กรรมกรแบกหาม กรรมกรในโรงงาน ไม่นาน กรรมกรในกิจการก่อสร้าง นอกจากนี้ยังพบการใช้ยาบ้าในกลุ่มแรงงานประมงและกิจการที่เกี่ยวข้องจากการสำรวจพบการผสมน้ำให้ลูกเรือเสพอาจมีการซื้อยาบ้าประมาณ 5-10 ลูกขึ้นไป

กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพขับรถ โดยเฉพาะรถบรรทุกมีหลักฐานว่าใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2500 ซึ่งมักเห็นกันเป็นเรื่องปกติ แต่ช่วงที่ผ่านมานี้พบการแพร่ระบาดในกลุ่มรถบรรทุกดิน/ทราย/ลูกรัง/เพื่อถมที่ดินเนื่องจากเงินเดือนน้อยจึงต้องเพิ่มเที่ยวในการทำงานให้ได้มากที่สุด รถบรรทุกสินค้าทางไกลระหว่างจังหวัดพบการระบาดของยาบ้าเช่นกัน รถโดยสารประจำทาง พบว่ามีผู้ใช้ยาที่มีสัดส่วนสูงพอควร มักได้ยาบ้าฟรีจากการบริการของร้านอาหารที่จอดพัก นอกจากนั้นยังพบในกลุ่มรถบรรทุกน้ำมัน รถกระบะบรรทุก ผู้ขับรับจ้างสามล้อ/มอเตอร์ไซด์ และรถแท็กซี่ ซึ่งมักใช้ยาบ้าในช่วงเวลากลางวัน

กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับบันเทิงหรืองานกลางคืน มีข้อมูลน้อยมากแต่พบว่ามีการใช้ในอัตราที่สูง และ

กลุ่มผู้ที่ยังไม่ประกอบอาชีพ ซึ่งรวมถึง เยาวชนนอกสถานศึกษา พบว่ามีการใช้กันแพร่หลายในหลายหมู่บ้าน สำหรับนักเรียนนักศึกษา พบว่ามีการใช้ช่วงคึกคักสอบ แต่ปัจจุบันพบว่า นักเรียนที่ใช้จ่ายเพื่อความบันเทิงได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เป็นต้น ทั้งนี้มีหลายสถานศึกษาที่มีนักเรียนใช้จ่ายเป็นจำนวนหลายโรงเรียน และบางโรงเรียนมีการปิด

สำหรับผลงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภคยาสูบ เช่น ผลงานวิจัยของ อรรถพร วิสุทธีมรรค (2541) ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคสารเสพติด พบว่า จากผลกำไรจำนวนมากเมื่อเปรียบเทียบกับกำไรจากการลักลอบค้ายาเสพติดชนิดอื่น แรงจูงใจให้มีผู้เสี่ยงที่จะลักลอบผลิตและลักลอบค้ายาสูบในตลาดมีคือนอกจากผลกำไรจากการลักลอบค้ายังเชื่อมโยงกันสร้างอิทธิพลให้แก่ผู้ค้าด้วย ประกอบด้วยสังคมไทยยังมีค่านิยมและตระหนักถึงผลกระทบของปัญหาอย่างมากจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งซึ่งส่งเสริมให้ยาสูบแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว สำหรับการวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดอันเนื่องมาจากยาสูบนั้น เช่น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา โดย นายวิโรจน์ สุ่มใหญ่ (อัครา) ได้ทำการวิจัยอุบัติเหตุนายสูบ พบว่า การเกิดอุบัติเหตุของผู้ขับรถบรรทุกทุกทางไกล มีความสัมพันธ์กับการใช้ยาสูบอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งงานวิจัยลักษณะเช่นนี้พบว่า ไม่ค่อยมีการวิจัยกันมาก ด้วยเหตุที่การวิจัยในแง่ดังกล่าวเป็นเรื่องที่ลึกลับ และเป็นเรื่องที่เสี่ยง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาวิจัยในด้านของการกระทำความผิดในด้านต่างๆ อันเนื่องมาจากยาสูบ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระทำความผิดที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อที่จะทำให้การวิจัยเกี่ยวกับยาสูบเป็นไปอย่างแพร่หลายและครอบคลุมในทุกๆ ด้านอันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้อย่างครบถ้วน

2.4 ความหมายและแนวคิดที่ใช้อธิบายโอกาสในการกระทำผิด (Opportunity)

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ได้ให้ความหมาย “โอกาส” ไว้ว่าหมายถึง ช่อง , ทาง , เวลาที่เหมาะสม, จังหวะ

A NEW ENGLISH - THAI DICTIONRY ได้ให้ความหมาย “opportunity” หมายถึง โอกาส , จังหวะ , กาละ , โอกาสที่ดี , จังหวะที่ดี , กาละที่เหมาะสม

THE OXFORD ENGLISH REFERENCE DICTIONARY (1995) ได้ให้ความหมายของคำว่า “opportunity” คือ 1.โอกาสที่ดี 2. โอกาส หรือ กำลังเปิดข้อเสนอจากสิ่งแวดล้อมรอบๆ 3. โชคลาภดี

THE NEW WEBSTER ENCYCLOPEDIA OF THE ENGLISH LANGUAGE (1910) ได้ให้ความหมายของคำว่า “ opportunity ” คือ เหมาะสม , เวลา หรือโอกาสที่เหมาะสม

กล่าวโดยสรุป โอกาส หรือช่องโอกาส หมายถึง หนทางที่จะนำไปสู่การกระทำผิดในเรื่องยาบ้า โดยใช้ช่วงเวลาหรือจังหวะที่เหมาะสมนั่นเอง

2.4.1 แนวคิดในทางสังคมวิทยาและจิตวิทยาสังคม

แนวคิดหรือทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการกระทำผิดในเรื่องยาเสพติดมีอยู่ค่อนข้างหลากหลาย แต่ส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดเป็นกรณีที่เยาวชนกระทำความผิด เช่น ทฤษฎีการควบคุมหรือความผูกพันทางสังคม ทฤษฎีความไร้ระเบียบทางสังคม ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ทฤษฎีการตีตราเหล่านี้เป็นต้น นักวิชาการชาวตะวันตกที่เป็นผู้สร้างทฤษฎี ไม่ค่อยให้ความสนใจที่จะนำเอาแนวคิดเหล่านี้ไปศึกษาวิจัยการกระทำผิดในเรื่องเกี่ยวกับยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยตรง ผลงานที่ปรากฏออกมามักจะเป็นเรื่องของความผิดในลักษณะที่เป็นการเรียกเงินค่าคุ้มครอง และสร้างหลักฐานเท็จขึ้นมาเพื่อขู่กร โขกทรัพย์เอาจากผู้บริสุทธิ์ หรือริบเอาเงินจากผู้ต้องหาเพื่อแลกกับอิสรภาพ

อย่างไรก็ดี แนวคิดหรือทฤษฎีที่กล่าวถึงข้างต้น เมื่อวิเคราะห์ลงไปในรายละเอียดแล้วมักจะพบว่า การกระทำผิดที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งจะมีสาเหตุมาจากช่องโอกาสในการกระทำผิด ซึ่งเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยให้ความสนใจ และเห็นว่าเหมาะสมที่จะใช้เป็นกรอบในการศึกษาครั้งนี้ ต่อไปนี้จะเป็นการแสดงให้เห็นว่าเนื้อหาสาระของมโนทัศน์เรื่องช่องโอกาสเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดในเรื่องยาเสพติดได้อย่างไร

ในทางทฤษฎีเรื่องการไร้ระเบียบทางสังคมของ Merton (1938 , 1957) ได้อธิบายการกระทำผิดว่าเกิดจากการที่บุคคลไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตน โดยวิถีทางที่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะเหตุที่ไม่สามารถหรือ/และมองไม่เห็นช่องโอกาสที่ถูกต้องชอบธรรม ต่อมา Cloward และ Ohlin (1960) ได้โต้แย้งว่า การที่ไม่มีหรือ/และไม่สามารถใช้วิถีทางที่ชอบที่ควรเพื่อสนองความต้องการหรือเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้ ไม่ได้เป็นสาเหตุที่ทำให้คนเราหันไปใช้วิถีทางที่ผิดกฎหมายโดยอัตโนมัติ แต่จะต้องพบหรือเข้าถึงวิถีทางที่ผิดกฎหมายได้เสียก่อน การกระทำผิดจึงจะเกิดขึ้น นักวิชาการทั้ง 2 ท่านนี้ได้ให้ชื่อและแนวคิดนี้ว่า ความแตกต่างกันในด้านโอกาส (differential opportunity) โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้แบ่งช่องโอกาสออกเป็น 2 อย่าง คือ ช่องโอกาสที่ชอบด้วยกฎหมาย และที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (legitimate and illegitimate opportunity) พร้อมทั้งได้เน้นความสำคัญของการได้เข้าถึงช่องโอกาสที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการศึกษาการกระทำผิดขึ้น หลังจากที่ได้พิจารณาถึงแล้ว หรือคับข้องใจ นำสังเกตว่าประเด็นสำคัญในมโนทัศน์ differential opportunity อยู่ที่ตำแหน่งสถานภาพของคนเราในโครงสร้างทางสังคมที่มีความแตกต่าง หรือไม่เท่าเทียมกัน และในภายหลัง

นักวิชาการทั้งสองได้เพิ่มปัจจัยหรือตัวแปรในด้านลักษณะทางประชากร (เช่น เพศ อายุ ชาติพันธุ์ ฯ) และในด้านอื่นๆ บางอย่าง (เช่น บทบาททางสังคม และลักษณะทางชีวภาพ) เข้าไปในการวิเคราะห์ด้วย ซึ่งประเด็นเหล่านี้ จะเป็นตัวกำหนดการเข้าถึงช่องโอกาสว่าได้หรือไม่ได้อย่างไร

สำหรับแนวคิดหรือทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมซึ่งเป็นผลงานของนักจิตวิทยาสังคมนั้น ได้ก่อรูปขึ้นมาเป็นครั้งแรกโดย Burgess และ Akers บนพื้นฐานของทฤษฎีทางสังคมวิทยาที่ชื่อ Differential Association และได้ให้ชื่อใหม่ว่า Differential Reinforcement Theory ซึ่งต่อมาในปี 1973 Akers ได้พัฒนาแนวคิดนี้ต่อไปอีกจนกลายเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมไปในที่สุด สารสำคัญของทฤษฎีนี้ อยู่ที่ว่าพฤติกรรมเกิดจากการเรียนรู้โดยตรงจากการวางเงื่อนไขที่เรียกว่า operant conditioning และการเรียนรู้จากการได้เห็นแบบอย่าง (modeling) หรือจากการเลียนแบบ จุดอ่อนของทฤษฎีนี้อยู่ที่การมองข้ามความสำคัญของโอกาสที่ไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงวิถีทางที่ชอบที่ควร (ทรัพยากร และรางวัลที่มีอยู่ในสังคม) และโอกาสที่ไม่เท่าเทียมกันในอันที่จะรอดพ้นหรือหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ อย่างไรก็ตาม นักจิตวิทยาคนสำคัญที่ชื่อ Bandura ผู้ซึ่งได้ใช้แนวคิดการเรียนรู้ทางสังคมด้วยเช่นเดียวกันได้แก้ไขจุดอ่อนดังกล่าวข้างต้น โดยกล่าวถึงโอกาสในการกระทำผิดที่เกิดจากการเรียนรู้ โดยการที่บุคคลจะหาเหตุผลในการเป็นอาชญากรเกิดขึ้นมาจาก

1. การเรียนรู้โดยการสังเกตจากการกระทำของคนอื่น (Observational learning)
2. การเรียนรู้เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ไปสู่การสร้างทัศนคติในการแสดงพฤติกรรมตามที่เห็น (Attitude formation and change)
3. การเรียนรู้เกิดขึ้นเพราะสถานการณ์เอื้ออำนวยในการกระทำผิด ได้แก่ การเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ได้ (Social situation)

จากแนวคิดนี้อธิบายได้ว่าการที่บุคคลกระทำผิดเกิดขึ้นมาจากการเรียนรู้พฤติกรรมในการกระทำผิดมาจากบุคคลอื่นโดยการสังเกต (Observation Learning) พฤติกรรมเหล่านั้น ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างทัศนคติ (Attitude formation and change) ของตนเองขึ้นมาใหม่เกี่ยวกับพฤติกรรมการกระทำผิดดังกล่าว โดยมีอิทธิพลมาจากกลุ่มของตนและระหว่างกลุ่มด้วยตนเอง (Two – person situations and Group influences) และสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย (Social setting) ซึ่งเป็นปัจจัยที่สนับสนุนการเข้าถึงโอกาส (Access) ไปสู่การทำความผิดหรือ การประกอบอาชญากรรมได้

นอกจาก Bandura แล้ว ก็ยังมีนักจิตวิทยาอีกหลายคนที่ได้ใช้มโนทัศน์เรื่องช่องโอกาสมาอธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบน อย่างเช่น Feldman (1977) ผู้ซึ่งได้เขียนหนังสือชื่อ Criminal Behavior ก็ได้ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura เป็นกรอบในการอธิบายเช่นเดียวกัน เนื้อหาสาระสำคัญของผลงานชิ้นนี้อยู่ที่การอธิบายพฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรม โดยอาศัยหลักวิชาจิตวิทยาการทดลอง ความสำนึก หรือนิกรู้ (Cognition) และพฤติกรรมทางสังคมเป็นหลัก Feldman ได้กล่าวถึงข้อถกเถียงกันในหมู่นักวิชาการที่ใช้แนวคิดการเรียนรู้ทางสังคมในเรื่องความสำคัญของช่องโอกาสที่เปิดให้ผู้คิดหรือมีความโน้มเอียงว่าจะทำความผิด และก็ได้สรุปว่า ความเจริญทางด้านวัตถุ ความก้าวหน้าในทาง

เทคโนโลยี และการใช้สื่อมวลชนอย่างกว้างขวาง ทำให้เกิดการผลิตสินค้าและบริการ เครื่องอุปโภคบริโภคที่ผู้คนจับจ่ายใช้สอยกันในปริมาณที่สูงกว่า แต่ก่อนมากมายหลายร้อยหลายพันเท่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ราคาแพงและน้ำหนักเบาเคลื่อนย้ายได้สะดวก ดังนั้น โจรผู้ร้ายจึงมองเห็นโอกาสที่จะประทุษร้ายต่อทรัพย์ได้ง่ายขึ้นและคุ้มค่าต่อการเสี่ยง ประกอบกับผู้คนปิดบ้านออกไปประกอบอาชีพกันเป็นส่วนใหญ่ตามแถบชานเมืองไปทัศนจร ไปเยี่ยมญาติหรือไปประกอบธุรกิจบางอย่างเป็นเวลาหลายๆ สัปดาห์ ซึ่งเข้าลักษณะที่ว่า “เป่าที่จะถูกประทุษร้ายมากขึ้น และผู้พิทักษ์คุ้มครองมีน้อยลง” ดังนั้น จึงไม่น่าจะสงสัยเลยว่าทำไมคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์จึงเพิ่มขึ้นมากอย่างรวดเร็ว

เราสามารถชี้ประเด็นในเรื่องความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาวิเคราะห์ปัญหาเรื่องยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งยาบ้าได้เป็นอย่างดี ผู้กระทำผิดได้ใช้ความรู้ทางเคมีและวิทยาศาสตร์การแพทย์สมัยใหม่ ผลิตยาบ้าออกจำหน่ายได้ในจำนวนมหาศาล สามารถทำการผลิตแบบเคลื่อนที่ไปได้เรื่อยๆ ทางด้านอุปทานก็มีอยู่อย่างคายนั่น แม้กระทั่งเด็กๆ ก็อยู่ในสถานการณ์ที่ล่อแหลมต่อการที่จะเป็นเป่าหรือเป็นเหยื่อของมัน แม้ว่าราคาค่างวดของยาบ้าจะอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูงมาก แต่ลูกค้าก็เต็มใจที่จะซื้อหามาเสพ ทำให้ผู้กระทำผิดทำกำไรได้มากจนคุ้มค่าต่อความเสี่ยง แต่ที่สำคัญกว่านั้น ผู้กระทำผิดสามารถแบ่งกำไรส่วนหนึ่งใช้เป็นสินบนให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อการคุ้มครองบ้าง เพื่อให้ปล่อยตัวบ้าง และที่น่าวิตกมากที่สุดก็คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำผิดในฐานะผู้จำหน่าย ผู้สมรู้ร่วมคิด หรือแม้กระทั่งเป็นผู้ผลิตเสียเองในบางกรณี กล่าวโดยสรุปได้ว่าปัญหาเรื่องยาบ้า เกิดขึ้นและแพร่หลายอย่างรวดเร็วไปทั่วประเทศได้ ก็เนื่องมาจากสาเหตุสำคัญหลายประการคือ การผลิตกระทำได้อย่างปลอดภัยในพื้นที่นอกอาณาเขตประเทศไทย การเคลื่อนย้ายเข้ามาจำหน่ายในประเทศกระทำได้อย่างปลอดภัย (ถึงแม้บางครั้งจะต้องจ่ายเงินเป็นค่าผ่านทางเป็นแสนเป็นล้านก็ตาม) ปริมาณยาที่จำหน่ายได้ในทุกรูปแบบทำกำไรให้อย่างมหาศาล หรือทำให้มีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น โดยรวดเร็วอย่างผิดหูผิดตา ซึ่งเมื่อรวมสาเหตุต่างๆ เหล่านี้เข้าด้วยกันแล้วก็น่าจะเข้าใจได้ไม่ยากว่า โอกาสในการกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้าเปิดกว้างให้สำหรับผู้คนในทุกแวดวงทางสังคมโดยที่โอกาสในลักษณะของวัตถุวิสัยเกือบจะไม่ต่างไปจากโอกาสที่ถูกรับรู้ในทางจิตวิสัย

ในทางกลับกัน มาตรการป้องกันและปราบปรามบางอย่าง สามารถเปิดโอกาสที่จะกระทำผิดบางอย่างได้เกือบทั้งหมด ทำให้อัตราการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องลดน้อยลงเป็นอันมาก เช่น ความผิดเกี่ยวกับโจรสลัดอากาศ และการปล้นธนาคารได้ลดน้อยมาก ด้วยมาตรการที่เข้มงวดกวดขันในเรื่องการตรวจตัวผู้ต้องสงสัย ตรวจดูกระเป๋าเดินทาง และสัมภาระอื่นๆ การใช้โทรทัศน์วงจรปิด สัญญาณเตือนภัยเหล่านี้เป็นต้น (Cook, 1986, อ้างไว้ใน Feldman, 1993, p.271) นอกจากผลงานที่อ้างไว้ข้างต้น Feldman ได้พูดถึงปัจจัยอื่นที่มีอิทธิพลหรือผลกระทบต่อการมองเห็นช่องโอกาสในการกระทำผิดอีกด้วย อย่างเช่น การค้นพบเป่าที่คนร้ายต้องการได้อย่างรวดเร็ว(propinquity) ผลตอบแทนที่คุ้มค่าต่อการเสี่ยง และการเต็มใจหรือ/และต้องการแจ้งความดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิด ซึ่งในประเด็นสุดท้ายนี้ตามปกติจะไม่ปรากฏอยู่ในคดียาเสพติด เนื่องจากถือกันว่าเป็นอาชญากรรมที่ปราศจากเหยื่อ(Feldman, Ibid. p.273)

ความเสี่ยงที่จะถูกจับกุม ดำเนินคดี และถูกตัดสินลงโทษ ก็มีบทบาทสำคัญเกี่ยวข้องกับเรื่องช่องโอกาสด้วยเหมือนกัน ในหลายกรณีถึงแม้โอกาสในแง่ที่เป็นวัตถุวิสัยจะเปิดกว้าง แต่โจรผู้ร้ายหรือผู้ที่คิดจะกระทำความผิดรู้สึกว่าเป็นการเสี่ยงมากเกินไป จึงไม่กล้าลงมือกระทำ กรณีอย่างนี้ก็เท่ากับเป็นการรับรู้ที่โอกาสไม่เปิดให้กระทำผิดได้สำเร็จ ถ้าจะกล่าวในเชิงวิชาการแล้ว ก็จะได้ข้อความดังต่อไปนี้ “การรับรู้โอกาสที่จะกลายเป็นผู้ต้องหาซึ่งมีมากเท่าไร และคาดหมายว่าโทษที่จะได้รับหลังคำพิพากษาถึงหนักเท่าไร การมองเห็นช่องโอกาสในการกระทำความผิดก็ยิ่งน้อยลงมากเท่านั้น” ซึ่งในทางจิตวิทยาใช้ถ้อยคำว่า “ไม่สนองตอบต่อโอกาสที่เปิดให้กระทำความผิด”

อย่างไรก็ดี การรับรู้โอกาสในการกระทำความผิดเป็นเรื่องของจิตวิสัยชัดเจนยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาจากลักษณะทางประชากร ประสบการณ์ในด้านความสำเร็จและการล้มเหลว (ต้องโทษ) และนิสัยใจคอของผู้กระทำความผิด ในขณะที่ผู้กระทำความผิดมีอายุมากขึ้น และคาดหมายได้ว่าโทษที่จะได้รับจากการกระทำความผิดไม่สำเร็จในครั้งต่อไปจะรุนแรงยิ่งขึ้น อาชญากรที่ประสบความสำเร็จน้อยแต่ล้มเหลวมากในช่วงเวลาที่ผ่านมาไม่นาน อาจจะมีโอกาสที่อำนวยให้กระทำความผิดต่อไปไม่น่าจะมีอีกแล้ว (ยกเว้นกรณีที่เป็นอันชัดเจนในทางวัตถุวิสัยแล้วว่าปลอดภัยจริงๆ) เพราะยอมไม่ได้ที่จะต้องโทษจำคุกระยะยาวอีกต่อไป (Bandura, 1986 อ้างไว้ใน Feldman, Ibid., p.274) Bandura ชี้ให้เห็นว่าคนเราจะมีการประเมินโทษตามกฎหมายแตกต่างกันไปได้ ผู้ที่ไม่เคยหรือเกือบไม่เคยกระทำความผิดจะประเมินความเสี่ยงสูงกว่าความเป็นจริงตามวัตถุวิสัย โทษตามกฎหมายถึงแม้ว่าเบา แต่ก็อาจถูกมองว่าหนักพอที่จะทำให้ทำลายอนาคตของเขาได้ นั่นก็หมายความว่า แม้จะทราบดีว่าการเสี่ยงในเชิงวัตถุวิสัยจะอยู่ในระดับต่ำแต่ก็ไม่กล้าทำผิดกฎหมาย อย่างไรก็ตาม คนเรายังถลำตัวลึกลงไปมากเท่าไร โทษทัณฑ์ตามกฎหมายหรือ/และทางสังคมก็ยิ่งจะมีผลยับยั้งน้อยลงมากเท่านั้น (Ibid.)

Feldman ได้พูดถึงทักษะและทรัพยากรว่าเป็นปัจจัยอีกสองอย่างที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ช่องโอกาสในการกระทำความผิด การกระทำความผิดบางอย่างต้องอาศัยทักษะพิเศษจึงจะประสบความสำเร็จ เช่น ความผิดเกี่ยวกับการซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ การโจรกรรมเจาะตู้เซฟ ฆาตกรรมอำพราง ฯลฯ ในด้านทรัพยากรผู้กระทำความผิดอาจจะต้องมีเครื่องมือใช้ใช้สอย อุปกรณ์ ยานพาหนะ ฯลฯ จึงจะกระทำความผิดได้สำเร็จมากกว่าล้มเหลว เช่น กรณีใช้เรือเร็ว เครื่องบิน ฯ ในการขนย้ายสิ่งผิดกฎหมายหรือ/และหลบหนีการจับกุม นั่นอาจจะหมายความว่า ปัจจัยทั้ง 2 อย่างที่กล่าวมานั้น ทำให้อาชญากรประเมินหรือรับรู้โอกาสในการกระทำความผิดเกินความเป็นจริงได้ (Ibid. p.275)

Bandura ได้ให้ความสำคัญแก่โอกาสในอันที่จะสนองความต้องการหรือบรรลุเป้าหมายด้วยวิถีทางที่ชอบด้วยกฎหมายด้วยเช่นเดียวกัน โดยกล่าวว่า การยับยั้งไม่ให้กระทำความผิดจะมีประสิทธิผลมากที่สุด เมื่อผู้กระทำความผิดสามารถบรรลุเป้าหมายโดยวิถีทางที่ชอบที่ควรได้ด้วย แต่ก็เป็นที่ผู้กระทำความผิดยังไม่ได้พัฒนาตัวเองขึ้นเป็นโจรผู้ร้ายหรืออาชญากรเต็มตัว และยังได้อธิบายเพิ่มเติมด้วยว่า หลังจากที่เริ่มกระทำความผิดแล้วบุคคลนั้นๆ ก็มักจะสามารรมีรายได้มาจาก 2 ทางคือ ผิดกฎหมาย และชอบด้วยกฎหมาย ผู้กระทำความผิดประเภทนี้มีทั้งคนยากจนในแหล่งเสื่อมโทรม และคนที่อยู่ในวงธุรกิจระดับชาติ

ผู้ซึ่งเพิ่มเติมรายได้จากเงินเดือนและค่าตอบแทนอย่างอื่นที่สูงอยู่แล้วด้วยการกระทำผิดในด้านการเงินแบบต่างๆ สำหรับการประทุษร้ายต่อร่างกายและชีวิตก็อาจเกิดขึ้นด้วยเหตุผลดังกล่าวแล้วได้เหมือนกัน ตัวอย่างเช่น นาย ก. ทำร้ายร่างกายนาย ข. เป็นการแก้แค้นที่นาย ข. ทำให้ตนเสียหาย ทั้งๆ ที่มีวิถีทางที่จะเอาผิดกับนาย ข. ในทางกฎหมายได้ แต่นาย ก. ก็ใช้วิธีแบบ “ตั้งศาลเดี่ยว” ชำระความ เพราะเห็นว่าการดำเนินคดีตามกฎหมายจะต้องใช้เวลานานเกินไปหรือ/และไม่สมแก่น้อย่างนี้เป็นต้น (Ibid.)

ตัวแปรทั้งหมดที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ต่างก็พอที่จะชี้ให้เห็นถึงการประเมินในเรื่องช่องโอกาสที่จะกระทำความผิดของคนเราได้อย่างสมเหตุสมผล (rational) กล่าวคือ เมื่อเครื่องล่อใจมีพลังใจสูง ประทุษร้ายต่อเป้าหรือเหยื่อได้ง่าย ความเสี่ยงมีน้อย และมีทรัพยากรที่ช่วยการกระทำผิดอยู่ในมือ การรับรู้ว่าจะช่องโอกาสให้กระทำความผิดได้แล้วก็ยอมเป็นเรื่องที่ไม่น่ามีข้อสงสัย ในทางกลับกันเมื่อตัวแปรเหล่านั้นอยู่ในระดับตรงกันข้าม ก็จะมองไม่เห็นหรือไม่ใคร่เห็นช่องโอกาสในการกระทำความผิด อย่างไรก็ตาม ถ้าระดับของปัจจัยเหล่านั้นไม่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ก็ยอมเป็นการยากที่จะทำนายการรับรู้ในเรื่องช่องโอกาสจะเป็นอย่างไร หรือจะมีการตัดสินใจกันอย่างไร ตัวอย่างเช่น ในกรณีที่แรงจูงใจ(จากเครื่องล่อใจ) มีระดับสูง และมีทรัพยากรที่ช่วยในการกระทำผิดอยู่มาก แต่เป้าของการกระทำผิดเป็นเรื่องยาก และการเสี่ยงก็มีระดับสูง น่าสังเกตว่าการคานกันระหว่างตัวแปรแบบ 2 ต่อ 2 นี้ อาจจะหมดไป เพราะเกิดมีอิทธิพลอย่างอื่นเข้ามาแทรกซ้อน เช่น การติดยาเสพติด การติดยาเมาตลอดจนการตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของการกระตุ้นทางสรีระอย่างรุนแรง (criminogenic factors) ในระยะสั้นเป็นบางครั้ง ซึ่งในกรณีดังกล่าวนี้ยอมทำให้เกิดความผิดพลาดในการรับรู้เรื่องช่องโอกาสและการตัดสินใจก็ยอมจะไม่สมเหตุสมผลเป็นการกระทำผิดต่างๆ ที่โอกาส (ในเชิงวัตถุวิสัย) ไม่เปิดให้ (Ibid.)

เพื่อให้การเสนอแนวคิดเรื่องช่องโอกาสในการกระทำผิดมีครบสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่า น่าจะได้แสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวโยงระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้องในด้านจิตวิทยาและจิตวิทยาอุตสาหกรรมในรูปของไดอาแกรม ซึ่งประกอบกันขึ้นจากแนวคิดของ Feldman (1993, pp.266 – 270) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ การที่พลเมืองดีจะกลายเป็นผู้กระทำผิดไปได้นั้น จะต้องผ่านกระบวนการต่างๆ ตามลำดับดังนี้ คือ

1. การเรียนรู้จากการสังเกต ซึ่งหมายถึงการที่คนเราได้พฤติกรรมต่างๆ มาจากประสบการณ์โดยตรงของตัวเอง (behavior – contingent learning) และจากการที่พบเห็นประสบการณ์ของคนอื่นเป็นการได้พฤติกรรมมาโดยปราศจากการเสริมแรงโดยตรงให้แก่ ผู้เรียนรู้ การเรียนรู้จากประสบการณ์ของคนอื่นจะนำไปสู่พฤติกรรมเลียนแบบนั่นเอง ยิ่งไปกว่านั้น การเรียนรู้จากการสังเกตยังช่วยให้สามารถควบคุม (ข่มใจ) พฤติกรรมก่อนหน้านั้นได้โดยง่ายอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่บังเกิดผลร้ายหรือผลเสียขึ้น การเรียนรู้แบบนี้ไม่ใช่แต่เพียงจะได้พฤติกรรมที่ปรากฏออกมาภายนอกเท่านั้น ยังสามารถทำให้ได้มาซึ่งการตอบสนองทางอารมณ์และทางกานนี้กรู้อีกด้วย

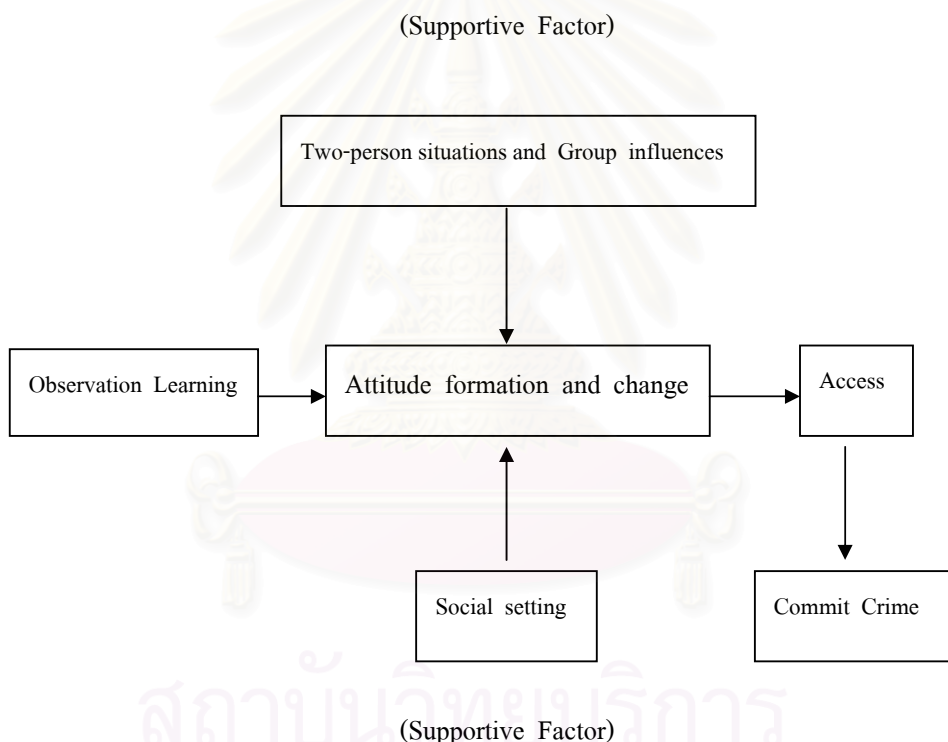
2. การก่อรูปและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ คำนิยามซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปของคำว่า ทัศนคติก็คือความเชื่อและความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นบุคคล สิ่งของ หรือสิ่งที่เป็นนามธรรม คนเราจะกลายเป็นผู้กระทำผิดได้โดยเปลี่ยนทัศนคติจากการรังเกียจการกระทำผิดมาเป็นความพึงพอใจ สาเหตุก็อาจมีได้หลายทาง เช่น การคบหาสมาคมกับ คนไม่ดี ความเชื่อว่าจะไม่ถูกจับได้ว่ากระทำผิด ใดๆ เขาก็ทำได้ ฯลฯ ในทางวิชาการความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับพฤติกรรม เป็นความสัมพันธ์ แบบ 2 ทาง แต่โดยทั่วไปแล้ว นักวิชาการจะมีจุดรวมความสนใจอยู่ที่ทัศนคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม ทัศนคติที่เปลี่ยนไปแล้วอาจเปลี่ยนกลับมาเป็นอย่างเดิมได้ ถ้าพฤติกรรมที่เกิดขึ้นนำผลเสียมาให้

3. สถานการณ์ทางสังคม หมายถึงอิทธิพลที่คนๆ หนึ่งมีต่อคนอีกคนหนึ่ง (two - person situations) อิทธิพลที่ว่าไม่จำเป็นต้องเกี่ยวกับการใช้อำนาจเหนือคนอื่น ความต้องการมิตรภาพอาจ มีอิทธิพลมากพอที่จะทำให้เกิดการยอมรับตามข้อเสนอ หรือคำชักชวนจนกลายเป็นผู้กระทำผิดไปใน ที่สุดได้ นอกจากนี้ ยังหมายถึงอิทธิพลของกลุ่มที่บุคคลสังกัดอยู่หรือเป็นสมาชิกอยู่ ดังเช่นกรณีพวก มากลากไป การรักพวกพ้อง การป้องกันเกียรติยศชื่อเสียงของกลุ่ม เหล่านี้สามารถทำให้สมาชิก กลายเป็นผู้กระทำผิดไปได้ไม่ยาก ยิ่งเป็นกรณีของสมาชิกใหม่ด้วยแล้ว แรงกดดันให้ปฏิบัติตามบรรทัด ฐานของกลุ่มจะมีมากเป็นพิเศษ นอกเสียจากว่าสมาชิกใหม่จะไม่เห็นคุณค่าของการเป็นสมาชิกหรือมี จิตใจผูกพันอยู่กับกลุ่มในระดับค่อนข้างต่ำ อนึ่ง ในด้านการเลี้ยงดูนั้น มีผลงานวิจัยชี้ให้เห็นว่า กลุ่ม ตัดสินใจระหว่าความผิดหรือยอมรับระดับการเลี้ยงดูที่สูงกว่าสมาชิกเป็นรายบุคคล (ก่อนที่กลุ่มจะได้ ถกเถียงกันในเรื่องนั้นๆ) การที่กลุ่มมีความโน้มเอียงที่จะยอมรับระดับการเลี้ยงดูที่สูงขึ้นนั้น เป็นเพราะว่า สมาชิกต่างก็ร่วมกันพยายามที่จะหลีกเลี่ยงข้อมูลข่าวสารที่จะทำให้เกิดความวิตกกังวลมากขึ้น อย่างเช่น เกี่ยวกับผลร้ายที่น่าจะเกิดขึ้นจากการถูกจับได้ว่ากระทำความผิด

4. บริบททางสังคม เรื่องนี้มีความสำคัญมาก เพราะอิทธิพลทั้งหลายที่กล่าวมาแล้ว ไม่ได้เกิดขึ้นในความว่างเปล่าหรือสุญญากาศ แต่เกิดขึ้นในบริบทหรือแวดวงทางสังคมไม่แบบใดก็แบบ หนึ่ง แวดวงทางสังคมบางอย่างเอื้ออำนวยให้กระทำได้ง่าย ดังเช่นในครอบครัวที่ผู้ใหญ่ทำตัวเป็น แบบอย่างที่ไม่ดีให้เด็กๆ ได้เรียนรู้จากการสังเกต พูดคุยกันให้เด็กได้ยินว่าชื่นชอบในการกระทำผิดบ่อยๆ และที่แย่ไปกว่านั้นก็คือ “การสอนลูกให้เป็นโจร” แม้กระทั่งการที่ผู้ใหญ่ปล่อยให้เด็กกระทำผิดโดยไม่ให้ ความสนใจหรือว่ากล่าวตักเตือนก็เพียงพอที่จะทำให้เกิดปัญหาเด็กเกรงใจได้ อนึ่ง ในสถาบันการศึกษา ละแวกบ้าน ในสถานที่ๆ เด็กไปจับกลุ่มมั่วสุมกัน หรือแม้กระทั่งในชุมชนที่มีขอบเขตกว้างขวางกว่าแต่มี ตัวอย่างการกระทำให้เห็น โดยทั่วไป ก็เป็นบริบทที่เอื้ออำนวยให้เกิดปัญหาได้เช่นเดียวกัน สำหรับอัตรา การกระทำผิด ก็อาจจะแตกต่างกันไปได้ภายในบริบทแบบเดียวกัน แต่อยู่ภายในอาณาเขตการปกครองที่ ต่างกัน หรือภายในบริบทที่แตกต่างกัน ภายในอาณาเขตการปกครองเดียวกัน (เช่น ละแวกบ้านต่างๆ ใน เมืองเดียวกัน)

5. พฤติกรรมที่ปรากฏออกมาภายนอก อิทธิพลทางสังคมแบบต่างๆที่ได้รับรยายมาแล้วข้างต้น จะมารวมตัวกัน เมื่อบุคคลคนหนึ่งผู้ซึ่งได้รับการปลูกฝังให้นิยมชมชอบการกระทำผิดทางบวก (ได้รางวัล) ก็จะทำให้ทัศนคติอย่างนั้น มีความมั่นคงมากขึ้น (เช่นชอบการกระทำมากขึ้น เห็นคุณค่ามากขึ้น) และก็จะเพิ่มโอกาสหรือความน่าจะเป็นที่จะกระทำผิด เช่นนั้นอีกเมื่อโอกาสในครั้งต่อไปเปิดให้ (หรือเจตนาทำให้เกิดโอกาสขึ้น) แล้วหลังจากนั้นก็เกิดอนุกรมของการกระทำและการกระทำตอบกลับมา (ปฏิกริยา) ระหว่างทัศนคติกับพฤติกรรมในทั้งสองทิศทาง

เมื่อประมวลเนื้อหาสาระทั้ง 5 ข้อเข้าด้วยกัน และเพื่อให้เข้าใจเรื่องนี้ได้ง่ายขึ้น ผู้วิจัยจึงได้เขียนเป็นแผนภูมิเกี่ยวกับกระบวนการเข้าสู่โอกาสในการประกอบอาชญากรรมไว้เพื่อพิจารณาดังต่อไปนี้

จากแนวคิดทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสามารถใช้อธิบายโอกาสหรือช่องโอกาสในการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวกับยาเสพติด ได้ดังนี้

1. การเพิ่มปริมาณยาบ้าขึ้นอย่างรวดเร็ว นับแต่ปี 2539 เป็นต้นมา ซึ่งสังเกตได้จากสถิติการจับกุมในแต่ละหน่วยงานของรัฐ เช่น จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานป้องกันและปราบปรามสำนักงานรัฐมนตรี (ป.ป.ส.) เป็นต้น ซึ่งเป็นการเพิ่มทั้งด้านการผลิต จำหน่าย และค้า เนื่องมาจากเหตุผลหลายประการ สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ ธุรกิจการค้ายานั้นเป็นธุรกิจที่สร้างควมร่ำรวยให้กับผู้ผลิต ผู้ค้า และผู้จำหน่ายเป็นอย่างมาก เห็นได้จากต้นทุนการผลิตยาบ้าจากแหล่งผลิตจะมีราคา

ค่อนข้างต่ำเมื่อยาบ้าได้ส่งจำหน่ายยังแหล่งจำหน่ายราคาก็จะเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว ขึ้นอยู่กับอัตราการเสี่ยงที่จะถูกจับกุมว่ามีมากน้อยเพียงใด ส่วนอีกสาเหตุหนึ่งก็คือความต้องการที่จะบริโภคยาบ้าของผู้บริโภคในปัจจุบันพบว่า ยาบ้าได้เข้าไปสู่เกือบจะทุกสังคม ทุกอาชีพ เช่น นักแสดง นักร้อง ข้าราชการ นักเรียน นักศึกษา ฯลฯ จึงทำให้ปริมาณการบริโภคยาบ้ามีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นด้วย และสาเหตุประการสุดท้าย ก็คือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่ได้ให้ความสนใจในการป้องกันปราบปรามอย่างจริงจังเลยไม่ให้ความสำคัญและนโยบายในการป้องกันปราบปรามไม่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนเข้าไปร่วมกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาบ้า

2. นอกจากนี้แล้วการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจในบางสายงานที่ต้องปฏิบัติหน้าที่สัมผัสกับผู้ค้ายาบ้าโดยตรง เช่น สายงานด้านการป้องกันปราบปราม สายงานด้านสืบสวนจับกุม และสายงานด้านฟ้องร้องผู้ที่กระทำความผิด กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวจะต้องเข้าไปคลุกคลีกับผู้กระทำความผิดอยู่เสมอๆ เช่น เข้าไปเป็นสายเพื่อล่อซื้อยาบ้า พุดคุยเพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการค้า ตลอดจนรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการของกระบวนการค้ากับผู้ที่เคยค้าหรือผู้ที่กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า เป็นต้น การทำงานลักษณะดังกล่าวทำให้ต้องรับเอาความรู้หรือทัศนคติบางอย่างของผู้กระทำความผิดทั้งในแง่ดี และไม่ดีที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดในเรื่องยาบ้าเข้าไปด้วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจคนดังกล่าวว่ามีทัศนคติไปในทิศทางใดด้วย สำหรับผู้ที่มีทัศนคติในทางบวกต่อยาบ้าก็อาจจะมองว่าการค้ายาบานั้นนำมาซึ่งผลประโยชน์ หรือผลกำไรจำนวนมากมหาศาลให้จนบางครั้งอาจจะเข้าไปพัวพันหรือกระทำความผิดเสียเองซึ่งมักปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์อยู่เสมอๆ ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปกระทำความผิดเกี่ยวกับยาบ้าในลักษณะที่เป็นผู้ค้า จำหน่าย หรืออยู่เบื้องหลังการกระทำความผิดดังกล่าว ตรงกันข้าม หากเจ้าหน้าที่ตำรวจมีทัศนคติในทางลบต่อยาบ้า ก็อาจจะมองว่ายาบ้าเป็นสิ่งที่ ชั่วร้ายนำความหายนะมาสู่สังคม จึงไม่เข้าไปกระทำความผิด

นอกจากทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว เหตุผลที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปพัวพันก็คือการได้เข้าไปปฏิบัติหน้าที่บ่อยๆ จนได้ล่วงรู้ถึงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนวิธีการในการเลี่ยงกฎหมายต่างๆ จนทำให้เห็นและใช้ช่องโหว่โอกาสกระทำความผิด กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ที่ใช้บังคับกับผู้กระทำความผิดยาบานั้น ปรากฏว่ามีอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่จะล้าสมัยไม่ทันกับสถานการณ์ปัจจุบันทำให้มีช่องว่างช่องโหว่มาก จนบางครั้งทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจนำเอาช่องว่างดังกล่าวไปแสวงหาประโยชน์ในทางมิชอบได้ นอกจากนี้ในการบัญญัติกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับต่างๆ จะบัญญัติไว้ในลักษณะกว้างๆ ด้วยเหตุผลที่ว่าไม่สามารถที่จะบัญญัติให้ครอบคลุมการกระทำความผิดได้ทุกกรณีจึงทำให้เกิดปัญหาในด้านการปฏิบัติเสมอมา จนบางครั้งจะต้องตีความกฎหมายดังกล่าวเอง หรือที่เรียกว่า “การใช้ดุลยพินิจที่เกี่ยวกับกฎหมาย” ในการตีความนั้นจะขึ้นกับตำแหน่งหน้าที่กฎหมายเปิดโอกาสให้ใช้ดุลยพินิจตลอดจนสถานการณ์และระยะเวลาในการตัดสินใจ เป็นต้น ซึ่งมักปรากฏอยู่เสมอๆ ว่า การใช้ดุลยพินิจเป็นไปในทางที่ไม่ถูกต้อง อาจทำให้เกิดความผิดพลาดได้ง่าย

ในขณะที่เดียวกันก็เปิดโอกาสให้ข้อคดีส่วนตัวหรืออาศัยโอกาสจากการใช้ดุลยพินิจนั้นแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบซึ่งในการใช้ดุลยพินิจอย่างฟุ่มเฟือยหรือส่วนแต่ความเหมาะสมมากเกินไปในลักษณะอำนาจกึ่งตุลาการ (Quasi Judicial) ทำให้ก่อให้เกิดการกระทำความผิดขึ้นได้ (คำริห์ โศตเศรษฐ์ , 2535 : 34)

3. จากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นสำหรับปัญหาข้างต้น พบว่า การค้าขายจะไม่กระทำเพียงผู้เดียว แต่จะเป็นในลักษณะขององค์กรอาชญากรรม โดยจะมีการจัดรูปแบบองค์กรที่ชัดเจน โดยมีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์จำนวนมากซึ่งจะเป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้องค์กรนี้ดำรงอยู่ได้ สำหรับในการจับกุมดำเนินคดีแล้วพบว่า ตัวการใหญ่ มักจะไม่ถูกจับกุมดำเนินคดี เนื่องจากบุคคลเหล่านี้จะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับพยานหลักฐานโดยตรง แต่จะอยู่เบื้องหลังในการผลิต การค้า การนำเข้า การส่งออก นอกจากนี้แล้วมักจะมืออยู่ในฐานะที่ร่ำรวย และมักใช้ความร่ำรวยนี้ซื้อบุคคลที่ตนเชื่อว่าจะสามารถช่วยตนเองไม่ให้ถูกจับกุมได้ เช่น นักการเมือง ข้าราชการประจำ ทหาร ตำรวจ เป็นต้น จึงทำให้การจับกุมบุคคลดังกล่าวเป็นไปได้ยาก ยิ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยแล้ว ก็ยิ่งถูกจะจับกุมได้ยากขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจจะรู้ถึงระเบียบกฎหมายต่างๆ ที่ทำให้ตนไม่ถูกจับกุมได้ดีกว่าบุคคลอื่นแล้วใช้ช่องโหว่ที่รอดพ้นจากเงื้อมมือของกฎหมายหรือหากถูกจับกุม ก็มักจะใช้วิธีการนำเงินเข้าไปซื้อบุคคลในกระบวนการยุติธรรมใน ขั้นตอนต่างๆ จนทำให้พยานหลักฐานที่มีอยู่ไม่สามารถเอาผิดตนได้

2.4.2 แนวคิดเรื่องอำนาจ

2.4.2.1 ความหมาย

สุพัตรา สุภาพ (2541) ได้ให้ความหมายของคำว่า “อำนาจ” หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งบุคคลหรือกลุ่มใดมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของบุคคลอื่นหรือกลุ่มอื่นทำให้ พฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มนั้นต้องเป็นไปตามแนวทางที่บุคคลหรือกลุ่มที่มีอิทธิพลปรารถนา

อำนาจเป็นสิ่งที่ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจแตกต่างไปจากประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการที่จะต้องประพฤติและปฏิบัติตัวไม่ให้ละเมิดต่อกฎหมาย รวมทั้งจะต้องปฏิบัติตามที่อยู่ในระเบียบวินัยที่สังคมตำรวจได้กำหนดขึ้น นอกจากนี้แล้วสิ่งหนึ่งที่ทำให้ที่แตกต่างอย่างชัดเจนก็คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายโดยได้รับมอบมาจากรัฐ แต่จะต้องใช้อำนาจดังกล่าวให้อยู่ในกรอบที่กำหนดไม่เช่นนั้นแล้วจะทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวมอย่างมาก การใช้อำนาจกระทำได้ 3 ทาง ได้แก่

- 1) การใช้กำลังบังคับ เช่น การใช้วิธีการลงโทษต่างๆ ซึ่งรัฐมีอำนาจกำหนดโทษและลงโทษ
- 2) การสั่งการ หรือ “การบังคับบัญชา” ซึ่งรัฐบาลอยู่ในฐานะที่จะสั่งการหรือบังคับประชาชนได้บางครั้งโดยวัฒนธรรมของสังคม บุคคลบางจำพวกก็มีอำนาจสั่งการหรือบังคับบัญชาได้ เช่น บิดามารดา มีอำนาจโดยชอบเหนือบุตร ครูมีอำนาจโดยชอบเหนือนักเรียน เป็นต้น

3) โดยวิธีการดำเนินการ หมายถึง การที่บุคคลใดๆ ใช้ความสามารถศิลปวิทยา หรือ คุณลักษณะพิเศษของตนโน้มน้าวจิตใจหรือทำให้อีกฝ่ายหนึ่งจำต้องอยู่ภายใต้อิทธิพลของตนได้ เช่น บางครั้งภรรยาอาจมีอำนาจเหนือสามี หรือนายจ้างสามารถใช้อิทธิพลเหนือลูกจ้าง ดังนั้น จึงถือว่า บุคคลนั้นได้ใช้ “วิธีการดำเนินการ” จนมีอำนาจเหนือบุคคลอื่น

การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจถือว่าเป็นการใช้อำนาจในฐานะตัวแทนของรัฐ หากตำรวจ ใช้อย่างถูกต้องชอบธรรมก็จะนำมาซึ่งความสงบสุขของสังคมโดยรวม ปัญหาอาชญากรรมต่างๆ ที่เป็นอยู่ จะลดลง แต่หากเจ้าหน้าที่ตำรวจใช้อำนาจดังกล่าวไปในทางที่มีชอบหรือไม่ชอบธรรม ก็ส่งผลให้สังคม ต้องได้รับผลร้ายเป็นทวีคูณ แต่อย่างไรก็ดี ปัญหาการใช้อำนาจโดยไม่ชอบธรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด พบว่าโดยส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนมากกว่าชั้นสัญญาบัตร เนื่องจากในระดับสูงมักจะ เป็นผู้บริหารมิใช่ผู้ปฏิบัติหรือผู้นำกฎหมายไปใช้ให้เกิดผล จึงทำให้สถิติการจับกุมเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับชั้นประทวนกระทำผิดโดยมีทั้งเพศ และค้ำ ยาเสพติดอยู่เสมอ จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏขึ้นดังกล่าวสามารถนำทฤษฎีที่อธิบายถึงบทบาทการใช้อำนาจ ของข้าราชการชั้นผู้น้อยที่เปิดโอกาสให้กระทำผิด ได้แก่ ทฤษฎี เกี่ยวกับบทบาทการใช้อำนาจของ ข้าราชการผู้น้อย แนวคิดมีฐานคติที่ว่าอำนาจขององค์กรกระจายอยู่ทั่วไปในองค์กรทุกคนใน องค์กรมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจ และการใช้วิจารณ์ญาณของตน อันเป็นผลต่อการบริหารทั้งสิ้น โดยเฉพาะ อย่างยิ่งองค์กรขนาดใหญ่ เช่น ระบบราชการ ข้าราชการที่ทำหน้าที่ติดต่อใกล้ชิดกับประชาชนโดยทั่วไป นั้นมิใช่หัวหน้าแต่เป็นข้าราชการระดับล่างทั้งสิ้น ดังที่เรียกว่า “Steer Level Bureaucrats” ข้าราชการ กลุ่มนี้เป็นผู้ใช้อำนาจในทางปฏิบัติเป็นเบื้องต้น โดยที่ผู้บังคับบัญชาไม่อาจติดตามไปดูแลควบคุม ตลอดเวลาหรือทุกเรื่องได้ (ดาร์ห์ โชตเศรฐ์ , 2535 : 34) สภาพที่อยู่ภายใต้โอกาสที่ล่อแหลมต่อการใช้อำนาจในทางที่ผิด ได้แก่ ระดับการสัมผัสประชาชน ซึ่งหมายถึง โอกาสที่จะต้องติดต่อเกี่ยวข้องกับสัมผัส กับประชาชนในสถานการณ์และคดีต่างๆ ทั้งประชาชนฝ่ายที่เป็นผู้เสียหายหรือเจ้าทุกข์และผู้ที่เป็นผู้ ถูกกล่าวหา คนร้าย หรือผู้ที่มีส่วนพัวพันกับการค้ายาเสพติด ซึ่งรวมถึงผู้มีอาชีพและบทบาทเกี่ยวข้องกับ การใช้อิทธิพลเพื่อผลประโยชน์ด้วยลักษณะของการสัมผัสประชาชนดังกล่าวมักจะเกี่ยวข้องกับงานใน หน้าที่ที่ตำรวจปฏิบัติ เช่น เจ้าพนักงานจราจรเกี่ยวข้องกับประชาชนผู้ทำผิดกฎจราจรและคู่คดี เกี่ยวกับจราจร เจ้าหน้าที่ตำรวจด่านสืบสวนสอบสวน และป้องกันปราบปราม ที่ปฏิบัติหน้าที่ที่จะต้อง เกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรือผู้ค้ายาเสพติด ก็มีโอกาสมสัมผัสกับผู้ที่กระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งหน้าที่ ดังกล่าว

ในสังคมตำรวจได้ชื่อว่าเป็นสังคมที่จะต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กัน ทั้งระหว่างตำรวจด้วยกัน และกับบุคคลในหลากหลายอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นพวกที่ประกอบอาชีพสุจริตและพวกที่ประกอบอาชีพ ไม่สุจริต ทั้งนี้เนื่องจากการทำงานของตำรวจบางครั้งจะต้องเข้าไป คลุกคลีกับพวกมิฉาชีพเพื่อที่จะให้ ได้ข้อมูลต่างๆ ดังจะเห็นได้จากหลายๆ คดีที่เกิดขึ้น เช่น คดีตีใหญ่ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ปลอมตัวเข้าไปเป็น สายให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการปราบปราม วิธีการดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นเสมือนดาบสองคม นั่นคือสามารถ

ดำเนินการด้านการปราบปรามอย่างได้ผล แต่ในขณะที่เดียวกัน ข้อเสียที่เกิดขึ้นคือ หากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เข้าไปนั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ลักษณะดังกล่าวเช่นนี้เป็นระยะเวลาานาน ทำให้ล้วงรู้หรือเรียนรู้ถึงวิธีการต่างๆ เทคนิค หรือช่องว่างของกฎหมาย โดยการได้ติดต่อหรือมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มผู้ค้าจนทำให้เห็นช่องทางที่จะเลี่ยงกฎหมาย หรือได้รับผลตอบแทนจำนวนมหาศาล ในส่วนของระดับชั้นยศต้องยอมรับว่าในความเป็นจริงที่เกิดขึ้นระดับการสัมผัสประชาชนของข้าราชการตำรวจจะแตกต่างกันตามระดับชั้นยศและหน้าที่ความรับผิดชอบ เช่น ข้าราชการตำรวจชั้นผู้น้อยระดับประทวนจะมีโอกาสสัมผัสกับประชาชนทั่วไปในการปฏิบัติหน้าที่มากกว่าข้าราชการตำรวจระดับสัญญาบัตรทำให้มีโอกาสที่จะกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้มากกว่าระดับชั้นยศสูงๆ

กล่าวโดยสรุป หากข้าราชการตำรวจปฏิบัติมีตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีการสัมผัสกับผู้ที่เกี่ยวข้องยาเสพติดมาก ก็ย่อมมีโอกาสที่จะกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้มากตามไปด้วย ส่วนการใช้อำนาจอีกด้านหนึ่ง ก็คือการใช้ดุลยพินิจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ในการ ตีความว่าการกระทำอย่างใดเป็นความผิดหรือไม่เป็นความผิดเนื่องจากในบางตำแหน่งหน้าที่กฎหมายจะเปิดโอกาสให้ใช้ดุลยพินิจดังกล่าวได้ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ระยะเวลาในการ ตัดสินใจ เป็นต้น จนบางครั้งมักปรากฏว่าการใช้ดุลยพินิจเป็นไปในทางที่ไม่ถูกต้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาดังกล่าวส่วนใหญ่จะอธิบายถึงสาเหตุแห่งการกระทำผิดของข้าราชการหลายๆ ปัจจัยด้วยกัน แต่ที่ผู้วิจัยได้ให้ความสนใจเฉพาะปัจจัยที่ก่อให้เกิดโอกาสในการกระทำผิดเท่านั้น ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2525) ได้ศึกษาสาเหตุที่ทำให้ข้าราชการประพฤติผิด และสาเหตุบางประการทำให้เกิดโอกาสในการกระทำผิด ซึ่งมีสาเหตุมาจาก

- 1) ภาวะเศรษฐกิจบีบคั้น เนื่องจากมีรายได้น้อย หนี้อุปสรรคทางเศรษฐกิจส่วนรวม และส่วนตัว
- 2) สภาพแวดล้อมกดดัน เช่น การหลงผิดในค่านิยม, ความฟุ้งเฟ้อ, ภาษีสังคม และการตกไปอยู่ในหมู่มนุษย์
- 3) ระบบราชการบกพร่อง เช่น ระเบียบแบบแผนไม่เหมาะสม, การใช้ระบบอุปถัมภ์ปกป้องคุ้มครองคนชั่ว การควบคุมบังคับบัญชาหย่อนยาน การมีขวัญและกำลังใจต่ำ เป็นต้น

สำนักงาน ก.พ. (2529) ได้ทำการวิจัยหาสาเหตุการกระทำผิดของข้าราชการ ซึ่งมีสาเหตุบางประการที่ก่อให้เกิดโอกาสในการกระทำผิด ได้แก่

1) เงินไม่พอใช้ ในที่นี้เป็นเรื่องเงินไม่พอใช้เพื่อการครองชีพตามฐานานุกรปมีเงินไม่พอใช้ เพราะชอบความหรูหรา ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย และมีเงินไม่พอใช้ เพื่อเพราะความต้องการสะสมให้มากๆ ปัญหาเงินไม่พอใช้ เพื่อการครองชีพตามฐานานุกรปนี้พบในข้าราชการชั้นผู้น้อย ซึ่งชักหน้าไม่ถึงหลัง ก็ต้องดิ้นรนหาเพิ่มเติมเพื่อให้พอใช้ บ้างก็หารายได้พิเศษหลังเวลาราชการ บ้างก็ต้องแอบใช้เวลาของราชการ บ้างก็หามาโดยมิชอบ

2) ผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานไม่เป็นแบบอย่างที่ดีกระทำผิดเสียเอง ผู้บังคับบัญชา เนื้อห็นขึ้นใจไปก็ไม่ว่ากล่าวลงโทษผู้ใต้บังคับบัญชาเลียนแบบได้

3) โอกาสเปิดช่องล่อใจ เป็นต้นว่า ผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลยให้ผู้ใต้บังคับบัญชา รับผิดชอบเงินจำนวนมากๆ ไม่ส่งคลังตามระเบียบหรือกฎหมาย ระเบียบต่างๆ มีช่องโหว่ ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำการทุจริตได้

4) ผู้บังคับบัญชาหย่อนยานในการดำเนินการทางวินัยหรือทางคดี เมื่อเกิดการกระทำผิดแล้ว ไม่ดำเนินการทางวินัย หรือดำเนินทางคดีทันที เช่น ลาช้า หรือไม่ดำเนินการเลย ทำให้ข้าราชการผู้อื่น ไม่เกรงกลัวต่อโทษทัณฑ์

ผศ. เครือวัลย์ ล้อมอภิชาติ และคนอื่นๆ (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ การศึกษารูปแบบการสร้างวินัยข้าราชการและปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการกระทำผิดทางวินัยของข้าราชการกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข ” ซึ่งมีปัจจัยที่ทำให้เกิดโอกาสในการกระทำผิด ดังนี้

1) สภาพพื้นฐานทางวัฒนธรรมและจริยธรรมของสังคม ความหลงผิดในค่านิยม เช่น ความฟุ่มเฟือย การแบ่งพรรคแบ่งพวก ภายใต้อิทธิพลของระบบอุปถัมภ์ การวางเฉยต่อพฤติกรรมอันไม่พึงปรารถนาต่างๆ วัฒนธรรมที่ล้าหลัง ฯลฯ เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยเกื้อกูลให้ข้าราชการประพฤติผิดทั้งสิ้น

2) ระบบราชการได้แก่การแบ่งส่วนราชการที่บกพร่องมีข้อกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับมากเกินไป จนบางครั้งไม่อาจปฏิบัติได้ครบถ้วน เป็นเหตุให้เกิดการบกพร่องขึ้นได้ง่าย นอกจากนั้น บางครั้งผู้บังคับบัญชาระดับสูง มีหลักนิยมและแนวความคิดในการทำงานที่แตกต่างกัน หรือขัดแย้งกัน ทำให้ข้าราชการเกิดการสับสน เบื่อหน่าย ปั่นทอนขวัญและกำลังใจ ส่งผลไปสู่การกระทำผิดขึ้นได้ในที่สุด เป็นต้น

พล.ต.ท.จรัส มังคลารัตน์ (2525) อดีตผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ข้าราชการตำรวจประพฤติผิด และสาเหตุดังกล่าวทำให้เกิดโอกาสในการกระทำความผิด ดังนี้

1) เกิดจากตำรวจนั้นมีสันดานเดิมเป็นคนเลว เป็นคนชั่วร้าย ขาดเหตุผล เมื่อมีอำนาจก็ลุแก่อำนาจ มัวเมาในลาภยศ

2) บางคนเป็นคนดีมาก่อน แต่พอมาเป็นตำรวจ ไปตกอยู่ในหมู่มนุษย์ ถูกชักชวนให้ร่วมทำความชั่ว ก็กลายเป็นตำรวจชั่วในที่สุด

3) บางคนมีพื้นฐานทางจิตใจดี แต่ถูกภาวะเศรษฐกิจบีบคั้น เมื่อหมดความอดทนก็ประกอบกรรมชั่วได้

4) ประการสำคัญก็คือ การพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งของตำรวจ มิได้ปฏิบัติตามทำนองคลองธรรม ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของระบบอุปถัมภ์ เป็นเหตุให้ตำรวจ มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนตามกันไปในทางที่ไม่ถูกต้อง

พล.ต.ต. ชรรมรงค์ บินทะระจุ รองจเรตำรวจ และคนอื่นๆ (2532) ได้สรุปสาเหตุของการกระทำผิดของข้าราชการตำรวจ อันเกิดจากโอกาส ดังนี้

1) เกิดจากตัวข้าราชการตำรวจเอง มีความบกพร่องทางจริยธรรม ความรู้สึกนึกคิดเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานของสังคม ไม่อาจประพฤติตนให้อยู่ในกรอบของกฎหมายหรือวินัยของตำรวจได้ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากลักษณะทางพันธุกรรม หรือความผิดปกติทางกายภาพเกี่ยวกับสมองรวมไปถึงการบอรัมเลียงคูในวัยเด็ก ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทางครอบครัวและสังคม

2) เกิดจากสิ่งแวดล้อมของสังคมตำรวจ กำหนดบังคับให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนตามกันไปตามสถานการณ์ เช่น การตกไปอยู่ในหมู่เพื่อนร่วมงาน หรือผู้บังคับบัญชาที่ประพฤติผิด เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีทุกจริต แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ โดยไม่ถูกลงโทษ ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดการคล้อยตามประพฤติผิดไปด้วยเช่นกัน

3) เกิดจากสาเหตุทางเศรษฐกิจบีบคั้นกดดัน รายได้ไม่พอกับรายจ่าย การไม่รู้จักรางแผนทางเศรษฐกิจ การประมาทตน ความหลงผิดทางค่านิยมฟุ่มเฟือย เสพสุรา อบายมุข ก่อให้เกิดหนี้สินและความตึงเครียดวิตกกังวล ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพไปจนกระทำผิดในลักษณะต่างๆ

4) เกิดจากระบบบริหารส่วนราชการบกพร่อง เช่น ระเบียบที่หยาบหยาบ จนบางอย่างไม่อาจปฏิบัติได้ครบถ้วน หรือเกินขีดความสามารถของผู้ปฏิบัติต้องทำผิดระเบียบไป ทั้งๆ ที่เป็นคนดีมีวินัย การแต่งตั้งโยกย้าย การพิจารณาบำเหน็จความชอบไม่เป็นธรรม ขาดหลักเกณฑ์ และการยอมรับจากราชการตำรวจ กระบวนการควบคุมทางวินัยล้มเหลว ไม่สามารถลงโทษตำรวจชั่วได้ มีหน้าซ้ำยังเจริญเติบโตรวดเร็วอีกด้วย ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ถ้อยในหมู่มนุษย์ ขวัญและกำลังใจตกต่ำ มองไม่เห็น

อนาคต ชักนำเกิดการประพฤติเบี่ยงเบน ไม่อยากทำงาน ไม่อยากทำความดี และบางคนก็ถึงขนาดอยากทำความชั่ว เพื่อให้เจริญก้าวหน้า หรืออยู่ดีเหมือนรุ่นพี่หรือเพื่อนฝูงก่อให้เกิดการประพฤติผิดจากเรื่องเล็ก ๆ ไปสู่เรื่องร้ายแรงต่างๆ ในที่สุด

สหัชस्थ्य โลจายะ (2541) ได้ศึกษาสาเหตุการกระทำผิดวินัย โดยสาเหตุบางประการทำให้เกิดโอกาสในการกระทำผิดของข้าราชการตำรวจ ดังนี้

1) มอภหมายหน้าที่ความรับผิดชอบเกินความสามารถแบบอย่างไม่ดีความประพฤติหรือการปฏิบัติใดๆ ที่ไม่อยู่ในกรอบระเบียบแบบแผนอันดีงามหรือประพฤติในทางที่ไม่ชอบไม่ควร หากมีบุคคลได้และไม่ถูกลงโทษตามควรแก่กรณียอมทำให้แบบอย่างของบุคคลอื่นๆ ที่จะถือปฏิบัติตามได้ เช่นเดียวกันเป็นผลทำให้วินัยในหน่วยงานเสื่อมเพราะแบบอย่างที่ไม่ดีเป็นสิ่งที่ชักนำให้ประพฤติผิดวินัย

2) โอกาสล่อใจ ได้แก่ ลักษณะงานบางอย่างเปิดโอกาสให้ข้าราชการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบได้โดยง่าย

3) การปล่อยปะละเลยของผู้บังคับบัญชาผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ในการระมัดระวังและป้องกันมิให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำผิด

พงศ์สันต์ กงตรีแก้ว (2529) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมและทัศนคติของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการหล่อหลอมค่านิยมเหล่านี้ของตำรวจชั้นสัญญาบัตรเริ่มต้นจากสถาบันที่สำเร็จการศึกษาและจากการผ่านประสบการณ์ทำงานกับผู้บังคับบัญชาที่มีค่านิยมเหล่านี้มาก่อนแล้วทำให้ตำรวจจำนวนมากซึ่งเริ่มแรกมีลักษณะเหมือนผ้าขาวก่อน เข้าโรงเรียนตำรวจเริ่มกลายเป็นผ้าสีหม่นเมื่อออกจากโรงเรียนแล้วค่อยๆ เปลี่ยนสีคล้ำเร็วขึ้นๆ จากประสบการณ์การทำงานกับผู้บังคับบัญชาและระบบที่เป็นปัญหาขาดความเป็นธรรมและไม่มีหลักเกณฑ์ด้านคุณธรรมนอกจากการมุ่งหมายหาผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ของผู้บังคับบัญชา

มรกต เจริญสวัสดิ์ (2531) ทำการศึกษาอิทธิพลของประสบการณ์เดิมต่อความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้การเสี่ยงถูกลงโทษกับพฤติกรรมการกระทำผิดวินัยนักศึกษาทั้งในปัจจุบัน และอนาคต กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาธรรมศาสตร์ จำนวน 312 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เคยกระทำผิดและถูกลงโทษไปแล้ว กลุ่มที่เคยกระทำผิดแต่รอดตัวไม่ถูกลงโทษ และกลุ่มที่ไม่เคยกระทำผิด พบว่าประสบการณ์เดิมในเรื่องการเคยกระทำผิดวินัยมีผลต่อการรับรู้การเสี่ยงถูกลงโทษทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม คือ นักศึกษาที่เคยกระทำผิดและถูกลงโทษแล้ว และนักศึกษาที่เคยกระทำผิดแต่รอดตัว จะมีระดับการรับรู้การเสี่ยงถูกลงโทษในอดีตต่ำกว่าในปัจจุบัน ทั้งนี้ นักศึกษาที่เคยถูกลงโทษจะมีการรับรู้การเสี่ยงถูกลงโทษในปัจจุบันสูงกว่านักศึกษาที่รอดตัวไปได้

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการรับรู้การเสี่ยงถูกลงโทษในอดีตกับพฤติกรรมปัจจุบันในภาพรวมระหว่างนักศึกษาที่เคยกระทำผิดวินัยมาก่อน (ทั้งกลุ่มที่ถูกลงโทษแล้วกับกลุ่มที่รอดตัวไปได้) กับกลุ่มที่ไม่เคยกระทำผิดวินัย พบว่า การรับรู้การเสี่ยงถูกลงโทษในอดีตไม่มีผลต่อพฤติกรรมในปัจจุบันแต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างการรับรู้การเสี่ยงถูกลงโทษในปัจจุบันกับพฤติกรรมในอนาคต พบว่า การรับรู้ความเสี่ยงถูกลงโทษในปัจจุบันมีผลต่อพฤติกรรมในอนาคต

Kenneth D. Tunnell (1992) ได้ทำการศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับการถูกจับกุม พบว่า จากผู้กระทำผิดทั้งหมด 60 คน ผู้กระทำผิด 52 คน เชื่อว่าพวกเขาจะไม่ถูกจับ และไม่ยอมคิดถึงการถูกจับกุม และไม่มีใครคิดเกี่ยวกับกฎหมายที่ใช้บังคับสำหรับความผิดที่เขากระทำ แต่จะคิดถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการกระทำเท่านั้นเป็นอย่างแรก และในส่วนของความเชื่อในการถูกลงโทษ นั้น พบว่าผู้กระทำผิดโดยส่วนใหญ่ไม่มองดูสภาพความเป็นจริง หรือรับรู้อย่างผิดพลาดสำหรับการถูกลงโทษอย่างรุนแรงในการกระทำผิด แต่รู้ว่าการกระทำของเขาเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายจึงจำเป็นที่จะต้องหลีกเลี่ยงการถูกจับกุมให้ได้ที่สุดในจำนวนนี้ 32 คน ไม่มีความรู้ว่าความรุนแรงของการถูกลงโทษสำหรับความผิดนั้นๆ เป็นอย่างไร แต่จะรู้หลังจากที่ได้ถูกจับกุมและลงโทษไปแล้ว

จากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อสรุปต่างๆ ได้อธิบายถึงช่องโอกาสในการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับยาเสพติดในการสร้างกรอบแนวคิดเพื่ออธิบาย “โอกาสในการกระทำผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ศึกษาเฉพาะกรณียาบ้า” สามารถลำดับความสำคัญของเนื้อหา รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงแนวคิดต่างๆ เข้าด้วยกันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ในการสร้างกรอบแนวคิดได้แบ่งออกเป็น 3 ด้านสำคัญๆ ได้แก่ หน้าที่ความรับผิดชอบ อัตราโทษในการกระทำความผิด และการรับรู้ด้านความเสี่ยงในการถูกจับกุม ดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกศาลตัดสินลงโทษ

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับโอกาสในการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจดังกล่าว ผู้วิจัยก็ได้กำหนดปัจจัยต่างๆ ไว้ สามารถนำมาสรุปให้เห็นอย่างชัดเจนจากแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีต่อโอกาสในการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนี้

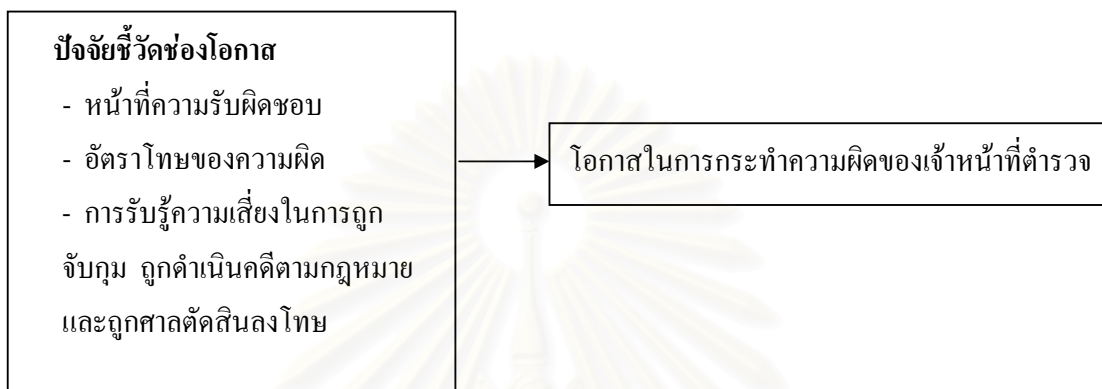
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีต่อโอกาสในการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

นิยามทั่วไป

เจ้าหน้าที่ตำรวจ หมายถึง ข้าราชการซึ่งรับราชการในกรมตำรวจ โดยได้รับเงินเดือนจากงบประมาณหมวดเงินเดือน และหมายความรวมถึงข้าราชการตำรวจซึ่งกรมตำรวจแต่งตั้งหรือส่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ราชการตำรวจ โดยได้รับเงินเดือนจากผู้ว่าจ้างด้วย (พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2521 , 2540 : 1) รวมทั้งผู้ที่เคยเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ต้องออกจากราชการไปแล้ว

นิยามปฏิบัติการ

โอกาสในการกระทำผิดเป็นสิ่งที่วัดโดยตรงไม่ได้ เพราะเราไม่สามารถบอกได้ว่าความเป็นจริงในเรื่องโอกาสมันมีอยู่ในลักษณะอย่างนั้นอย่างนี้ เพราะมันไม่มีความเป็นจริงให้เราวัด ฉะนั้นเราจึงใช้การรับรู้ของมนุษย์เป็นเครื่องวัด ดังนั้น โอกาสในการกระทำผิดในการวิจัยในครั้งนี้ หมายถึง การรับรู้ที่สามารถกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้าเสร็จสิ้นให้มากหรือน้อยรวมทั้งเป็นสิ่งที่ใครๆ ก็มองเห็นได้ โดยโอกาสในการกระทำผิดดังกล่าวจะวัดจากคำตอบในชุดที่ 3 ตั้งแต่ข้อ 1 – 18 ที่เกี่ยวกับโอกาสในการถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และที่ถูกศาลตัดสินลงโทษ

โอกาสในการกระทำผิดสูง หมายถึง การที่รับรู้ว่าการกระทำผิดนั้น สามารถกระทำลงได้โดย ไม่ยากลำบากและเสี่ยงภัยน้อย โดยวัดจากการรับรู้โอกาสที่จะถูกจับกุม ดำเนินคดีตามกฎหมาย และ ที่ถูกศาลตัดสินลงโทษต่ำ

โอกาสในการกระทำผิดต่ำ หมายถึง การที่รับรู้ว่าการกระทำผิดนั้น สามารถกระทำผิดลงได้ โดยยากลำบาก และเสี่ยงภัยมาก โดยวัดจากการรับรู้โอกาสที่จะถูกจับกุม ดำเนินคดีตามกฎหมาย และ ที่ถูกศาลตัดสินลงโทษสูง

กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้า เจ้าหน้าที่ ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้า รวมทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนที่กระทำผิด ซึ่งถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำ

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง ความเป็นไปได้หรือโอกาสที่จะพบกับอันตราย (AS Hornby and EC Parnwell , 1968) ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ “ ความเสี่ยงที่จะถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย หรือถูกศาลตัดสินลงโทษ ” หมายถึง ความเป็นไปได้ หรือโอกาสที่จะถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตาม กฎหมาย หรือถูกตัดสินลงโทษ ตามที่บุคคลรับรู้

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้า หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ เกี่ยวข้องกับยาเสพติดซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด และ เจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานต่างๆ ได้แก่ สายป้องกันปราบปราม สายสืบสวน สายสอบสวน และ สายจราจร

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้า หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจในสายธุรการ

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า ซึ่งถูกศาลพิพากษาว่ากระทำผิด และถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ได้แก่ เรือน จำบางขวาง เรือนจำคลองเปรม เรือนจำพิเศษกรุงเทพ เรือนจำจังหวัดปทุมธานี และสถานบำบัดพิเศษ กรุงเทพฯ

ประชาชนที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาบ้า หมายถึง ประชาชนที่ถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับยาบ้า และถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ได้แก่ เรือนจำบางขวาง เรือนจำคลองเปรม เรือนจำพิเศษกรุงเทพ เรือนจำจังหวัดปทุมธานี และสถานบำบัดพิเศษกรุงเทพ

การกระทำความผิดในเรื่องยาบ้าที่มีอัตราโทษต่ำตามกฎหมาย หมายถึง ผู้กระทำความผิดในเรื่องยาบ้า ซื้อหาขนส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ และตัวเองเสพ

การกระทำความผิดในเรื่องยาบ้าที่มีอัตราโทษสูงตามกฎหมาย หมายถึง ผู้กระทำความผิดในเรื่องยาบ้าซื้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ผลิต นำเข้า และผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย

การรับรู้ว่าอัตราโทษตามกฎหมายต่ำและการรับรู้ว่าโทษตามคำพิพากษาของศาลอยู่ในระดับต่ำ หมายถึง การที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า การขนส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ มีโทษ จำคุกต่ำกว่า 1 ปี และจำคุกตั้งแต่ 1 - 5 ปี ในข้อหาเสพ มีโทษจำคุกต่ำกว่า 6 เดือน ในข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม มีโทษจำคุกต่ำกว่า 1 ปี ในข้อหาผลิต นำเข้า มีโทษจำคุกต่ำกว่า 5 ปี

การรับรู้ว่าอัตราโทษตามกฎหมายสูงและการรับรู้ว่าโทษตามคำพิพากษาของศาลอยู่ในระดับสูง หมายถึง การที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า การขนส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ มีโทษจำคุกสูงกว่า 5 ปี ในข้อหาเสพ มีโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน - 10 ปี และจำคุกสูงกว่า 10 ปี ในข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม มีโทษจำคุกตั้งแต่ 1 - 10 ปี และจำคุกสูงกว่า 20 ปี ในข้อหาจำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม มีโทษจำคุกต่ำกว่า 10 ปี จำคุกตั้งแต่ 10 - 20 ปี และจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต ในข้อหา ผลิต นำเข้า มีโทษจำคุกตั้งแต่ 5 - 20 ปี และ จำคุก สูงกว่า 20 ปี และในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย มีโทษจำคุกสูงกว่า 20 ปี จำคุกตลอดชีวิต และประหารชีวิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานในการวิจัย

จากที่ได้กล่าวมาสามารถกำหนดสมมติฐานที่ใช้ในการศึกษา เรื่อง “โอกาสในการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณียาบ้า” ได้ดังนี้

สมมติฐานข้อ 1 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า มีโอกาสกระทำผิดในเรื่องยาบ้า แตกต่างไปจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับยาบ้าโดยตรง

สมมติฐานข้อ 2 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าจะแตกต่างกันไปตามความหนักเบาของโทษที่บัญญัติไว้ตามกฎหมาย

สมมติฐานรองข้อ 2.1 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหาครอบครองปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ ไม่ถึง 20 กรัม จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหาเสพ

สมมติฐานรองข้อ 2.2 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหาเสพ

สมมติฐานรองข้อ 2.3 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหา ผลิต นำเข้า จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหาเสพ

สมมติฐานรองข้อ 2.4 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออกเพื่อจำหน่าย จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหาเสพ

สมมติฐานรองข้อ 2.5 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหา ครอบครอง ปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดในข้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม

สมมติฐานรองข้อ 2.6 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหา ผลิต นำเข้า จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหา ครอบครองปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม

สมมติฐานรองข้อ 2.7 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหา ครอบครองปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม

สมมติฐานรองข้อ 2.8 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหา ผลิต นำเข้า จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดในข้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม

สมมติฐานรองข้อ 2.9 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม จะมากกว่าข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย

สมมติฐานรองข้อ 2.10 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหา ผลิต นำเข้า จะมากกว่าข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออกเพื่อจำหน่าย

สมมติฐานข้อ 3 โอกาสในการกระทำผิดในเรื่องยาบ้า มีความสัมพันธ์แบบผกผันกับการรับรู้เรื่อง ความเสี่ยงในการกระทำผิด

สมมติฐานรองข้อ 3.1 โอกาสในการกระทำผิดในเรื่องยาบ้า มีความสัมพันธ์แบบผกผันกับการรับรู้เรื่องความเสี่ยงในการถูกจับกุม

สมมติฐานรองข้อ 3.2 โอกาสในการกระทำผิดในเรื่องยาบ้า มีความสัมพันธ์แบบผกผันกับการรับรู้เรื่องความเสี่ยงในการถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย

สมมติฐานรองข้อ 3.3 โอกาสในการกระทำผิดในเรื่องยาบ้า มีความสัมพันธ์แบบผกผันกับการรับรู้เรื่องความเสี่ยงในการถูกศาลพิพากษาลงโทษแบบผกผัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาโอกาสในการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของ เจ้าหน้าที่ตำรวจเฉพาะกรณียาบ้า ฉะนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลและรายละเอียดที่ต้องการ ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ผสมกับการสัมภาษณ์แบบระดับลึก (Indept - Interview) เป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บข้อมูล เพราะเหตุว่าการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจในลักษณะดังกล่าว เป็นพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับทำให้ข้อมูลและรายละเอียดเป็นไปในลักษณะที่ปิดบัง ซ่อนเร้น ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เต็มใจที่จะเปิดเผยข้อมูลทำให้การเข้าถึง ข้อมูลที่แท้จริงเป็นไปได้ค่อนข้างยาก ดังนั้น ก่อนที่จะเก็บข้อมูลผู้วิจัยและเจ้าหน้าที่ของเรือนจำแต่ละแห่งได้พุดจาผู้ตอบแบบสอบถามก่อน เพื่อสร้างความคุ้นเคยและความเป็นกันเอง นอกจากนี้ยังต้องชี้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นถึงประโยชน์ที่ได้จากการเปิดเผยข้อมูล เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามเต็มใจจึงจะทำการเก็บข้อมูล สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจากกลุ่มประชากร ซึ่งประกอบด้วยวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 3.1 กลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มแรก เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษโดยตรง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานป้องกันปราบปราม สายสืบสวน สายสอบสวน และสายจราจร รวมจำนวน 40 ราย ดังนี้

- 1) เจ้าหน้าที่ตำรวจสายสืบสวน ในสังกัดสถานีตำรวจนครบาลพญาไท กองบัญชาการตำรวจนครบาล และในสังกัดสถานีตำรวจภูธรตำบลกุดจิก จังหวัดปทุมธานี กองบัญชาการตำรวจภูธร 1 รวมจำนวน 30 ราย
- 2) เจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานจราจร ในสังกัดกองบังคับการตำรวจจราจร กองบัญชาการตำรวจนครบาล จำนวน 10 ราย

กลุ่มที่สอง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษโดยตรง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานธุรการ รวมจำนวน 30 ราย ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัด กองทะเบียนพล สำนักงานกำลังพล จำนวน 20 ราย และในสังกัดกองการต่างประเทศ จำนวน 10 ราย

กลุ่มที่สาม เจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิดยาบ้า ซึ่งถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุก และถูกจำคุกในเรือนจำต่างๆ ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ได้แก่ เรือนจำบางขวาง เรือนจำพิเศษกรุงเทพ เรือนจำคลองเปรม เรือนจำจังหวัดปทุมธานี และสถานบำบัดพิเศษกลางกรุงเทพฯ รวมจำนวน 40 ราย

และกลุ่มสุดท้าย ประชาชนที่กระทำผิดยาบ้า ซึ่งถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุก และถูกจำคุกในเรือนจำต่างๆ ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ได้แก่ เรือนจำพิเศษกรุงเทพ เรือนจำคลองเปรม เรือนจำจังหวัดปทุมธานี และสถานบำบัดพิเศษกลางกรุงเทพฯ รวมจำนวน 40 ราย

3.2 วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน คือ

3.2.1 การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Study) โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ วารสาร วิทยานิพนธ์ และรายงานการวิจัย เพื่อต้องการทราบรายละเอียดต่างๆ อันสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้

3.2.2 การศึกษาวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยลักษณะของการวิจัยจะเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งแบบสอบถามที่มีลักษณะคือ เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด เป็นคำถามที่มีคำตอบไว้ให้เลือกตอบ เพื่อให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบตามความเป็นจริง และทัศนคติของผู้ตอบ

3.2.3 การศึกษาวิจัยทางมานุษยวิทยา (Anthropological Field work) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ระดับลึก (In-Dept Interview) ผสมกับการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถาม

สำหรับการสร้างแบบสอบถามเพื่อนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากตำรา เอกสาร รวมทั้งงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้
2. กำหนดขอบเขตในส่วนเนื้อหาของคำถาม เพื่อให้ครอบคลุมตัวแปรต่างๆ ที่จะทำการศึกษา

3. ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจริง ผู้วิจัยจะต้องมีการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถามก่อน ซึ่งมีวิธีการดังนี้

3.1 การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ทำได้โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทำการตรวจสอบ

3.2 การทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ทำได้โดยใช้วิธี (Coefficient Alpha) ซึ่งมีขั้นตอนการทดสอบ กล่าวคือ จะต้องนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้วไปให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจพิจารณาและแก้ไขเพื่อให้ได้ความเที่ยงตรง จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปทำการทดสอบโดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้าที่ไม่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย โดยมีสูตรในการคำนวณ คือ

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_x^2} \right)$$

เมื่อ k = จำนวนข้อของแบบวัดชุดนั้น

$\sum S_i^2$ = ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนน

ถ้าหากค่า r ที่คำนวณได้มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับ แต่ถ้ามีค่าต่ำกว่าที่กำหนดจะต้องมีการปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถาม แล้วจึงนำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบ และแก้ไขในบางส่วนแล้ว จึงนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

ในการพิจารณาความเชื่อถือของแบบสอบถาม จะทำการทดสอบแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด โดยผลการทดสอบความเชื่อถือได้ ปรากฏดังนี้

ชุดที่ 1 คำถามเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับการกระทำผิดในเรื่องยาบ้า มีค่า Alpha = .7320

ชุดที่ 2 คำถามเกี่ยวกับโทษตามกฎหมาย และที่ศาลพิพากษาลงโทษจริง Alpha = .8301

ชุดที่ 3 คำถามเกี่ยวกับโอกาสที่ผู้กระทำผิดในแต่ละข้อหาที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า จะถูกจับกุม ดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกศาลตัดสินลงโทษ Alpha = .8820

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มีโครงสร้างแบ่งออกเป็น 3 ส่วน โดยมีรายละเอียดครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการ ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ความเสี่ยงต่อการถูกจับกุม ส่งฟ้องดำเนินคดี และถูกศาลตัดสินลงโทษ ลำดับความสำคัญของโอกาสในการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานต่างๆ และโอกาสในการกระทำผิดมากที่สุดและน้อยที่สุด ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อยาบ้า

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับโทษตามกฎหมาย และที่ศาลพิพากษาลงโทษจริง ของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อยาบ้า

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับโอกาสในการกระทำผิดที่มีต่อยาบ้าในแต่ละข้อหา ของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อยาบ้า

สำหรับการกำหนดคะแนนในคำถามแต่ละข้อนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 3 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 ได้แก่ คำถามในข้อ 1, 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 และ 1.5 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดการให้คะแนน ดังนี้

1. คำถามในข้อ 1, 1.1 และ 1.2

น้อยมาก = 1   ก่อนข้างน้อย = 2   ก่อนข้างมาก = 3   มาก = 4

2. คำถามในข้อ 1.3

ลำดับที่ 1 = 1   ลำดับที่ 2 = 2   ลำดับที่ 3 = 3   ลำดับที่ 4 = 4

ลำดับที่ 5 = 5

3. คำถามในข้อ 1.4 และ 1.5 ผู้วิจัยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียงข้อใดข้อหนึ่งเท่านั้น

ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ = 1

เสพ = 2

ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม = 3

จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100

กรัม = 4

ผลิต นำเข้า = 5

ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย = 6

ชุดที่ 2 ได้แบ่งคำถามออกเป็น 2 ส่วนด้วยกัน ส่วนแรก ได้แก่ คำถามตั้งแต่ข้อ 1 ถึง 6 และส่วนที่ 2 ได้แก่ คำถามตั้งแต่ข้อ 1 ถึง 6 โดยแต่ละส่วนกำหนดการให้คะแนน ดังนี้

ไม่ทราบ = 1

จำคุกต่ำกว่า 1 ปี = 2

จำคุกตั้งแต่ 1 ถึง 5 ปี = 3

จำคุกสูงกว่า 5 ปี = 4

อื่นๆ (ไปรกระบุ) = 5

ชุดที่ 3 ได้แก่ คำถามตั้งแต่ข้อ 1 - 18 กำหนดการให้คะแนนไว้ ดังนี้

น้อยมาก = 1   ก่อนข้างน้อย = 2   ก่อนข้างมาก = 3   มาก = 4

สำหรับการกำหนดค่าคะแนนเพื่อใช้เป็นมาตรวัด ผู้วิจัยได้ใช้มาตรวัดแบบ Likert scale ซึ่งมีคำตอบอยู่ 4 ตัวเลือก คือ น้อยมาก ค่อนข้างน้อย ค่อนข้างมาก และมาก โดยมีการกำหนดคะแนนเป็น 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับ

เกณฑ์ในการประเมินค่าระดับของโอกาสในการกระทำผิด จะพิจารณาจากระดับของโอกาสที่จะถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกศาลตัดสินลงโทษ ของแต่ละข้อหา ที่มีค่าตั้งแต่ 1 – 4 โดยแบ่งระดับออกเป็น 2 ระดับ ซึ่งแต่ละระดับจะมีคะแนนห่างกันเป็น Class Interval

$$\frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{4 - 1}{2} = 1.5$$

จากการพิจารณาข้างต้น จึงอาจกำหนดเกณฑ์ในการประเมินค่าของโอกาสในการกระทำผิดในเรื่องยาบ้าได้ดังนี้

คะแนน 1 – 2.5 การรับรู้โอกาสในการกระทำผิดในเรื่องยาบ้าในระดับ สูง

คะแนน 2.6 – 4.0 การรับรู้โอกาสในการกระทำผิดในเรื่องยาบ้าในระดับ ต่ำ

ส่วนในการเก็บข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้เห็นแนวทางรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม ก็คือ ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้า แต่ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า นั้น ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม และสัมภาษณ์ระดับลึก (In - Dept Interview) เป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บข้อมูลผสมกัน เหตุที่ใช้วิธีการผสมเนื่องมาจากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวไม่สามารถเก็บด้วยวิธีการอื่นๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นจากสมุดประวัติหรือจากสถิติในปีต่างๆ ที่ผ่านมา เพราะเหตุที่มักไม่มีหน่วยงานใดยอมเปิดเผยรายชื่อ และรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับประวัติ หรือภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากกลัวที่จะต้องถูกฟ้องร้อง ซึ่งวิธีการนี้จะเรียกว่า “ snowball technique ” โดยการเลือกบุคคลผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้ให้ข่าวสารสำคัญ (Key Information) สามารถให้ข้อมูลรายละเอียดของเรื่องที่ต้องการมากที่สุด อันเป็นการเลือกผู้ให้สัมภาษณ์เชิงทฤษฎี (Theoretical sampling) ซึ่งก็คือการเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีลักษณะตามขอบข่ายของการศึกษา วิธีการดังกล่าวจะเริ่มสัมภาษณ์จากผู้ให้สัมภาษณ์คนใดคนหนึ่งก่อนแล้วจึงสัมภาษณ์คนอื่นๆ โดยการแนะนำเชื่อมโยงต่อไปอีกจนข้อมูลมีความซ้ำกันจนเกิดเป็นแบบแผนรวมจนสามารถที่จะนำไปสู่การสร้างทฤษฎีและอธิบายการรับรู้โอกาสในการกระทำผิดดังกล่าว ด้วยความสมัครใจได้อย่างชัดเจน แม้จะสัมภาษณ์คนอื่นๆ อีกข้อมูลที่ได้อาจจะมีลักษณะเดียวกัน (Glaser, 1978 อ้างถึงใน จงจิตต์ โสภณคณาภรณ์, 2538)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

ตัวแปรอิสระ จะเป็นการศึกษาถึงหน้าที่ความรับผิดชอบ อัตรာโทษของความผิด และการรับรู้ความเสี่ยงในการถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกตัดสินลงโทษ

ตัวแปรตาม ได้แก่ โอกาสในการกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วางขั้นตอนการศึกษาไว้ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย บทความ และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยให้มีความเป็นไปได้ และเกิดประโยชน์มากที่สุด

2. สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า ผู้วิจัยได้ทำหนังสือถึงอธิบดีกรมราชทัณฑ์เพื่อขอเก็บข้อมูลในเรือนจำแต่แห่งที่จะเก็บข้อมูลก่อน หลังจากที่มีการราชทัณฑ์ตอบหนังสือกลับมาแล้ว ผู้วิจัยได้ทำหนังสือถึงผู้บังคับบัญชาเรือนจำแต่ละแห่งเพื่อขออนุญาตเข้าไปกับข้อมูล นอกจากนั้นยังจะต้องประสานงานกับเจ้าหน้าที่เรือนจำที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเพื่อจะเข้าไปพบกับผู้กระทำผิดพร้อมทั้งชี้แจงให้ทราบถึงรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติส่วนตัวของผู้วิจัย และวัตถุประสงค์การวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ หลังจากนั้นจึงทำการเก็บข้อมูลโดยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้นประมาณ 1 เดือน ซึ่งจากการสำรวจเบื้องต้นนี้ได้ชี้แนะแนวทางให้ผู้วิจัยเห็นความเป็นไปได้ และประโยชน์จากการใช้ snowball technique กับผู้ที่ถูกสัมภาษณ์ที่จะเป็นกรณีศึกษา ผู้วิจัยได้รับความร่วมมืออย่างดีในการพูดคุย เต็มใจที่จะตอบคำถาม และจะนำไปสู่การเชื่อมโยงต่อไปที่คนอื่นๆ อีก

3. หลังจากได้ค้นคว้าทางเอกสาร และได้สำรวจกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเพื่อหาแนวทางเบื้องต้นแล้ว ผู้วิจัยได้ประมวลความคิดนับตั้งแต่ความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการศึกษา ปัญหาที่จะศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับแนวคิดทฤษฎีที่นำไปสู่กรอบความคิดในการศึกษา รวมถึงวิธีการดำเนินการศึกษา และเป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. สร้างแนวคำถามในแบบสอบถาม โดยแนวคำถามจะมีเนื้อหาตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และปัจจัยที่ชี้วัดช่องโอกาสในการกระทำผิด นอกจากนี้แล้วยังมีคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ความเสี่ยงของในแต่ละกลุ่ม หลังจากที่ตั้งประเด็นคำถามที่จะทำการเก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการปริกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไข จากนั้นผู้วิจัยได้นำแนวคำถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับผู้ถูกศึกษาเพื่อดูว่าผู้ถูกศึกษาจะมีความเข้าใจและปฏิบัติกริยาอย่างไรเมื่อถูกสัมภาษณ์ด้วยคำถามดังกล่าวซึ่งได้นำมาแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์อีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง

5. ในการปฏิบัติภาคสนาม ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงปริมาณผสมกับเชิงคุณภาพกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนที่กระทำผิด การดำเนินการโดยรวมแล้ว ได้รับความสะดวกเป็นอย่างมาก เนื่องจากได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่เรือนจำซึ่งได้พาผู้วิจัยเข้าไปสัมภาษณ์ชั้นในสุดที่กลุ่มตัวอย่างใช้เป็นสถานที่พักนอน ทำให้สามารถมองเห็นความเป็นอยู่ประจำได้ นอกจากนี้แล้วในการ

สัมภาษณ์ยังได้รับความเป็นกันเองจากผู้ให้สัมภาษณ์ ในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นท่าทาง และความรู้สึกที่แสดงออกมา รวมทั้งความนึกคิดต่างๆ ที่มีต่อยาบ้า ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่ที่ผ่านมา ในอดีตอย่างเปิดเผย ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนแล้วมักจะระบายความรู้สึกภายในใจ เกี่ยวกับสาเหตุที่กระทำผิด ซึ่งมีทั้งรับสารภาพว่าตนเองกระทำผิดและกล่าวหาผู้อื่น โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ ตำรวจว่าเป็นสาเหตุสำคัญให้กระทำผิดออกมาอย่างเปิดเผย แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้มองเห็นบางสิ่ง บางอย่าง ที่ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ต้องการที่จะบอกหรือเปิดเผยต่อผู้วิจัย

6. เตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลโดยทุกครั้งหลังจากสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำกลับมาเขียน รายละเอียดเพื่อความสมบูรณ์จากโน้ตย่อที่ทำไว้ แล้วเก็บข้อมูลเหล่านี้ไว้ในแฟ้มข้อมูล

7. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเป็นหมวดหมู่ ตามประเด็นที่ต้องการศึกษา (code mapping) ด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Spss ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลก็คือการให้ความหมายแก่ข้อมูลที่ได้มาแล้วจึงนำไปเชื่อมโยงเข้าสู่การสร้างข้อเสนอเชิงทฤษฎีต่อไป การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยคำนึงถึงความเที่ยงตรง และความ เชื่อถือได้ของข้อมูลอย่างมีความรับผิดชอบและ ซื่อสัตย์ในการทำงาน เพื่อสรุปผลการวิจัยและเขียนรายงาน โดยบรรยายลักษณะของ ปรากฏการณ์ เพื่อ เกิดความเข้าใจในกระบวนการของการรับรู้ช่องโอกาสในการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเหล่านี้

3.4 การวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล

3.4.1 สำหรับการวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้ง 150 ชุดนั้น หลังจากผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามทุกฉบับแล้ว ผู้วิจัยจึงได้ทำการบันทึกข้อมูลจากแบบสอบถามลงในแบบรหัส (Coding Sheet) จากนั้นผู้วิจัยได้นำ ข้อมูลที่มีอยู่ไปประมวลผลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรม SPSS®/PC (Statistic Package For Social Science) ซึ่งเป็นโปรแกรมสำเร็จรูปมาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลข้อมูล และจัดทำ ตารางวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

- 1) วิเคราะห์เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง และนำเสนอในรูปของตาราง ประกอบความเรียง
- 2) วิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนสมมติฐานที่ 1 ที่ได้ตั้งไว้ พร้อมทั้ง นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
- 3) วิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม พร้อมทั้ง นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3.4.2 ในส่วนของข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพผสมกัน เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลอย่างใกล้ชิด โดยผู้วิจัยได้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ถูกศึกษาจนได้รับความไว้วางใจ เพื่อให้มีพื้นฐานแห่งความสัมพันธ์อันดี (good – rapport) การเก็บข้อมูลอยู่ในบริบทที่เป็นสภาพธรรมชาติของแหล่งข้อมูล (apparent validity) เครื่องมือเก็บข้อมูลที่สำคัญ (instrumental validity) คือ วิธีการสังเกตและการสัมภาษณ์ระดับลึก

วิธีการสังเกตช่วยให้ผู้วิจัยทราบถึงพฤติกรรมของบุคคล หรือกลุ่มคนที่เป็นเป้าหมายของการศึกษา การได้มีโอกาสเข้าไปสังเกตในช่วงระยะเวลาหนึ่งสามารถทดสอบความถูกต้อง แม่นยำของคำตอบหรือข้อมูลต่างๆ ได้ เช่น ในขั้นของการสัมภาษณ์บางรายจะให้สัมภาษณ์ว่าตนถูกกลั่นแกล้งจากผู้บังคับบัญชาหรือพรรคพวกเพื่อนฝูง บางรายให้สัมภาษณ์ว่าตนเองไม่ได้กระทำผิด แต่ไปด้วยกันกับผู้กระทำผิดขณะถูกจับกุม บางรายให้สัมภาษณ์ว่าตนเองไม่ได้กระทำผิด แต่ผู้กระทำผิดตัวจริง รอดพ้นจากการถูกจับกุมเพราะอิทธิพลบริบทต่างๆ บางรายโดยเฉพาะประชาชนมักให้สัมภาษณ์ว่าไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจนำยาบ้ามาให้จำหน่ายโดยจะแลกเปลี่ยนกับการได้เสพยา เป็นต้น แต่เมื่อผู้วิจัยได้สังเกตเห็นสีหน้าและถ้อยคำของคำตอบซึ่งเป็นนัย บ่งบอกว่ายังมีบางสิ่งซ่อนอยู่ ซึ่งเมื่อผู้วิจัยได้ใช้การตะล่อมถาม (probe) จนในที่สุดก็ได้ความจริงและหลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจ และประชาชน รายดังกล่าวก็จะพูดถึงเรื่องการกระทำความผิดยาเสพติดอย่างเปิดเผย

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำวิธีการทางสถิติมาใช้อธิบายถึงลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนอธิบายโอกาสในการกระทำผิดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. การวิเคราะห์เพื่ออธิบายถึงข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งวิธีการทางสถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) เพื่อบรรยายและพรรณาลักษณะทั่วไป รวมทั้งข้อมูลจากคำตอบในแบบสอบถามของส่วนที่ 1 และ 3 ของกลุ่มตัวอย่าง (Thick Description) เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบและดูการกระจายของข้อมูล โดยการนำเสนอในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่ (Frequencies)

2. การวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามเพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ 1 - 12 โดยวิธีการทางสถิติ ได้แก่ การทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ t - test และการทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi - square) ซึ่งสามารถแสดงความสัมพันธ์โดยใช้ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 โดยดูจากตาราง (Crosstabulation) สูตรทั่วไปของไคสแควร์ คือ

$$X^2 = \frac{(O - E)^2}{E}$$

เมื่อ $O =$ ค่าของข้อมูลที่รวบรวมได้ (observed Value)

$E =$ ค่าของข้อมูลที่คาดว่าจะเป็น (expected Value)

$E = r \times k / N$ หมายความว่า คำนวณได้จากผลคูณของแต่ละ r ตามแถว (row) และแต่ละค่า k ตามสดมภ์ (column)หารด้วยจำนวนทั้งหมด

3. การทดสอบสมมติฐานทางเดียว (One tailed test) และสองทาง (One way tailed test) เนื่องด้วยผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานครั้งนี้เป็นแบบมีทิศทาง (Directional Hypothesis) โดยเลือกเทคนิคทางสถิติที่จะใช้ในการทดสอบ (Selecting the Statistical technique) คือ t -test ในการทดสอบโดยใช้ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 การอ่านค่าวิกฤติ (critical Value) อ่านค่าวิกฤติจากตารางแจกแจงค่า t ค่าสถิติที่คำนวณได้ตกอยู่ในบริเวณหรือเขตวิกฤติ (หมายความว่าค่าที่คำนวณได้มีค่านั้น เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สถิติที่ใช้ t -test ซึ่งมีสูตร ดังนี้

$$t = \frac{X_H - X_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

$$n_H = n_L = n$$

$$\text{ฉะนั้น } t = \frac{X_H - X_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n} + \frac{S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ $X_H =$ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$X_L =$ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

$S_H^2 =$ คะแนนแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง

$S_L^2 =$ คะแนนแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ

$n_H =$ จำนวนผู้ตอบในกลุ่มสูง

$n_L =$ จำนวนผู้ตอบในกลุ่มต่ำ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในบทนี้ผู้ศึกษาจะนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษา และผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว โดยจะนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายท้ายตารางโดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นการนำเสนอจำนวนและร้อยละข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา การรับรู้ความเสี่ยงต่อการถูกจับกุม ถูกส่งฟ้องดำเนินคดี และถูกศาลตัดสินลงโทษ การให้ลำดับความสำคัญของโอกาสในการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจในแต่ละสายงาน รวมทั้งโอกาสในการกระทำผิดมากที่สุด และน้อยที่สุดในแต่ละข้อหา

ส่วนที่ 2 เป็นการนำเสนอข้อมูลจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับโอกาสที่จะถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกศาลตัดสินลงโทษ

ส่วนที่ 3 เป็นการนำเสนอข้อมูลพิเศษเพื่อสนับสนุนสมมติฐานที่ 1

ส่วนที่ 4 เป็นการนำเสนอข้อมูลผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษาทั้ง 15 ข้อ

ส่วนที่ 1 เป็นการนำเสนอข้อมูลจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา การรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างว่าจะต้องเสี่ยงต่อการถูกจับกุม ถูกส่งฟ้องดำเนินคดี และถูกศาลตัดสินลงโทษ การให้ลำดับความสำคัญของโอกาสในการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละสายงาน รวมทั้งโอกาสในการกระทำผิดมากที่สุดและน้อยที่สุดในแต่ละข้อหา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง	40	26.7
เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง	30	20.0
เจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิด	40	26.7
ประชาชนที่กระทำผิด	40	26.7
รวม	150	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่โดยตรง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า และประชาชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า มีจำนวนเท่ากันคือ 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.7 ส่วนที่เหลือเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับยาบ้าจำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.0

ตารางที่ 4.2

จำนวนและร้อยละของการรับรู้ความเสี่ยงต่อการถูกจับกุม ถูกส่งฟ้องดำเนินคดี และถูกศาลตัดสินลงโทษ

ชนิดของความเสี่ยง	ระดับของการรับรู้ความเสี่ยง				รวม
	น้อยมาก	ค่อนข้างน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก	
ถูกจับกุม	6 (4.0 %)	13 (8.7 %)	52 (34.7 %)	79 (52.7 %)	150 (100.0 %)
ถูกส่งฟ้องดำเนินคดี	2 (1.3 %)	12 (8.0 %)	39 (26.0 %)	97 (64.7 %)	150 (100.0 %)
ถูกศาลตัดสินลงโทษ	1 (0.7 %)	12 (8.0 %)	40 (26.7 %)	97 (64.7 %)	150 (100.0 %)

จากตารางที่ 4.2 พบว่าการรับรู้ความเสี่ยงที่จะถูกจับกุมของกลุ่มตัวอย่างนั้น ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 87.4 ในส่วนของการรับรู้ความเสี่ยงที่จะถูกส่งฟ้องดำเนินคดี พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 90.7 สำหรับการรับรู้ความเสี่ยงที่จะถูกศาลตัดสินลงโทษ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 91.4

โดยภาพรวมแล้วผู้ตอบส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 85 รับรู้ว่าการกระทำผิดในข้อหาต่างๆ เกี่ยวกับยาบ้า เป็นเรื่องที่เสี่ยงภัยอยู่มากทีเดียว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.3

จำนวนและร้อยละของการให้ลำดับความสำคัญของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานต่างๆ เกี่ยวกับ
โอกาสในการกระทำผิดของกลุ่มตัวอย่าง

เจ้าหน้าที่ตำรวจใน สายงานต่างๆ	ลำดับความสำคัญ				
	1	2	3	4	5
สายสืบสวน	44 (29.3 %)	86 (57.3 %)	16 (10.7 %)	1 (0.7 %)	3 (2.0 %)
สายป้องกันปราบปราม	99 (66.0 %)	42 (28.0 %)	4 (2.7 %)	4 (2.7 %)	1 (0.7 %)
สายสอบสวน	1 (0.7 %)	20 (13.3 %)	86 (57.3 %)	34 (22.7 %)	10 (6.7 %)
สายจราจร	3 (2.0 %)	1 (0.7 %)	39 (26.0 %)	89 (59.3 %)	18 (12.0 %)
สายธุรการ	3 (2.0 %)	1 (0.7 %)	5 (3.3 %)	22 (14.7 %)	118 (78.7 %)
รวม	150 (100.0 %)	150 (100.0 %)	150 (100.0 %)	150 (100.0 %)	150 (100.0 %)

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้ตอบส่วนใหญ่ให้ความเห็นสอดคล้องกันอย่างชัดเจนใน 2 กรณีด้วยกัน คือ ได้จัดลำดับความสำคัญของตำรวจสายป้องกันปราบปรามว่ามีโอกาสที่จะกระทำผิดได้มากเป็นอันดับหนึ่ง และจัดลำดับความสำคัญของตำรวจสายธุรการไว้อยู่อันดับท้ายสุด ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของตำรวจสายอื่นก็อยู่ในลักษณะคล้ายคลึงกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.4

จำนวนและร้อยละของการให้ลำดับความสำคัญของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานต่างๆ เกี่ยวกับโอกาสในการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง

เจ้าหน้าที่ตำรวจใน สายงานต่างๆ	ลำดับความสำคัญ				
	1	2	3	4	5
สายสืบสวน	5 (12.5 %)	25 (62.5 %)	8 (20.0 %)	1 (2.5 %)	1 (2.5 %)
สายป้องกันปราบปราม	34 (85.0 %)	6 (15.0 %)	0 (0.0 %)	0 (0.0 %)	0 (0.0 %)
สายสอบสวน	0 (0.0 %)	9 (22.5 %)	19 (47.5 %)	9 (22.5 %)	3 (7.5 %)
สายจราจร	0 (0.0 %)	0 (0.0 %)	11 (27.5 %)	22 (55.0 %)	7 (17.5 %)
สายธุรการ	5 (1.0 %)	0 (0.0 %)	2 (5.0 %)	8 (20.0 %)	29 (72.5 %)
รวม	40 (100.0 %)	40 (100.0 %)	40 (100.0 %)	40 (100.0 %)	40 (100.0 %)

จากตารางที่ 4.4 พบว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงได้จัดลำดับโอกาสในการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายต่างๆ รวมทั้งตัวเองด้วยไว้ค่อนข้างจะสอดคล้องกันมาก กล่าวคือได้จัดลำดับสายป้องกันปราบปรามและสายธุรการไว้แบบเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากผู้ตอบในกรณีนี้เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง ความสอดคล้องในกรณีของการจัดลำดับความสำคัญให้กับสายป้องกันปราบปรามจึงมีมากกว่ากรณีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (85.0% เทียบกับ 66.0%) อย่างไรก็ตาม ความสอดคล้องในกรณีจัดลำดับสายธุรการไม่แตกต่างกันไปจากการจัดลำดับของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดอย่างมีนัยสำคัญ (72.5 เทียบกับ 78.7)

ตารางที่ 4.5

จำนวนและร้อยละของการให้ลำดับความสำคัญของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายงานต่างๆ เกี่ยวกับโอกาสกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับยาบ้า

เจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานต่างๆ	ลำดับความสำคัญ				
	1	2	3	4	5
สายสืบสวน	5 (16.7 %)	22 (73.3 %)	2 (6.7 %)	0 (0.0 %)	1 (3.3 %)
สายป้องกันปราบปราม	21 (70.0 %)	6 (20.0 %)	0 (0.0 %)	2 (6.7 %)	1 (3.3 %)
สายสอบสวน	1 (3.3 %)	2 (6.7 %)	14 (46.7 %)	9 (30.0 %)	4 (13.3 %)
สายจราจร	2 (6.7 %)	0 (0.0 %)	13 (43.3 %)	14 (46.7 %)	1 (3.3 %)
สายธุรการ	1 (3.3 %)	0 (0.0 %)	1 (3.3 %)	5 (16.7 %)	23 (76.7 %)
รวม	30 (100.0 %)	30 (100.0 %)	30 (100.0 %)	30 (100.0 %)	30 (100.0 %)

จากตารางที่ 4.5 เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ซึ่งไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง จัดลำดับความสำคัญของโอกาสในการกระทำผิดไม่ผู้จะแตกต่างไปจากการจัดลำดับของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเท่าไรนัก แต่ถ้าพิจารณากรณีของสายธุรการแล้ว จะเห็นได้ว่ามีผู้จัดลำดับแรกให้เพียง 1 รายเท่านั้น ทั้งนี้คงเป็นเพราะว่าผู้ตอบเป็นผู้ที่อยู่ในสายธุรการด้วย จึงทราบดีว่างานธุรการไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับปัญหา ยาบ้า ซึ่งก็ย่อมมองไม่ค่อยเห็นโอกาสในการกระทำผิด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.6

จำนวนและร้อยละของการให้ลำดับความสำคัญของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานต่างๆ เกี่ยวกับโอกาสในการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า

เจ้าหน้าที่ตำรวจใน สายงานต่างๆ	ลำดับความสำคัญ				
	1	2	3	4	5
สายสืบสวน	14 (35.0 %)	20 (50.0 %)	6 (15.0 %)	0 (0.0 %)	0 (0.0 %)
สายป้องกันปราบปราม	26 (65.0 %)	13 (32.5 %)	1 (2.5 %)	0 (0.0 %)	0 (0.0 %)
สายสอบสวน	0 (0.0 %)	7 (0.0 %)	25 (62.5 %)	7 (17.5 %)	2 (5.0 %)
สายจราจร	0 (0.0 %)	0 (0.0 %)	7 (17.5 %)	28 (70.0 %)	5 (12.5 %)
สายธุรการ	0 (0.0 %)	0 (0.0 %)	1 (2.5 %)	5 (12.5 %)	33 (82.5 %)
รวม	40 (100.0 %)	40 (100.0 %)	40 (100.0 %)	40 (100.0 %)	40 (100.0 %)

จากตารางที่ 4.6 ข้อมูลที่ได้จากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้าแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบมีประสบการณ์ที่ทำให้การจัดลำดับความสำคัญใกล้เคียงกับความเป็นจริงได้มากที่สุด และเป็นการยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสายสืบสวนและป้องกันปราบปรามมีโอกาสกระทำความผิดเกี่ยวกับยาบ้าได้มากที่สุด และเจ้าหน้าที่สายธุรการมีโอกาสกระทำความผิดเกี่ยวกับยาบ้าได้น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.7

จำนวนและร้อยละของการให้ลำดับความสำคัญของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานต่างๆ เกี่ยวกับโอกาสในการกระทำผิดของประชาชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า

เจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานต่างๆ	ลำดับความสำคัญ				
	1	2	3	4	5
สายสืบสวน	20 (50.0 %)	17 (42.5 %)	0 (0.0 %)	0 (0.0 %)	1 (2.5 %)
สายป้องกันปราบปราม	18 (45.0 %)	19 (47.5 %)	3 (7.5 %)	2 (5.0 %)	0 (0.0 %)
สายสอบสวน	0 (0.0 %)	2 (5.0 %)	28 (70.0 %)	9 (22.5 %)	1 (2.5 %)
สายจราจร	1 (2.5 %)	1 (2.5 %)	8 (20.0 %)	25 (62.5 %)	5 (12.5 %)
สายธุรการ	1 (2.5 %)	1 (2.5 %)	1 (2.5 %)	4 (10.0 %)	33 (82.5 %)
รวม	40 (100.0 %)	40 (100.0 %)	40 (100.0 %)	40 (100.0 %)	40 (100.0 %)

จากตารางที่ 4.7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้าส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายสืบสวนและสายป้องกันปราบปรามใน 2 ลำดับแรกมากที่สุด และให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่สายธุรการน้อยที่สุดเหมือนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำความผิดจะมีความแตกต่างกันอยู่บ้างก็เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการกระจายของตัวเลขข้อมูล

สรุปรวมความในด้านความหมายของข้อมูลในตารางที่ 4.3 ถึง 4.7 แล้วก็จะเป็นอย่างนี้คือ ผู้ตอบส่วนใหญ่ในกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นสอดคล้องกันค่อนข้างมากในเรื่องโอกาสของการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาบ้าในหมู่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานต่างๆที่ผู้วิจัยได้จำแนกไว้โดยมีเจ้าหน้าที่สายป้องกันปราบปรามมีโอกาสในการกระทำผิดมากเป็นอันดับแรกตามมาด้วยเจ้าหน้าที่สายสืบสวน และเจ้าหน้าที่สายธุรการมีโอกาสน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.8
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีโอกาสกระทำผิดมากที่สุด และน้อยที่สุด
ในแต่ละข้อหา

ข้อหา	โอกาสกระทำผิด	
	มากที่สุด	น้อยที่สุด
ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ	7 (4.7 %)	71 (47.3 %)
เสพ	94 (62.7 %)	12 (8.0 %)
ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ ไม่ถึง 20 กรัม	15 (10.0 %)	6 (4.0 %)
จำหน่าย หรือมิไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณ คำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม	16 (10.7 %)	9 (6.0 %)
ผลิต นำเข้า	2 (1.3 %)	7 (4.7 %)
ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย	16 (10.7 %)	45 (30.0 %)
รวม	150 (100.0 %)	150 (100.0 %)

ตารางที่ 4.8 จากการสอบถามในเรื่องที่ข้อหาหรือการกระทำผิดชนิดใดที่ผู้ตอบคิดว่ามีโอกาสในการกระทำผิดมากที่สุดนั้น ปรากฏว่าส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า การเสพยา น่าจะมีโอกาสกระทำผิดมากที่สุด และเกือบครึ่งเห็นว่ามีโอกาสน้อยที่สุดในกรณีของส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ตอบน้อยรายที่ทราบว่าข้อหาเรื่องยุยงให้เสพอยู่ในกฎหมายด้วย ดังนั้นถ้าไม่นับรวมกรณีนี้เข้าไปด้วย ก็จะพบว่า การผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย จะเป็นการกระทำผิดที่มีโอกาสน้อยกว่าการกระทำผิดอย่างอื่น และถ้าจะวิเคราะห์ดูในภาพรวมแล้ว การกระจายของคะแนนไม่ผู้จะเป็นแบบแผนเท่าไรนัก ทำให้ผู้วิจัยต้องลงความเห็นว่า ในกรณีโอกาส “มากที่สุด” นั้น ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้ตอบเกือบร้อยละ 11 (ข้อหาสุดท้าย) ทำให้เกิดความไม่สอดคล้องกับ “ความน่าจะเป็น” สำหรับกรณีโอกาส “น้อยที่สุด” นั้น คำตอบค่อนข้างจะสอดคล้องกับ “ความน่าจะเป็น”

ส่วนที่ 2 การนำเสนอข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการโอกาสต่อการถูกจับกุม ดำเนินคดี ตามกฎหมาย และถูกศาลตัดสินลงโทษ

2.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ตารางที่ 4.9
จำนวนและร้อยละของโอกาสที่จะถูกจับกุมในแต่ละข้อหา

ข้อหา	โอกาสในการถูกจับกุม				รวม
	น้อยมาก	ค่อนข้างน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก	
ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ	25 (62.5 %)	13 (32.5 %)	1 (2.5 %)	1 (2.5 %)	40 (100.0 %)
เสพ	7 (17.5 %)	9 (22.5 %)	9 (22.5 %)	15 (37.5 %)	40 (100.0 %)
ผู้ครอบครองปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม	5 (12.5 %)	9 (22.5 %)	18 (45.0 %)	8 (20.0 %)	40 (100.0 %)
จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม	6 (15.0 %)	10 (25.0 %)	19 (47.5 %)	5 (12.5 %)	40 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า	8 (20.0 %)	22 (55.0 %)	6 (15.0 %)	4 (10.0 %)	40 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย	15 (37.5 %)	13 (32.5 %)	5 (12.5 %)	7 (17.5 %)	40 (100.0 %)

การกระจายตัวของตัวเลขข้อมูลเป็นแบบแผนที่สอดคล้องกับความเป็นจริงหรือ “ความน่าจะเป็น” โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อแยกเอากรณี “ยุ่งส่งเสริม” ออกไปต่างหากแล้วความสอดคล้องเกือบจะเต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ สำหรับกรณีความผิดหรือข้อหาส่วนที่เหลือนั้นก็เห็นได้ชัดเจนเช่นเดียวกันว่าการกระทำผิดแบบธรรมดาสามัญมีโอกาสที่จะถูกจับกุมได้มากกว่าความผิดที่เกี่ยวกับการผลิตนำเข้าและการผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย อนึ่ง น่าสังเกตว่าผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นการผลิตนำเข้ายาบ้ามีโอกาสจะถูกจับกุมได้น้อยกว่ากรณี “ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย”

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.10

จำนวนและร้อยละของโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมายในแต่ละข้อหา

ข้อหา	โอกาสถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย				รวม
	น้อยมาก	ค่อนข้างน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก	
ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นแสพ	23 (57.5 %)	13 (32.5 %)	3 (7.5 %)	1 (2.5 %)	40 (100.0 %)
แสพ	4 (10.0 %)	11 (27.5 %)	10 (25.0 %)	15 (37.5 %)	40 (100.0 %)
ผู้ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม	3 (7.5 %)	9 (22.5 %)	18 (45.0 %)	10 (25.0 %)	40 (100.0 %)
จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม	5 (12.5 %)	13 (32.5 %)	16 (40.0 %)	6 (15.0 %)	40 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า	8 (20.0 %)	21 (52.5 %)	4 (10.0 %)	7 (17.5 %)	40 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย	14 (35.0 %)	13 (32.5 %)	6 (15.0 %)	7 (17.5 %)	40 (100.0 %)

จากตารางที่ 4.10 พบว่าในข้อหา ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นแสพ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้อง โดยตรงส่วนใหญ่ ตอบว่าโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีน้อยมากและค่อนข้างน้อยรวมกันแล้วถึงร้อยละ 90

ในข้อหาแสพ ส่วนใหญ่ตอบว่า มากและค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 62.5

ในข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม ส่วนใหญ่ร้อยละ 70 ตอบว่าค่อนข้างมากและมาก

ในข้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างมากและมาก คิดเป็นร้อยละ 55.0 น่าสังเกตว่าในกรณีนี้เกือบครึ่งเห็น ว่าโอกาสถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย มีน้อยและค่อนข้างน้อย

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างน้อยน่าสังเกตว่าในกรณีนี้เกือบครึ่งเห็นว่า โอกาสถูกดำเนินคดีตามกฎหมายมีน้อยและค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 72.5

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ส่วนใหญ่ตอบว่า น้อยมากและน้อย คิดเป็นร้อยละ 67.5

โดยภาพรวมแล้ว พอจะลงความเห็นได้ว่าผู้ตอบรับรู้เรื่อง โอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมายได้ ใกล้เคียงกับความเป็นจริงค่อนข้างมาก และก็มีข้อน่าสังเกตเช่นเดียวกันว่า สำหรับการกระทำผิดในข้อหา “ผลิต นำเข้า” นั้น โอกาสที่จะถูกดำเนินคดีมีน้อยกว่ากรณี “ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย” ซึ่งก็จะเป็นแบบเดียวกันกับเรื่องโอกาสที่จะถูกจับกุม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.11
จำนวนและร้อยละของโอกาสที่ศาลตัดสินลงโทษในแต่ละข้อหา

ข้อหา	โอกาสที่จะถูกศาลตัดสินลงโทษ				รวม
	น้อยมาก	ค่อนข้างน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก	
ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ	21 (52.5 %)	17 (42.5 %)	1 (2.5 %)	1 (2.5 %)	40 (100.0 %)
เสพ	2 (5.0 %)	8 (20.0 %)	13 (32.5 %)	17 (42.5 %)	40 (100.0 %)
ผู้ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม	2 (5.0 %)	11 (27.5 %)	20 (50.0 %)	7 (17.5 %)	40 (100.0 %)
จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม	3 (7.5 %)	13 (32.5 %)	16 (40.0 %)	8 (20.0 %)	40 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า	5 (12.5 %)	19 (47.5 %)	7 (17.5 %)	9 (22.5 %)	40 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย	17 (42.5 %)	8 (20.0 %)	6 (15.0 %)	9 (22.5 %)	40 (100.0 %)

จากตารางที่ 4.11 พบว่าในข้อหายุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องโดยตรง ส่วนใหญ่ตอบว่า น้อยมาก และมาก คิดเป็นร้อยละ 95.0

ในข้อหาเสพ ส่วนใหญ่ตอบว่า มากและค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 62.5

ในข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างมากและมาก คิดเป็นร้อยละ 68.0

ในข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างมากและมาก คิดเป็นร้อยละ 60.0

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างน้อยและน้อย คิดเป็นร้อยละ 60.0

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ส่วนใหญ่ตอบว่า น้อยมากและน้อย คิดเป็น ร้อยละ 62.5

โดยภาพรวมแล้ว ข้อมูลในตารางนี้ชี้ให้เห็นว่าคำตอบในเรื่องโอกาสที่จะถูกศาลพิพากษาโทษ สอดคล้องกับความเป็นจริงอยู่ไม่น้อย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ตารางที่ 4.12

จำนวนและร้อยละของโอกาสที่จะถูกจับกุมในแต่ละข้อหา

ข้อหา	โอกาสที่จะถูกจับกุม				รวม
	น้อยมาก	ค่อนข้างน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก	
ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ	22 (73.3 %)	8 (26.7 %)	0 (0.0 %)	0 (0.0 %)	30 (100.0 %)
เสพ	1 (3.3 %)	6 (20.0 %)	12 (40.0 %)	11 (36.7 %)	30 (100.0 %)
ผู้ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม	4 (13.3 %)	6 (20.0 %)	13 (43.3 %)	7 (23.3 %)	30 (100.0 %)
จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม	4 (13.3 %)	10 (33.3 %)	7 (23.3 %)	9 (30.0 %)	30 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า	7 (23.3 %)	17 (56.7 %)	3 (10.0 %)	3 (10.0 %)	30 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย	10 (33.3 %)	13 (43.3 %)	6 (20.0 %)	1 (3.3 %)	30 (100.0 %)

จากตารางที่ 4.12 พบว่าในข้อหาขู่งสงเสริมให้ผู้อื่นเสพ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงส่วนใหญ่ ตอบว่าน้อยมากและค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 100.0 ข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้ตอบไม่ทราบว่ามีข้อหา “ขู่งสงเสริม” อยู่ในกฎหมายด้วย

ในข้อหาเสพ ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างมากและมาก คิดเป็นร้อยละ 76.7

ในข้อหาครอบครองปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างมากและมาก คิดเป็นร้อยละ 66.6

ในข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างน้อยและน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 53.3

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างน้อยและน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 80.0

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ส่วนใหญ่ตอบว่า น้อยมากและค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 76.6

โดยภาพรวมแล้ว ข้อมูลในตารางนี้แสดงให้เห็นความสอดคล้องในคำตอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่กับที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับบ้านนั้นก็คือคดี “ผลิตนำเข้า” หรือ “ผลิตส่งออกเพื่อจำหน่าย” โอกาสที่จะถูกจับกุมไปดำเนินคดีมีอยู่น้อยกว่าคดีอื่นๆที่เหลือเป็นอันมาก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.13

จำนวนและร้อยละของโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมายในแต่ละข้อหา

ข้อหา	โอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย				รวม
	น้อยมาก	ค่อนข้างน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก	
ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นแสพ	22 (73.3 %)	8 (26.7 %)	0 (0.0 %)	0 (0.0 %)	30 (100.0 %)
แสพ	1 (3.3 %)	7 (23.3 %)	11 (36.7 %)	11 (36.7 %)	30 (100.0 %)
ผู้ครอบครองปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม	5 (16.7 %)	6 (20.0 %)	10 (33.3 %)	9 (30.0 %)	30 (100.0 %)
จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม	1 (3.3 %)	10 (33.3 %)	10 (33.3 %)	9 (30.0 %)	30 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า	8 (26.7 %)	13 (43.3 %)	5 (16.7 %)	4 (13.3 %)	30 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย	9 (30.0 %)	8 (26.7 %)	10 (33.3 %)	3 (10.0 %)	30 (100.0 %)

จากตารางที่ 4.13 พบว่าในข้อหายุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นแสพ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงส่วนใหญ่ ตอบว่า น้อยมาก ค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 100.0

ในข้อหาแสพ ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างมาก และคิดเป็นร้อยละ 73.4

ในข้อหาครอบครองปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างมากและมาก คิดเป็นร้อยละ 63.3

ในข้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างมากและมาก คิดเป็นร้อยละ 63.3

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างน้อยและน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 80.0

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างน้อยและน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 56.7

โดยภาพรวมแล้วข้อมูลในตารางนี้ชี้ให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง กับเรื่องยาบ้า ประเมินโอกาสที่ผู้กระทำผิดในข้อหาต่างๆจะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย ต่างไปจาก เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงอยู่บ้างในบางกรณี โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเมินว่ากรณี “ผลิตนำเข้า” โอกาส ถูกดำเนินคดีมีน้อยกว่ากรณี “ผลิตนำเข้าส่งออกเพื่อจำหน่าย” อยู่เป็นอันมาก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.14

จำนวนและร้อยละของโอกาสที่จะถูกศาลตัดสินลงโทษในแต่ละข้อหา

ข้อหา	โอกาสที่จะถูกศาลตัดสินลงโทษ				รวม
	น้อยมาก	ค่อนข้างน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก	
ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นแสพ	17 (56.7 %)	12 (40.0 %)	0 (0.0 %)	1 (3.3 %)	30 (100.0 %)
แสพ	0 (0.0 %)	9 (30.0 %)	10 (33.3 %)	11 (36.7 %)	30 (100.0 %)
ผู้ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม	7 (23.3 %)	4 (13.3 %)	11 (36.7 %)	8 (26.7 %)	30 (100.0 %)
จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม	1 (3.3 %)	7 (23.3 %)	11 (36.7 %)	11 (36.7 %)	30 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า	6 (20.0 %)	10 (33.3 %)	4 (13.3 %)	10 (33.3 %)	30 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย	7 (23.3 %)	9 (30.0 %)	5 (16.7 %)	9 (30.0 %)	30 (100.0 %)

จากตารางที่ 4.14 พบว่าในข้อหา ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นแสพ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ตอบว่า น้อยมากและค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 97.3

ในข้อหาแสพ ส่วนใหญ่ตอบว่า มากและค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 70.0

ในข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างมากและมาก คิดเป็นร้อยละ 63.4

ในข้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างมาก และมาก คิดเป็นร้อยละ 73.4

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างน้อย และน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 53.3

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ส่วนใหญ่ตอบว่า ก่อนข้างน้อย และน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 53.3

โดยภาพรวมแล้ว ข้อมูลในตารางนี้ชี้ให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับเรื่องยาบ้า ประเมินโอกาสที่ผู้กระทำผิดจะถูกศาลตัดสินลงโทษต่างไปจากเจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงอยู่บางกรณี แต่ที่น่าสังเกตก็คือเจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประเมินไว้ว่าผู้กระทำผิดใน 2 ข้อหาสุดท้ายนั้นส่วนใหญ่จะมีโอกาสถูกศาลตัดสินลงโทษน้อยกว่าที่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงประเมินไว้ อาจกล่าวได้ว่าโอกาสดังกล่าวเกือบจะครึ่งต่อครึ่ง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิดในเรื่องยาบ้า

ตารางที่ 4.15

จำนวนและร้อยละของโอกาสที่จะถูกจับกุมในแต่ละข้อหา

ข้อหา	โอกาสที่จะถูกจับกุม				รวม
	น้อยมาก	ค่อนข้างน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก	
ขู่งส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ	29 (72.5 %)	9 (22.5 %)	0 (0.0 %)	2 (5.0 %)	40 (100.0 %)
เสพ	3 (7.5 %)	0 (0.0 %)	17 (42.5 %)	20 (50.0 %)	40 (100.0 %)
ผู้ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม	9 (22.5 %)	4 (10.0 %)	12 (30.0 %)	15 (37.5 %)	40 (100.0 %)
จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม	2 (5.0 %)	8 (20.0 %)	11 (27.5 %)	19 (47.5 %)	40 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า	10 (25.0 %)	11 (27.5 %)	7 (17.5 %)	12 (30.0 %)	40 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย	10 (25.0 %)	10 (25.0 %)	6 (15.0 %)	14 (35.0 %)	40 (100.0 %)

จากตารางที่ 4.15 พบว่าในข้อหาขูข่มส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพเจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิด ส่วนใหญ่ตอบว่าน้อยมาก ค่อนข้างน้อยคิดเป็นร้อยละ 95.0

ในข้อหาเสพ ส่วนใหญ่ตอบว่า มากและค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 92.5

ในข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่าค่อนข้างมากและมาก คิดเป็นร้อยละ 67.5

ในข้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่า มากและค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 75.0

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่วนใหญ่ตอบว่าน้อยมากและค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 47.5

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ที่ตอบว่า มากและค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 50.0

โดยภาพรวมแล้ว ข้อมูลในตารางนี้ชี้ให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำความผิดในเรื่องยาบ้า ประเมินโอกาสที่ผู้กระทำผิดจะถูกจับกุมไว้ต่างไปจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในสองกลุ่มแรกที่รายงานไปแล้วอยู่ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดในกรณีข้อหาเรื่องเสพยาบ้า และ “ผลิตนำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย” ซึ่งก็คงพอจะอธิบายได้ว่าเนื่องมาจากประสบการณ์ส่วนตัวของผู้ตอบซึ่งเป็นผู้กระทำผิดเสียเอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.16

จำนวนและร้อยละของโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมายในแต่ละข้อหา

ข้อหา	โอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย				รวม
	น้อยมาก	ค่อนข้างน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก	
ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นแสพ	27 (67.5 %)	9 (22.5 %)	2 (5.0 %)	2 (5.0 %)	40 (100.0 %)
แสพ	3 (7.5 %)	0 (0.0 %)	19 (47.5 %)	18 (45.0 %)	40 (100.0 %)
ผู้ครอบครองปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม	7 (17.5 %)	6 (15.0 %)	11 (27.5 %)	16 (40.0 %)	40 (100.0 %)
จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม	2 (5.0 %)	6 (15.0 %)	12 (30.0 %)	20 (50.0 %)	40 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า	12 (30.0 %)	4 (10.0 %)	10 (25.0 %)	14 (35.0 %)	40 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย	9 (22.5 %)	9 (22.5 %)	6 (15.0 %)	16 (40.0 %)	40 (100.0 %)

จากตารางที่ 4.16 พบว่าในข้อหายุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นแสพ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิด ส่วนใหญ่ตอบว่า น้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 90.0

ในข้อหาแสพ ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างมาก และมาก คิดเป็นร้อยละ 92.5

ในข้อหาครอบครองปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างมากและมาก คิดเป็นร้อยละ 67.5

ในข้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างมากและมาก คิดเป็นร้อยละ 80.0

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างมากและมาก คิดเป็นร้อยละ 60.0

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ส่วนใหญ่ตอบว่าค่อนข้างมากและมาก คิดเป็นร้อยละ 55.0

โดยภาพรวมแล้ว ข้อมูลในตารางนี้ชี้ให้เห็นได้เช่นเดียวกันว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิดนั้น ประเมินโอกาสที่ผู้กระทำผิดจะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย แตกต่างไปจากที่เจ้าหน้าที่ตำรวจใน 2 กลุ่มแล้ว เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณี “ผลิตนำเข้า” และ “ผลิตนำเข้าส่งออกเพื่อจำหน่าย” ซึ่งส่วนใหญ่(ไม่ใช่ส่วนน้อย)ได้มีการประเมินว่าโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีมีอยู่มากทีเดียว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.17

จำนวนและร้อยละของโอกาสที่จะถูกศาลตัดสินลงโทษในแต่ละข้อหา

ข้อหา	โอกาสที่จะถูกศาลตัดสินลงโทษ				รวม
	น้อยมาก	ค่อนข้างน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก	
ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นแสพ	25 (62.5 %)	14 (35.0 %)	0 (0.0 %)	1 (2.5 %)	40 (100.0 %)
แสพ	3 (7.5 %)	4 (10.0 %)	17 (42.5 %)	16 (40.0 %)	40 (100.0 %)
ผู้ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม	2 (5.0 %)	6 (15.0 %)	18 (45.0 %)	14 (35.0 %)	40 (100.0 %)
จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม	2 (5.0 %)	8 (20.0 %)	14 (35.0 %)	16 (40.0 %)	40 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า	10 (25.0 %)	4 (10.0 %)	9 (22.5 %)	17 (42.5 %)	40 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย	7 (17.5 %)	4 (10.0 %)	8 (20.0 %)	21 (52.5 %)	40 (100.0 %)

จากตารางที่ 4.17 พบว่าในข้อหายุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นแสพ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิด ส่วนใหญ่ตอบว่าน้อยมากและค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 97.5

ในข้อหาแสพ ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างมากและมาก คิดเป็นร้อยละ 82.5

ในข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างมากและมาก คิดเป็นร้อยละ 80.0

ในข้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่า มากและค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 75.0

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่วนใหญ่ตอบว่า มากและค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 65.0

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ส่วนใหญ่ตอบว่า ก่อนข้างมากและมาก คิดเป็นร้อยละ 72.5

โดยภาพรวมแล้ว ข้อมูลในตารางนี้ชี้ให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้กระทำผิดประเมินโอกาสที่จะถูกศาลตัดสินลงโทษในทุกข้อหาของการกระทำผิดสูงกว่าการเสี่ยงในรูปแบบอื่น (ส่วนแล้วแต่ประเมินไปในทางเสี่ยงมาก) นอกจากนี้ยังประเมินแตกต่างไปจากเจ้าหน้าที่ตำรวจสองพวกแรกเป็นอย่างมากอีกด้วย ความแตกต่างดังกล่าวนี้ก็คงพอจะอธิบายด้วยเรื่องประสบการณ์ส่วนตัวอีกเช่นเดียวกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4 ประชาชนที่กระทำผิดในเรื่องยาบ้า

ตารางที่ 4.18

จำนวนและร้อยละของระดับของโอกาสที่จะถูกจับกุมในแต่ละข้อหา

ข้อหา	ระดับโอกาสที่จะถูกจับกุม				รวม
	น้อยมาก	ค่อนข้างน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก	
ขู่งส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ	27 (67.5 %)	7 (17.5 %)	2 (5.0 %)	4 (10.0 %)	40 (100.0 %)
เสพ	2 (5.0 %)	3 (7.5 %)	12 (30.0 %)	23 (57.5 %)	40 (100.0 %)
ผู้ครอบครองปริมาณคำนวณ เป็นสารบริสุทธิ์ ไม่ถึง 20 กรัม	0 (0.0 %)	8 (20.0 %)	21 (52.5 %)	11 (27.5 %)	40 (100.0 %)
จำหน่าย หรือมีไว้ใน ครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสาร บริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม	0 (0.0 %)	4 (10.0 %)	22 (55.0 %)	14 (35.0 %)	40 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า	11 (27.5 %)	13 (32.5 %)	6 (15.0 %)	10 (25.0 %)	40 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อ จำหน่าย	12 (30.0 %)	9 (22.5 %)	8 (20.0 %)	11 (27.5 %)	40 (100.0 %)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 4.18 พบว่าในข้อหาขยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ ประชาชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่ตอบว่า น้อยมากและค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 85.0

ในข้อหาเสพ ส่วนใหญ่ตอบว่า มากและค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 87.5

ในข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างมากและมาก คิดเป็นร้อยละ 80.0

ในข้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างมากและมาก คิดเป็นร้อยละ 90.0

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่วนใหญ่ตอบว่า น้อยมากและค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 60.0

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ส่วนใหญ่ตอบว่า น้อยมากและค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 52.5

โดยภาพรวมแล้ว ข้อมูลในตารางนี้ชี้ให้เห็นว่าประชาชนที่กระทำความผิดประเมินโอกาสที่จะถูกจับกุมไปตามประสบการณ์ของตนเองไว้ว่าอยู่ในระดับสูง 3 กรณี และระดับค่อนข้างต่ำอยู่ 3 กรณี ซึ่งก็คล้ายคลึงกับการประเมินของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำความผิด และแตกต่างไปจากเจ้าหน้าที่ตำรวจอีก 2 พวกที่ไม่เคยกระทำความผิด (หรือบางคนเคยแต่ไม่มีใครจับผิดได้) อย่างไรก็ตามมีข้อน่าสังเกตว่า ประชาชนที่กระทำความผิดพวกนี้ประเมินความเสี่ยงที่จะถูกจับกุมไว้สูงมากในกรณีเสพ ครอบครอง จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

อนึ่ง ผู้ตอบซึ่งกระทำความผิดแบบธรรมดา(4 ข้อหาแรก) อาจจะไม่ค่อยได้พบเห็น (ประสบการณ์ในเรือนจำ) ผู้กระทำผิดชนิดร้ายแรงอย่าง 2 ข้อหาหลัง จึงได้ประเมินความเสี่ยงไว้ในทางน้อยหรือค่อนข้างน้อย

ตารางที่ 4.19

จำนวนและร้อยละของโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมายในแต่ละข้อหา

ข้อหา	ระดับโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย				รวม
	น้อยมาก	ค่อนข้างน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก	
ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ	26 (65.0 %)	9 (22.5 %)	2 (5.0 %)	3 (7.5 %)	40 (100.0 %)
เสพ	2 (5.0 %)	3 (7.5 %)	12 (30.0 %)	23 (57.5 %)	40 (100.0 %)
ผู้ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม	0 (0.0 %)	5 (12.5 %)	19 (47.5 %)	16 (40.0 %)	40 (100.0 %)
จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม	0 (0.0 %)	2 (5.0 %)	22 (55.0 %)	16 (40.0 %)	40 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า	8 (20.0 %)	11 (27.5 %)	7 (17.5 %)	14 (35.0 %)	40 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย	7 (17.5 %)	7 (17.5 %)	9 (22.5 %)	17 (42.5 %)	40 (100.0 %)

จากตารางที่ 4.19 พบว่าในข้อหา ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ ประชาชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่ตอบว่าน้อยมากและค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 87.5

ในข้อหาเสพ ส่วนใหญ่ตอบว่า มากและค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 87.5

ในข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่า มากและค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 87.5

ในข้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างมากและมาก คิดเป็นร้อยละ 95.0

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่วนใหญ่ตอบว่า มาก โดยมีจำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.5

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ส่วนใหญ่ตอบว่าค่อนข้างมากและมาก โดยคิดเป็นร้อยละ 65.0

โดยภาพรวมแล้ว ข้อมูลในตารางนี้ชี้ให้เห็นว่าประชาชนที่กระทำความผิดประเมินโอกาสที่ผู้กระทำความผิดจะถูกดำเนินคดีไว้ในระดับสูงในกรณีที่ตัวเองมีประสบการณ์โดยตรงได้ ส่วนกรณีที่เป็นความผิดร้ายแรงที่กระทำลงโดยคณะบุคคลนั้น ประชาชนผู้กระทำความผิดประเมินไว้ไม่ค่อยจะสูงเท่าไรนัก และเมื่อได้เปรียบเทียบกับการประเมินของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำความผิดแล้วก็ถือได้ว่าใกล้เคียงกันมาก แต่เมื่อเปรียบเทียบกับการประเมินของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้กระทำความผิดอีก 2 พวกแล้ว จะเห็นความแตกต่างกันได้ค่อนข้างชัดเจน รวมทั้งการประเมินไปในทางมากและค่อนข้างมากในทุกข้อหาด้วย (ยกเว้นเรื่องการขูข่มส่งเสริมที่ผู้ตอบเกือบทั้งหมดไม่ทราบว่าเป็นข้อหา)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.20

จำนวนและร้อยละของระดับของโอกาสที่จะถูกศาลตัดสินลงโทษในแต่ละข้อหา

ข้อหา	ระดับโอกาสที่จะถูกศาลตัดสินลงโทษ				รวม
	น้อยมาก	ค่อนข้างน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก	
ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ	25 (62.5 %)	6 (15.0 %)	5 (12.5 %)	4 (10.0 %)	40 (100.0 %)
เสพ	5 (12.5 %)	5 (12.5 %)	9 (22.5 %)	21 (52.5 %)	40 (100.0 %)
ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม	0 (0.0 %)	5 (12.5 %)	17 (42.5 %)	18 (45.0 %)	40 (100.0 %)
จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม	0 (0.0 %)	0 (0.0 %)	20 (50.0 %)	20 (50.0 %)	40 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า	5 (12.5 %)	8 (20.0 %)	5 (12.5 %)	22 (55.5 %)	40 (100.0 %)
ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย	4 (10.0 %)	5 (12.5 %)	9 (22.5 %)	22 (55.0 %)	40 (100.0 %)

จากตารางที่ 4.20 พบว่าในข้อหายุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ ประชาชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่ตอบว่าน้อยมากและค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 77.5

ในข้อหาเสพ ส่วนใหญ่ตอบว่ามากและค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 75.0

ในข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่า มากและค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 87.5

ในข้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างมาก และ มาก คิดเป็นร้อยละ 100.0

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่วนใหญ่ตอบว่า มากและค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 68.0

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ส่วนใหญ่ตอบว่าค่อนข้างมากและมาก คิดเป็น ร้อยละ 77.5

โดยภาพรวมแล้วข้อมูลในตารางนี้ชี้ให้เห็นว่า ประชาชนผู้กระทำผิดซึ่งกำลังต้องโทษอยู่ใน เรือนจำ ได้ประเมินโอกาสที่ผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้าจะถูกศาลตัดสินลงโทษไว้สูงเท่ากับโอกาสที่จะถูก ดำเนินคดีตามกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้ประเมินเรื่องการจำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อ จำหน่ายไว้เต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ไปในทางค่อนข้างมากและมากอย่างละเท่าๆกัน นอกจากนี้เมื่อเปรียบ เทียบกับการประเมินของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิด และเจ้าหน้าที่ตำรวจอีก 2 พวกที่ไม่ได้กระทำผิดแล้ว ผลก็จะออกมาเหมือนกับที่ได้แปลความหมายไว้แล้วในตารางที่ 4.19 และ 4.20

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 3 เป็นการนำเสนอข้อมูลพิเศษเพื่อสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งเป็นสมมติฐานหลัก

ตารางที่ 4.21

ผลการเปรียบเทียบการรับรู้โอกาสในการกระทำผิดกับหน้าที่ความรับผิดชอบ

	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
โอกาสในการกระทำผิด	ระหว่างกลุ่ม	5.690	2	1.897	6.708	.000
	ภายในกลุ่ม	41.282	146	.283		
	รวม	46.972	149			

จากตารางที่ 4.21 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนค่าเฉลี่ยของโอกาสในการกระทำผิดของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบต่างกัน ซึ่งกลุ่มแรกก็คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้า กลุ่มที่ 2 คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้า กลุ่มที่ 3 คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า และกลุ่มสุดท้าย คือ ประชาชนกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า ปรากฏว่าโดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเพื่อทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงได้ทดสอบด้วยวิธีการของเซฟเฟ ซึ่งผลการทดสอบปรากฏดังตารางที่ 4.22

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.22

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างโอกาสในการกระทำผิดและหน้าที่ความรับผิดชอบของ
กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่แตกต่างกัน

ค่าเฉลี่ยของโอกาส ในการกระทำผิด	โดยตรง		ไม่โดยตรง	ตร.กระทำผิด	ประชาชน กระทำผิด
	Mean	2.387	2.425	2.712	2.848
โดยตรง	2.387	-	-3.842E-02	-.325	-.461*
ไม่โดยตรง	2.425	3.843E-02	-	-.286	-.422*
ตำรวจกระทำผิด	2.712	.325	.2866	-	-.136
ประชาชนกระทำผิด	2.848	.461*	.422*	.136	-

* หมายถึง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.22 เมื่อวิเคราะห์หาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโอกาสในการกระทำผิดของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบแตกต่างกัน ตามวิธีการของเซฟเฟแล้ว ผลปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งทางสถิติสามารถยอมรับความแตกต่างได้เพียง 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้า กับกลุ่มประชาชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า โดยกลุ่มประชาชนกระทำผิดมีค่าเฉลี่ยของโอกาสกระทำผิดสูงกว่ากลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง และกลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง กับกลุ่มประชาชนกระทำผิด โดยกลุ่มประชาชนกระทำผิดมีค่าเฉลี่ยของโอกาสกระทำผิดสูงกว่ากลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงเช่นเดียวกัน ส่วนอีกสองกลุ่มคือประชาชนที่กระทำผิดกับตำรวจที่กระทำผิดรับรู้เรื่องโอกาสไม่แตกต่างกัน ดังนั้นผลของการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติจึงเป็นเครื่องยืนยันถึงความถูกต้องของการแปลความหมายโดยอาศัยคำตอบที่สอดคล้องกัน (ค่าร้อยละ)ตามที่ปรากฏอยู่ในตารางที่ 4.3 ถึง 4.20

ส่วนที่ 4 การพิสูจน์สมมติฐานการศึกษา

ในส่วนนี้ ผู้ศึกษานำเสนอผลการพิสูจน์สมมติฐานทั้งหลักและรองรวม 15 ข้อ ซึ่งผู้ศึกษาได้ตั้งไว้ข้างต้น โดยจะหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ หากมีแล้วมีระดับความสัมพันธ์มากหรือน้อยเพียงใด และในบางกรณียังเป็นการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มผู้ตอบกลุ่มย่อยอีกด้วย

สถิติที่ใช้ทดสอบความสัมพันธ์นั้น ผู้ศึกษาใช้สถิติ Pearson Chi-Square , Phi และ T-test มาประกอบวิเคราะห์ด้วย และเหตุผลที่ใช้ Phi มาประกอบวิเคราะห์ด้วย เนื่องจากว่าสถิติ Chi-Square ไม่อาจวัดความเข้มของความสัมพันธ์ได้ โดยวัดได้เพียงว่าตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันหรือไม่เท่านั้น ขณะที่สถิติ Phi นอกจากจะวัดได้ว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันหรือไม่แล้วยังวัดระดับหรือความเข้มข้นของความสัมพันธ์ได้ด้วย สำหรับการใช้ t-test ก็เพื่อวิเคราะห์ว่าความแตกต่างระหว่างกลุ่มมีนัยสำคัญหรือไม่

การพิสูจน์สมมติฐานหลักข้อที่ 1 ซึ่งตั้งไว้ว่า “ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้า มีโอกาสกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้าแตกต่างไปจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงกับยาบ้า ” นั้น เป็นเรื่องของการรับรู้ช่องโอกาสในการกระทำผิดของกลุ่มตัวอย่างย่อย 2 กลุ่ม ผลการทดสอบปรากฏดังแสดงไว้ในตารางและคำบรรยายท้ายตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23

ความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง และไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้า

หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน (ราย)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	T	Sig.
เกี่ยวข้องโดยตรง	40	2.387	0.488	- 0.337	0.737
ไม่เกี่ยวข้องโดยตรง	30	2.425	0.451		

จากข้อมูลในตารางที่ 4.23 เห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงมีค่าเฉลี่ยของช่องโอกาส 3 อย่าง คือ โอกาสที่จะถูกจับกุม ดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกตัดสินลงโทษในเรื่องยาบ้าแตกต่างไปจากค่าเฉลี่ยของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้าซึ่งหมายความว่า โอกาสในการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงสูงกว่าโอกาสในการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างที่เกิดขึ้นเป็นความ

แตกต่างในเชิงคณิตศาสตร์ซึ่งไม่สู้จะแตกต่างกันมากนัก แต่หากพิจารณาความแตกต่างหรือความสัมพันธ์นี้ทางสถิติ t-test แล้ว ก็ไม่สามารถยอมรับได้เนื่องจากมีความคลาดเคลื่อนทางสถิติถึง 0.737 ซึ่งเกินกว่าระดับ 0.05 ที่ผู้ศึกษากำหนดเอาไว้ นั่นแสดงให้เห็นว่า การมีหรือไม่มีหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงไม่ได้ทำให้โอกาสในการกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้าแตกต่างกัน ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 1 นอกจากนั้น ยังได้วิเคราะห์แยกการรับรู้ช่องโอกาสออกเป็นเรื่องๆ ใน 3 เรื่อง คือ การกระทำผิด การถูกดำเนินคดี และการถูกลงโทษ ซึ่งผลก็ปรากฏออกมาเช่นเดิม กล่าวคือ ในแต่ละเรื่องไม่พบความแตกต่างระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจใน 2 กลุ่มย่อย

จะเห็นได้ว่าผลการพิสูจน์สมมติฐานในข้อ 1 นี้ สอดคล้องกับผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างโอกาสในการกระทำผิดกับหน้าที่ความรับผิดชอบที่แตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม จากตารางที่ 4.22 ซึ่งพบว่าค่าเฉลี่ยของโอกาสกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยขอตั้งข้อสังเกตว่า ถ้างานวิจัยครั้งนี้สามารถเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนของตำรวจใน 2 กลุ่มที่อยู่ในข่ายของการพิจารณาว่า มีความรู้ความสนใจและประสบการณ์ส่วนตัวในเรื่องคดียาบ้าเหมือนหรือต่างกันอย่างไรด้วยแล้ว ก็น่าจะเป็นส่วนช่วยให้พิสูจน์สมมติฐานได้รัดกุมยิ่งขึ้น (ดีกว่าอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ในเรื่องช่องโอกาสแต่เพียงอย่างเดียว)

อนึ่ง ก่อนที่จะเสนอผลงานการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานหลักข้อที่ 2 และสมมติฐานรองข้อที่ 2.1 - 2.10 ผู้ศึกษาได้ตระหนักถึงข้อเท็จจริงที่ว่า ผู้ตอบเกือบทั้งหมดไม่ทราบว่าเป็นตัวบทกฎหมายมีข้อหาของส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพรวมอยู่ด้วย ดังนั้น คำตอบที่ได้มาเกี่ยวกับข้อหานี้มีความบกพร่องอยู่ เป็นอย่างมาก ผู้ศึกษาจึงได้ตัดข้อมูลที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ออกไป ดังนั้น ในการตั้งสมมติฐานรองของสมมติฐานหลักข้อที่ 2 (ข้อ 2.1 - 2.10) จึงไม่มีข้อหาเรื่องของส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพรวมอยู่ด้วย นอกจากนั้น สมมติฐานหลักข้อที่ 2 ที่ได้ตั้งไว้ เมื่อจะทำการพิสูจน์ทดสอบ ก็จะต้องอาศัยการเปรียบเทียบข้อหาต่างๆ เป็นคู่ๆ รวมทั้งสิ้น 10 คู่ด้วยกัน ดังนั้น จึงไม่มีการพิสูจน์ทดสอบสมมติฐานหลักข้อ 2 ที่เป็นการกล่าวแบบรวบยอด เนื่องจากจะเป็นการซ้ำซ้อนกับสมมติฐานรอง 10 ข้อที่แตกแยกออกมา

ต่อไปนี้จะเป็นการนำเสนอข้อมูลผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษาทั้ง 15 ข้อ (ตั้งแต่ข้อที่ 2.1 - 3.3) ในส่วนที่ 4

การพิสูจน์สมมติฐานหลักข้อที่ 2 ซึ่งตั้งไว้ว่า “ โอกาสกระทำผิดเรื่องยาบ้าในข้อหาที่มีโทษไม่เท่ากันจะมีความแตกต่างกัน ”

การพิสูจน์สมมติฐานรอง 2.1 ซึ่งตั้งไว้ว่า “โอกาสในการกระทำผิดข้อหาเสพติดจะมีมากกว่ากรณีการครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม” ผลการทดสอบปรากฏดังแสดงไว้ในตารางและคำบรรยายท้ายตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24

ความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาเสพติดกับข้อหาครอบครองปริมาณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม

ข้อหา	จำนวน (ราย)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	t	Sig.
ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม	150	2.9378	.8385	- 2.261	.394
เสพ	150	3.1556	.8298		

จากข้อมูลในตารางที่ 4.24 เห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยของโอกาสในการถูกจับกุม ดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกตัดสินลงโทษ สำหรับการกระทำผิดในข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม สูงกว่าค่าเฉลี่ยการกระทำผิดในข้อหาเสพติด หรืออาจกล่าวได้ว่า โอกาสในการกระทำผิดในข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม น้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาเสพติด ในทางกลับกัน โอกาสในการกระทำผิดในข้อหาเสพติด ก็มากกว่าเช่นเดียวกัน แต่เมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างหรือความสัมพันธ์นี้ทางสถิติ t-test แล้วก็ไม่สามารถยอมรับได้เนื่องจากมีความคลาดเคลื่อนทางสถิติถึง .394 ซึ่งเกินกว่าระดับ 0.05 ที่ผู้ศึกษากำหนดเอาไว้ นั่นแสดงว่า โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในการกระทำผิดข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม จะไม่น้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในการกระทำผิดข้อหาเสพติด ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานรองข้อที่ 2.1 ที่ตั้งเอาไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยขอให้ความเห็นว่าข้อหา 2 ข้อที่นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบนั้นแตกต่างกันในลักษณะของโทษตามกฎหมายที่กำหนดไว้รุนแรงไม่เท่ากัน แต่ถ้าพิจารณาในข้อเท็จจริงทางปฏิบัติแล้วผู้ที่กระทำผิดอาจจะถูกจับกุมขณะที่ยังไม่ได้ทำการเสพ (ถูกจับขณะมียาบ้าอยู่ในความครอบครอง) ดังนั้นจึงไม่น่าจะมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญไปจากกรณีที่ถูกจับกุมขณะกำลังเสพ ด้วยเหตุผลดังกล่าวโอกาสในการกระทำผิดจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งก็ทำให้วิเคราะห์ได้ค่าสถิติมาปฏิเสธสมมติฐานรองข้อ 2.1 นี้ซึ่งนำไปสู่การปฏิเสธสมมติฐาน

การพิสูจน์สมมติฐานรองข้อที่ 2.2 ซึ่งตั้งไว้ว่า “โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในการกระทำผิดข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในการกระทำผิดข้อหาเสพ” นั้น ผลการทดสอบปรากฏดังแสดงไว้ในตารางและคำบรรยายท้ายตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25

ความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัมกับข้อหาเสพ

ข้อหา	จำนวน (ราย)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	t	Sig.
จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100	150	3.0222	.7874	- 1.428	.034
เสพ	150	3.1556	.8298		

จากข้อมูลในตารางที่ 4.25 เห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยของโอกาสในการถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกตัดสินลงโทษ สำหรับการกระทำผิดในข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโอกาสในการถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกศาลตัดสินลงโทษการกระทำผิดในข้อหาเสพ หรืออาจกล่าวได้ว่า โอกาสในการกระทำผิดในข้อหากระทำผิดข้อหาเสพ สูงกว่าโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ซึ่งในทางสถิติสามารถยอมรับได้เนื่องจากมีค่าความคลาดเคลื่อนที่ได้จากการคำนวณมีค่า .034 ต่ำกว่า .05 ที่ผู้วิจัยกำหนดเอาไว้ นั่นแสดงว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าการกระทำผิดในข้อหาจำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าการกระทำผิดข้อหาเสพ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานรองข้อที่ 2.2 ที่ตั้งเอาไว้

การพิสูจน์สมมติฐานรองข้อที่ 2.3 ซึ่งตั้งไว้ว่า “ โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในการกระทำผิดข้อหาเสพติด จะมากกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในการกระทำผิดข้อหา ผลิต นำเข้า” นั้น ผลการทดสอบปรากฏดังแสดงไว้ในตารางและคำบรรยายท้ายตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26

ความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดในข้อหา ผลิต นำเข้า กับข้อหาเสพติด

ข้อหา	จำนวน (ราย)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	t	Sig.
ผลิต นำเข้า	150	2.5044	.9653	- 6.265	.003
เสพติด	150	3.1556	.8298		

จากข้อมูลในตารางที่ 4.26 เห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยของโอกาสในการถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกตัดสินลงโทษ สำหรับการกระทำผิดในข้อหา ผลิต นำเข้า ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโอกาสในการถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกตัดสินลงโทษการกระทำผิดในข้อหาเสพติด หรืออาจกล่าวได้ว่า โอกาสในการกระทำผิดในข้อหา ผลิต นำเข้า จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาเสพติด โดยที่ในทางสถิติสามารถยอมรับได้ เนื่องจากมีค่าความคลาดเคลื่อนที่ได้จากการคำนวณมีค่า .003 ซึ่งต่ำกว่า .05 อยู่เป็นอันมากที่ผู้วิจัยกำหนดเอาไว้ นั่นแสดงว่า โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในการกระทำผิดข้อหาผลิต นำเข้า จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในการกระทำผิดข้อหาเสพติด ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานรองข้อที่ 2.3 ที่ตั้งเอาไว้

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การพิสูจน์สมมติฐานรองข้อที่ 2.4 ซึ่งตั้งไว้ว่า “โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในการกระทำผิดข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในการกระทำผิดข้อหาเสพ” นั้น ผลการทดสอบปรากฏดังแสดงไว้ในตารางและคำบรรยายท้ายตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27

ความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่ายกับข้อหาเสพ

ข้อหา	จำนวน (ราย)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	T	Sig.
ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย	150	2.5267	1.0278	- 5.831	.00
เสพ	150	3.1556	.8298		

จากข้อมูลในตารางที่ 4.27 เห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยของโอกาสในการถูกจับกุม ดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกตัดสินลงโทษ สำหรับการกระทำผิดในข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโอกาสในการถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกตัดสินลงโทษการกระทำผิดในข้อหาเสพ หรืออาจกล่าวได้ว่า โอกาสในการกระทำผิดในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย น้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาเสพ โดยที่ค่าความแตกต่างที่เกิดขึ้นเป็นความแตกต่างในเชิงคณิตศาสตร์ค่อนข้างมาก แต่หากพิจารณาจากความแตกต่างหรือความสัมพันธ์นี้ทางสถิติ t-test แล้วก็สามารถยอมรับได้เนื่องจาก มีค่าความเคลื่อนทางสถิติ .00 ซึ่งน้อยกว่าระดับ .05 ที่ผู้วิจัยได้ตั้งเอาไว้ค่อนข้างมาก นั้นแสดงให้เห็นว่า โอกาสในการกระทำผิดระหว่างข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาเสพ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานรองข้อที่ 2.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การพิสูจน์สมมติฐานรองข้อที่ 2.5 ซึ่งตั้งไว้ว่า “โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในการกระทำผิดข้อหาครอบครองปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในการกระทำผิดข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม” นั้น ผลการทดสอบปรากฏดังแสดงไว้ในตารางและคำบรรยายท้ายตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28

ความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาครอบครองปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัมกับข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม

ข้อหา	จำนวน (ราย)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	T	Sig.
ครอบครองปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม	150	2.9378	.8385		
จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม	150	3.0222	.7874	-.899	.184

จากข้อมูลในตารางที่ 4.28 เห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยของโอกาสในการถูกจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกตัดสินลงโทษ สำหรับการกระทำผิดในข้อหาครอบครองปริมาณฯ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโอกาสในการถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกตัดสินลงโทษในข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายฯ หรืออาจกล่าวได้ว่า โอกาสในการกระทำผิดในข้อหาครอบครองฯ น้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ในเพื่อจำหน่ายฯ แต่หากพิจารณาถึงความแตกต่างหรือความสัมพันธ์นี้ทางสถิติ t-test แล้วก็ไม่สามารถยอมรับได้เนื่องจากมีความคลาดเคลื่อนทางสถิติ .184 ซึ่งเกินกว่าระดับ 0.05 ที่ผู้ศึกษากำหนดเอาไว้ นั่นแสดงว่า โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในการกระทำผิดข้อหาครอบครองฯ จะไม่น้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในการกระทำผิดข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายฯ ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานรองข้อที่ 2.5 ที่ตั้งเอาไว้

การพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 2.6 ซึ่งตั้งไว้ว่า “ โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในการกระทำผิดข้อหา ผลิต นำเข้า จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในการกระทำผิดข้อหา ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม” นั้น ผลการทดสอบปรากฏดังแสดงไว้ในตารางและคำบรรยายท้ายตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29

ความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดในข้อหา ผลิต นำเข้า กับข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม

ข้อหา	จำนวน (ราย)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	T	Sig.
ผลิต นำเข้า	150	2.5044	.9653	4.151	.00
ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม	150	2.9378	.8285		

จากข้อมูลในตารางที่ 4.29 เห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยของโอกาสในการถูกจับกุม ดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกตัดสิทธิลงโทษ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโอกาสในการถูกจับกุม ดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกตัดสิทธิลงโทษในข้อหาเสพ หรืออาจกล่าวได้ว่า โอกาสในการกระทำผิดในข้อหาผลิต นำเข้า มีโอกาสในการกระทำผิด น้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม และเมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างหรือความสัมพันธ์นี้ทางสถิติ t-test แล้วก็สามารถยอมรับได้ เนื่องจากมีความคลาดเคลื่อนทางสถิติเพียง .00 ซึ่งน้อยกว่าระดับ 0.05 ที่ผู้ศึกษากำหนดเอาไว้ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2.6 ที่ได้ตั้งเอาไว้ว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 2.7 ซึ่งตั้งไว้ว่า “ โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในการกระทำผิด
 ซ้อหา ผลิต นำเข้า จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในการกระทำผิดซ้อหาครอบครองปริมาณ
 คำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม ” นั้น ผลการทดสอบปรากฏดังแสดงไว้ในตารางและคำบรรยาย
 ท้ายตารางที่ 4.30

ตารางที่ 4.30

ความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดในซ้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย
 กับซ้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม

ซ้อหา	จำนวน (ราย)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	T	Sig.
ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย	150	2.5267	1.0278	3.796	.00
ครอบครองปริมาณคำนวณ เป็น สาร บริ สุ ทธิ์ ไม่ ถึง 20 กรัม	150	2.9378	.7074		

จากข้อมูลในตารางที่ 4.30 เห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยของโอกาสในการถูกจับกุม ดำเนินคดีตามกฎหมาย
 และถูกตัดสินลงโทษการกระทำผิดในซ้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ต่ำกว่าโอกาสในการถูก
 จับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกตัดสินลงโทษการกระทำผิดในซ้อหาครอบครองปริมาณคำนวณ
 เป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม หรืออาจกล่าวได้ว่า โอกาสในการกระทำผิดในซ้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก
 เพื่อจำหน่าย จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดในซ้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง
 20 กรัม และเมื่อหากพิจารณาถึงความแตกต่างหรือความสัมพันธ์นี้ทางสถิติ t-test แล้วก็สามารถยอมรับ
 ได้เนื่องจากมีความคลาดเคลื่อนทางสถิติเพียง .00 ซึ่งต่ำกว่าระดับ 0.05 ที่ผู้ศึกษากำหนดเอา ดังนั้น
 จึงยอมรับสมมติฐานรองข้อที่ 2.7 ที่ตั้งเอาไว้ว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ

การพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 2.8 ซึ่งตั้งไว้ว่า “ โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในการกระทำผิด
 ขื้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในการกระทำผิดข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ใน
 ครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ” นั้น ผลการทดสอบปรากฏ
 ดังแสดงไว้ในตารางและคำบรรยายท้ายตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31

ความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย กับข้อหาเสพ

ข้อหา	จำนวน (ราย)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	T	Sig.
ผลิต นำเข้า ส่งออก	150	2.5004	.9653	5.091	.00
จำหน่ายหรือมีไว้ใน ครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสาร บริสุทธิ์ ไม่เกิน 100 กรัม	150	3.0222	.7874		

จากข้อมูลในตารางที่ 4.31 เห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยของโอกาสในการถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตาม
 กฎหมาย และถูกตัดสินลงโทษการกระทำผิดในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก ต่ำกว่าโอกาสในการถูกจับกุม
 ดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกตัดสินลงโทษการกระทำผิดในข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อ
 จำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม หรืออาจกล่าวได้ว่า โอกาสในการกระทำผิด
 ในข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก ต่ำกว่าโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย
 ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม และเมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างหรือความสัมพันธ์นี้
 ทางสถิติ t-test แล้วก็สามารถยอมรับได้ เนื่องจากมีความคลาดเคลื่อนทางสถิติเพียง .00 ซึ่งน้อยกว่าระดับ
 0.05 ที่ผู้ศึกษากำหนดเอาไว้ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานรองข้อที่ 2.8 ที่ตั้งเอาไว้ อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ

การพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 2.9 ซึ่งตั้งไว้ว่า “โอกาสในการกระทำเรื่องยาบ้าในข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม จะมากกว่าโอกาสในการกระทำผิดข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย” นั้น ผลการทดสอบปรากฏอยู่ในตารางและคำบรรยายท้ายตารางที่ 4.32

ตารางที่ 4.32

ความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม กับข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย

ข้อหา	จำนวน (ราย)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	T	Sig.
จำหน่าย หรือ มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ ไม่เกิน 100 กรัม	150	3.0222	.7874	4.688	.00
ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย	150	2.5267	1.0278		

จากข้อมูลในตารางที่ 4.32 เห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยของโอกาสในการถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกตัดสิทธิลงโทษ สำหรับการกระทำผิดในข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม สูงกว่าค่าเฉลี่ยของโอกาสในการกระทำผิดข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ซึ่งก็หมายความว่า โอกาสในการกระทำผิดในข้อหาที่มีโทษสูงกว่าจะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาที่มีโทษเบากว่านั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้ และค่า t-test ที่คำนวณได้ก็ต่ำกว่าระดับ .05 ที่ได้กำหนดไว้เป็นมาตรฐานในการวินิจฉัย ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานข้อ 2.9 ที่ตั้งเอาไว้ได้อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ

การพิสูจน์สมมติฐานรองข้อที่ 2.10 ซึ่งตั้งไว้ว่า “โอกาสในการกระทำผิดในเรื่องยาบ้าในข้อหาผลิต นำเข้า จะมากกว่าโอกาสในการกระทำผิดข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย” นั้น ผลการทดสอบปรากฏดังแสดงไว้ในตารางและคำบรรยายท้ายตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33

ความแตกต่างระหว่างโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาผลิต นำเข้า กับข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย

ข้อหา	จำนวน (ราย)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	T	Sig.
ผลิต นำเข้า	150	2.5044	.9653	-1.93	.423
ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย	150	2.5267	1.0278		

จากข้อมูลในตารางที่ 4.33 เห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยของโอกาสในการถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกตัดสิทธิลงโทษ สำหรับการกระทำผิดในข้อหาผลิต นำเข้า สูงกว่าค่าเฉลี่ยของโอกาสในการถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกตัดสิทธิลงโทษในข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ซึ่งก็หมายความว่าโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาที่มีโทษสูงกว่า จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาที่มีโทษต่ำกว่า ทำให้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ถึงกระนั้นก็ตาม ความแตกต่างระหว่างช่องโอกาสกระทำผิดใน 2 ข้อหาหลังนี้ ก็ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด ดังนั้น จึงลงความเห็นว่าไม่ยอมรับสมมติฐานรองข้อที่ 2.10 เนื่องจากค่า t-test สูงกว่าระดับ .05 ที่ได้กำหนดไว้เป็นมาตรฐานในการวินิจฉัย

ต่อไปนี้จะเป็นการแสดงผลการทดสอบสมมติฐานหลักข้อที่ 3

การพิสูจน์สมมติฐานหลักข้อที่ 3 ซึ่งตั้งไว้ว่า “โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้า มีความสัมพันธ์แบบผกผันกับการรับรู้เรื่องความเสี่ยงในการกระทำผิด” นั้น ผลการทดสอบปรากฏดังแสดงไว้ในตารางและคำบรรยายท้ายตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.34

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความเสี่ยงกับโอกาสในการกระทำผิด

การรับรู้ความเสี่ยงในการถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกศาลตัดสินลงโทษ	ระดับโอกาสในการกระทำผิด		รวม
	ต่ำ	สูง	
ต่ำ	3 (33.3 %)	6 (66.7 %)	9 (100.0 %)
สูง	72 (51.1 %)	69 (48.9 %)	141 (100.0 %)
รวม	75 (50.0 %)	75 (50.0 %)	150 (100.0 %)

*** Pearson Chi-Square = 1.604, Phi = 0.084, Sig. = 0.302

ข้อมูลในตารางข้างบน เป็นข้อมูลแบบรวบยอดที่ประกอบไปด้วยข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ความเสี่ยงในการกระทำผิดทั้ง 6 ข้อหา และข้อมูลเรื่องระดับโอกาสในการกระทำผิดในทั้ง 6 ข้อหา และผลของการหาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความเสี่ยงกับระดับโอกาสในการกระทำผิด ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันแบบผกผันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ถึงแม้ว่าจะมีค่า χ^2 ค่อนข้างต่ำ และไม่มีนัยสำคัญ ($\chi^2=1.604$, Sig = 0.302) อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาได้ตระหนักถึงข้อเท็จจริงที่ว่าข้อมูลเกี่ยวกับข้อหา “ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ” รวมอยู่ด้วย และข้อมูลนี้มีความบกพร่องอยู่มาก เนื่องจากผู้ตอบในกลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดไม่ทราบว่ามีข้อหาเรื่องนี้อยู่ในตัวบทกฎหมายด้วย ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงตัดข้อมูลชุดนี้ออกไปให้เหลือเพียง 5 ข้อหาแล้ววิเคราะห์ทางสถิติอีกครั้งหนึ่ง ผลก็ปรากฏว่า การรับรู้ความเสี่ยงในภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการรับรู้ระดับโอกาสในการกระทำผิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\chi^2=9.997$, Sig = 0.002) ซึ่งผลการวิเคราะห์เพิ่มเติมนี้ ทำให้วินิจฉัยยอมรับสมมติฐานหลักข้อที่ 3

ต่อไปนี้เป็นารแสดงการทดสอบสมมติฐานรองข้อ 3.1 – 3.3

การพิสูจน์สมมติฐานรองข้อที่ 3.1 ซึ่งตั้งไว้ว่า “โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้า มีความสัมพันธ์แบบผกผันกับการรับรู้เรื่องความเสี่ยงในการถูกจับกุม” นั้น ผลการทดสอบปรากฏดังแสดงไว้ในตารางและคำบรรยายท้ายตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความเสี่ยงในการถูกจับกุมกับระดับโอกาสในการกระทำผิด
ของกลุ่มตัวอย่าง

การรับรู้ความเสี่ยงในการ ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย	ระดับโอกาสในการกระทำผิด		รวม
	ต่ำ	สูง	
ต่ำ	6 (31.6 %)	13 (68.4 %)	19 (100.0 %)
สูง	69 (52.7 %)	62 (47.3 %)	136 (100.0 %)
รวม	75 (50.0 %)	75 (50.0 %)	150 (100.0 %)

*** Pearson Chi-Square = 2.953, Phi = .086, Sig. = .043

จากข้อมูลในตารางที่ 4.35 เห็นได้ว่า การรับรู้ความเสี่ยงที่จะถูกจับกุมกับโอกาสในการกระทำผิดของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์แบบผกผัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ความเสี่ยงในการถูกจับกุมต่ำ มีการรับรู้โอกาสที่จะกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้าอยู่ในระดับสูง (68.4 %) ตรงกันข้าม กลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ความเสี่ยงในการถูกจับกุมสูง ก็มีโอกาสที่จะกระทำผิดในเรื่องยาบ้าต่ำกว่า (52.7 %) เช่นเดียวกัน ซึ่งความสัมพันธ์นี้อยู่ในระดับพอสมควร โดยสังเกตได้จากร้อยละในตารางและค่าสัมประสิทธิ์ Phi ซึ่งมีค่าเท่ากับ .086 และเมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างแล้วก็สามารถยอมรับได้ในทางสถิติ เนื่องจากมีค่าความคลาดเคลื่อนหรือนัยสำคัญทางสถิติเพียง .043 ซึ่งน้อยกว่า .05 ที่ผู้ศึกษาตั้งไว้ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานรองข้อที่ 3.1

การพิสูจน์สมมติฐานรองข้อที่ 3.2 ซึ่งตั้งไว้ว่า “โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้า มีความสัมพันธ์แบบผกผันกับการรับรู้เรื่องความเสี่ยงในการถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย” นั้น ผลการทดสอบปรากฏดังแสดงไว้ในตารางและคำบรรยายท้ายตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความเสี่ยงในการถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย
กับระดับโอกาสในการกระทำผิดของกลุ่มตัวอย่าง

การรับรู้ความเสี่ยงในการ ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย	ระดับโอกาสในการกระทำผิด		รวม
	ต่ำ	สูง	
ต่ำ	4 (28.6 %)	10 (71.4 %)	14 (100.0 %)
สูง	71 (52.2 %)	65 (47.8 %)	136 (100.0 %)
รวม	75 (50.0 %)	75 (50.0 %)	150 (100.0 %)

*** Pearson Chi-Square = 2.836, Phi = .092, Sig. = .046

จากข้อมูลในตารางที่ 4.36 เห็นได้ว่าการรับรู้ความเสี่ยงในการถูกดำเนินคดีตามกฎหมายกับโอกาสในการกระทำผิดของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์แบบผกผัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ความเสี่ยงในการถูกดำเนินคดีตามกฎหมายต่ำ มีการรับรู้โอกาสที่จะกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้าอยู่ในระดับสูง (71.4 %) ตรงกันข้าม กลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ความเสี่ยงในการถูกดำเนินคดีตามกฎหมายสูง ก็มีการรับรู้โอกาสที่จะกระทำผิดในเรื่องยาบ้าต่ำกว่า (52.2 %) เช่นเดียวกัน ซึ่งความสัมพันธ์นี้อยู่ในระดับพอสมควร โดยสังเกตได้จากร้อยละในตารางและค่าสัมประสิทธิ์ Phi ซึ่งมีค่าเท่ากับ .092 และเมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างแล้วก็สามารถยอมรับได้ในทางสถิติ เนื่องจากมีค่าความคลาดเคลื่อนหรือนัยสำคัญทางสถิติเพียง .046 ซึ่งน้อยกว่า .05 ที่ผู้ศึกษาตั้งไว้ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานรองข้อที่ 3.1 ที่ตั้งเอาไว้

การพิสูจน์สมมติฐานรองข้อที่ 3.3 ซึ่งตั้งไว้ว่า “โอกาสในการกระทำผิดในเรื่องยาบ้า มีความสัมพันธ์แบบผกผันกับการรับรู้เรื่องความเสี่ยงในการถูกศาลตัดสินลงโทษ ” นั้น ผลการทดสอบปรากฏดังแสดงไว้ในตารางและคำบรรยายท้ายตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.37

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความเสี่ยงในการถูกตัดสินลงโทษ
กับระดับโอกาสในการกระทำผิดของกลุ่มตัวอย่าง

การรับรู้ความเสี่ยงในการ ถูกศาลตัดสินลงโทษ	ระดับโอกาสในการกระทำผิด		รวม
	ต่ำ	สูง	
ต่ำ	3 (23.1 %)	10 (76.9 %)	13 (100.0 %)
สูง	72 (52.6 %)	65 (47.4 %)	137 (100.0 %)
รวม	75 (50.0 %)	75 (50.0 %)	150 (100.0 %)

*** Pearson Chi-Square = 4.127, Phi = .042, Sig. = .021

จากข้อมูลในตารางที่ 4.37 เห็นได้ว่า การรับรู้ความเสี่ยงในการถูกตัดสินลงโทษกับโอกาสในการกระทำผิดของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์แบบผกผัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ความเสี่ยงในการถูกศาลตัดสินลงโทษต่ำ มีการรับรู้โอกาสที่จะกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้าอยู่ในระดับสูง (76.9 %) ตรงกันข้ามกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ความเสี่ยงในการถูกศาลตัดสินลงโทษสูง ก็มีการรับรู้โอกาสที่จะกระทำผิดในเรื่องยาบ้าต่ำกว่า (52.6 %) เช่นเดียวกัน และความสัมพันธ์นี้อยู่ในระดับพอสมควร โดยสังเกตได้จากค่าสัมประสิทธิ์ Phi ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.042 อย่างไรก็ตาม ค่าความแตกต่างจากร้อยละในตารางมากพอสมควร และค่าความคลาดเคลื่อนในทางสถิติ สามารถยอมรับได้ เนื่องจากมีค่าความคลาดเคลื่อนหรือนัยสำคัญทางสถิติเพียง .039 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า .05 ที่ผู้ศึกษาตั้งไว้ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานรองที่ตั้งไว้ในข้อที่ 3.3

ตารางที่ 4.38 ตารางแสดงผลสรุปสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐาน	ยอมรับ	ปฏิเสธ
หลักข้อที่ 1. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้า มีโอกาสกระทำผิดในเรื่องยาบ้าแตกต่างไปจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง		/
หลักข้อที่ 2 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในข้อหาที่มีอัตราโทษสูง จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดในข้อหาที่มีอัตราโทษต่ำ สำหรับสมมติฐานข้อนี้ ไม่ได้มีการทดสอบโดยตรงเพราะจะไปซ้ำซ้อนกับการทดสอบสมมติฐานรองข้อที่ 2.1 – 2.10		
รองข้อที่ 2.1 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าข้อหาเสพ		/
รองข้อที่ 2.2 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าข้อหาเสพ	/	
รองข้อที่ 2.3 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหาผลิต นำเข้า จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าข้อหาเสพ	/	
รองข้อที่ 2.4 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าข้อหาเสพ	/	
รองข้อที่ 2.5 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในความผิดข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม		/

สมมติฐาน	ยอมรับ	ปฏิเสธ
รองข้อที่ 2.6 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าใน ความผิดข้อหา ผลิต นำเข้า จะน้อยกว่าโอกาสในการ กระทำผิดเรื่องยาบ้าข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณ เป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม	/	
รองข้อที่ 2.7 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าใน การกระทำผิดข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าข้อหา ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม		/
รองข้อที่ 2.8 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าใน ความผิดข้อหา ผลิต นำเข้า จะน้อยกว่าโอกาสในการ กระทำผิดเรื่องยาบ้าข้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ใน ครอบครองเพื่อจำหน่ายคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ ไม่ เกิน 100 กรัม	/	
รองข้อที่ 2.9 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าข้อหา จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายคำนวณ เป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม จะมากกว่าข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย	/	
รองข้อที่ 2.10 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าข้อหา ผลิต นำเข้า จะมากกว่าข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย	/	
หลักข้อที่ 3 โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้ามี ความสัมพันธ์แบบผกผันกับการรับรู้เรื่องความเสี่ยงใน การกระทำผิด (หมายความว่ายิ่งรับรู้การกระทำผิด เสี่ยงมากขึ้นเท่าไร ก็ยิ่งจะรับรู้โอกาสในการกระทำผิด น้อยลงเท่านั้น)		/
รองข้อที่ 3.1 โอกาสในการกระทำผิดในเรื่องยาบ้ามี ความสัมพันธ์แบบผกผันกับการรับรู้เรื่องความเสี่ยง ในการจะถูกจับกุม	/	

สมมติฐาน	ยอมรับ	ปฏิเสธ
รองข้อที่ 3.2 โอกาสในการกระทำผิดในเรื่องยาบ้ามีความสัมพันธ์แบบผกผันกับการรับรู้เรื่องความเสี่ยงในการถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย	/	
รองข้อที่ 3.3 โอกาสในการกระทำผิดในเรื่องยาบ้ามีความสัมพันธ์แบบผกผันกับการรับรู้เรื่องความเสี่ยงในการถูกศาลตัดสินลงโทษ	/	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในบทที่ผ่านมาทำให้ทราบถึงรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทั้งหมด และเมื่อพิจารณาถึงผลของการพิสูจน์สมมติฐานการวิจัยทั้ง 15 ข้อแล้ว ปรากฏว่ายอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ได้แก่ ข้อที่ 2.2, 2.3, 2.4, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 3.1, 3.2 และข้อที่ 3.3 และปฏิเสธสมมติฐาน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 2.1, 2.5 และข้อที่ 2.10 ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลกล่าวโดยการนำเสนอในรูปแบบความเรียง ส่วนในหัวข้อถัดไปเป็นการแสดงปัญหาที่พบในการวิจัย และข้อเสนอแนะการวิจัยในครั้งนี้โดยได้แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ความเสี่ยงที่จะถูกจับกุม ถูกส่งฟ้องดำเนินคดี และถูกตัดสินลงโทษ ข้อมูลเกี่ยวกับการให้ลำดับความสำคัญของโอกาสในการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจในแต่ละสายงานและข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสในการกระทำผิดมากที่สุด และน้อยที่สุดในแต่ละข้อหาความผิด

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ในการครั้งนี้ได้ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่โดยตรง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า และประชาชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้ามีจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 26.7) ส่วนที่เหลือเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับยาบ้า (ร้อยละ 20.0)

1.2 ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในเรื่องเกี่ยวกับลำดับความสำคัญของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานต่างๆ เกี่ยวกับโอกาสกระทำผิด

ผลการศึกษาปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานด้านการป้องกันปราบปรามเป็นลำดับที่ 1 ลำดับที่ 2 คือ สายงานด้านสืบสวน ลำดับที่ 3 คือ สายงานด้านสอบสวน รองลงมา คือ สายงานด้านจราจร สำหรับในลำดับสุดท้าย คือ สายงานด้านธุรการ เนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างโดย ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปรามว่ามีโอกาสในการกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้ามากที่สุด รองลงมาเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติ

หน้าที่ด้านสืบสวน สำหรับในสายงานด้านธุรการกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญน้อยที่สุด มีข้อน่าสังเกตในเรื่องนี้อยู่ว่าความสอดคล้องกันในเรื่องความเห็นของผู้ตอบนั้นยังไม่ค่อยจะมากเท่าไรนัก ในกรณีความสำคัญอันดับแรก มีผู้เห็นสอดคล้องกันไม่ถึงร้อยละ 70 และความสำคัญในอันดับรองลงมาไม่ถึงร้อยละ 60 จะมีก็แต่กรณีอันดับสุดท้าย (สายธุรการ) เท่านั้นที่ความสอดคล้องกันมากเกือบร้อยละ 80

จะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายป้องกันปราบปราม และสายสืบสวน มีโอกาสที่จะใกล้ชิดกับประชาชนมากกว่าในสายงานอื่นๆ ประกอบกับลักษณะการทำงานแล้วส่วนใหญ่จะให้โทษแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องมากกว่าให้คุณ หน้าที่และความรับผิดชอบดังกล่าวทำให้มองเห็นช่องทางที่จะแสวงหาผลประโยชน์ได้โดยไม่ยากนัก กรณีนี้เองทำให้การรับรู้สู่สังคมภายนอกไม่ว่าจะเป็นตำรวจด้วยกันเองหรือกับประชาชนเป็นไปในด้านลบมากกว่าด้านบวก สำหรับในสายจราจรและสายธุรการนั้น โดยหน้าที่และความรับผิดชอบของทั้งสองสายงานนั้น มักจะเป็นการให้บริการแก่ประชาชนมากกว่าที่จะไปจับกุมประกอบกับไม่ค่อยมีโอกาสได้ใกล้ชิดกับประชาชนมากนัก จึงทำให้การรับรู้ไปสู่สังคมภายนอกในด้านลบนั้นมีน้อยกว่า หรืออาจกล่าวได้ว่า การรับรู้โอกาสในการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานด้านป้องกันปราบปราม และสายสืบสวน จะมีมากกว่าในสายงานจราจรและธุรการ

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับลำดับความสำคัญของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานต่างๆ เกี่ยวกับโอกาสในการกระทำผิดที่ได้จากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง

ผลการศึกษาปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้าให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปรามเป็นลำดับที่ 1 สอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ ลำดับที่ 2 คือ สายงานด้านสืบสวน มีความเห็นตรงกันกว่าครึ่งเล็กน้อย ลำดับที่ 3 คือ สายงานสอบสวนเห็นตรงกันไม่ถึงครึ่ง ลำดับที่ 4 คือ สายงานจราจร เห็นตรงกันเกินครึ่งเล็กน้อย และลำดับสุดท้าย คือ สายงานธุรการ เห็นตรงกันประมาณ 3 ใน 4

ในปัจจุบันพบว่างานในหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีปริมาณมาก เมื่อเปรียบเทียบกับกำลังตำรวจในแต่ละท้องที่ แต่ค่าตอบแทน (เงินเดือน หรือเบี้ยเลี้ยง) ที่ได้จากราชการกลับมีเพียงเล็กน้อยไม่สมดุลกับรายจ่าย ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจำต้องแสวงหารายได้จากสิ่งอื่นมาทดแทน หากเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายปฏิบัติการแล้ว ก็สามารถหารายได้เสริม เช่น การรับจ้างจากสถานบริการต่างๆ ในการควบคุมดูแลความเรียบร้อย เป็นต้น โดยไม่ยากนัก แต่หากเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานด้านอื่นๆ ก็ไม่ยากนักที่จะหารายได้เสริมเช่นนี้ได้ นอกจากนี้แล้วหากเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่อยู่ในระเบียบวินัยแล้ว ก็อาจจะหารายได้จากวิธีที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายต่างๆ ทุกรูปแบบ หากเป็นประชาชนกระทำผิดในลักษณะเช่นนี้ ก็เป็นเรื่องยากที่จะรอดพ้นเงื้อมมือกฎหมายไปได้ แต่หากตำรวจแล้วโอกาสที่จะรอดพ้นเงื้อมมือกฎหมายนั้นเป็นไปได้สูง เนื่องจากเห็นช่องทางที่จะ

หลบเลี่ยงกฎหมายได้ สิ่งเหล่านี้เองทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงรับรู้ความเสี่ยงที่จะถูกจับกุมอยู่ในระดับต่ำกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง หรือรับรู้ว่ามีโอกาสในกระทำผิดได้มากกว่า

1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการให้ลำดับความสำคัญโอกาสในการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายงานต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับยาบ้า

ผลการศึกษาปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้าตรงให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานป้องกันปราบปรามเป็นลำดับที่ 1 สอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ ลำดับที่ 2 คือ สายงานสืบสวน มีความเห็นตรงกันเกือบ 3 ใน 4 ลำดับที่ 3 คือ สายสอบสวน ลำดับที่ 4 คือ สายจราจร มีความเห็นตรงกันเป็นส่วนใหญ่ สำหรับสายงานธุรการ กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญสอดคล้องกันเป็นลำดับสุดท้าย สรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างข้างต้นได้ให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานป้องกันปราบปราม ว่ามีโอกาสที่จะกระทำผิดมากที่สุดแต่ก็มีความเห็นไม่ค่อยตรงกับในกรณีสายสืบสวน สายสอบสวน และสายจราจร สำหรับสายธุรการส่วนใหญ่ก็เห็นตรงกันว่ามีโอกาสในการกระทำผิดน้อยที่สุด

การบริหารงานบุคคลของตำรวจโดยเฉพาะในเรื่องของการแต่งตั้งโยกย้ายแล้ว พบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่สามารถโยกย้ายไปปฏิบัติงานในสายงานอื่นๆ ได้ หากมีคุณสมบัติตามที่ระเบียบกำหนดไว้ เช่น ตำรวจในสายงานด้านธุรการ สามารถโยกย้ายไปทำงานในสายป้องกันปราบปราม หรือสายสืบสวนได้ สายงานป้องกันปราบปราม หรือสายสืบสวน ก็สามารถที่จะโยกย้ายไปทำงานในสายงานด้านธุรการหรือสายจราจรได้เช่นเดียวกัน สิ่งเหล่านี้เองที่ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีโอกาสปฏิบัติหน้าที่ในสายงานด้านใดมากที่สุด ส่วนใหญ่มักจะเคยปฏิบัติหน้าที่ในสายงานด้านอื่นๆ มาเกือบทั้งสิ้น และรับรู้ได้ว่าสายงานด้านใดมีโอกาสกระทำผิดสูงหรือต่ำกว่า กรณีดังกล่าวทำให้กลุ่มตัวอย่างรับรู้ว่ามีโอกาสปฏิบัติหน้าที่โดยตรงหรือไม่โดยตรงก็ตาม จะรับรู้โอกาสในการกระทำผิดไม่แตกต่างกัน

1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับการให้ลำดับความสำคัญของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานต่างๆ เกี่ยวกับโอกาสในการกระทำผิดที่ได้จากเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า

ผลการศึกษาปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้าโดยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานป้องกันปราบปรามเป็นลำดับแรกสอดคล้องกัน ลำดับที่ 2 คือ สายสืบสวน สอดคล้องกันเพียงครึ่งเดียว ในลำดับที่ 3 คือ สายสอบสวน สอดคล้องกัน

เกินครึ่งเล็กน้อย ลำดับที่ 4 คือ สายจรรยา สอดคล้องกันเกือบ 3 ใน 4 และให้ความสำคัญกับสายธุรการ เป็นลำดับสุดท้ายซึ่งสอดคล้องกันกว่าร้อยละ 80

เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากเจ้าหน้าที่ตำรวจในทุกกลุ่มย่อยแล้ว ก็พอจะลงความเห็นได้ว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงจะมีความเห็นสอดคล้องกันมากกว่าตำรวจกลุ่มอื่นในกรณีการจัดลำดับความสำคัญอันดับแรก แต่น้อยกว่าในกรณีจัดลำดับความสำคัญอันดับสุดท้าย ส่วนตำรวจที่กระทำคามผิดมีความสอดคล้องกันในกรณีอันดับหนึ่งน้อยกว่า และสอดคล้องในกรณีอันดับสุดท้ายมากกว่ากลุ่มอื่น สำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง ความสอดคล้องในการจัดอันดับจะอยู่ระหว่าง 2 กลุ่มย่อยที่กล่าวมาแล้ว

1.6 ข้อมูลจากประชาชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้าที่ได้ให้ลำดับความสำคัญของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานต่างๆ เกี่ยวกับโอกาสในการกระทำผิด

ผลการศึกษาปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้าส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายสืบสวนเป็นลำดับแรก มีความสอดคล้องกันเพียงครั้งเดียว ลำดับที่ 2 คือ สายงานป้องกันปราบปราม สอดคล้องกันเป็นส่วนน้อย ลำดับที่ 3 คือ สายสอบสวน มีความเห็นสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ ลำดับที่ 4 คือ สายจรรยา มีความสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ และลำดับสุดท้าย คือ สายธุรการ มีความสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่กระทำผิดในเรื่องยาบ้าให้ความสำคัญแตกต่างไปจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มข้างต้น คือ ในสายงานสืบสวนว่ามีโอกาสในการกระทำผิดมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 แต่ก็มีสัดส่วนใกล้เคียงกันกับในลำดับที่ 2 คือ สายงานป้องกันปราบปราม รองลงมา คือ สายสอบสวน และสายจรรยา และลำดับสุดท้ายกลุ่มตัวอย่างนี้ได้ให้ความสำคัญสอดคล้องเช่นเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ สายธุรการ

กรณีของประชาชนที่กระทำผิดนี้มีความเห็นแตกต่างไปจากทั้ง 3 กลุ่มที่ผ่านมาก็เนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานด้านสืบสวนมักจะใช้วิธีการในรูปแบบต่างๆ เพื่อที่จะจับกุมผู้กระทำผิดให้ได้ แต่วิธีการที่นิยมและได้ผลมากที่สุด คือ วิธีการล่อซื้อ (การส่งสายสืบซึ่งมักจะเป็นพวกที่ติดยาด้วยกัน หรือไม่ก็เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานด้านสืบสวนเองที่มักจะแต่งกายคล้ายพวกติดยาเสพติดทำให้ผู้กระทำผิดไว้ใจจนกระทั่งจับกุมตัวผู้กระทำผิดได้) วิธีการนี้เองประชาชนที่กระทำผิด ส่วนใหญ่แล้วมักจะถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจสายสืบเหล่านี้จับกุมมาเกือบทั้งสิ้น ด้วยเหตุผลนี้เอง จึงทำให้ประชาชนมองเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานด้านสืบสวน มีโอกาสในการกระทำผิดในเรื่องยาบ้าได้มากกว่าในสายงานด้านอื่นๆ

1.7 ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ในเรื่องโอกาสกระทำผิดมากที่สุด และน้อยที่สุดในแต่ละข้อหา

ผลการศึกษาปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ที่รับรู้ว่ามีโอกาสกระทำผิดมากที่สุดนั้น ได้แก่ ข้อหาเสพ รongลงมา คือ ข้อหาจำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ส่วนการผลิต นำเข้า และส่งออก เพื่อจำหน่าย และข้อหาอื่นๆ ที่เหลือนั้นมีเพียงไม่ถึง 11 % ที่ตอบว่ามีโอกาสกระทำผิดมากที่สุด

ในทางกลับกันในเรื่องโอกาสกระทำผิดน้อยที่สุดนั้น ผลการศึกษาปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ากรณีที่มีโอกาสกระทำผิดน้อยที่สุดก็คือในข้อหาขู่งส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ ข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ส่วนในข้อหา เสพ, จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 100 กรัม, ผลิต นำเข้า และครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม นั้น มีไม่ถึง 10 % ที่ตอบว่าโอกาสในการกระทำผิดมีน้อย

สรุปรวมความได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มองเห็นโอกาสกระทำผิดมากที่สุดในข้อหาเสพ โดยมีสัดส่วนที่แตกต่างจากข้อหาอื่นอย่างชัดเจน ในส่วนของการมีโอกาสกระทำผิดน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อหาขู่งส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ และผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากในข้อหาเสพ เป็นข้อหาที่มีโทษจำคุก ประกอบกับเป็นข้อหาที่มีการรับรู้กันอย่างแพร่หลายทั้งในหมู่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้กระทำผิด ส่วนข้อหาขู่งส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพนั้น ถึงแม้จะเป็นข้อหาที่มีโทษจำคุกเช่นเดียวกับข้อหาเสพ แต่เป็นข้อหาที่ไม่ค่อยมีการรับรู้กันอย่างแพร่หลายทั้งในหมู่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงและผู้กระทำผิด ดังนั้น จึงประเมินว่ามีโอกาสในการกระทำผิดน้อยที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.8 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ความเสี่ยงที่จะถูกจับกุม ถูกส่งฟ้องดำเนินคดี และถูกตัดสินลงโทษของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาปรากฏว่าการรับรู้ความเสี่ยงที่จะถูกจับกุมของกลุ่มตัวอย่างนั้นส่วนใหญ่ให้คำตอบว่าอยู่ในระดับมากและค่อนข้างมาก ส่วนที่เหลือน้อยกว่ามากและค่อนข้างมาก ในส่วนของการรับรู้ความเสี่ยงที่จะถูกส่งฟ้องดำเนินคดี ผลการศึกษาปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้คำตอบว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนที่เหลือน้อยกว่ามาก สำหรับการรับรู้ความเสี่ยงที่จะถูกศาลตัดสินลงโทษ ผลการศึกษาปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้คำตอบว่า อยู่ในระดับมากและค่อนข้างมาก ที่เหลือน้อยกว่ามากตรงกันข้าม ดังนั้น จึงพอจะสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้เรื่องความเสี่ยงว่าอยู่ในระดับสูงมาก (ระหว่าง 87.4 – 90.7 %) สำหรับในกรณีที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงถูกส่งฟ้อง และถูกศาลตัดสินลงโทษนั้น แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบเชื่อว่าเมื่อคดีไปถึงอัยการ และศาลแล้วโอกาสที่จะรอดพ้นคดีเป็นไปได้ยาก

อนึ่ง ในเชิงวิชาการการรับรู้โอกาสในการกระทำผิดดังกล่าวเป็นเรื่องของจิตวิสัยชัดเจนยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาจากลักษณะทางประชากร ประสบการณ์ในด้านความสำเร็จและความล้มเหลว (ต้องโทษ) และนิสัยใจคอของผู้กระทำผิด กล่าวคือ ในขณะที่ผู้กระทำผิดมีอายุมากขึ้น และคาดหมายได้ว่าโทษที่จะได้รับจากการกระทำผิดไม่สำเร็จในครั้งต่อไปจะรุนแรงยิ่งขึ้น อาชญากรที่ประสบความสำเร็จน้อยแต่ล้มเหลวมากในช่วงเวลาที่ผ่านมาไม่นาน อาจจะมีโอกาสที่อำนวยให้กระทำผิดต่อไปไม่น่าจะมีอีก เพราะยอมไม่ได้ที่จะต้องโทษจำคุกระยะยาวอีกต่อไป ซึ่ง Bandura ซึ่งให้เห็นว่าคนเราจะมีการประเมินโทษตามกฎหมายแตกต่างกันไปได้ ผู้ที่ไม่เคยหรือเกือบไม่เคยกระทำผิดจะประเมินความเสี่ยงสูงกว่าความเป็นจริงตามวัตถุวิสัยโทษตามกฎหมายถึงแม้ว่าเขา แต่ก็อาจถูกมองว่าหนักพอที่จะทำลายอนาคตของเขาได้นั้นก็หมายความว่า แม้จะทราบดีว่าการเสี่ยงในเชิงวัตถุวิสัยจะอยู่ในระดับต่ำแต่ก็ไม่กล้าทำผิดกฎหมาย อย่างไรก็ตามคนเรายังถลาลึกลงไปมากเท่าไร (กรณีผู้กระทำผิดยังมิได้ถูกจำคุก) โทษทัณฑ์ตามกฎหมายหรือ/และทางสังคมก็ยังมีผลยับยั้งน้อยลงมากเท่านั้น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มเกี่ยวกับการรับรู้โอกาสที่จะถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกตัดสินลงโทษ

2.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้า

2.1.1 โอกาสที่จะถูกจับกุม

ผลการศึกษาปรากฏว่าในข้อหาขยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ ซึ่งเป็นข้อหาที่ไม่ค่อยมีใครรู้จักนั้น ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงส่วนใหญ่เกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ตอบว่าโอกาสถูกจับกุม น้อยมากและค่อนข้างน้อย ส่วนที่เหลือตอบว่า ค่อนข้างมากและมาก

ในข้อหา เสพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่ามีโอกาสที่จะถูกจับกุมมากและค่อนข้างมาก ที่เหลือตอบว่า ค่อนข้างน้อยและน้อยมาก

ในข้อหา ครอบครองปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า มีโอกาสที่จะถูกจับกุมค่อนข้างมากและมาก ส่วนที่เหลือตอบไปในทางตรงกันข้าม

ในข้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณค่านวมเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า มากและค่อนข้างมาก ส่วนที่เหลือตอบไปในทางตรงกันข้าม

ในข้อหา ผลิต นำเข้า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างน้อยและน้อยมาก ส่วนที่เหลือตอบไปในทางตรงกันข้าม

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าน้อยและน้อยมาก สำหรับที่เหลือตอบว่า ค่อนข้างมากและมาก

จะเห็นได้ว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้า ส่วนใหญ่รับรู้โอกาสที่จะถูกจับกุมมากและค่อนข้างมาก ได้แก่ ข้อหาที่มีอัตราโทษต่ำหรือค่อนข้างต่ำ และในทางกลับกัน การกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้าที่มีอัตราโทษสูง โอกาสที่จะกระทำผิดก็จะอยู่ในระดับต่ำ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ โอกาสที่จะถูกจับกุมมีความสัมพันธ์แบบผกผันกับอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดไว้

2.1.2 โอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย

ผลการศึกษาปรากฏว่าในข้อหาของส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงส่วนใหญ่เกือบร้อยละเก้าสิบตอบว่า น้อยมากและค่อนข้างน้อย ส่วนที่เหลือตอบว่า ค่อนข้างมากและมาก

ในข้อหาเสพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า มากและค่อนข้างมาก ส่วนที่เหลือตอบว่า ค่อนข้างน้อยและน้อยมาก

ในข้อหา ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า มากและค่อนข้างมาก ส่วนที่เหลือตอบว่า ค่อนข้างน้อยและน้อยมาก

ในข้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า มากและค่อนข้างมาก ส่วนที่เหลือ คือ มาก ค่อนข้างน้อย และน้อยมาก

ในข้อหา ผลิต นำเข้า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า น้อยมากและค่อนข้างน้อย ส่วนที่เหลือตอบว่า มากและค่อนข้างมาก

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า ค่อนข้างน้อยและน้อยมาก ส่วนที่เหลือตอบว่า มากและค่อนข้างมาก

จะเห็นได้ว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้า ส่วนใหญ่รับรู้โอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย สำหรับข้อหาที่มีโทษต่ำหรือค่อนข้างต่ำนั้น มีระดับสูงหรือค่อนข้างสูง ในขณะที่ข้อหาที่มีอัตราโทษสูงหรือค่อนข้างสูง โอกาสที่จะถูกดำเนินคดีก็จะอยู่ในระดับต่ำหรือค่อนข้างต่ำ ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างอัตราโทษกับโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีแม้จะเป็นความสัมพันธ์แบบผกผัน แต่ก็เป็นคนละแบบกันกับกรณีเรื่องโอกาสในการกระทำผิด ซึ่งข้อมูลชุดนี้ได้สะท้อนความเป็นจริงที่ว่าผู้กระทำผิดที่มีทรัพยากรมากและใช้เทคโนโลยีสูงกว่าการกระทำผิดธรรมดาสามัญ มีโอกาสที่จะรอดพ้นเงื้อมมือกฎหมายได้มากกว่า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.3 โอกาสที่จะถูกศาลตัดสินลงโทษ

ผลการศึกษาปรากฏว่าในข้อหาขูยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องโดยตรงเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ตอบว่าน้อยมากและค่อนข้างน้อย ส่วนที่เหลือตอบว่ามากและค่อนข้างมาก ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วคดีในข้อหานี้เกือบจะไม่ปรากฏเป็นหลักฐานอย่างเป็นทางการ

ในข้อหา เสพ ส่วนใหญ่ตอบว่ามากและค่อนข้างมาก ที่เหลือตอบว่าไปในทางน้อยและน้อยมาก ในข้อหา ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า มากและค่อนข้างมาก ที่เหลือตอบไปในตรงกันข้าม

ในข้อหา จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า มากและค่อนข้างมาก ส่วนที่เหลือตอบว่า น้อยและน้อยมาก

ในข้อหา ผลิต นำเข้า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า น้อยมากและค่อนข้าง ส่วนที่เหลือตอบว่า มากและค่อนข้างมาก

ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าค่อนข้างน้อยและน้อยมาก สำหรับที่เหลือตอบว่ามากและค่อนข้างมาก

จะเห็นได้ว่า ในกรณีนี้ข้อมูลที่ได้มาจะใกล้เคียงและเป็นแบบแผนเดียวกันกับกรณีโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมายและด้วยข้อเท็จจริงอย่างเดียวกันกับที่กล่าวมาแล้ว

2.2 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง

2.2.1 โอกาสที่จะถูกจับกุม

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้า ส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีโอกาสที่จะถูกจับกุมมากและค่อนข้างมาก ได้แก่ ข้อหาเสพ และข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม ส่วนการรับรู้ว่ามีโอกาสที่จะถูกจับกุมค่อนข้างน้อยและน้อยมาก ได้แก่ ข้อหาผลิต นำเข้า, ข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย และข้อหาจำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม สำหรับในข้อหาขูยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีโอกาสที่จะถูกศาลตัดสินลงโทษน้อยมาก แต่อย่างไรก็ตามเมื่อสังเกตจากข้อมูลข้างต้นเห็นได้ว่าในข้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม โอกาสที่จะถูกจับกุมระหว่างการรับรู้ค่อนข้างน้อยกับค่อนข้างมาก และมาก โดยมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน กล่าวได้ว่า คำตอบที่ได้จากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่และไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง ไม่มีอะไรแตกต่างกันในสาระสำคัญในเรื่องโอกาสที่จะถูกจับกุม

2.2.2 โอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับยาบ้าโดยตรง ส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมายค่อนข้างมากและมาก ได้แก่ ซื้อหาเสพ, ซื้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม, ซื้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม และซื้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ส่วนโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย ค่อนข้างน้อย ได้แก่ ซื้อหา ผลิต นำเข้า สำหรับในข้อหา ยุงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ ส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีน้อยมาก แต่อย่างไรก็ตาม ในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย อยู่ระหว่างโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย ค่อนข้างมากกับน้อยมาก และค่อนข้างน้อย มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันในข้อมูลชุดนี้มีข้อน่าสังเกตอยู่ที่การประเมินโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมายในข้อหาผลิต นำเข้า ซึ่งอยู่ในระดับที่สูงกว่าซื้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ทั้งๆ ที่ข้อหาทั้ง 2 ข้อนี้มีอัตราโทษใกล้เคียงกันเรื่องนี้อาจจะอธิบายได้ด้วยข้อเท็จจริงที่ว่าผู้กระทำผิดในข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่ายมีจำนวนน้อย และเมื่อเทียบทราบเรื่องนี้ก็น้อย ก็เลยทำให้ประเมินไปในทางน้อย

2.2.3 โอกาสที่ถูกศาลตัดสินลงโทษ

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับยาบ้าโดยตรง ส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีโอกาสที่จะถูกศาลตัดสินลงโทษ ค่อนข้างมาก ได้แก่ ซื้อหาเสพ, ซื้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม, ซื้อหาจำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ส่วนโอกาสที่จะถูกศาลตัดสินลงโทษ ค่อนข้างน้อย ได้แก่ ซื้อหา ผลิต นำเข้า และซื้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย สำหรับในข้อหา ยุงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ ส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีน้อยมากด้วยเหตุผลที่เคยกล่าวมาแล้ว

กล่าวโดยสรุป การรับรู้โอกาสที่จะถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกศาลตัดสินลงโทษของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้า โดยส่วนใหญ่มีแนวโน้มรับรู้ในความผิดแต่ละข้อหาไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ รับรู้โอกาสที่จะถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกศาลตัดสินลงโทษในระดับสูง ได้แก่ ซื้อหา เสพ, ซื้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม และซื้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ส่วนรับรู้โอกาสที่จะถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกศาลตัดสินลงโทษในระดับต่ำ ได้แก่ ซื้อหา ผลิต นำเข้า และซื้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย

2.3 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิดในเรื่องยาบ้า

2.3.1 โอกาสที่จะถูกจับกุม

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิดในเรื่องยาบ้า ส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีโอกาสที่จะถูกจับกุมค่อนข้างมากและมาก ได้แก่ ซื้อหาเสพ, ซื้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม, ซื้อหาจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ส่วนซื้อหาที่โอกาสถูกจับกุมมีน้อยมากและค่อนข้างน้อย ได้แก่ ซื้อหา ผลิต นำเข้า และซื้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย

2.3.2 โอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิดในเรื่องยาบ้า ส่วนใหญ่เกินกว่าร้อยละ 70 รับรู้ว่ามีโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย ค่อนข้างมาก และมาก ได้แก่ ซื้อหาเสพ, ซื้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม, ซื้อหาจำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม สำหรับซื้อหา ผลิต นำเข้า และซื้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่ายนั้น ผู้ตอบกว่าครึ่งเล็กน้อย ได้ประเมินว่าโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีค่อนข้างมากและมาก ส่วนโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย น้อยมาก ได้แก่ ซื้อหาของส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ ซึ่งมีแนวโน้มเช่นเดียวกับการรับรู้โอกาสที่จะถูกจับกุม

2.3.3 โอกาสที่จะถูกศาลตัดสินลงโทษ

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิดในเรื่องยาบ้า ส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีโอกาสที่จะถูกจับกุมค่อนข้างมาก และมาก ได้แก่ ซื้อหาเสพ, ซื้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม, ซื้อหาจำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม, ซื้อหา ผลิต นำเข้า และซื้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ส่วนโอกาสที่จะถูกศาลตัดสินลงโทษ น้อยมาก ได้แก่ ซื้อหาของส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ ซึ่งทั้งหมดนี้มีแบบแผน เช่นเดียวกับการรับรู้โอกาสที่จะถูกจับกุม และดำเนินคดีตามกฎหมาย

2.4 ประชาชนที่กระทำผิดในเรื่องยาบ้า

2.4.1 โอกาสที่จะถูกจับกุม

ประชาชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า ส่วนใหญ่รับรู้ว่าจะโอกาสที่จะถูกจับกุมมาก และค่อนข้างมาก ได้แก่ ซื้อหาเสพ, ซื้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม และซื้อหาจำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 100 กรัม ส่วนการรับรู้ว่ามีโอกาสที่จะถูกจับกุม ค่อนข้างน้อย และน้อยมาก ได้แก่ ซื้อหา ผลิต นำเข้า และซื้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย

2.4.2 โอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย

ประชาชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า ส่วนใหญ่รับรู้ว่าจะโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมายมาก และค่อนข้างมาก ได้แก่ ซื้อหา เสพ, ซื้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม และซื้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 100 กรัม สำหรับในซื้อหา ผลิต นำเข้า และผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ส่วนใหญ่รับรู้ว่าจะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย ค่อนข้างมากและมาก แต่ก็ยังต่ำกว่ากรณีซื้อหาเสพ ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม และจำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 100 กรัม

2.4.3 โอกาสที่จะถูกตัดสินลงโทษ

ประชาชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า ส่วนใหญ่รับรู้ว่าจะโอกาสที่จะถูกศาลตัดสินลงโทษ ค่อนข้างมากและมาก ได้แก่ ซื้อหา เสพ, ซื้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม, ซื้อหา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 100 กรัม ซื้อหา ผลิต นำเข้า และซื้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย

กล่าวโดยสรุป การรับรู้โอกาสที่จะถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกศาลตัดสินลงโทษของประชาชนที่กระทำผิดในเรื่องยาบ้าส่วนใหญ่ มีแนวโน้มรับรู้ในความผิดแต่ละข้อหาไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ รับรู้โอกาสที่จะถูกจับกุม ดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกศาลตัดสินลงโทษอยู่ในระดับมากและค่อนข้างมาก ได้แก่ ซื้อหาเสพ, ซื้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม, ซื้อหาจำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม, ส่วนซื้อหา ผลิต นำเข้า และซื้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย รับรู้โอกาสที่จะถูกจับกุม ดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกศาลตัดสินลงโทษจะอยู่ในระดับต่ำกว่า อย่างไรก็ตาม มีเพียงซื้อหา ผลิต นำเข้า และซื้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้โอกาสที่จะถูกจับกุมที่อยู่ในระดับต่ำ แต่ก็มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันกับในระดับสูง นอกจากนั้นเมื่อเปรียบเทียบคำตอบของกลุ่มตัวอย่างย่อย 4 กลุ่ม ผลปรากฏออกมาว่ากลุ่มที่กระทำผิดไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือ

ประชาชนต่างก็รับรู้โอกาสที่จะถูกจับกุม ถูกดำเนินคดี และถูกตัดสินลงโทษใน 3 ข้อหาแรกค่อนข้างสูง และ 2 ข้อหา หลังค่อนข้างต่ำคล้ายคลึงกัน ในขณะที่กลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจอีก 2 กลุ่มย่อยที่ไม่ได้กระทำผิด (ในความเป็นจริงอาจจะเคย แต่ไม่มีใครจับได้ไต่กัน) ส่วนใหญ่รับรู้โอกาสที่กล่าวมาแล้วใน 3 ข้อหาแรก อยู่ในระดับปานกลางใกล้เคียงกัน (ต่ำกว่ากลุ่มเคยทำผิด) และใน 2 ข้อหาหลังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ใกล้เคียงกัน แต่ก็สูงกว่ากลุ่มที่กระทำผิดอยู่เล็กน้อย อย่างไรก็ตาม มีข้อที่น่าสนใจเกี่ยวกับกรณีข้อหาที่มีโทษ สูงกว่า คือ ผลิต นำ เข้า และผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย นั้น ปรากฏว่ากลุ่มผู้กระทำผิดส่วนใหญ่ (ตั้งแต่ร้อยละ 65 ขึ้นไป) รับรู้ว่าโอกาสที่จะถูกตัดสินลงโทษอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ในขณะที่ส่วนใหญ่ ของกลุ่มที่ไม่ได้กระทำผิดรับรู้ในเรื่องนี้ว่าอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ความแตกต่างที่กล่าวนี้คงอธิบายได้ ด้วยข้อเท็จจริงที่ว่า กลุ่มผู้กระทำผิดเป็นผู้ต้องคำพิพากษาและถูกคุมขังในเรือนจำ ดังนั้น ประสบการณ์ โดยตรงของตัวเอง และการที่พบหรือทราบว่าจำนวนของผู้ตัดสินลงโทษในข้อหาผลิต นำเข้า และผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย มีน้อยมากเมื่อเทียบกับผู้ที่ต้องโทษใน 3 ข้อหาแรกจึงทำให้เขาได้รับรู้ไปเช่นนั้น

อนึ่ง จากข้อมูลที่ได้เสนอมานี้แล้วข้างต้นทำให้ทราบว่า การรับรู้โอกาสทั้ง 3 ด้านดังกล่าวขึ้นอยู่กับ การรับรู้อัตราโทษของความผิด กล่าวคือ หากรับรู้ว่าการผิดในข้อหาใดมีอัตราโทษตามกฎหมาย สูง โอกาสในการกระทำผิดในเรื่องยาบ้าจะต่ำ ตรงกันข้าม หากรับรู้ว่าการผิดในข้อหาใดมีอัตราโทษ ตามกฎหมายต่ำ ก็จะรับรู้ว่าการผิดในเรื่องยาบ้าสูง เช่นเดียวกัน รวมทั้งความแพร่หลาย ในแต่ละข้อหาที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้อีกด้วย ซึ่งสังเกตได้จากในความผิดข้อหา ยุงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพมี อัตราโทษตามกฎหมายต่ำ แต่กลุ่มตัวอย่างก็รับรู้ต่ำมาก แสดงให้เห็นว่าแม้โทษตามกฎหมายต่ำ แต่หาก ข้อหาดังกล่าวไม่แพร่หลายก็ทำให้การรับรู้ต่ำไปด้วย นอกจากนี้แล้วสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งสำหรับกลุ่ม ตัวอย่างนี้ก็คือประสบการณ์ในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งแสดงออกอย่างชัดเจนเห็นได้จากระดับการรับรู้ใน ความผิดแต่ละข้อหาจะแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่ายังมีประสบการณ์ในอดีตล้มเหลวมากเท่าไร ในช่วง เวลาที่ผ่านมาขอมมองเห็นช่องโอกาสที่จะกระทำผิดได้น้อยยิ่งขึ้นเท่านั้น นั่นคือ การรับรู้โอกาสทั้ง 3 ด้านจะอยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้โอกาสที่จะถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกศาลตัดสินลงโทษกับหน้าที่ความรับผิดชอบ

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนค่าเฉลี่ยของโอกาสที่จะถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกศาลตัดสินลงโทษของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบต่างกัน ซึ่งกลุ่มแรกคือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้า กลุ่มที่ 2 คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้า กลุ่มที่ 3 คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า และกลุ่มสุดท้ายคือ ประชาชนกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า ปรากฏว่าโดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และเพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่จึงได้ทดสอบด้วยวิธีการของเซฟเฟ ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างโอกาสที่จะถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกศาลตัดสินลงโทษและหน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่แตกต่างกัน ปรากฏว่าเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างกันตามวิธีการของเซฟเฟแล้ว พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งทางสถิติสามารถยอมรับความแตกต่างได้เพียง 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยาบ้ากับกลุ่มประชาชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า โดยกลุ่มประชาชนกระทำผิดมีค่าเฉลี่ยของโอกาสที่จะถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกศาลตัดสินลงโทษสูงกว่ากลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง ส่วนอีกคู่หนึ่งคือกลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกลุ่มประชาชนกระทำผิด โดยกลุ่มประชาชนกระทำผิดมีค่าเฉลี่ยของโอกาสที่จะถูกจับกุม ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกศาลตัดสินลงโทษสูงกว่ากลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงเช่นเดียวกัน นอกจากนี้แล้วปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างหรือมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอื่นจะสามารถยอมรับความแตกต่างได้แต่อย่างใด

ส่วนที่ 4 ผลการพิสูจน์สมมติฐานการศึกษา

เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นภาพและเข้าใจในเรื่องการทดสอบสมมติฐานได้ชัดเจน ผู้ศึกษาจึงเสนอผลสรุปออกมาในรูปของตารางง่าย ๆ ที่มีรายละเอียดของสมมติฐาน และเครื่องหมาย ที่แสดงว่ายอมรับได้หรือไม่หรือไม่ยอมรับหลังจากนั้นก็จะได้ให้เหตุผลสำหรับกรณีที่ไม่ยอมรับนั้น เป็นเรื่องที่อยู่บนพื้นฐานของวิชาการและหลักความน่าจะเป็นอยู่แล้วจึงได้จึงได้เสนอคำอธิบายไว้ด้วย

4.1 จากสมมติฐานหลักข้อแรกการที่ค่าเฉลี่ยของโอกาสในการกระทำผิดข้างต้นแทบจะไม่มี ความแตกต่างกัน นั้น น่าจะมาจากข้อเท็จจริงที่ว่าในชีวิตราชการของเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว โดยส่วนใหญ่ มักจะมีการสับเปลี่ยนสายงานอยู่เสมอๆ เช่น จากสายงานป้องกันปราบปรามโยกย้ายไปเป็นสายงานสืบสวน จากสายงานจราจร ไปสู่สายงานด้านธุรการ เป็นต้น ดังนั้น ถึงแม้ในปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างจะอยู่ในสายงานที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงหรือไม่โดยตรงก็ตาม แต่ที่ผ่านมามีในอดีตก็อาจเคยปฏิบัติงานใน

สายงานด้านอื่นๆ มาก่อน นอกจากนี้แล้วยังมีปัจจัยอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องอีกส่วนหนึ่งด้วย จึงทำให้การรับรู้ในเรื่องโอกาสในการกระทำผิดในเรื่องยาบ้าของทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน

4.2 สมมติฐานข้อที่ 2.1 ซึ่งตั้งไว้ว่า “ โอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม จะน้อยกว่าโอกาสในการกระทำผิดเรื่องยาบ้าในข้อหาเสพ ”

ผลของการวิเคราะห์ในเชิงสถิติปรากฏว่า โอกาสในการกระทำผิดในข้อหาครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม ไม่น้อยไปกว่ากรณีข้อหาเสพ และทำให้ปฏิเสธไม่ยอมรับสมมติฐานข้อนี้ (2.1) ไปแล้วนั้น ผู้ศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าโทษตามกฎหมายที่กำหนดไว้ สำหรับข้อหาทั้ง 2 นี้มีอัตราใกล้เคียงกันมาก จึงทำให้ผู้ตอบได้ประเมินโอกาสในการกระทำผิดไว้ใกล้เคียงกัน และผู้ศึกษาคิดว่าข้อเท็จจริงเรื่องอัตราโทษที่ใกล้เคียงกันน่าจะใช้อธิบายในกรณีสมมติฐานรองข้อที่ 2.5 และ 2.10 ซึ่งได้ปฏิเสธไม่ยอมรับด้วยเช่นเดียวกัน ส่วนกรณีที่ยอมรับสมมติฐานนั้น ก็ปรากฏให้เห็นข้อเท็จจริงเรื่องความแตกต่างเป็นอย่างมากของอัตราโทษ กล่าวคือ ข้อหาแต่ละคู่ที่เปรียบเทียบกันถ้ามีอัตราโทษแตกต่างกันมาก ก็จะทำให้ผู้ตอบประเมินไปว่าโอกาสที่จะกระทำผิดแตกต่างกันมากจนทำให้วิเคราะห์ได้ว่ามี นัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ข้อหาซึ่งมีอัตราโทษสูงกว่าจะถูกรับรู้ว่ามีโอกาสในการกระทำน้อยกว่า

อย่างไรก็ตาม การไม่ยอมรับสมมติฐานหลักข้อที่ 3 แต่กลับยอมรับสมมติฐานรองของข้อนี้คือ 3.1 – 3.3 นั้น เป็นเพราะข้อมูลที่ใช้ทดสอบสมมติฐานหลักข้อที่ 3 ครอบคลุมถึงการประเมินโอกาสในการกระทำผิดข้อหาแรก (การขู่งส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ) ซึ่งเป็นข้อหาที่ผู้ตอบเกือบทั้งหมดไม่ทราบว่าเป็นข้อหาที่มีอยู่ในกฎหมายด้วย และทำให้การประเมินโอกาสมีข้อบกพร่องอยู่มาก ดังนั้น เมื่อตัดข้อมูลชุดนี้ออกไปจากการพิจารณาแล้ว ก็ทำให้ความสัมพันธ์แบบผกผันที่ได้ตั้งไว้กลับมามีนัยสำคัญทางสถิติสำหรับสมมติฐานรองข้อที่ 3.1 – 3.3 เมื่อได้ตัดข้อมูลชุดดังกล่าวออกไปก็ทำให้มีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 3 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 5 ปัญหาที่พบในการวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.1 ปัญหาที่พบในการวิจัย

5.1.1 เกิดจากกลุ่มตัวอย่างโดยเฉพาะที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนที่กระทำผิดมักจะไม่ได้สนใจในการตอบคำถามทำให้ไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริง ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าสาเหตุดังกล่าวอาจมาจากเรื่องที่ว่าผู้วิจัยศึกษาซึ่งเกี่ยวกับการกระทำผิดของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจะเป็นการศึกษาถึงรายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตและโทษที่ได้รับจากการถูกจำคุก เป็นผลให้กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเกิดความไม่สบายใจและเห็นว่าเป็นการกล่าวถึงสิ่งไม่ดีซึ่งกลุ่มตัวอย่างไม่ต้องการจะพูดถึงอีก เมื่อมีผู้มาขอข้อมูลเพื่อนำไปใช้ศึกษาจึงทำให้เกิดความอับอาย ไม่อยากตอบคำถามตามความเป็นจริง นอกจากนี้การเปิดเผยความจริงในบางเรื่องอาจเข้าไปเกี่ยวข้องกับผู้มีชื่อเสียง ข้าราชการ นักการเมือง ฯลฯ ทำให้ผู้ตอบเกิดความไม่ไว้วางใจต่อตัวผู้วิจัย ซึ่งเกรงว่าจะได้รับอันตราย จากเหตุผลดังกล่าวทำให้เป็นการยากที่จะได้รับคำตอบที่แท้จริงหรือได้รับความร่วมมืออย่างเต็มที่จากผู้ตอบ

5.1.2 ในส่วนของข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางสถิติที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับยาบ้าซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่สาธารณชนให้ความสนใจเป็นพิเศษ มักจะไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือสำนักงาน ป.ป.ส. เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวมีผลกระทบต่อชื่อเสียงของผู้ที่ถูกกล่าวหา หากเปิดเผยไปแล้วอาจจะทำให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบหรือหน่วยงานนั้นๆ ถูกฟ้องร้องได้ แม้กระทั่งเป็นกรณีศาลวินิจัยแล้วว่าผู้นั้นกระทำผิดก็ตาม ผู้บังคับบัญชาที่มักจะไม่ให้ข้อมูลดังกล่าว เนื่องจากเกรงว่าจะได้รับการตำหนิจากผู้บังคับบัญชาระดับสูง สำหรับข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยได้จากการที่ผู้วิจัยได้ทำหนังสือในนามของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ซึ่งก็ได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยเป็นในครั้งนี้เป็นอย่างดี

5.1.3 ในบางครั้ง หลังจากที่ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปมอบให้กับผู้ตอบด้วยตนเองพร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาในการไปรับแบบสอบถามกลับคืนล่วงหน้าแล้ว แต่เมื่อถึงกำหนดตามที่นัดหมายไว้ปรากฏว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามบางรายยังไม่ได้ตอบแบบสอบถามหรือในรายอื่นซึ่งตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ไม่ทราบว่าจะนำไปเก็บไว้ที่ใดทำให้ต้องตอบใหม่อีกครั้งหนึ่ง ทำให้เสียเวลาในขั้นตอนของการรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงควรที่จะกำหนดระยะเวลาที่ใช้ตอบแบบสอบถามกลับคืนไว้พอสมควร แต่ไม่ควรที่จะกำหนดระยะเวลาไว้สั้นเกินไป หรือมากเกินไป

5.1.4 สำหรับการเข้าไปเก็บข้อมูลในเรือนจำแต่ละแห่งนั้น ผู้วิจัยควรประสานกับเจ้าหน้าที่เรือนจำแต่ละแห่งก่อน เพื่อที่เจ้าหน้าที่เรือนจำจะได้เข้าไปนัดแนะกับผู้ตอบแบบสอบถาม จะได้ให้ผู้ตอบเตรียมตัวในการให้ข้อมูล และผู้ตอบนี้จะช่วยบอกกับเจ้าหน้าที่เรือนจำอีกด้วยว่ามีผู้ต้องขังคนใดที่ถูกดำเนินคดีในลักษณะดังกล่าวบ้าง นอกจากนี้ในการเข้าไปเก็บข้อมูลควรที่จะเข้าไปเก็บในช่วงเวลา

ระหว่าง 09.00 – 11.00 น. เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ผู้ตอบแบบสอบถามสะดวกที่จะให้ข้อมูลที่สุด แต่หากเข้าไปเก็บในช่วงหลังจากเวลานี้แล้ว จะทำให้ผู้ตอบไม่ตั้งใจตอบ เนื่องจากจะต้องรีบไปทำภารกิจส่วนตัวในแต่ละวัน สำหรับในการเข้าไปเก็บข้อมูลในครั้งนี้นับได้ว่าได้รับความสะดวกเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเจ้าหน้าที่เรือนจำได้ช่วยเป็นธุระในการติดต่อกับตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.1.5 ขาดแคลนผลงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับการศึกษาถึงโอกาสในการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวกับยาเสพติดโดยตรง มีแต่เพียงงานวิจัยที่กล่าวถึงสาเหตุในการกระทำผิดของข้าราชการอื่นเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ เท่านั้น

5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ในการศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงโอกาสในการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ศึกษาเฉพาะกรณียาบ้า โดยได้ศึกษาปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ หน้าที่ความรับผิดชอบ โทษตามกฎหมาย และการรับรู้ความเสี่ยงที่จะถูกจับกุม ดำเนินคดีตามกฎหมาย และที่ศาลตัดสินลงโทษ โดยได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่มดังที่กล่าวมาแล้ว โดยไม่ได้ศึกษาถึงประวัติดังหลังของกลุ่มตัวอย่าง แต่ศึกษาเฉพาะตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเท่านั้น ซึ่งได้กำหนดขึ้นตามที่ได้จากทฤษฎี แนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง จะมีความสัมพันธ์กับโอกาสในการกระทำผิดหรือไม่ อย่างไร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการลดโอกาส อันเกิดจากปัจจัยดังกล่าว

5.2.1 ในการศึกษารั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาเฉพาะปัจจัยดังกล่าวข้างต้นเท่านั้น โดยมีได้ศึกษาปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลหรือมีความสัมพันธ์ เช่น การได้อยู่ในพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของยาบ้า แรงจูงใจอันเนื่องมาจากผลประโยชน์ที่เกิดจากยาบ้า เป็นต้น ซึ่งก็ถือว่าเป็นสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งในปัจจุบันเช่นเดียวกัน ในโอกาสต่อไปควรจะศึกษาว่ามีความสัมพันธ์กับโอกาสในการกระทำผิดในเรื่องยาบ้า รวมทั้งยาเสพติดชนิดอื่นๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างครอบคลุม

5.2.2 ในการศึกษารั้งต่อไปควรจะศึกษาด้วยว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ใช้ศึกษานั้น เคยดำรงตำแหน่งใดมาบ้างเป็นระยะเวลาเท่าใด เพื่อที่จะได้ทราบว่าคุณสมบัติผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในด้านใดมาบ้าง และควรที่จะสอบถามเกี่ยวกับความรู้ที่เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวกับยาเสพติด ว่ามีความรู้มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ควรหาความสัมพันธ์กับกลุ่มตัวอย่างประเภทอื่นๆ ประกอบด้วย เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง หรือกระทำผิดวินัยร้ายแรง เป็นต้น

5.2.3 ในการศึกษาที่ผ่านมา โดยมากมุ่งเน้นที่จะศึกษาถึงสาเหตุของการกระทำผิดเท่านั้น แต่มิได้ให้ความสนใจในช่วงจังหวะหรือช่องโอกาสที่ทำให้ผู้กระทำผิดตัดสินใจกระทำผิด ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปควรที่จะศึกษาถึงช่องโอกาสในการกระทำผิดของข้าราชการในแต่ละประเภท เพราะเหตุว่า ในแต่ละประเภทอาจมองเห็นช่องโอกาสที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตนแตกต่างกัน เพื่อที่จะนำมาเป็นแนวทางในการลดช่องโอกาสดังกล่าวได้อย่างครอบคลุม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

“เส้นทางยาบ้าจากสามเหลี่ยมทองคำถึงอาณาจักรคนมีสี” สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์

(19 – 25 มกราคม 2540) : 34

คณะทำงานจัดทำแผนแนวโน้มนโยบายยาเสพติดในช่วงแผนป้องกันและปราบปราม

ยาเสพติด พ.ศ. 2540-2544. สรุปสถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทยจำแนกตาม
ตัวยาเพื่อประกอบการจัดทำแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 5 ปี (พ.ศ. 2540-
2544). สำนักงานแผนงานและงบประมาณ กรมตำรวจ, 2539.

คณะทำงานศึกษาสภาพปัญหาอาชญากรรม และปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงภายในเพื่อใช้วางแผน

ปฏิบัติการของกรมตำรวจ. ผลการศึกษาวิเคราะห์ สภาพปัญหาอาชญากรรมและปัญหา
เกี่ยวกับความมั่นคงภายใน เพื่อใช้วางแผนปฏิบัติการของกรมตำรวจ ประจำปี 2538.

ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ กรมตำรวจ, 2538.

เครือวัลย์ ลีมอกษิชาติ และคณะ. การศึกษารูปแบบการสร้างวินัยข้าราชการ และปัจจัยที่มีผล

ต่อการกระทำผิดวินัยของข้าราชการกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข
รายงานการวิจัย. สำนักงานข้าราชการพลเรือน สำนักงานรัฐมนตรี, 2530.

จงจิตต์ โสภณคณาภรณ์. การเข้าสู่งานบริการทางเพศแบบแอมเฟตของสตรีที่มีการศึกษาใน

สถานเริงรมย์ : กรณีศึกษาค็อกเทลเลานจ์ ผับ และคาราโอเกะ. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ดุซงึ่บัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร,
2538.

จรัมพร สุระมณี. อาชญาวิทยาเบื้องต้น. นครปฐม : โรงพิมพ์โรงเรียนนายร้อยตำรวจ อำเภอ

สามพราน จังหวัดนครปฐม, 2536.

จำนง อติวัฒน์สิทธิ์. สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2537.

จำรัส มังคลารัตน์. การกระทำผิดของตำรวจ. ในที่ระลึกเนื่องในงานทอดกฐินสามัคคี ณ

วัดบ้านพวน อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมตำรวจ,
2525. (งานทอดกฐินสามัคคีของกรมตำรวจ ณ วัดบ้านพวน อำเภอพนมทวน จังหวัด
กาญจนบุรี เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม พุทธศักราช 2525)

จิตราภรณ์ วันสพงษ์. ที่มากระบวนการฟอกเงินในไทย. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ (5 – 11

พฤศจิกายน 2538) : 14 - 18

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. จิตวิทยาสังคม (SOC PSYCHO). เอกสารประกอบการสอน

: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา, 2542

- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. จิตวิทยาสังคม (SOC PSYCHO). เอกสารประกอบการสอน
: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา, 2543.
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. ทัศนคติและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ. จิตวิทยาสังคม (SOC PSYCHO).
เอกสารประกอบการสอน : ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา, 2543.
- ชูยศ ทองอยู่. ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการปราบปรามผู้กระทำผิดฐานผลิต และจำหน่าย
แอมเฟตามีน(ยาบ้า) : ศึกษาเฉพาะการรับรู้ของเจ้าหน้าที่ตำรวจศูนย์ป้องกันปราบปราม
ยาเสพติดให้โทษตำรวจภาค 7. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาอาชญวิทยา
และงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.
- คำรวิทย์ โชติเศรษฐ์. การกระทำผิดของข้าราชการตำรวจ สาเหตุ และมาตรการป้องกัน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขานโยบายและการวางแผนกำลังคน สถาบัน
เทคโนโลยี (เกริก), 2535.
- ธรรมรงค์ ปิ่นทะรุจิ และคนอื่นๆ. การกระทำผิดวินัยของข้าราชการตำรวจ. รายงาน
การวิเคราะห์ สำนักงานจเรตำรวจ กรมตำรวจ, 2532 .
- นวลจันทร์ ทักษิณกุล. อาชญากรรม (การป้องกัน : การควบคุม) กรุงเทพมหานคร
: พรทิพย์การพิมพ์, (ม.ป.ป.)
- ประจิม ศิลปพิพัฒน์. เอกสารการวิจัย เรื่อง การทุจริตและประพฤติมิชอบกับการดำเนินการตาม
กฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ. สถาบัน
พัฒนาข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ, 2535.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. สามมิติของการตำรวจไทยในทศวรรษใหม่. เอกสารประกอบ
การศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ อันดับที่ 20 คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบัน
พัฒนาบริหารศาสตร์, 2528.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร และ สังคีต พิริยะรังสรรค์. คอร์ปชั่นกับประชาธิปไตย. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพมหานคร : 179 การพิมพ์, 2537.
- แผนกรมตำรวจแม่บท ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2540 – 2544). สำนักงานแผนงานและงบประมาณ
กรมตำรวจ (30 กันยายน 2539), 2539.
- พงษ์ศักดิ์ คงตรีแก้ว. กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมและทัศนคติของนายตำรวจ
ชั้นสัญญาบัตร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ.2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2530.
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2521. กรุงเทพมหานคร : วิศิษฐ์สรอรรถ
(ฝ่ายการพิมพ์), 2540.

- มรกต เจริญสวัสดิ์. การศึกษาอิทธิพลของประสบการณ์เดิมต่อความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การเลี้ยงดูของไทย กับพฤติกรรมการกระทำผิดวินัยนักศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคต ศึกษานิพนธ์นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2525.
- รวมบทความความรู้เกี่ยวกับกฎหมายฟอกเงิน. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กับ การแก้ไขปัญหายาเสพติด. กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542. (เอกสารเผยแพร่)
- วิทย์ เทียงบุญธรรม. A New English – Thai Dictionary. พิมพ์ครั้งที่ 2. บริษัท รวมสาส์น จำกัด : กรุงเทพฯ, 2539.
- วิโรจน์ สุ่มใหญ่. ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายกับการเกิดอุบัติเหตุเกี่ยวกับการจราจรในกลุ่มผู้ขับรถบรรทุกทางไกล. รายงานการวิจัยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี, 2530.
- วุฒิ เหล่าสุนทร และคณะ. ความสัมพันธ์ของผู้ติดยาเสพติดกับการก่ออาชญากรรม. รายงานวิจัย. กรุงเทพมหานคร, 2524.
- วุฒิ เหล่าสุนทร และคณะ. อาชญากรรม : การค้ายาเสพติด (ศึกษาข้อมูลพื้นฐานขั้นตอนการค้ายาเสพติดของผู้ต้องขัง). รายงานการวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2536. (เอกสารเผยแพร่)
- ศูนย์ข้อมูลสถิติไทย. มองเศรษฐกิจ. เอกสารประกอบการศึกษา, 2543.
- สมชาย มหาวินสุ และคณะ. การแพร่ระบาดของแอมเฟตามีนในพื้นที่ภาคกลาง. เอกสารการวิจัย. หลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ 16 สถาบันพัฒนาข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการการศึกษา, 2539.
- สหัสสัช โลจายะ. สาเหตุการกระทำผิดทางวินัยของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการตำรวจที่กระทำผิดระหว่างปีพุทธศักราช 2538-2540. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- สำนักงาน ป.ป.ส. วารสารสำนักงาน ป.ป.ส. (มีนาคม – สิงหาคม 2530)
- สำนักงาน ป.ป.ส. วารสารสำนักงาน ป.ป.ส. (มีนาคม – สิงหาคม 2538)
- สำนักงาน ป.ป.ส. วารสารสำนักงาน ป.ป.ส. (มีนาคม – สิงหาคม 2540)
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. สาเหตุแห่งการกระทำผิดของข้าราชการ. รายงานวิจัย, 2529.

- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (บช.ปส.). สถิติผลการจับกุมคดียาเสพติด, 2542. <http://www.police.go.th.html>
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กองวินัย สรุปสถิติการลงโทษข้าราชการตำรวจที่กระทำผิดวินัยและถูกลงโทษ, 2542.
- สุพัตรา สุภาพ. สังคมวิทยา. (พิมพ์ครั้งที่ 20) กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2541.
- สุภาภรณ์ ใจสีทากุล. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงใจ ปัจจัยบำรุงรักษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาลภาครัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการพยาบาลศึกษาศาสตร์ วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- สุวรรณ สุวรรณเวช. การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ. นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 34 ประจำปีการศึกษา 2534 – 2535
- โสภา ชูพิกุลชัย และคณะ. การวิจัยกระทำผิดซ้ำของผู้ได้รับการปลดปล่อยจากการพระราชทานอภัยโทษหมู่ปี 2522 – 2523. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร, 2524.
- อภิรัตน์ พุ่มกumar. ความสัมพันธ์ไทย – สหรัฐอเมริกา : ศึกษากรณีพัฒนาการความร่วมมือขององค์เกี่ยวกับการควบคุมและปราบปรามยาเสพติดระหว่าง ค.ศ.1987 – 1997. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- อภิศักดิ์ เล่าห์ทวี. การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการทำวิสามัญฆาตกรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- อรรณพ วิสุทธีมรรค. พฤติกรรมกรรมการบริโภคยาเสพติด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2541.

ภาษาอังกฤษ

- AS Hornby and EC Parnwell. AN English-Reader's Dictionary. Bangkok : Thai Watana Panich , 1968.
- Bandura A. Social Foundations of Thought and Action. Englewood Cliffs, NJ : Prentice-Hall , 1986.
- Bandura A. and Jeffery R.W. “ Role of symbolic coding and rehearsal processes in observational learning.” Journal of Personality and Social Psychology, 1973.

- Chaiken C. and Chaiken J. Crime and Public Policy. San Francisco : ICS , 1979 .
- Cook P.J. Crime and Justice : An Annual Review of Research. Chicago : University of Chicago Press, 1986.
- Kenneth D. Tunnell , Choosing Crime : The Criminal Calculus of Property Offenders. Chicago : Nelsonhall, 1992.
- Landes W.M. Criminology Review Yearbook. Beverley Hills, CA : Sage , 1979.
- Pearsall, Judy Trumble and Bill. The Oxford English Reference Dictionary. Oxford : Oxford University Press , c1995.
- Philip Feldman. The Psychology of Crime. First published. Australia , 1993 .
- Thatcher Virginias. The New Webster Encyclopedic Dictionary of The English language. International ed. New York : Krolier , c1970 .

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.39

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของโอกาสในการกระทำผิดแต่ละข้อหา

ค่าเฉลี่ยของโอกาสในการกระทำผิด	เลข	เลข	กรอบครองๆ	จำหน่ายหรือมิไว้ในกรอบครองๆเพื่อจำหน่าย	ผลิต นำเข้า	ผลิต นำเข้า ส่งออกเพื่อจำหน่าย
เลข	Mean	3.1556	2.9378	3.0222	2.5044	2.5267
กรอบครองๆ		-	0.2178	0.1334*	0.6512*	0.6289*
จำหน่าย หรือมิไว้ในกรอบครองๆเพื่อจำหน่าย		-0.2178	-	-0.0844	0.4334	0.4111
ผลิต นำเข้า		-0.1334*	0.1334	-	0.5178	0.4955
ผลิต นำเข้า ส่งออกเพื่อจำหน่าย		-0.6512*	-0.4334	-0.5178	-	-0.0223
		-0.6289*	-0.4117	-0.4955	0.0223	-

* หมายถึง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤษภาคม 2543

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้วยข้าพเจ้า ร้อยตำรวจเอก ปัญญา ชะเอมเทศ นิสิตปริญญาโท ภาควิชาสังคมวิทยา และมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังทำวิทยานิพนธ์ในหัวเรื่อง “โอกาสในการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับยาเสพติด : ศึกษากรณียาบ้า”

ดังนั้น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามที่แนบมานี้ตามความเป็นจริงจากประสบการณ์และความคิดเห็นของท่านโดยไม่ต้องระบุชื่อของท่านลงในแบบสอบถาม คำตอบของท่านจะถือว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการศึกษาในครั้งนี้ และจะถือเป็นความลับ ข้าพเจ้าขอยืนยันว่าคำตอบที่ได้รับไม่มีผลกระทบใดๆ ทั้งต่อตัวท่านเองและหน่วยงานที่ท่านสังกัดอยู่ ตลอดจนไม่เกี่ยวข้องกับ การพิจารณาความดีความชอบหรือการประเมินผลการปฏิบัติงานแต่อย่างใด ข้อมูลที่ได้นี้จะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเพียงอย่างเดียว ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านเป็นอย่างดี สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณสำหรับความอนุเคราะห์ในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตำรวจเอก

(ปัญญา ชะเอมเทศ)

นิสิตปริญญาโท ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทร.2052477 , 2052465

แบบสอบถาม

เรื่อง

โอกาสในการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับยาเสพติด
ศึกษาเฉพาะกรณียาบ้า ซึ่งจะแบ่งคำถามออกเป็น 3 ชุดคำถาม ดังนี้

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ชุดคำถาม ดังต่อไปนี้

ชุดที่ 1 การรับรู้ของผู้กระทำความผิดในเรื่องยาบ้าว่า จะต้องเสี่ยงต่อการถูกจับกุม ถูกส่ง
ฟ้องดำเนินคดี และถูกศาลตัดสินลงโทษ มากน้อยเพียงใด , ลำดับความสำคัญของโอกาสในการ
กระทำความผิด และโอกาสในการกระทำความผิดมากที่สุด และน้อยที่สุด

ชุดที่ 2 โทษตามกฎหมาย และที่ศาลพิพากษาลงโทษในการกระทำผิดในข้อหาต่างๆ ใน
เรื่องยาบ้า

ชุดที่ 3 โอกาสที่ผู้กระทำความผิดแต่ละข้อหาที่เกี่ยวกับยาบ้าจะถูกจับกุม ดำเนินคดีตาม
กฎหมาย และถูกศาลตัดสินลงโทษ

โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่อง ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความจริงเกี่ยวกับตัวท่าน หรือ
เติมข้อความในช่องว่าง

ชุดที่ 1 การรับรู้เกี่ยวกับการกระทำผิดในเรื่องยาบ้า ได้แก่

1) ท่านคิดว่าผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับเรื่องยาบ้าจะต้องเสี่ยงต่อการถูกจับกุมมากน้อยแค่ไหน

( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย

( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก

1.1) เมื่อถูกจับกุมแล้ว โอกาสที่จะถูกส่งฟ้องดำเนินคดีมีมากน้อยแค่ไหน

( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย

( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก

1.2) ถ้าถูกฟ้องโอกาสที่จะถูกศาลตัดสินลงโทษมีมากน้อยแค่ไหน

( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย

( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก

1.3) ท่านสามารถจัดลำดับได้หรือไม่ว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจกลุ่มไหนมีโอกาสที่จะกระทำผิดในเรื่องยาบ้าได้มากที่สุด (สายป้องกันปราบปราม , สายสืบสวน , สายสอบสวน , สายจราจร , สายธุรการ)

ลำดับที่ 1.....

ลำดับที่ 2 .....

ลำดับที่ 3 .....

ลำดับที่ 4 .....

ลำดับที่ 5 .....

1.4) การกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้าในข้อหาใด ผู้กระทำผิดมีโอกาสกระทำผิดได้ **มากที่สุด**

( ) 1. ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ

( ) 2. เสพ

( ) 3. ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ ไม่ถึง 20 กรัม

( ) 4. จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ ไม่เกิน 100 กรัม

( ) 5. ผลิต นำเข้า

( ) 6. ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย

1.5) การกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้าในข้อหาใด ผู้กระทำผิดมีโอกาสกระทำผิดได้ **น้อยที่สุด**

( ) 1. ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ

( ) 2. เสพ

( ) 3. ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ ไม่ถึง 20 กรัม

( ) 4. จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ ไม่เกิน 100 กรัม

( ) 5. ผลิต นำเข้า

( ) 6. ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย

ชุดที่ 2 เกี่ยวกับ โทษตามกฎหมาย และที่ศาลพิจารณาพิพากษาลงโทษจริง สำหรับการกระทำผิดในข้อหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับยาบ้าว่าเป็นอย่างไร โดยแบ่งคำถามออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนแรก เกี่ยวกับการรับรู้ความหนักเบาของโทษในแต่ละข้อหา ที่กฎหมายกำหนด

1) ความผิดฐาน “ ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ ”

( ) 1. ไม่ทราบ

( ) 2. จำคุกต่ำกว่า 1 ปี

( ) 3. จำคุกตั้งแต่ 1- 5 ปี

( ) 4. จำคุกสูงกว่า 5 ปี

( ) 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)....

2) ความผิดฐาน “ เสพ ”

- ( ) 1. ไม่ทราบ ( ) 2. จำคุกต่ำกว่า 6 เดือน
 ( ) 3. จำคุกตั้งแต่ 6 เดือน – 10 ปี ( ) 4. จำคุกสูงกว่า 10 ปี
 ( ) 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)....

3) ความผิดฐาน “ ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 20 กรัม ”

- ( ) 1. ไม่ทราบ ( ) 2. จำคุกต่ำกว่า 1 ปี
 ( ) 3. จำคุกตั้งแต่ 1 - 10 ปี ( ) 4. จำคุกสูงกว่า 20 ปี
 ( ) 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)....

4) ความผิดฐาน “ จำหน่าย หรือมีไว้ครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ”

- ( ) 1. ไม่ทราบ ( ) 2. จำคุกตั้งแต่ 10 – 20 ปี
 ( ) 3. จำคุกต่ำกว่า 10 ปี ( ) 4. จำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต
 ( ) 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)....

5) ความผิดฐาน “ ผลิต นำเข้า ”

- ( ) 1. ไม่ทราบ ( ) 2. จำคุกต่ำกว่า 5 ปี
 ( ) 3. จำคุกตั้งแต่ 5 – 20 ปี ( ) 4. จำคุกสูงกว่า 20 ปี
 ( ) 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)....

6) ความผิดฐาน “ ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ”

- ( ) 1. ไม่ทราบ ( ) 2. จำคุกสูงกว่า 20 ปี
 ( ) 3. จำคุกตลอดชีวิต ( ) 4. ประหารชีวิต
 ( ) 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)....

ส่วนที่สอง เกี่ยวกับการรับรู้ความหนักเบาของโทษในแต่ละข้อหา ที่ศาลพิจารณาพิพากษา
 ลงโทษจริง

1) ความผิดฐาน “ ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ ”

- ( ) 1. ไม่ทราบ ( ) 2. จำคุกต่ำกว่า 1 ปี
 ( ) 3. จำคุกตั้งแต่ 1- 5 ปี ( ) 4. จำคุกสูงกว่า 5 ปี
 ( ) 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)....

2) ความผิดฐาน “ เสพ ”

- ( ) 1. ไม่ทราบ ( ) 2. จำคุกต่ำกว่า 6 เดือน
 ( ) 3. จำคุกตั้งแต่ 6 เดือน – 10 ปี ( ) 4. จำคุกสูงกว่า 10 ปี
 ( ) 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)....

3) ความผิดฐาน “ ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ ไม่ถึง 20 กรัม ”

- ( ) 1. ไม่ทราบ ( ) 2. จำคุกต่ำกว่า 1 ปี
 ( ) 3. จำคุกตั้งแต่ 1 - 10 ปี ( ) 4. จำคุกสูงกว่า 20 ปี
 ( ) 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)....

4) ความผิดฐาน “ จำหน่าย หรือมิได้ครอบครองเพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ”

- ( ) 1. ไม่ทราบ ( ) 2. จำคุกตั้งแต่ 10 – 20 ปี
 ( ) 3. จำคุกต่ำกว่า 10 ปี ( ) 4. จำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต
 ( ) 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)....

5) ความผิดฐาน “ ผลิต นำเข้า ”

- ( ) 1. ไม่ทราบ ( ) 2. จำคุกต่ำกว่า 5 ปี
 ( ) 3. จำคุกตั้งแต่ 5 – 20 ปี ( ) 4. จำคุกสูงกว่า 20 ปี
 ( ) 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)....

6) ความผิดฐาน “ ผลิต นำเข้า ส่งออก เพื่อจำหน่าย ”

- ( ) 1. ไม่ทราบ ( ) 2. จำคุกสูงกว่า 20 ปี
 ( ) 3. จำคุกตลอดชีวิต ( ) 4. ประหารชีวิต
 ( ) 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)....

ชุดที่ 3 เกี่ยวกับโอกาสที่ผู้กระทำความผิดแต่ละข้อหาที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า จะถูกจับกุม ดำเนินคดีตามกฎหมาย และถูกตัดสิทธิลงโทษ

1) ท่านเชื่อว่าผู้กระทำความผิดในข้อหา “ ผู้ยุงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ ” มีโอกาสที่จะถูกจับกุม มากน้อยเพียงใด

- ( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย
 ( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก

2) ท่านเชื่อว่าผู้กระทำความผิดในข้อหา “ ผู้ยุงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ ” มีโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย มากน้อยเพียงใด

- ( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย
 ( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก

3) ท่านเชื่อว่าผู้กระทำความผิดในข้อหา “ ผู้ยุงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ ” มีโอกาสที่จะถูกตัดสิทธิลงโทษ มากน้อยเพียงใด

- ( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย
 ( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก

- 4) ท่านเชื่อว่าผู้กระทำผิดในข้อหา “ ผู้เสพ ” มีโอกาสที่จะถูกจับกุม มากน้อย เพียงใด
- ( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย
- ( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก
- 5) ท่านเชื่อว่าผู้กระทำผิดในข้อหา “ ผู้เสพ ” มีโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย มากน้อยเพียงใด
- ( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย
- ( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก
- 6) ท่านเชื่อว่าผู้กระทำผิดในข้อหา “ ผู้เสพ ” มีโอกาสที่จะถูกตัดสินลงโทษ มากน้อยเพียงใด
- ( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย
- ( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก
- 7) ท่านเชื่อว่าผู้กระทำผิดในข้อหา “ ผู้ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ ไม่ถึง 20 กรัม ” มีโอกาสที่จะถูกจับกุม มากน้อยเพียงใด
- ( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย
- ( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก
- 8) ท่านเชื่อว่าผู้กระทำผิดในข้อหา “ ผู้ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ ไม่ถึง 20 กรัม ” มีโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย มากน้อยเพียงใด
- ( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย
- ( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก
- 9) ท่านเชื่อว่าผู้กระทำผิดในข้อหา “ ผู้ครอบครองปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ ไม่ถึง 20 กรัม ” มีโอกาสที่จะถูกตัดสินลงโทษ มากน้อยเพียงใด
- ( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย
- ( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก
- 10) ท่านเชื่อว่าผู้กระทำผิดในข้อหา “ ผู้จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครอง เพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ ไม่เกิน 100 กรัม ” มีโอกาสที่จะถูกจับกุมมากน้อยเพียงใด
- ( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย
- ( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก
- 11) ท่านเชื่อว่าผู้กระทำผิดในข้อหา “ ผู้จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครอง เพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ ไม่เกิน 100 กรัม ” มีโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย มากน้อยเพียงใด
- ( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย
- ( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก

12) ท่านเชื่อว่าผู้กระทำผิดในข้อหา “ผู้จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครอง เพื่อจำหน่าย ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกิน 100 กรัม ” มีโอกาสที่จะถูกตัดสินลงโทษ มากน้อยเพียงใด

- ( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย
( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก

13) ท่านเชื่อว่าผู้กระทำผิดในข้อหา “ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ” มีโอกาสที่จะถูกจับกุม มากน้อยเพียงใด

- ( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย
( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก

14) ท่านเชื่อว่าผู้กระทำผิดในข้อหา “ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ” มีโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย มากน้อยเพียงใด

- ( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย
( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก

15) ท่านเชื่อว่าผู้กระทำผิดในข้อหา “ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ” มีโอกาสที่จะถูกตัดสินลงโทษ มากน้อยเพียงใด

- ( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย
( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก

16) ท่านเชื่อว่าผู้กระทำผิดในข้อหา “ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก เพื่อจำหน่าย ” มีโอกาสที่จะถูกจับกุม มากน้อยเพียงใด

- ( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย
( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก

17) ท่านเชื่อว่าผู้กระทำผิดในข้อหา “ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก เพื่อจำหน่าย ” มีโอกาสที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย มากน้อยเพียงใด

- ( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย
( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก

18) ท่านเชื่อว่าผู้กระทำผิดในข้อหา “ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก เพื่อจำหน่าย ” มีโอกาสที่จะถูกตัดสินลงโทษ มากน้อยเพียงใด

- ( ) 1. น้อยมาก ( ) 2. ค่อนข้างน้อย
( ) 3. ค่อนข้างมาก ( ) 4. มาก

ประวัติผู้วิจัย

ร้อยตำรวจเอก ปัญญา ชะเอมเทศ เกิดเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2514 ที่ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี เป็นบุตรของนายละออง และนางพะเยาว์ ชะเอมเทศ สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย และโรงเรียนเตรียมทหาร (รุ่นที่ 32) ระดับอุดมศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ (รุ่นที่ 48) อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยได้รับพระราชทานปริญญารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รปบ.(ตร.)) ในปี 2538 จากนั้นจึงได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองสารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี 2541

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย